

**T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE ve SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI**

**MESLEKLERİN ANA KELİMELEİNİN TÜRKÇENİN SÖZ
VARLIĞINA KATKISI BAKIMINDAN ELE ALINMASI**

**513817001 Furkan K. TOPÇU
(Yüksek Lisans Tezi)**

İSTANBUL 2020

**T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE ve SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI**

**MESLEKLERİN ANA KELİMELERİNİN TÜRKÇENİN SÖZ
VARLIĞINA KATKISI BAKIMINDAN ELE ALINMASI**

HANDLING OF THE MAIN WORDS OF THE PROFESSIONS IN TERMS OF
THEIR CONTRIBUTION TO TURKISH VOCABULARY

**513817001 Furkan K. TOPÇU
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Yöneten
Prof. Dr. Mustafa S. KAÇALIN**

İSTANBUL 2020

Bütün kullanım hakları

M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.

© 2020

ÖZGEÇMİŞ

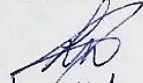
- 2013 Akyazı Anadolu Öğretmen Lisesi/SAKARYA
- 2017 Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalından mezun olma
- 2018- Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında Araştırma Görevlisi
- 2017 Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programına giriş

ETİK BEYANI

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırladığım çalışmamda;

- Sunduğum bilgileri, dokümanları ve verileri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Çalışmamda yararlandığım eserlerin tamamına atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Elde ettiğim verilerde ve sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı bildirir, aksi bir durumda aleyhimde doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

6.13.2020

Furkan Kadir TOPCU

ÖN SÖZ

Dil, anlaşmayı sağlayan yegâne unsurdur. Dilin en mühim unsuru olan kelimeler, kendi içinde türlere ayrılır. Mesleki ve teknik alanlarda kullanılan kelimeler anlamına gelen terimler bu türlerden biridir. Terimleri açık ve anlaşılır bir şekilde öğrenmek, mesleki hayatla birlikte düşünce hayatına da olumlu etkiler yapar. Bu çalışmada, tanımlara görüşme yöntemiyle ulaşarak açık ve anlaşılır tanımlar yapılmağa çalışılmıştır.

Çalışmamız beş bölümden meydana gelmektedir. Giriş bölümü olan birinci bölümde çalışmanın problemi, önemi ve maksadından bahsedilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde alanda yazılan çalışmalar incelenerek sözlükler, tezler ve kelime listeleri değerlendirilmiştir. Çalışmanın üçüncü bölümünde yöntem kısmına değinerek veri toplama, görüşme ve değerlendirme süreçleri açıklanmıştır. Çalışmanın dördüncü bölümünde, görüşmelerden elde edilen terim ve tanımlarının listeleri ile meslekler arası ortak bulunan terimler tablolar hâlinde karşılaştırılarak verilmiştir. Çalışmanın beşinci bölümünde elde edilen veriler, süreçte yaşananlar değerlendirilmiştir.

Çalışma boyunca görüşme yaptığım bütün katılımcılara, aileme ve sürecin tamamında desteğini esirgemeyen kıymetli hocam Prof. Dr. Mustafa S. KAÇALIN'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Furkan Kadir TOPÇU

ÖZET

Diller, kelimelerden oluşur. Gündelik hayatta kullanılan kelimelerin haricinde meslek hayatında kullanılan kelimeler de bulunmaktadır. Terim olarak ifade edilen bu kelimelerle üniversiteye veya meslek hayatına başlayan herkes karşılaşmaktadır. Bu terimlerin anlaşılmaması, hususiyetle üniversite döneminde daha büyük problemlere dönüşebilmektedir. Bu durum ana dili Türkçe olanların haricinde Türkçeyi sonradan öğrenen öğrenciler için de geçerlidir. Türkçeyi sonradan öğrenen bir öğrenci, hazırlık sınıflarında gündelik konuşma ve akademik anlamda belirli bir seviyeye gelebilse de meslekî terimlerle karşılaştığında problemler yaşayabilmektedir. Bu sebeple öğrenciler için açık, anlaşılır tanımlar oluşturulmağa çalışılmıştır. Bu kapsamda çalışmanın problemini “Mesleklerin ana kelimeleri, yabancılara Türkçe öğretimine ve Türkçenin söz varlığına nasıl katkı sağlar?” sorusu oluşturmaktadır. Öncelikle yarı yapılandırılmış bir yöntemle meslekler seçilmiştir. Meslek seçimlerini ardından görüşülecek şahıslar belirlenerek her bir meslek için bir-beş kişiyle görüşülmüştür. Tanımların oluşturulmasında görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Görüşmeler esnek model çerçevesinde ilerletilerek görüşme yapılan şahsın durumuna göre şekillendirilmiştir. Çalışmada öğrencilerin görüşleri de alındıktan sonra belirlenen 30 meslek doğrultusunda akademisyen veya alanda çalışan toplam 87 kişiyle yüz yüze görüşme yapılmıştır. Bu kitledeki hedef, öğrencilerin üniversite eğitimleri veya meslek hayatlarında karşılaşacakları şahıslardan

duyacakları terimleri onlara ulaştırmaktır. Yapılan görüşmeler neticesinde 1517 terime ulaşılmıştır. Bu terimlerin 123 tanesi, tekrarlar eklendiğinde 297 tanesi meslekler arası ortak kelimelerdir. Elde edilen bu tanımlar ve gelecekte bu yöntemle hazırlanacak sözlükler alana katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Meslekî terimler, yabancılara Türkçe öğretimi, sözlük, tanım.

ABSTRACT

Languages consists of words. Apart from the words used in daily life, there are also words used in professional life. Everybody who starts university or professional life is confronted with these words expressed as terms. Not to understand these terms can turn into bigger problems, especially during the university period. This is also valid for students who learn Turkish later, apart from those whose native language is Turkish. Although a student who learns Turkish later can reach a certain level in daily speaking and academic terms in preparatory classes, he may have problems when faced with professional terms. For this reason, it has been tried to create clear, understandable definitions for students. In this context, the problem of the study is "How do the main words of the professions contribute to teaching Turkish to foreigners and Turkish vocabulary?" constitutes the question. Firstly, professions were chosen with a semi-structured method. After the profession choices, the persons to be interviewed were determined and one to five people were interviewed for each profession. Interview method was preferred in the creation of definitions. The interviews were advanced within the framework of the flexible model and shaped according to the situation of the interviewee. After the opinions of the students were taken in the study, face-to-face interviews were made with academicians or working in the field total 87 people in line with 30 professions. The aim of this audience is to convey the terms that students will hear from the individuals they will encounter in their university education or professional life. As a result of the interviews,

1517 terms have been reached. 123 of these terms, when repeats are added 297 pieces are common words among professions. These definitions and dictionaries to be prepared with this method in the future will contribute to the field.

Keywords: Professional terms, teaching Turkish to foreigners, dictionary, definition.

İçindekiler

ÖZGEÇMİŞ	i
ETİK BEYANI.....	ii
ÖN SÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
KISALTMALAR	xi
TABLolar LİSTESİ	xii
I. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem.....	2
1.2. Araştırmanın Maksadı	11
1.3. Araştırmanın Ehemmiyeti.....	12
1.4. Sınırlar	15
1.5. Kabuller (Varsayımlar).....	16
II. BÖLÜM: BU ALANDA YAZILANLAR	17
2.1. Kelime Listeleri	19
2.2. Sözlükler	21
2.3. Yüksek Lisans-Doktorluk Tezleri	25
III. BÖLÜM: YÖNTEM	27
3.1. Araştırmanın Modeli	27
3.2. Veri Toplama Araçları	29
3.3. Verilerin Toplanması.....	29
3.4. Verilerin Çözümlemesi.....	34
IV. BÖLÜM: SÖZLÜK.....	36
4.1. Anket Verilerinin İncelenmesi	36
4.2. Sözlük.....	46

4.2.1. Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	46
4.2.2. Balıkçılık	51
4.2.3. Bankacılık, Ekonomi, Maliye	56
4.2.4. Baskı Teknolojileri	60
4.2.5. Beslenme ve Yemek	63
4.2.6. Bilgi ve Belge Yönetimi	67
4.2.7. Bitki ve Tarım	73
4.2.8. Cevher, Malzeme, Metalürji	78
4.2.9. Denizcilik	82
4.2.10. Dericilik	90
4.2.11. Eczacılık	93
4.2.12. El Sanatları	97
4.2.13. Elektrik	100
4.2.14. Endüstri	104
4.2.15. Enerji	111
4.2.16. Harita Mühendisliği	117
4.2.17. Hayvancılık	121
4.2.18. Hemşirelik	126
4.2.19. Hukuk	130
4.2.20. Lojistik	135
4.2.21. Meteoroloji	142
4.2.22. Ormancılık ve Ağaç	145
4.2.23. Restorasyon ve Konservasyon	152
4.2.24. Sigortacılık	158
4.2.25. Siyaset	162
4.2.26. Su Bilimleri	167

4.2.27. Televizyon, Film, Reklamcılık, Yeni Medya	171
4.2.28. Tıp	175
4.2.29. Turizm, Otel, Seyahat	180
4.2.30. Uzak ve Uçak Sistemleri	184
4.3. Meslekler Arası Kelime Karşılaştırması	187
V. SONUÇ	285
5.1. Sonuç ve Tartışma	285
5.1.1. Mesleklerin Kelimelere Bakış Açısı Bakımından Değerlendirilmesi	294
5.2. Teklifler	299
KAYNAKÇA	301
EKLER	308
EK 1. 2018-Yükseköğretim Kurumları Sınavı Lisans Programları-Puan Türleri Tablosu” (YÖK 2018) Doğrultusunda Seçilen Meslek Listesi.	308

KISALTMALAR

HTÇG: Hemşirelik Terimleri Çalışma Grubu

İETÇG: İlaç ve Eczacılık Terimleri Çalışma Grubu

İTÇG: İktisat Terimleri Çalışma Grubu

MBTS: Misalli Büyük Türkçe Sözlük

TDK: Türk Dil Kurumu

VHTÇG: Veteriner Hekimliği Terimleri Çalışma Grubu

TABLOLAR LİSTESİ

1. Tablo: 2. sorunun değerlendirilmesi	36
2. Tablo: 3. sorunun değerlendirilmesi	37
3. Tablo: 4. sorunun değerlendirilmesi	38
4. Tablo: 5. sorunun değerlendirilmesi	39
5. Tablo: 7. sorunun değerlendirilmesi	40
6. Tablo: 8. sorunun değerlendirilmesi	41
7. Tablo: 9. sorunun değerlendirilmesi	42
8. Tablo: 10. sorunun değerlendirilmesi	43
9. Tablo: 11. sorunun değerlendirilmesi	44
10. Tablo: ‘Acı’ kelimesinin farklı tanımları	188
11. Tablo: ‘Ağaç’ kelimesinin farklı tanımları	189
12. Tablo: ‘Ağrı’ kelimesinin farklı tanımları	189
13. Tablo: ‘Akım’ kelimesinin farklı tanımları.....	190
14. Tablo: ‘Akut’ kelimesinin farklı tanımları.....	191
15. Tablo: ‘Ampul’ kelimesinin farklı tanımları.....	191
17. Tablo: ‘Anestezi’ kelimesinin farklı tanımları.....	193
18. Tablo: ‘Antibiyotik’ kelimesinin farklı tanımları	194
19. Tablo: ‘Aşı’ kelimesinin farklı tanımları	195
20. Tablo: ‘Balgam’ kelimesinin farklı tanımları	196
21. Tablo: ‘Balık’ kelimesinin farklı tanımları	197
22. Tablo: ‘Basınç’ kelimesinin farklı tanımları.....	198
23. Tablo: ‘Batırıcı (Kurşun, Ağırlık)’ kelimesinin farklı tanımları.....	199
24. Tablo: ‘Bıçkı’ kelimesinin farklı tanımları	200
25. Tablo: ‘Biz’ kelimesinin farklı tanımları	200
26. Tablo: ‘Buhar’ kelimesinin farklı tanımları	201
27. Tablo: ‘Cilt’ kelimesinin farklı tanımları.....	201
28. Tablo: ‘Çevre’ kelimesinin farklı tanımları	202
29. Tablo: ‘Çiçek’ kelimesinin farklı tanımları	203
30. Tablo: ‘Dal’ kelimesinin farklı tanımları	204
31. Tablo: ‘Damar yolu’ kelimesinin farklı tanımları.....	205

32. Tablo: ‘Damar’ kelimesinin farklı tanımları.....	205
33. Tablo: ‘Dekor’ kelimesinin farklı tanımları.....	206
34. Tablo: ‘Depo’ kelimesinin farklı tanımları.....	207
35. Tablo: ‘Elleçleme’ kelimesinin farklı tanımları.....	207
36. Tablo: ‘Enerji’ kelimesinin farklı tanımları.....	208
37. Tablo: ‘Enfeksiyon’ kelimesinin farklı tanımları.....	209
38. Tablo: ‘Enjektör’ kelimesinin farklı tanımları.....	209
39. Tablo: ‘Evrak’ kelimesinin farklı tanımları.....	210
40. Tablo: ‘Eyvan’ kelimesinin farklı tanımları.....	211
41. Tablo: ‘Fatura’ kelimesinin farklı tanımları.....	212
42. Tablo: ‘FIFO’ kelimesinin farklı tanımları.....	212
43. Tablo: ‘Fırça’ kelimesinin farklı tanımları.....	213
44. Tablo: ‘Film’ kelimesinin farklı tanımları.....	214
45. Tablo: ‘Floresan’ kelimesinin farklı tanımları.....	215
46. Tablo: ‘Forklift’ kelimesinin farklı tanımları.....	216
47. Tablo: ‘Frekans’ kelimesinin farklı tanımları.....	216
48. Tablo: ‘Gerilim’ kelimesinin farklı tanımları.....	217
49. Tablo: ‘Gövde’ kelimesinin farklı tanımları.....	218
50. Tablo: ‘Göz’ kelimesinin farklı tanımları.....	218
51. Tablo: ‘Halka’ kelimesinin farklı tanımları.....	219
52. Tablo: ‘Hastalık’ kelimesinin farklı tanımları.....	220
53. Tablo: ‘Hol’ kelimesinin farklı tanımları.....	220
54. Tablo: ‘İrgat’ kelimesinin farklı tanımları.....	221
55. Tablo: ‘İslah’ kelimesinin farklı tanımları.....	221
56. Tablo: ‘Işık’ kelimesinin farklı tanımları.....	222
57. Tablo: ‘İğne’ kelimesinin farklı tanımları.....	224
58. Tablo: ‘İlaçlama’ kelimesinin farklı tanımları.....	224
59. Tablo: ‘İlaç’ kelimesinin farklı tanımları.....	225
60. Tablo: ‘İltihap’ kelimesinin farklı tanımları.....	226
61. Tablo: ‘İpotek’ kelimesinin farklı tanımları.....	227
62. Tablo: ‘İstifleme’ kelimesinin farklı tanımları.....	228
63. Tablo: ‘Jeneratör’ kelimesinin farklı tanımları.....	229
64. Tablo: ‘Kâğıt’ kelimesinin farklı tanımları.....	230
65. Tablo: ‘Kanama’ kelimesinin farklı tanımları.....	231
66. Tablo: ‘Kanun’ kelimesinin farklı tanımları.....	232
67. Tablo: ‘Kaplama’ kelimesinin farklı tanımları.....	233

68. Tablo: ‘Kaynak’ kelimesinin farklı tanımları	235
69. Tablo: ‘Komisyon’ kelimesinin farklı tanımları	236
70. Tablo: ‘Konteyner’ kelimesinin farklı tanımları	237
71. Tablo: ‘Kök’ kelimesinin farklı tanımları	238
72. Tablo: ‘Kronik’ kelimesinin farklı tanımları	238
73. Tablo: ‘Kubbe’ kelimesinin farklı tanımları	239
74. Tablo: ‘Kültür’ kelimesinin farklı tanımları	240
75. Tablo: ‘Kündekârî’ kelimesinin farklı tanımları	241
76. Tablo: ‘Lif’ kelimesinin farklı tanımları	242
77. Tablo: ‘Lojistik’ kelimesinin farklı tanımları	243
78. Tablo: ‘Mahfil’ kelimesinin farklı tanımları	244
79. Tablo: ‘Mala’ kelimesinin farklı tanımları	245
80. Tablo: ‘Malzeme’ kelimesinin farklı tanımları	246
81. Tablo: ‘Mantar’ kelimesinin farklı tanımları	247
82. Tablo: ‘Motor’ kelimesinin farklı tanımları	248
83. Tablo: ‘Mukavemet’ kelimesinin farklı tanımları	249
84. Tablo: ‘Mükellef’ kelimesinin farklı tanımları	249
85. Tablo: ‘Nem’ kelimesinin farklı tanımları	250
86. Tablo: ‘Oda’ kelimesinin farklı tanımları	251
87. Tablo: ‘Oksijen’ kelimesinin farklı tanımları	252
88. Tablo: ‘Ödem’ kelimesinin farklı tanımları	253
89. Tablo: ‘Palet’ kelimesinin farklı tanımları	253
90. Tablo: ‘Pandantif’ kelimesinin farklı tanımları	254
91. Tablo: ‘Parazit’ kelimesinin farklı tanımları	255
92. Tablo: ‘Payanda’ kelimesinin farklı tanımları	255
93. Tablo: ‘Pilot’ kelimesinin farklı tanımları	256
94. Tablo: ‘Plankton’ kelimesinin farklı tanımları	256
95. Tablo: ‘Plan’ kelimesinin farklı tanımları	258
96. Tablo: ‘Plastik’ kelimesinin farklı tanımları	258
97. Tablo: ‘Poliçe’ kelimesinin farklı tanımları	259
98. Tablo: ‘Raf’ kelimesinin farklı tanımları	260
99. Tablo: ‘Reçete’ kelimesinin farklı tanımları	261
100. Tablo: ‘Rehber’ kelimesinin farklı tanımları	262
101. Tablo: ‘Ruhsat’ kelimesinin farklı tanımları	263
102. Tablo: ‘Sayım’ kelimesinin farklı tanımları	263

103. Tablo: ‘Selüloz’ kelimesinin farklı tanımları.....	264
104. Tablo: ‘Sensör’ kelimesinin farklı tanımları.....	264
105. Tablo: ‘Seramik’ kelimesinin farklı tanımları	265
106. Tablo: ‘Serum’ kelimesinin farklı tanımları	266
107. Tablo: ‘Sıcaklık’ kelimesinin farklı tanımları.....	267
108. Tablo: ‘Sigorta’ kelimesinin farklı tanımları	268
109. Tablo: ‘Sit’ kelimesinin farklı tanımları	269
110. Tablo: ‘Soğuk zincir’ kelimesinin farklı tanımları	270
111. Tablo: ‘Soruşturma’ kelimesinin farklı tanımları	270
112. Tablo: ‘Stok’ kelimesinin farklı tanımları	271
113. Tablo: ‘Şok’ kelimesinin farklı tanımları	272
114. Tablo: ‘Tahlil’ kelimesinin farklı tanımları	273
115. Tablo: ‘Talep’ kelimesinin farklı tanımları.....	273
116. Tablo: ‘Tansiyon’ kelimesinin farklı tanımları.....	274
117. Tablo: ‘Taşıyıcı’ kelimesinin farklı tanımları.....	274
118. Tablo: ‘Tedarikçi’ kelimesinin farklı tanımları	275
119. Tablo: ‘Teminat’ kelimesinin farklı tanımları	275
120. Tablo: ‘Tıraş’ kelimesinin farklı tanımları	276
121. Tablo: ‘Tohum’ kelimesinin farklı tanımları	276
122. Tablo: ‘Tomurcuk’ kelimesinin farklı tanımları	277
123. Tablo: ‘Tonoz’ kelimesinin farklı tanımları	277
124. Tablo: ‘Türbin’ kelimesinin farklı tanımları.....	278
125. Tablo: ‘Tüzel’ kelimesinin farklı tanımları.....	279
126. Tablo: ‘Vernik’ kelimesinin farklı tanımları.....	280
127. Tablo: ‘Vinç’ kelimesinin farklı tanımları	280
128. Tablo: ‘Vitamin’ kelimesinin farklı tanımları.....	281
129. Tablo: ‘Yaprak’ kelimesinin farklı tanımları	282
130. Tablo: ‘Yayın’ kelimesinin farklı tanımları	283
131. Tablo: ‘Yem’ kelimesinin farklı tanımları	283
132. Tablo: ‘Yetiştirici’ kelimesinin farklı tanımları.....	284
133. Tablo: Ortak kelimelerin mânâ açısından karşılaştırılması.....	291
134. Tablo: Ortak kelimeler tablosu	293

I. BÖLÜM: GİRİŞ

Diller, kelimelerden oluşur. Gündelik hayatta dilin kullanımı, kelimeler ile gerçekleşir. Gündelik hayatta kullandığımız kelimelerin yanında mesleklere ait kelimeler de sık kullandığımız kelimeler arasındadır. Bu kelimelerle üniversite veya meslek hayatına başlayan herkes karşılaşmaktadır. Bu kelimeleri ve tanımlarını bilmek hem mesleğe hem de hayata dair daha fazla bilgiyi beraberinde getirir. Mesleklere ait kelimeleri tarif etmek için hazırlanan bu çalışmada meslekler seçilirken “2018-Yükseköğretim Kurumları Sınavı Lisans Programları-Puan Türleri Tablosu” (YÖK 2018) kullanılmıştır. Mesleklerin seçimi; çok tercih edilen, hakkında az bilgi sahibi olunan ve gündelik hayatımızda sıklıkla karşılaştığımız kelimeleri barındıran bölümler göz önüne alınarak yapılmıştır. Bu noktada yarı yapılandırılmış model tercih edilmiştir. Gündelik hayatımızda “ormancılık, denizcilik, balıkçılık, bankacılık” gibi sıklıkla karşımıza çıkan kelimelerle ilgili bölümler tercih edilmiştir. Seçilen bölümlerde, her alandan bir-beş arasında alan uzmanıyla görüşülerek mesleğe ait ilk kırk kelime ve tanımı alınmıştır. Bu kelimeleri tanımlamanın hem yabancılara Türkçe öğretiminde hem de ana dili Türkçe olan öğrencilerin eğitiminde faydalı olacağı düşünülmektedir. Zira Canale ve Swain’e göre (1980: 16) iletişim yetisi kavramının dört ana unsurundan biri de dil bilgisi yetisidir. Bayraktar’a göre (2012: 70) dilbilgisi yetisi; dilin söz dizim kuralları, kelime bilgisi, telaffuz,

deyimler, imla ve noktalama kuralları gibi mekanik ve soyut boyuta işaret eder. Burada görülmektedir ki dil öğretiminin önemli merhalelerinden biri de kelime öğretimidir. Bu açıdan dil öğretiminin olmazsa olmazı sözlüklerdir. Alan içi ve dışından olan herkesin rahatlıkla anlayabileceği tanımlardan oluşan bir araştırma hedeflenmektedir.

1.1. Problem

Diller, insanların anlaşma sağlama araçlarıdır. Aksan’a göre (2003: 55) “Dil; düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan ögeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir.” Tanımda da görüldüğü üzere dil, bir aktarma, anlaşma aracıdır. Dilin, anlaşma esnasında kullandığı yapı taşları ise kelimelerdir. Ergin’e göre (2013: 95) “Kelime; mânâsı veya gramer vazifesi bulunan ve tek başına kullanılan ses veya sesler topluluğudur.” İnsanların konuşma esnasında kelime seçimi yaparken dikkat ettikleri nokta, istedikleri mânâyı ifade edip edememesidir. Bu dikkat, çoğu zaman kendiliğinden oluşur. İnsanlar, konuşurken durup hangisi daha uygun diye düşünmezler çünkü (Topbaş 2011: 15) “Dil, içselleşerek düşüncenin de önemli bir parçası olmuştur. İnsanların dünyaya geldikleri andan itibaren yaşantıları zihinde bir kayıt gibi biçimlenir ve düşünce oluşur, zamanla çevrede kullanılan dil, bu sürece katılır, dil-düşünce ilişkisi oluşur.” Bu durum, ana dili konuşucuları için normaldir. Dili sonradan öğrenen yabancılar için ise durum farklıdır. Kelimelerin anlam ayrımını öğrenmek, buna uygun kullanmak için öğrenilen dil ile çok fazla vakit

geçirmek gerekmektedir. Zihin açısından bu duruma bakıldığında Güneş'e göre (2007: 26) "Yapılandırıcı yaklaşımda bireyler bilgileri, zihinlerindeki modellere ya da şema denilen anlam ağlarına göre alırlar. Bu zihin modellerinde ya da şemalarda çeşitli kavramlarla ilgili bilgiler ve deneyimler bulunmaktadır. Bunlar, bireyin ön bilgilerini aynı zamanda zihin yapısını oluşturmaktadır. Birey, bu ön bilgilerinin ışığında yeni bilgileri incelemekte, seçmekte, almakta ve zihninde düzenlemektedir. Bu süreçte kavramlar büyük önem taşımaktadır." Yine Güneş'te (2007: 26) yeni kavramların öğrenilmesine ilişkin olarak "Öğrencilerin yeni kavramları ön bilgilerine ve deneyimlerine göre seçerek, inceleyerek öğrendiği ifade edilmektedir. Kavramlar öğrencinin hayat tecrübeleriyle birleştirildiğinde daha kolay ve etkili öğrenilmektedir." Kavramlarla ilgili farklılıkları, doğru anlamları ifade eden kaynaklar, sözlüklerdir. Sözlük denildiğinde sözlükbilime de dikkat edilmesi gerekir. Crystal (2008: 278) sözlükbilimi "Sözlüklerin kelime dağarcığı (tarihini içeren) üzerine yapılan bütün çalışmalar için anlambilimde kullanılan bir terimdir." şeklinde tanımlamıştır. Sözlük ise Topaloğlu ve Kaçalın'e göre, (2009: 403) "Bir dilin ya da bir dilin bir bölümünün genel olarak veya belirli bir zamanda kullanılan kelime ve deyimlerini umumiyetle alfabe sırasına, bazen de kavram alanlarına göre ele alıp aynı dille tanımlarını yapan, örnek vererek açıklayan veya başka bir dildeki karşılıklarını yazan kitap" şeklinde tanımlanabilir. Dil öğreniminde büyük bir öneme sahip olan sözlükler, dillerin hazineleridir. Sözlükler, çeşitli gruplara ayrılır. Bunlardan ikisi terim ve kavram sözlükleridir. Yine Topaloğlu ve Kaçalın'e göre, (2009: 403)

“Dil bilgisi, edebiyat, felsefe, coğrafya, tarih, fizik, kimya ve matematik terimleri sözlüğü birer terim sözlüğüdür. Kavram sözlükleri ise, kelimelerin anlamlarından hareketle onları kavram alanlarına göre alfabetik biçimde veya asıl kavrama yakınlığı bakımından sıralayan sözlüklerdir.” Öbür taraftan Zülfikar (2011: 20) terimi, “Çeşitli bilim dallarının, sanat ve meslek kollarının özel kelimeleri.” şeklinde tanımlamıştır. Terimler, alana özgü kelimelerdir ve bu kelimeleri bilmek o alanda çalışanlara, öğrenim görenlere büyük kolaylık sağlar. Dilaçar’a göre (1957: 207-210) terim, yan anlamlarından arındırılmış, yalnız bir anlama odaklanan kelimelerdir.

Bilim dallarının ve çeşitli sanat kollarının özel sözleri olarak tanımladığımız terimler, üzerinde özenle çalışılması gereken Türkçenin ana konularından biridir. Cumhuriyet döneminde devletçe ele alınan bu konu, aradan yetmiş yıl geçmesine rağmen henüz bir temele oturtulamamış; her bilim dalında veya sanat kolundaki terimlerin içinde bulunduğu kargaşa giderilememiştir. Hatta bazı bilim ve sanat dallarının terimleri henüz bir araya getirilememiştir. Bazı alanlarda ise terimlerin yalnızca batı dillerindeki karşılıkları verilerek bir kitapta toplanmıştır. Birçok terim kitabında terimler gereği gibi tanımlanamamış, terimler yabancı dillerin boyunduruğundan

kurtarılamamış, bu özel sözlerin kapsamı ana çizgileriyle sınırlandırılamamıştır. Bir başka olumsuz durum, bir kavrama birden çok ad verilmiş, bu adlardan birinde uzlaşma sağlanamamıştır (Zülfikar 2006: 1).

Söz konusu tanımlama olduğunda karşılaşılan temel ikilem; mantıksal tanımlama ile sözlüksel tanımlama arasında kalınmasıdır. Sözlüksel tanım; kavramın anlamsal içeriğine odaklanırken, mantıksal tanım; kavramın gerçeklikle olan ilgisine, neliğine yönelir (Yılmaz 2017: 9). Buna farklı bir açıdan bakılarak mantıksal tanıma, iç tanım; sözlüksel tanıma, dış tanım denilebilir. Zira, mantıksal tanımda kendi iç tutarlılığı dikkate alınırken, sözlüksel tanımda gönderimde bulunduğu anlama odaklanılmaktadır.

Konuşma, dinleme, okuma ve yazmanın temel yapı taşı kelimelerdir. Anlama ve anlatma süreçlerinin akıcı bir şekilde devam edebilmesi kelimelerin doğru kullanımına bağlıdır. Kelimeleri tanımlamak, onları daha iyi anlamağa ve akıcı bir konuşmaya imkân sağlayacaktır. Tanımlaması doğru yapılmış, mânâ ayrımları net bir şekilde ifade edilmiş kelimeler, doğru düşünmeyi; doğru düşünme de doğru konuşmayı beraberinde getirecektir.

Sözlükleri meslek dallarına ayırmak, bilgiye erişimi kolaylaştıracağı gibi kavramları ilgili alana koymakta da faydalı olacaktır. Aynı zamanda kavram karmaşasının önüne geçecektir. Bir kelime, farklı meslek dallarında farklı anlamlarda kullanılabilmektedir.

Bu kelimeleri, meslekî mânâlarıyla kendi meslek dalları altında toplamak meslekle henüz tanışmamış öğrenciler için faydalı olacaktır.

Terimlerdeki problemlere ilişkin olarak Zülfikar (2006: 3) “Ülkemizde bilimsel yayınlar, okul kitapları veya sınav soruları esas alınarak bir araştırma yapılırsa, terimlerdeki kargaşanın, bir kavramın birden çok adı olduğu ve meselenin gerçek boyutları daha da net görülebilir. Aynı kavram farklı terimlerle adlandırıldığı için bir fakültenin öğrencisi öteki fakültenin öğrencisinin kullandığı terime yabancı kalmıştır.” şeklinde ifade etmiştir. Bugün terimlerle ilgili mühim problemlerimizden biri, bir kavrama birden çok karşılığın bulunması ve batı dillerinden özellikle İngilizceden gelen terimlerin dilde kabul görmesidir (Zülfikar 2006: 5).

Türkçeyi sonradan öğrenen ve Türkiye’de üniversite eğitimi alan yabancı öğrenciler, günlük dil kullanımının dışında eğitim aldığı alana ilişkin kavramlarla karşılaşmaktadır. Bu kelimeleri öğrenmek, yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenenler için daha zordur. Bu kavramların bulunduğu müstakil bir sözlük oluşturmak bu öğrencilere fayda sağlayacaktır. Güzel ve Barın’a göre (2013: 250) “Ders kitabı, çalışma kitabı, kitapla ilgili özel sözlükler, kelime listeleri, kaset ve cd’ler yabancılara Türkçe öğretimi alanına yıllarını vermiş olan uzmanlar tarafından yazılmalı ve çocuklarla yetişkinler için ayrı ayrı setler hazırlanmalıdır.”

*Bir dilin yabancı dil olarak öğretilmesi
hususunda İngilizcede, özel amaçlı dil öğretimine
önem verilmiş ve bu doğrultuda birçok çalışma*

yapılmıştır. Paltridge ve Starfield (2013), editörlüğünü yaptıkları “*The Handbook of English for Specific Purposes*” isimli kitaplarında “Özel Amaçlı İngilizce” (ESP-English for Specific Purposes) çalışmalarının tarihini “ilk yıllar 1962-1981”, “yakın geçmiş 1981-1990”, “modern çağ 1990-2011” ve “gelecek” olmak üzere dört dönemde incelemiştir. Özel amaçlı İngilizce öğretimi tarihini göstermesi açısından önemli olan Paltridge ve Starfield’in (2013) bu çalışması, genel amaçlı İngilizce öğretiminin dışında ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilen İngilizce alanlarını göstermesi açısından da önem arz eder. Nitekim çalışmada; akademik amaçlı İngilizce, bilim ve teknoloji İngilizcesi, çalışma alanlarındaki İngilizce, iş İngilizcesi, hukuk İngilizcesi, havacılık İngilizcesi, tıbbi amaçlı İngilizce, hemşirelik İngilizcesi, tez ve tez yazma, araştırma yayınlama amaçlı İngilizce gibi başlıklar yer almaktadır. Bu alanda nitelikli çalışmaların yapılması yabancılara Türkçe öğretimindeki önemli bir boşluğu dolduracaktır. İş Türkçesi öğretimi, Türkçe öğrenmek isteyen yabancılara işleriyle alakalı günlük hayatta kullanmaları gereken Türkçeyi daha kısa sürede öğrenmelerini sağlayacaktır. Söz gelimi 144 saatten

oluşan A1 düzeyindeki Türkçe kursunu tamamlayan öğrencilerin, temel düzeyde anlama ve kendini ifade edebilme becerilerine sahip olduğu varsayılır. Bu öğrencilerin temel seviyedeki Türkçe bilgileri, çalışma alanlarıyla ilgili Türkçe metinleri anlamalarında ve Türkçeyi işiyle ilgili konularda temel düzeyde konuşabilmelerinde yetersiz kalabilir. Zira A1 düzeyindeki derslerde, işle ilgili verilen bilgiler, meslek adlarını ve bu mesleklerin hangi iş yaptıklarını öğretmekle sınırlı kalır. İş Türkçesine yönelik olarak verilen A1 düzeyi Türkçe kursunda ise temel anlamda kendini ifade edebilme becerileriyle birlikte mesleklere yönelik karşılıklı konuşmalar ve terim anlamlı kelimeler öğretilerek öğrencilerin iş hayatında kullanabilecekleri Türkçeyi öğrenmeleri sağlanabilir (Temizyürek vd. 2015: 91-93).

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin meslek kelimelerini öğrenmesi iş hayatında akıcı bir konuşma sağlayacaktır. Özellikle bu kelimelerin alan uzmanları ile görüşülerek belirlenmiş ve tanımlanmış olması kelimelerin alandaki işlerliğini kanıtlar niteliktedir. Ayrıca “Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi”ne (2013: 22) göre dil etkinliklerinin içeriği hayat sahalarında belirlenir. Hayat sahaları dört grupta toplanabilir. Bunlar; kamu sahası, özel saha, eğitim sahası ve mesleki sahadır. Mesleki saha, bir kimsenin mesleki etkinlikleriyle ilgili her şeyi kapsar.

Çalışmada kullanılacak otuz alanın belirlenmesi için YÖK verilerinden ve ilgili araştırmalardan faydalanılmıştır. Öğrencilerin bölüm tercihi yaparken nasıl hareket ettiklerini, neleri göz önünde bulundurduklarını inceleyen çalışmalar mevcuttur. Özenç Uçak vd. nin (2012) Bilgi ve Belge Yönetimi bölümü öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada öğrencilerin %27'sinin bölüm hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu, %56'sının kısmen bilgiye sahip olduğu, %17'sinin ise bilgi sahibi olmadığı ifade edilmiştir. Bu çalışmaya bakıldığında, kısmen bilgiye sahip olanlar bir tarafa konulduğunda bölüm hakkında bilgi sahibi olanların oranı oldukça azdır. Bölüm tercihlerine yönelik bir diğer çalışma Alkan'ın (2014) Psikoloji bölümünü tanıtıcı olarak üniversite adaylarına yönelik yaptığı çalışmadır. Alkan, tercihler öncesinde yapılan bölüm tanıtımlarının üniversite adaylarının tercihlerine etkisini araştırmıştır. Alkan'a göre bölüm tanıtımları, öğrencilerin bölüm tercihlerine olumlu etki yapmıştır. Öte yandan İlhan-Erkal vd. (2012)'nin Ebelik ve Hemşirelik Bölümü öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, öğrencilerin bu bölümü seçme sebepleri üzerinde durulmuştur. Yıllara göre değişmekle birlikte 'puan durumu, iş imkânı ve insanlara yardımı sevme' sebepleri ön plana çıkmıştır. Bu araştırmadaki dikkat çeken bir diğer unsur; öğrencilerin önceki yıllarda puan uygunluğu ve üniversiteye kaydolabilmek için hemşirelik bölümünü seçerken sonraki yıllarda mesleğin tanıtımı ve iş olanaklarının artmasıyla bu bölümü seçmeleridir. Bu durum, meslek tanıtımlarının bölüm seçimini ne denli etkilediğini göstermektedir. Üniversite öğrencilerinin bölüm seçme sebepleriyle ilgili bir başka

çalışmada ise Korkut-Owen vd. (2012), çok daha fazla seçenek üzerinden değerlendirme yapmıştır. Seçenekler arasında ilk sırada ‘mesleğe olan ilgim’ seçeneği gelmektedir. Bu da öğrencilerin aslında kendi beceri, ihtiyaç ve kabiliyetleri doğrultusunda tercih yaptığını göstermektedir. Öbür çalışmaların haricinde bu çalışmada, seçenekler arasında altıncı sırada bulunan ‘geçmişte bu alanda çalışan kişilerden etkilenmem’ seçeneği, ilk sıradaki seçenekle birlikte düşünüldüğünde öğrencilerin meslekle ilgili bilgi edinme isteğinde olduğu söylenebilir. Anılan vd. (2008: 248), ortaöğretim öğrencilerinin meslek seçimi ve üniversite tercihleri üzerine yaptığı çalışmada öğrencilerin meslek seçimi ve üniversite tercihlerinde bilgilendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Bölümlerin tercih edilmeleriyle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında farklı bölümlerle ilgili farklı sebeplere ulaşmış birçok çalışma bulunmaktadır. Bununla birlikte, bu çalışmalarda bölümlerin içeriğine ait bir bulguya rastlanılmamaktadır. Bölümlerin içeriğine ilişkin bilgi vermesi açısından bu çalışma yol gösterici olacaktır.

Araştırmanın problemini; “Mesleklerin ana kelimeleri, yabancılara Türkçe öğretimine ve Türkçenin söz varlığına nasıl katkı sağlar?” sorusu oluşturmaktadır.

Bu doğrultuda araştırmanın alt problemleri şu şekilde belirlenmiştir:

1. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için mesleki terimler ne kadar önemlidir?
2. Mesleklerin ana kelimeleri nelerdir?
3. Meslekler arası ortak kelimeler nelerdir?

1.2. Araştırmanın Maksadı

Araştırmada, üniversiteye başlayacak ana dili Türkçe olan ve olmayan öğrenciler için bölümler hakkında fikir sahibi olunması açısından mesleklerin ana kelimelerini içeren bir sözlük oluşturmak hedeflenmektedir. İnsanların gündelik hayatlarında sürekli karşılaştıkları; fakat anlamını bilmedikleri kelimelere meslekler dâhilinde açıklık getirilmeğe çalışılmıştır. Bunun yanında gündelik hayatta karşılaşılmasa dahi meslek dâhilinde bulunan ve alan uzmanlarının ifade ettiği kelimeler alınmıştır. Bu sayede mesleki terminoloji hususunda yol alınmağa çalışılmıştır. Böyle bir sözlükten maksat, zihinlerde karışık bulunanları netleştirmek, açıklığa kavuşturmaktır. Birbirine yakın mânâlarda kullanılan kelimeler arasındaki farkları belirlemek, bunları öğrencilerin eğitimleri sırasında kullanmak, Türkçeyi sonradan öğrenen ve mesleki terminoloji hususunda problem yaşayan öğrencilere yardımcı olacaktır. Bu durum, öğrencilere yapılan ankette de görülmektedir. Üniversiteye başlayan yabancı öğrenciler, hazırlık sınıflarına geçseler dahi eğitim-öğretim süreci başladığında derslerde mesleki terimler hususunda problem yaşayabilmektedirler. Bu öğrencilerin kısa, anlaşılır tanımlara ulaşması hedeflenmiştir.

Aynı zamanda, araştırmanın neticesinde, meslekler arasında ortak olan kelimelerin olup olmadığı değerlendirilmiştir. Araştırmanın maksatlarından biri de kelimeleri anlamak ve anlatmaktır. Bu sebeple her bir kelimeyi tanımlama yoluna gidilmiştir. Bu açıdan araştırmanın üniversiteye başlayacak ana dili Türkçe olan ve olmayan öğrenciler ile

gündelik hayatında karşılaştığı teknik kelimeleri anlayamayan normal bir insanın faydasına olacağı düşünülmektedir.

1.3. Araştırmanın Ehemmiyeti

Dil öğreniminin mühim merhalelerinden biri de kelime öğrenmektir. Dil öğrenmeğe başlayanların en çok önem verdiği konu kelime ezberlemektir; fakat kelime mânâlarına, mânâ farklılıklarına dikkat edilmeden yapılan kelime ezberleri çoklukla faydasız olmaktadır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler açısından da durum farklı değildir. Bu eksikliklerle birlikte üniversite eğitime başlayan öğrenci, üniversite eğitimi boyunca da problem yaşayacaktır. Bu sebeple, üniversite eğitime başlayacak öğrencilerin elinde tercih edecekleri veya okuyacakları mesleğe ait ana kelimelerin bulunduğu bir sözlük eğitim süreçlerini kolaylaştıracaktır. Bunun yanında, tercih yapmadan önce bu sözlüğe ulaşan öğrenciler meslek seçimlerinde kendilerine bir rehber bulacaklardır. Araştırmada, hiçbir zaman tam anlamları verilmemiş veya kafa karışıklığına sebep olan ya da hiç değinilmemiş kelimeler tarif edilmeğe çalışılmıştır. Bununla birlikte, çalışmanın kaynağı şahıslar olduğundan verilen kelimeler bu şahısların yönlendirmeleriyle elde edilen kelimelerdir. Bir kelimenin listelerde bulunmamasının sebebi, sayı sınırı ve görüşülen şahsın kararıdır. Seçilen alanlara ilişkin günümüzde hazırlanmış sözlükler bulunmaktadır. Bu sözlüklerin bazıları yalnızca yabancı dilden tercüme yoluna gitmiş, bazıları tanımlanan kelimeye tanımda yer vermiştir. Ayrıntılı bilgi verebilen bazı sözlükler de uzun tanımlamalar yoluna gitmiştir. Bütün bunların dışında daha açık, kısa tanım yapabilen

sözlükler de bulunmaktadır. Bu durum, terim sözlükleriyle ilgili çalışmaların son yıllardaki artışıyla açıklanabilir. Zülfikar'da (2006: 19) bilim dallarına ait sözlükler görülebilmektedir. Alana özgü yapılan bu sözlüklerin bir kısmı eski yıllara ait olduğundan üzerinde yeniden çalışılması gerekmektedir. Ayrıntılı bir şekilde belirlenmiş bu alanlara ait sözlükler kimi alanlarda son derece az, kimi alanlarda fazladır. Bu alanların bazılarında ise son yıllarda yeni sözlükler yapılmadığı görülmektedir.

Kullanılan veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi açısından bakıldığında, şahıslarla görüşerek tanım elde etmenin bilimsel olmadığı öne sürülebilir. Şahısların o anda verdiği cevapların gerçek cevaplar olmadığı, değişebilirliği iddia edilebilir. Bu durumu ortadan kaldırmak için her alandan bir-beş kişiyle görüşme yapılmak suretiyle kelimeler ve tanımlar yenilenmiştir. Eğer az kişiyle görüşme yapılmışsa aynı kişiyle görüşme sayısı artırılarak bu durum bertaraf edilmeye çalışılmıştır. Öte yandan Ong'un (2014: 21) da ifade ettiği gibi "Sözlü anlatım, yazılı anlatımla karşılaştırıldığında ciddiye alınmamış; yazılı anlatımın bir çeşidi sayılmıştır. Bununla birlikte; düşünce birincil sözlü kültürlerde bile bir ölçüde analitiktir; çünkü düşünme eylemi, malzemesini oluşturan birimleri birbirinden ayırır." Bu sebeple, seçilen mesleklerde çalışan veya üzerinde araştırma yapan şahıslardan alınan tanımlar yoğun bir okuma ve çalışma neticesinde elde edilmiş verilerdir. Aynı metni bir öğrencinin okumasıyla bir alan uzmanının okuması ve aktarması farklı olmaktadır. Buna dayanarak veriler şahıslardan alınmağa çalışılmıştır. Elde edilen veriler, sözlüklerde

bulunmayan, açık, anlaşılır tanımlardan oluşmaktadır. Yine Ong’a göre (2014: 21), “Yazıdan habersiz birincil sözlü kültürde yaşayan insanlar, pek çok şey öğrenebilirler, nitekim çoğu oldukça bilgiç ve bilgedir; fakat ‘inceleme’ yapamazlar.” Bu noktada bahsedilen bilgiçlik ve bilgelik, dil üzerinde çalışma yapan birinin süzgecinden geçerek inceleme yapılabilir bir hâle gelmektedir.

Öğrenciler seçtikleri bölümlerin terminolojisiyle eğitim-öğretime başladıklarında veya mesleğe atıldıklarında karşılaşmaktadır. Bu çalışmada ise kitaplarda okuduklarının haricinde üniversitedeki hocalarla veya meslek hayatındaki çalışanlarla karşılaştıklarında duyacakları tanımları göreceklerdir. Bu sayede öğrenciler meslekle daha erken tanışmış olacaktır. Böyle bir açıklama ‘meslek jargonu’ yanılgısına düşürebilir. Bu çalışmanın meslek jargonundan farkı, jargonun bir grup insan içinde sıkışıp kalmasıdır. Kaldı ki bu çalışmada böyle bir sıkışma değil, mesleğin tamamını kapsayıcı bir netice hedeflenmiştir.

Konuya ilişkin, günümüzde terim sözlükleri veya söz varlığı üzerine çalışmalar yapılmıştır; fakat bu çalışmalarda muhatap alınan kesim yine alanın içindeki şahıslardır. Bu sebeple, yapılan tanımlar karışık ve anlamsız olmaktadır. Alan dışından olan öğrenci, akademisyen veya diğer insanlar için bu tanımlar bir anlam ifade etmemektedir. Bununla birlikte gündelik hayatında herkesin karşılaştığı sıradan kelimeler gözden kaçırılmıştır.

Birçok dilci, birçok alan uzmanı tarafından münferit veya müctemi teşebbüsler yapılmıştır. Terim alanına birçok katkı yapan bu çalışmalar

yalnızca çeviri, yer yer ansiklopedik bilgiye kayması veya tanımların öğrencilerin anlayabileceği seviyenin üzerinde olması sebebiyle yetersiz kalabilmektedir. Bu sözlüklere çalışmamızla yapmağa çalıştığımız katkı, öğrencilerin bölümlerine başladıkları zaman karşılaşacakları konu, kelime ve tanımlarla yine alan uzmanlarının diliyle daha önce karşılaşmalarıdır. Bu çalışma, gündelik hayatımızda sıklıkla karşılaştığımız mesleklere ait ana kelimeleri tanımlamağa çalışmıştır. Araştırmanın sonunda 87 alan uzmanıyla görüşülmüş, her alandan 40 veya daha fazla kelime olmak üzere toplamda 1517 kelimeye ulaşılmıştır.

1.4. Sınırlar

Araştırma, 30 meslek alanıyla sınırlandırılmıştır. Bu meslek alanlarına giren bölümler uygun olan meslek alanına alınmış, bu sebeple mesleklerin sayısı artmıştır. Meslek alanlarının seçimi, çok tercih edilen, hakkında az bilgi sahibi olunan veya gündelik hayatımızda sıklıkla karşılaştığımız kelimelerle ilgili bölümler göz önüne alınarak yapılmıştır. Burada esnek yarı yapılandırılmış yöntem tercih edilmiştir. Meslekler seçilirken “2018-Yükseköğretim Kurumları Sınavı Lisans Programları-Puan Türleri Tablosu” (YÖK 2018) kullanılmıştır. Bu seçimlerin yarı rastgele bir yöntemle yapıldığı söylenebilir. Zira, seçilen bölümlere bakıldığında ya herkesin bildiği olmazsa olmaz bölümlerin seçildiği ya da hayatımıza henüz girmiş bölümlerin seçildiği görülmektedir.

Araştırma, ulaşılabilen şahıslarla sınırlandırılmıştır. Ayrıca ulaşılabilme durumuna göre akademisyen veya alanda çalışanlarla görüşülmüştür. Çalışmadaki kelimelerin sınırı görüşülen şahısların belirlemesiyle oluşmuştur.

1.5. Kabuller (Varsayımlar)

Çalışmada görüşmeler yapılırken görüşme yapılan şahısların yeterli ve doğru bilgileri verdikleri kabul edilmiştir.

II. BÖLÜM: BU ALANDA YAZILANLAR

Mesleklerin ana kelimeleri dikkate alındığında bu alana yakın olabilecek çalışmalar terim sözlükleri ve söz varlığı üzerine yapılmış tezlerdir. Geçmişten günümüze birçok terim sözlüğü ve söz varlığı üzerine tez yapılmıştır.

Terimlerin Türk bilim hayatında başlı başına bir konu olarak ele alınması Tanzimat hareketiyle başlar. Tanzimat'ın ilanından sonra ıstılah adıyla gündeme gelen terimler meselesi, yeni kavramlara karşılıklar bulmak işi, Türkçe kelime köklerinden değil de Arapça köklerden türetme yapmak biçiminde ele alınmıştır. Bu olumsuz gidişte terimler yalnızca içerdiği kelimeler açısından yabancı olmakla kalmamış, türetmelerde uygulanan kurallar da yabancı dillerden yani Farsçadan ve Arapçadan alınmıştır. Türkçe köklere dayanılarak terim üretme işi ise 1930'lu yıllara yani Cumhuriyet dönemine kalmıştır. Cumhuriyet döneminde bilinçli olarak ele alınmağa başlanmış olan bu konu, Atatürk'ün önderliğinde canlılık ve güncellik kazanmıştır. Son elli yıl içinde Türk Dil Kurumu tarafından yapılan çalışmalar dışında Türkçe terim türetmek ve kullanmak işi giderek

önemini kaybetmiş, üniversitelerimizde daha çok batı kaynaklı terimler tercih edilmiştir. Terim çalışmalarının ikinci safhası 1960'lı yıllara rastlarken Türk Dil Kurumu, uzmanlarla iş birliği yaparak birçok terim sözlüğü çıkarmıştır. Ne var ki ortaya konulan terimlerin birçoğu tutunamamış, bununla da kalmayıp bazı üniversite çevrelerinde yeni karşılıklar ortaya atılmış ve karışıklıklar olmuştur. Terim çalışmalarının üçüncü safhasını oluşturan 1990'lı yıllarda ise mevcut terimleri bir araya getirme düşüncesi öne çıkmıştır (Zülfikar 2006: 2-4).

2.1. Kelime Listeleri

Maksat, öğrencilere kelime öğretmek olduğunda bu kelimeleri seçme problemi ortaya çıkmaktadır. Kelimelerin nasıl, hangi kriterlere göre seçileceği hususu, yapılacak çalışmaların hitap ettiği kesimi de etkileyecektir. Kelime hazinesi (Korkmaz 2010: 144); “Bir dilin bütün kelimeleri; bir kişinin veya bir topluluğun söz dağarcığında yer alan kelimeler toplamı.” şeklinde ifade edilmektedir. Bu kelimelerin doğru belirlenmesi ve doğru tanımlanması, kelimelerin öğretimini de etkilemektedir. Kelime öğretimi, kelime hazinesi veya sözlük çalışmalarında atılan ilk adım öğretilecek kelimelerin neler olduğudur. Bu sebeple, sıklık listesi oluşturma yoluna gidilmektedir. Aksan (2015: 20), “Okumaya yeni başlayan ilkokulun ilk sınıflarındaki öğrencilere ya da bir yabancı dili öğrenmeye başlayanlara ilk aşamada öğretilmesi gereken sözcüklerin hangileri olduğu, dilin sözcüklerinin hangi sıraya göre tanıtılması gerektiği saptanırken, değişik gereksinimleri karşılayan anadili ve yabancı dil sözlükleri hazırlanırken dildeki öğelerin sıklıklarının bilinmesi gerekmektedir.” diyerek kelime sıklıklarının belirlenmesinin hem ana dili Türkçe olan öğrencilerin hem de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin eğitimindeki rolünü ifade etmektedir. Çetinkaya’ya göre (2011), Stahl ve Nagy (2006), Başkan (1983), Adams (1990), Fry (1970), Carroll, Davies ve Richmann (1971) gibi isimler kelime listeleri üzerinde çalışmıştır. Bu çalışmada ise sözlüğü veya kelime listesi hazırlanacak alanlar meslekler olduğundan alanda çalışan veya o alanda araştırmaları olan isimlerle görüşerek kelimeleri belirlemek meslekte en çok kullanılan ve

bilinmesi gereken kelimeleri sağlayacaktır. Deniz ve Alkol'a göre (2016: 201-214), ana dili ve yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde olduğu gibi mesleki dil eğitimi içinde hazırlanacak materyallerde yer alacak söz varlığının bir sıklık hiyerarşisine göre belirlenmesi önemli bir gerekliliktir.

Türkiye'deki çalışmalar incelendiğinde başta Kurudayıoğlu (2005) ve Karadağ (2005)'in çalışmaları gelmektedir. Kurudayıoğlu, ilköğretim ikinci kademe 6, 7 ve 8. sınıfların kelime hazinesinin belirlenmesi ve incelenmesi maksadıyla öğrencilerin yazılı anlatımları ve Türkçe ders kitaplarından yola çıkarak çalışmış ve sınıf seviyelerine göre kelime hazinesini karşılaştırmıştır. Bunun sonucunda her sınıf seviyesi için ayrı kelime listesi oluşturmuştur. Benzer bir çalışmayı Karadağ (2005), ilköğretim birinci kademe öğrencileri üzerinde yapmıştır. Karadağ, öğrencilerin yazılı anlatımları ile Türkçe ders kitaplarındaki metinlerden yola çıkarak kelime listeleri oluşturmuştur. Bir diğer çalışma ise Karadağ'ın (2019); Kurudayıoğlu (2005) ve Karadağ'ın (2005) çalışmalarından faydalanarak hazırladığı kitaptır. Bu çalışmada 1-8. sınıflara ait kelime listeleri, hedef kelime listesi ile kelime öğretimine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Okur (2011: 1570), hazırlanan ilköğretim sözlüklerinde bulunan kelime, tanım ve örneklerin birbirinin aynı olduğunu; normal sözlüklerde ise dil ile ilgili bazı problemlerin olduğunu ifade etmektedir. Bu durumda da yapılan yeni çalışmalar alana katkı sağlayamamaktadır. Hazırlanacak olan sözlüğün hedef kitlesi üniversiteye yeni başlayacak olan öğrenciler ile Türkçeyi sonradan

öğrenen öğrenciler olduğu için tanımların açık ve kolay anlaşılır olması gerekmektedir. Bu sebeple genel anlayıştaki gibi kitapları kaynak olarak kullanmak yerine doğrudan şahıslardan tanım almak öğrencilerin öğrenim hayatları boyunca duyacağı tanımları o hâliyle vermeyi sağlar. Bu da öğrencilerin kelimeleri zihinlerine daha kolay yerleştirmelerine imkân tanır.

2.2. Sözlükler

Türklerde, doğu dünyası doğrultusunda gelişmiş eski bir sözlükçülük geleneği vardır. Bunun elimizdeki en eski kanıtı Dîvânu Lugâti't-Türk'tür (Aksan 1998: 115). Türk dili lügatleri, Kâşgarlı Mahmud'un yazmış olduğu Dîvânu Lugâti't-Türk (1077) adlı meşhur eseri ile olgunluk safhasına ulaşır. Türk dilinin çeşitli lehçe, şive ve ağız hususiyetlerini toplayan divan mânâsına gelen bu eserde, Kâşgarlı Mahmud, Türk dilinin çeşitli hususiyetlerini Türk dünyasına tanıtmıştır (Çatıkkaş 1986: 207).

Mustafa bin Şemsettin 1545 tarihli Ahterî Sözlüğü, Vanlı Mehmet Mustafa'nın yine 16. yy. a ait Vankulu adıyla anılan sözlüğü, titiz ve başarılı bir çalışmayla Mütercim Asım'ın Firûzâbâdî'den çevirdiği, geniş hacimli bir Arapça-Türkçe sözlük olan Kâmûsi'l-muhît ve Farsça-Türkçe Burhan-ı Kâtı özellikle belirtilmelidir. Cumhuriyet dönemine gelinceye kadar yayımlanan yapıtlardan en önemlileri Ahmet Vefik Paşa'nın 1876'da basılan Lehçe-i Osmânî'si ve Şemsenin Sami'nin Kâmus-i Türki'sidir (Aksan 1998: 115).

Terim sözlükleri yayımlama işi bugün yalnızca Türk Dil Kurumunun çatısı altında gerçekleştirilmemektedir. Çeşitli resmî ve özel kuruluşlar, yayın evleri de bu görevi yerine getirmektedir. Kuyumculuk terimleri, fotoğrafçılık terimleri, tasavvuf terimleri, bıçakçılık gibi değişik alanların terimleri özel yayın evlerince yayımlanmıştır (Zülfikar 2006: 4).

Yine bir terim sözlüğü hususiyetinde olan Kâmûs-ı Fârsî, bitkilerle ilgili madde başlarıyla dikkate değerdir. Bitkilerle ilgili yaklaşık yüz elli tane madde başı barındırmaktadır (Yayla 2017: 657).

Zülfikar (2006) tarafından terim sözlükleri ve çalışmaları bibliyografyası oluşturulmuştur.¹

Bunların dışında terim sözlüklerine bakıldığında, terim sözlüğü denilebilecek bir sözlük olan “Askerî Kamus” 1939 yılında Selahaddin Kitabevi’nden yayımlanmıştır (Çatıkkaş 1986: 227).

Bir nevi konu sözlüğü denilebilecek “Kavramlar Dizini” Recai Cin tarafından hazırlanarak iki cilt hâlinde 1971 yılında yayımlanmıştır. Hasan Eren tarafından hazırlanan “Anayasa Sözlüğü” 1985 yılında yayımlanmıştır (Demircan 1994: 336).

¹ Daha fazla bilgi için bkz. ZÜLFİKAR, Hamza (2006). Terim Sözlükleri ve Çalışmaları ile İlgili Bibliyografya. Ankara: Türk Dil Kurumu.

Türk Dil Kurumunun sitesinde “Bilim ve Sanat Terimleri Sözlüğü, İlaç ve Eczacılık Terimleri Sözlüğü, Hemşirelik Sözlüğü, Uluslararası Metroloji Sözlüğü” bulunmaktadır. (TDK)

Türk Dili Kurumu tarafından 1974 yılında “Kitaplık Bilim Terimleri Sözlüğü” hazırlanmıştır. (TDK 1974)

Ö. Faruk Çolak tarafından 1987 yılında “Para-Banka Sözlüğü” hazırlanmıştır (Çolak 1987).

Esat Tüze tarafından 1988 yılında “Bankacılık Terimleri Sözlüğü” hazırlanmıştır (Tüze 1988).

Süleyman Nutki tarafından derlenen, Mustafa Pultar tarafından hazırlanan “Kamus-ı Bahri Deniz Sözlüğü” 2011 yılında çıkmıştır (Pultar 2011).

A. Cihat Baytaş tarafından 2011 yılında “Uçak Mühendisliği Terimleri Sözlüğü” hazırlanmıştır (Baytaş 2011).

Çağatay Güler tarafından 2012 yılında “Öğrenci Tıp Sözlüğü” hazırlanmıştır (Güler 2012).

Orhan Hançerlioğlu tarafından 2012 yılında “Ekonomi Terimleri Sözlüğü” hazırlanmıştır (Hançerlioğlu 2012).

Son yıllarda Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanmış olan terim sözlükleri bulunmaktadır. Bu sözlüklerin bazıları çalışma grupları oluşturularak, bazıları da tek yazarlı hazırlanmıştır. “İktisat Terimleri Sözlüğü” (2011) İTÇG tarafından; “İlaç ve Eczacılık Terimleri Sözlüğü” (2015) İETÇG tarafından; “Veteriner Hekimliği Terimleri

Sözlüğü” (2017) VHTÇG tarafından; “Hemşirelik Terimleri Sözlüğü” (2015) HTÇG tarafından; “Göz Bilimi Sözlüğü” (2017) Ömer Faruk Recep tarafından; Türkçe Bitki Adları Sözlüğü (2015) Turhan Baytop tarafından; Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Terimleri Sözlüğü (2013) Nihat G. Kınıkoğlu tarafından; Ormancılık Terimleri Sözlüğü (2016) Metin Sarıbaş tarafından; Ansiklopedik Askerî Terimler Sözlüğü (2018) Nurhan Sabuncuoğlu tarafından hazırlanmıştır. Bu sözlükler ayrı ayrı incelenmiştir.

Bir terim sözlüğü olmasa da içinde barındırdığı terimler açısından konu alanımıza giren bir diğer sözlük “Misalli Büyük Türkçe Sözlük”tür. Sözlüğün (Ayverdi 2010: X-XI) terimlerle ilgili açıklama bölümünde Arapça ve Farsça terimlerin atılmasıyla meydana gelen boşluğun doldurulması esnasında yapılan türetmelerde isabetli hareket edilmediği; dil kurallarına aykırı, Batı dillerinden tercüme yolu ve Batı dillerinden aynen almak suretiyle yapıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca dilde birlik kavramı elden geçirilerek terim karmaşasına düşüldüğü ifade edilmiştir. Bu hususun resmî bir kuruluşun, bir akademinin, ciddi bir terim komisyonunun işi olduğu ifade edilmiştir. Bu açıdan bakıldığında, çalışmada ulaşılan şahıslar her bir meslek için küçük birer komisyon mahiyetindedir. Zira bu şahıslarla birden fazla kez görüşülerek tanımlar üzerinde çalışılmıştır.

Mesleki terimlerin toplandığı mühim bir eser ise Arapça terimlerin toplandığı Ta’rîfât’tır. Bu eserde (Erkan 1997: 8) farklı ilimlere ait terimlerin tanımları verilmiştir. Eserde kimi zaman sözlük anlamlarından sonra terim anlamları verilmiş, kimi zaman doğrudan

terim anlamları verilmiştir. Ayrıca kimi zaman terimin hangi ilme ait olduğu verilmiştir.

Ayrıca Türk Dil Kurumunun terim kolu çalışmalarının tarihine kısa bir şekilde bakıldığında ilk çalışmaların 1932’de “Lügat-Istılah Kolu” adı altında başladığı görülmektedir. Kol, sözlük ve terim çalışmalarını birlikte yürütmek üzere düzenlenmiştir. Terim çalışmaları, bilim alanlarına göre saptanan 16 bölüğe ayrılmış, her bölüm de takımlara ayrılarak yürütülmüştür. Terim kolunun kuruluşundan beri yürüttüğü çalışmaların başlıca ürünü yayımlanmış 102 terim sözlüğüdür (Köksal 1983: 269-278).

Terim sözlüğü çalışmaları halen devam etmektedir.

2.3. Yüksek Lisans-Doktorluk Tezleri

Konuyla ilgili hazırlanmış tezlerin birkaçı aşağıdaki gibidir.

İsmail Bozkaya tarafından 1988 yılında “Günümüz Türkiye’inde Müzik Terminolojisi ve Sorunları” adlı yüksek lisans tezi hazırlanmıştır (Bozkaya 1988).

Handan Çıtrık tarafından 2009 yılında “Kadın El İşçiliğinin Terminolojisine Dair Bir Dil Değerlendirmesi” adlı yüksek lisans tezi hazırlanmıştır (Çıtrık 2009).

Atilla Okan tarafından 2002 yılında “Türk Halk Çalgıları Terminolojisi” adlı yüksek lisans tezi hazırlanmıştır (Okan 2002).

Nurgöl Moldalievá tarafından 2010 yılında “Kırgız Türkçesinin Sağlıkla İlgili Söz Varlığı” adlı doktorluk tezi hazırlanmıştır (Moldalievá 2010).

Nilüfer Serin tarafından 2017 yılında “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanmış Ders Kitapları ile Bu Kitapları Kullanan Öğrencilerin Söz Varlığının Karşılaştırılması” adlı doktorluk tezi hazırlanmıştır (Serin 2017).

III. BÖLÜM: YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme ve doküman incelemesi kullanılmıştır. Görüşme yöntemi “belirli bir amaç için yapılan karşılıklı soru sorma ve yanıtlama süreci” olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek 2005: 119). Nitel araştırmalarda kullanılan görüşme yönteminin belirleyici özelliği, görüşülen kişilerin bakış açılarını ortaya çıkarmaktır (Kuş 2009: 87). Araştırmada, mevcut sözlüklerde bulunan terimler üzerinden gitmek yerine şahıslarla görüşme yoluna gidilmiştir. Görüşmeler yapılırken esnek bir model tercih edilmiştir. Görüşülen şahsın mesleğine, görüşmenin yapıldığı zaman ve mekâna göre farklı yöntemler izlenmiştir. Her bir görüşme yüz yüze yapılmış, görüşülen şahsın kabulüne göre ses kaydı veya not alma yolu ile görüşmeler tamamlanmıştır. Her bir görüşmeden sonra tanımlar gözden geçirilerek gerekli görülen yerlerde görüşme yapılan şahsa ulaşarak düzeltme yapılmıştır. Şahsi görüş ayrılıklarının olabileceği göz önüne alınarak ilk görüşmeden sonra elde edilen kelimeler öbür uzmanlara sorulmuş, düzeltmelerin ardından kelime ekleme ve çıkarma yapılmıştır. Bu çalışmada aynı meslekteki farklı kişiler arasındaki görüş farklılıkları incelenmediğinden yeni görüşmelerde bir önceki kelime listesi üzerinden gidilmiştir. Kelime ve

tanımlarına içerik açısından müdahale edilmemekle birlikte dil açısından anlaşılabilirliği artırmak maksadıyla düzenlemeler yapılmıştır. Bu sayede ortak ve doğru tanımlara ulaşıldığı düşünülmektedir.

Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Geleneksel olarak doküman incelemesi, tarihçilerin, antropologların ve dilbilimcilerin kullandığı bir yöntem olarak bilinir (Yıldırım ve Şimşek 2005: 187). Doküman araştırmasında en çok dikkat edilecek husus, o dokümanların tarafsız ve objektif olmalarıdır. Bu sebeple aynı konu ve alanla ilgili değişik belgeleri inceleyip karşılaştırarak tutarlılıkları belirlenmelidir (İslamoğlu ve Alnıaçık 2014:216).

Öbür taraftan çalışma, fenomenolojik bir çalışma özelliği göstermektedir. Fenomenolojik çalışma, birkaç kişinin bir fenomen veya kavramla ilgili tecrübelerinin ortak anlamını tanımlar. Fenomenolojinin temel maksadı bir fenomenle alakalı şahsi tecrübeleri evrensel nitelikteki bir açıklamaya genellemektir. Fenomenolojik çalışmalarda veri toplama şekli olarak dokümanlar, gözlemler ve sanat eserlerinin de göz önünde bulundurulmasına rağmen öncelikli olarak şahıslarla yapılan mülakatlar kullanılır (Creswell 2018: 77, 105). Bu çalışmada da mesleklere ait kelimeler, alan uzmanı şahıslarla görüşülerek elde edilmektedir. Aynı alandan birden fazla şahısla görüşülerek ortak bir tanıma ulaşılmağa çalışılmıştır.

3.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuya ilişkin görüşlerini öğrenmek maksadıyla anket uygulanmıştır. Anket, “birincil kaynaklardan bilgi toplamak için hazırlanan sistematik bir soru formudur. Maksadı, araştırmanın problemini çözecek ve ele alınan hipotezleri test edecek bilgileri sistematik bir biçimde toplamak ve saklamaktır” (İslamoğlu ve Alınacak 2014: 131). İyi bir sözlük, kullanıcı odaklı olmalıdır. Kullanıcı düzeyine uygunluk, nitelikli bir sözlük için büyük önem taşır. İyi bir sözlük, kullanıcıların temel amaçlarına, ihtiyaçlarına ve beklentilerine uygun olarak hazırlanmalıdır. Sözlük hazırlanmadan önce kullanıcı tipolojisinin gözetilerek ihtiyaç analizi yapılması kullanıcının sözlükten daha verimli bir şekilde yararlanılmasına katkı sağlar (Yılmaz 2017: 19). Bu sebeple ihtiyacın belirlenmesi maksadıyla ana dili Türkçe olan ve Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilere anket uygulanmıştır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplamak için ana dili Türkçe olan ve Türkçeyi sonradan öğrenen üniversite öğrencilerine anket uygulanmıştır. Anket; ana dili Türkçe olan Marmara Üniversitesi’nde öğrenim gören yetmiş altı öğrenci ile Türkçeyi sonradan öğrenen farklı üniversitelerde öğrenim gören elli üç öğrenciyle yapılmıştır. Buradaki maksat, yapılan araştırmanın sahada bir yansımalarının olup olmayacağını görmektir. Bu kapsamda anket hem ana dili Türkçe olan öğrencilere hem de Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilere uygulanmıştır. Kullanılan ankette 14’ü çoktan

seçmeli, 1'i açık uçlu olmak üzere toplam 15 soru sorulmuştur. Yapılan çalışma, bölüm tercihi yapan öğrencilere bir kaynak oluşturacak olması sebebiyle öğrencilerin tercih dönemlerindeki durumları öğrenilmeğe çalışılmıştır. Ankette kullanılan soruların 7'si bölüm tercihlerini yapma ve üniversite eğitimlerinde karşılaştıkları durumlarla alakalıyken; öbür 7'si bilinmeyen kelimeler ve sözlük kullanımıyla alakalıdır. Çalışmada dikkat edilecek unsurlar, bilinmeyen kelimeler ve sözlük kullanımıyla alakalı olan sorulardan elde edilen verilerdir. Öbür sorular öğrencilerin dikkatini başka yöne çekmek için kullanılmıştır. Ankette, cevabı merak edilen asıl sorular; 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 ve 11. sorulardır. Bunun dışında ankette kullanılan 2. soru da bölüm araştırmalarına ilişkin fikir vermektedir.

Çalışmanın başında yapılan anketten maksat, yapılacak olan çalışmanın sahadaki yansımaları öngörebilmektir. Bu sebeple üç ayrı grup seçilmiştir. Bu kapsamda; Türkçe Öğretmenliği öğrencileri, ana dili Türkçe olan farklı bölümlerde okuyan öğrenciler ve Türkçeyi sonradan öğrenen ve farklı bölümlerde okuyan öğrencilere ulaşılarak anket uygulanmıştır. Bu gruplandırma, ana dil ve bölüm farklılığı değişkenleri düşünülerek yapılmıştır. Öyle ki ana dili Türkçe olan iki grubun arasındaki fark bölüm farklılığıdır. Ana dili Türkçe olan öğrencilerden Türkçe Öğretmenliği öğrencileri ile öbür bölümlerde okuyan öğrenciler arasında dil hassasiyeti açısından veya karşılaştıkları hâller farklı olabileceği düşünülerek iki grup oluşturulmuştur. Aynı şekilde farklı bölümlerde okuyan öğrenciler ana dili değişikliği düşünülerek iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Öyle ki farklı

bölümlerdeki öğrencilerden oluşan iki grubun farkı ana dilindeki farklılıktır. Bu gruplandırmayla farklı değişkenler değerlendirilebilmiştir.

Araştırmanın asıl verilerini toplamak için görüşme yöntemi kullanılmıştır. Seçilen her bir meslek alanı için bir-beş alan uzmanıyla görüşülmüştür. Görüşme yapılmadan önce bir kelime havuzu oluşturulmuş; fakat bu kelime havuzu görüşme esnasında kullanılmamıştır. Görüşme yapılan şahsın görüşmeyi yönlendirmesi hedeflenmiştir. Görüşmenin durduğu, tıkanıp hâllerde örnek kelimelerle görüşme devam ettirilmiştir. Görüşülen şahıslara “Mesleğinizle ilgili aklınıza gelen ilk 40 kelime ve tanımı nedir?” sorusu yöneltilerek görüşme başlatılmıştır. Ardından kelimeler sırasıyla tanımlanmıştır. Görüşülen şahsın tanım yapmakta problem yaşaması hâlinde araştırmacı tarafından görüşme yapılan şahsın açıklamaları dinlenerek görüşme anında tanım yapılmıştır. İlk görüşme tamamlandıktan sonraki görüşmeler ilk liste üzerinden yürütülmüştür. Sonraki görüşmelerde, görüşülen şahısla birlikte mevcut kelimeler üzerinden gidilmiş, ekleme ve çıkarma yapıp yapmayacağı sorularak görüşme devam ettirilmiştir. Görüşme yapılan şahsın düzeltme yapmak istemesi hâlinde önceki tanım ve yeni yapılan tanım üzerinde araştırmacı ve görüşme yapılan şahıs tarafından tartışılmıştır. Bütün görüşmeler tamamlandıktan sonra kelime ve tanımların yazılması esnasında problem görülen kelime ve tanımlar için görüşme yapılan şahıslara yeniden başvurulmuştur. Bunun haricinde araştırmacının yaptığı değişiklikler olduğunda görüşme yapılan şahıslara bu

değişiklikler teyit ettirilmiştir. Görüşülen şahsın mesleğe ait ana kelimeleri tanımlarıyla birlikte vermesi sağlanmıştır. Görüşmenin durduğu, tıkanıdığı hâllerde kelime havuzundan faydalanılmıştır. Her bir görüşme, bir öncekini düzeltecek ve geliştirilecek nitelikte yapılmıştır. İlk görüşmede elde edilen kırk kelime, sonraki görüşmelerde değiştirilmiş, yenilenmiş ve düzeltilmiştir. Görüşmelerin nihayetinde bir tanıma ulaşmağa çalışılmıştır. Tanımların kısa ve herkesin anlayabileceği şekilde olmasına ihtimam gösterilmiştir. Verilerin toplanmasından önce mevcut terim sözlükleri incelenmiş, karşılaşılan tanımlar sonrasında böyle bir araştırmaya başlanmıştır. Mevcut terim sözlüklerinde bulunan tanımlar, öğrencilerin ve alan dışındaki insanların anlamasından uzak bulunmuştur. Çetinkaya (2014: 405), farklı okul sözlüklerindeki sözlük maddelerini ve tanımları incelediği çalışmasında, sözlük maddelerinin tanımlanırken sözlüğün amacı ve kullanıcıların düzeyleri ön planda tutulmadan, dilde sıklığı, bilinirliği düşük sözcük kullanılması sebebiyle sözlükler arasında farklılıklar oluştuğunu ifade etmektedir. Bu açıdan bakıldığında çalışmada kullanılan kelimelerin alandan isimlerle görüşülerek elde edilmesi, sıklığı ve bilinirliği düşük kelime kullanma hatasına düşülmesini engellemektedir.

Görüşmeler esnasında konuşulan şahıs özgür bırakılarak en doğru kelime ve tanımlara ulaşmak hedeflenmiştir. Konuşulan şahsın ifade ettiği kelimeler, insanların hayatlarında var olup olmamasına göre değerlendirilerek listeye alınmıştır. Zira; Fârâbi (2018: 34), “Her sanatta kullanılan lafızların bir kısmı, o dili konuşanların çoğunluğu

nezdinde yaygın olmayıp yalnızca belli bir sanat ehline kullanılır. Bir kısmı da halk çoğunluğu nezdinde yaygındır fakat söz konusu sanat ehli onlara bir anlam verir, halk çoğunluğu ise başka bir anlam verir.” şeklinde ifade etmiştir. Bu çalışmada ise alan uzmanlarından alana ait ilk kırk kelime istenirken insanların hayatlarında var olması hususu göz önüne alınmıştır. Gündelik hayatta karşılaşılan ve alana ait olan kelimeler yazılmağa çalışılmıştır.

Görüşmelerden elde edilen kelimelerin tanımlanması esnasında mantık ilkelerinden faydalanılmıştır. Tanımlar, bu ilkeler göz önünde bulundurularak en açık ve anlaşılır şekilde verilmeğe çalışılmıştır. Tanımların kelimeleri en doğru ve eksiksiz şekilde ifade etmesine dikkat etmekle birlikte kısa ve anlaşılır olmasına ihtimam gösterilmiştir. Bununla ilgili çalışmalar “Mantık Dersleri” (Yücel 1961) ve “Mantığa Giriş Risaleleri” (el-Fârâbi çev. Aydın 2018) kitaplarından faydalanılarak yapılmıştır. Mantık, Fârâbi (2018: 16) tarafından “Düşünme yetisini, yanılmanın mümkün olduğu her şeyde doğruya yönlendiren şeyleri kapsayan ve akıl ile çıkarsanma özelliğine/doğasına sahip olan her şeyde yanılmaktan koruyan her şeyi bildiren sanattır.” şeklinde tanımlanmıştır. Bu açıdan bakıldığında tanımların doğruluğu için mantık zaruridir. Bununla birlikte çalışmada mantık ilkelerinden tanım yanlışlığı, eksikliği veya açıklık-anlaşılabilirlik açısından faydalanılmıştır. Tanımlar için şema oluşturulmamıştır. Bunun sebebi her bir görüşmede görüşülen şahsın isteği veya durumuna göre farklı yöntemlerin kullanılmasıdır. Bazı tanımlar doğrudan görüşülen şahıstan alınırken bazı tanımlar görüşülen şahsın

açıklamaları doğrultusunda yine görüşme esnasında oluşturulmuştur. Her iki hâlde de son kararı görüşülen şahıs ve araştırmacı vermiştir. Tanımlamada esnek bir yöntem kullanıldığından ortak bir şema oluşturma yoluna gidilmemiştir. Burada mantık ilkeleri, araştırmacının tanım yapabilme kabiliyetini artırmağa yönelik kullanılmıştır. Bütün tanımlama ve görüşme süreci düşünüldüğünde, tanım yapabilme kabiliyeti açısından sürecin kendini geliştiren bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Tanımlar içim şema oluşturulmamasının bir sebebi de araştırmacının tanım yapma sürecinin doğrudan içinde olmasıyla ilgilidir. Araştırmacı, görüşmelerin dışında değil, doğrudan görüşmeleri yapan, tanım sürecini yöneten bir konumda bulunduğundan her bir tanımın bir şablona oturtulması ihtiyacı oluşmamıştır. Görüşülen şahısların ve mesleklerin ihtiyacına göre farklı yöntemler izlenmiştir.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Öğrencilere yapılan ankette her bir soru kendi içinde değerlendirilmiştir. Sorular, yalnızca yüzde (%) cinsinden çokluklar hâlinde değil; bir bütün oluşturacak ve öğrencilerin bakış açısı hakkında fikir verebilecek şekilde değerlendirilmiştir. Öte yandan bu sorularla öğrencilerin mesleki terimlerle karşılaşma sıklığı, terimlerle yaşadıkları problemler, tanımların anlaşılabilirliği, tanım ve terimlerle ilgili öbür meseleler ve bölümleri araştırmağa ilişkin tavırları ölçülmeğe çalışılmıştır. Bu anketten elde edilen veriler neticesinde ana dili Türkçe olan ve olmayan öğrencilerin mesleki terimlerle ilgili problem yaşadığı anlaşılabilir olarak çalışmaya başlanmıştır. Anketle elde edilen veriler, çalışmanın başlangıç noktasını oluşturmuştur. Bu açıdan bakıldığında

Çalışmanın asıl verilerini etkilememekle birlikte hareket noktasını meydana getirmektedir.

Ayrıca, elde edilen kelimelerin karşılaştırılması esnasında MBTS'den faydalanılmıştır. Karşılaştırılan her bir kelimenin MBTS'deki mânâsı da tablolara eklenerek birlikte değerlendirme yapılmıştır. MBTS ve mesleklerdeki tanımların benzerlik ve farklılıkları incelenmiştir.

IV. BÖLÜM: SÖZLÜK

4.1. Anket Verilerinin İncelenmesi

Yapılan anket sonucunda elde edilen veriler aşağıda verilmiştir. Bu veriler çalışmanın ana verilerini değil, çalışmanın başlangıç ve dayanağını meydana getirmektedir.

2. Soru: Okumakta olduğunuz bölümü nasıl araştırdınız?

Cevaplar	Anadili Türkçe Olanlar (Türkçe Öğretmenliği)	Anadili Türkçe Olanlar (Öbür Bölümler)	Türkçeyi Sonradan Öğrenenler
Üniversitelerin tanıtma günlerine katıldım.	%5	%8	%2
Büyüklerime sordum.	%15	%23	%30
Genel ağ sayfalarından araştırdım.	%45	%42	%32
Bu mesleğe sahip kişilerle görüştim.	%35	%27	%36

1. Tablo: 2. sorunun değerlendirilmesi

Yukarıdaki verilere dayanarak öğrencilerin bölüm tercihi yaparken genel ağ sayfalarını tercih ettiği söylenebilir. Bu da konuyla ilgili yapılacak her çalışmanın dijital alanlarda da var olması gerektiğini gösterir. Öte yandan, Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilerin bölümle ilgili bilgileri genel ağ sayfalarının dışında şahıslardan da aldığı görülmektedir. Çevreye sorarak karar verme eğilimi, Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilerde daha yüksek görünmektedir. Aynı şekilde çevreye sorarak öğrenme, bu çalışmada yapılan görüşme tekniğini desteklemektedir. Zira bu çalışmada, öğrencilerin ulaşmağa çalıştıkları şahıslara ulaşarak görüşme yapılmıştır.

3. Soru: Derslerde bilmediğiniz kelimelerle karşılaşma sıklığınız nedir?

Cevaplar	Anadili Türkçe Olanlar (Türkçe Öğretmenliği)	Anadili Türkçe Olanlar (Öbür Bölümler)	Türkçeyi Sonradan Öğrenenler
Hiçbir zaman	%4	%0	%15
Bazen	%85	%44	%52
Sık sık	%10	%44	%31
Her zaman	%1	%12	%2

2. Tablo: 3. sorunun değerlendirilmesi

Öğrencilerin bilmediği kelimelerle ilgili olarak; ana dili Türkçe olmasına rağmen belirli bir kısmının derslerde bilmediği kelimelerle karşılaştığı görülmektedir. Bununla birlikte ana dili Türkçe olup Türkçe Öğretmenliği bölümü dışındaki öğrencilerin ciddi bir bölümünün derslerde bilmediği kelimelerle karşılaştığı görülmektedir. Bunun özellikle mühendislik gibi bölümlerin yabancı kökenli kelime içermesinden kaynaklandığı söylenebilir. Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilerde ise bu oran daha artmaktadır. Bu da meslek sözlüklerini gereklilik hâline getirmektedir.

4. Soru: Dersler için sözlük kullanma sıklığınız nedir?

Cevaplar	Anadili Türkçe Olanlar (Türkçe Öğretmenliği)	Anadili Türkçe Olanlar (Öbür Bölümler)	Türkçeyi Sonradan Öğrenenler
Hiçbir zaman	%29	%28	%25
Bazen	%62	%56	%53
Sık sık	%8	%12	%19
Her zaman	%1	%4	%4

3. Tablo: 4. sorunun değerlendirilmesi

Öğrencilerin sözlük kullanma alışkanlıklarının düşük olduğu söylenebilir. Burada üç grubun da sözlük kullanma oranları düşük

olmakla birlikte Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilerin daha fazla sözlük kullandığı görülmektedir. Bu farkın kelimelerin Türkçe karşılıklarını öğrenme isteğinden kaynaklandığı söylenebilir. Öğrencilerin bölüm, ana dil ayrımı olmaksızın sözlük kullanımlarının düşük olduğu söylenebilir.

5. Soru: Okumakta olduğunuz bölümle ilgili tercih esnasında yaptığınız araştırmalar neticesinde elde ettiğiniz bilgiler ne türdendi?

Cevaplar	Anadili Türkçe Olanlar (Türkçe Öğretmenliği)	Anadili Türkçe Olanlar (Öbür Bölümler)	Türkçeyi Sonradan Öğrenenler
Kazanacağınız para	%5	%7,5	%9
İş imkânları	%46	%48	%51
Bölümdeki derslerin zorluğu	%13	%7,5	%9
Bölümün şahsi birikime katkıları	%36	%37	%31

4. Tablo: 5. sorunun değerlendirilmesi

Öğrencilerin bölüm tercihleri esnasında karşısına çıkan bilgiler, ‘iş imkânları ve bölümün şahsi birikime katkısı’ olarak görülmektedir. ‘İş

imkânları’ tahmin edilebilir bir sonuç olmakla birlikte ‘bölümün şahsi birikime katkısı’ seçeneğinin de öne çıkması dikkat edilmesi gereken bir husustur. Bu durum, öğrencilerin bölüm içeriklerine de önem verdiğini gösterebilir. Bu noktada, yapılacak bir meslek terimleri sözlüğü öğrencilere katkı sağlayabilir.

7. Soru: Derslerde bilmediğiniz kavramlarla karşılaştığınızda en çok başvurduğunuz kaynak hangisidir?

Cevaplar	Anadili Türkçe Olanlar (Türkçe Öğretmenliği)	Anadili Türkçe Olanlar (Öbür Bölümler)	Türkçeyi Sonradan Öğrenenler
Ansiklopediler	%3	%0	%6
Ders kitapları	%6	%8,5	%41
Genel ağ sayfaları	%73	%83	%24
Sözlükler	%18	%8,5	%29

5. Tablo: 7. sorunun değerlendirilmesi

Öğrencilerin bilmedikleri kelimeler için başvurdukları kaynaklar değerlendirildiğinde, ekseriyetle genel ağ sayfalarına yöneldikleri görülmektedir; fakat bu durum Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilerde değişerek öğrencilerin en fazla ders kitaplarını, sonrasında sözlükleri kullandığı görülmektedir. Bu durum, Türkçeyi sonradan öğrenen

öğrencilerin kullandığı ders kitaplarının tanım açısından zenginleştirilmesi gerektiğini gösterebilir.

8. Soru: Bilmediğiniz kelimeler ne sıklıkla dersleri takip etmenize engel oluyor?

Cevaplar	Anadili Türkçe Olanlar (Türkçe Öğretmenliği)	Anadili Türkçe Olanlar (Öbür Bölümler)	Türkçeyi Sonradan Öğrenenler
Hiçbir zaman	%50	%36	%25
Bazen	%45	%60	%53
Sık sık	%5	%4	%16
Her zaman	%0	%0	%6

6. Tablo: 8. sorunun değerlendirilmesi

Ana dili Türkçe olan Türkçe Öğretmenliği öğrencilerinin yarısı bilmediği kelimelerin dersleri takip etmelerine engel olmadığını ifade ederken öbür yarısı dersleri takip etmelerine engel olduğunu ifade etmiştir. Öbür bölümlerdeki öğrencilerde ise durum biraz daha farklıdır. Hiçbir zaman dersi takip etmelerine engel olmadığını ifade edenlerin sayısı düşmektedir. Bu bölümdeki öğrencilerin doğru kelime tanımlarına daha çok ihtiyaç duyduğu söylenebilir. Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilerin ise yalnızca dörtte birlik kısmı dersleri takip

etmelerine engel olmadığını ifade etmiştir. Derslerde karşılaşılan kelimelerin çokluğunun alana ilişkin kelimeler olduğu düşünüldüğünde meslek terimleri açısından öğrencilerin zayıf olduğu söylenebilir.

9. Soru: Derslerde bilmediğiniz kelimelerle ilgili yaptığınız araştırmalarda ne sıklıkla doyurucu bilgilere ulaşabiliyorsunuz?

Cevaplar	Anadili Türkçe Olanlar (Türkçe Öğretmenliği)	Anadili Türkçe Olanlar (Öbür Bölümler)	Türkçeyi Sonradan Öğrenenler
Hiçbir zaman	%0	%0	%8
Bazen	%28	%24	%51
Sık sık	%43	%60	%29
Her zaman	%29	%16	%12

7. Tablo: 9. sorunun değerlendirilmesi

Ana dili Türkçe olan öğrenciler, bilmedikleri kelimelerle ilgili yaptıkları araştırmalarda doyurucu bilgilere ulaştıklarını ifade etmiştir; bununla birlikte doyurucu bilgilere ulaşamadığını ifade edenler de azımsanmayacak sayıdadır; ancak durum Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilerde oldukça farklıdır. Öğrencilerin yarıdan fazlası bu konuda problem yaşadığını ifade etmiştir. Bu da mevcut sözlüklerin Türkçeyi

sonradan öğrenen öğrencilerin anlayışı açısından yetersiz olduğu bilgisini verebilir.

10. Soru: Bir kelimenin anlamını okuduktan sonra anlayabilmek için ne sıklıkla başka kelimeleri de araştırma ihtiyacı hissediyorsunuz?

Cevaplar	Anadili Türkçe Olanlar (Türkçe Öğretmenliği)	Anadili Türkçe Olanlar (Öbür Bölümler)	Türkçeyi Sonradan Öğrenenler
Hiçbir zaman	%19	%8	%17
Bazen	%63	%88	%46
Sık sık	%19	%4	%33
Her zaman	%0	%0	%4

8. Tablo: 10. sorunun değerlendirilmesi

Ana dili Türkçe olan öğrencilerin belirli bir kısmı tanımlı okuduktan sonra tanımdaki bir kelimeyi araştırma ihtiyacı hissettiğini ifade etmiştir. Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilerde ise bu oranın arttığı görülmektedir. Bu da sözlüklerin daha açık, anlaşılır bir dil kullanması gerektiğini ortaya çıkarmaktadır.

11. Soru: Meslekle ilgili karşılaştığınız yeni kelimeleri anlamakta sizi en çok zorlayan hangisidir?

Cevaplar	Anadili Türkçe Olanlar (Türkçe Öğretmenliği)	Anadili Türkçe Olanlar (Öbür Bölümler)	Türkçeyi Sonradan Öğrenenler
Tanımların yabancı kelimelerle doluluğu	%22	%40	%28
Tanımların uzunluğu	%15	%0	%30
Tanımların gerçek hayattan kopukluğu	%42	%36	%16
Tanımların başka kelimelerin tanımlarıyla olan benzerliği	%21	%24	%26

9. Tablo: 11. sorunun değerlendirilmesi

Ana dili Türkçe olan Türkçe Öğretmenliği öğrencilerine tanımlarla ilgili en çok zorlandıkları husus sorulduğunda dengeli bir dağılım gözlense de “tanımların gerçek hayattan kopukluğu” seçeneği ön plana çıkmıştır. Öbür bölümlerdeki öğrenciler ise “tanımların yabancı kelimelerle doluluğu ile tanımların gerçek hayattan kopukluğu”

seçeneklerini tercih etmişlerdir. Bu da tanımların alan uzmanları tarafından öğrencilerin seviyesine uygun şekilde yapılması gerektiğini göstermektedir. Türkçeyi sonradan öğrenen öğrencilerde ise birbirine yakın sonuçlar elde edilmiştir. Her bir ğrenci farklı alanlarda sorun yaşamaktadır. Mantık ilkeleri doğrultusunda hazırlanacak tanımlar bu problemi çözebilir.

4.2. Sözlük

Araştırmada kullanılan meslekler “2018-Yükseköğretim Kurumları Sınavı Lisans Programları-Puan Türleri Tablosu” (YÖK 2018) kullanılarak belirlenmiştir. Araştırmanın sözlük bölümü oluşturan meslek dallarını gösteren tablo EK 1’de verilmiştir. Bu meslek dalları; hakkında daha az bilgi sahibi olunan, ilgi çekici, ön planda olan ve öğrencilerin daha çok bilgiye ihtiyacı olabileceği bölümler arasından seçilmiştir.

4.2.1. Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze

Bu bölümde yer alan bilgiler, Arkeoloji bölümünden bir akademisyen, bir sanat tarihçisi, bir müze müdürü ve bir arkeolog ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapılmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Görüşmeler tamamlandıktan sonra kontrol için kısa görüşmeler yapılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacındır.

1. Açma: Belli bir ölçüsü olan arkeolojik çukurlar.

2. Alçı: Eserleri tamamlamada kullanılan malzeme.

3. **Alınlık:** Kapı ve pencerelerin üzerinde bulunan, içi dolu, kemerli üçgen süslemeli bölüm.
4. **Almaşık duvar:** Bir sıra taş, bir sıra tuğla gibi farklı malzemeler kullanılarak örülen duvar.
5. **Antik:** M.Ö. 1000 yıllık dönem.
6. **Arasta:** İçinde çeşitli zanaatların bulunduğu büyük çarşı.
7. **Bistüri:** Hassas arazi ve laboratuvar çalışmalarında küçük ölçekli buluntuların temizlenmesinde kullanılan alet.
8. **Buluntu:** Aslî yerinden farklı bir yerde bulunan, antik dönem insanının yaptığı, dönem hakkında bilgi verebilecek her şey.
9. **Çapa-çepin:** İnce arazide kazı yapmağa yarayan küçük kazıcı alet.
10. **Çukur:** Belli bir ölçüsü olmayan derinlikler.
11. **Dekor:** Müzelerde konunun anlatımını canlandırmak için yapılan düzenleme; eser sergileme için oluşturulan saha.
12. **Eksedra:** Yarım kubbe.
13. **El arabası:** Otomatik araçların sokulmadığı kazı sahalarında çıkan toprağı atmak için kullanılan vasıta.
14. **Eser:** Kazıdan çıkan ya da eskiden kalan arkeolojik değer taşıyan-taşımayan bulgular.
15. **Etnografya:** Bir kentin etnik ve kendisine ait özellikleriyle tanıtılması.
16. **Eyvan:** Selçuklu-Osmanlı mimarisinde bulunan, üstü tonozla örtülü, üç tarafı kapalı, bir tarafı tamamen açık mimarî birim.
17. **Fırça:** Kazı yaparken çıkan eseri, yapılan tabakayı temizlemek, süpürmek ve detayları görebilmek için kullanılan alet.

18. **Figürin:** Çok küçük boyutlardaki heykel.
19. **Fil ayağı:** Kubbeli yapılarda kubbe ve kemerleri taşıyan yüksek ve kalın ayaklar.
20. **Gömü:** İnşa ve insan buluntuları.
21. **Gözyaşı şişesi:** Arkeolojik kazılarda bulunan, ölümlerin ardından ağıt yakarken gözyaşlarının toplanarak ölüye sunulduğu şişe.
22. **Hazine:** Vefat eden devlet adamı veya zengin kişilerin toprak altında kalmış değerli eşyaları.
23. **Hergil (Ora, Sarpun):** Buğday, arpa, konserve gibi yiyeceklerin depolandığı dolap.
24. **Heykel:** Mermer, taş, kireç taşı, silikon, balmumu, pişmiş toprak gibi toprak maddelerden yapılmış, seksen santimetre ve daha büyük insan, hayvan figürü.
25. **Hoker (Hocker) pozisyonu:** Anne karnındaki duruş.
26. **Höyük:** Çeşitli dönemlerde üst üste yerleşmiş kent dolgusu, tepe.
27. **Kaçak kazı:** Ören yerlerinde yapılan izinsiz kazılar.
28. **Kafatası kültürü:** Neolitik dönemde yerleşik hayata geçildikten sonra ölünün evin bir odasına kafatası dışarıda kalacak şekilde gömülmesi.
29. **Kalıntı:** Mimarî anlamda, yerinde bulunan arkeolojik her şey.
30. **Kazı:** Yetkili kişilerle programlı bir şekilde yapılan, eser çıkarmağa, halkı tanımağa yönelik ilmî çalışma.
31. **Kazma:** Toprağı çıkarmak için kullanılan alet.
32. **Kent müzesi:** Kenti farklı yönleriyle tanıtan müze.

33. **Kiosk:** Çağdaş müzecilikte daha fazla bilgiyi insanlara aktarabilmek için kullanılan elektronik ekran.
34. **Klasik:** M.Ö. 5-4. yy. Yunan kültürü ve etkilediği alan.
35. **Kral mezarı:** Vefat eden yüksek unvanlı kişilerin canlı-cansız hizmetçi ve eşyalarıyla birlikte gömüldüğü, sadece belirli insanlar için oluşturulan mezar tipi.
36. **Kubbe:** Binaların üzerini örtmek için kullanılan yarım küre biçimindeki mimarî yapı.
37. **Kündekâri:** Geometrik şekillerde kesilen parçaların belirli bir düzen içinde geçmeli olarak birleştirilmesiyle yapılan tezyinat maksatlı ağaç işleme sanatı.
38. **Kürek:** Çıkarılan toprağı atmak, uzaklaştırmak için kullanılan alet.
39. **Maddî kültür kalıntısı:** Arkeoloji dışında insanlığın elinden çıkmış, taşınır-taşınmaz kültür varlığı.
40. **Mahfil:** Büyük camilerde, ayrılmış yüksekçe yer.
41. **Mala:** Büyük küreğin girmediği yerde toprağı, profili düzeltme, açma ve ince işlerde kullanılan alet.
42. **Mulaj:** Bir eserin orijinaline sadık kalarak aynı teknik ve malzemeyle yeniden yapılması.
43. **Müze:** Eser sergileme, bilgi aktarma ve tanıtmaya için kurulmuş kurumlar.
44. **Nakkaş:** Nakış işleyen, desen yapan şahıs.
45. **Ören yeri:** Antik dönem yerleşim yerleri.
46. **Pendantif:** Kare veya dikdörtgen bir birimin üzerini kapatmak için kullanılan, ayaklardan kubbeye geçişi sağlayan mimarî parça.

- 47. Pano:** Müzede eseri, dönemi anlatan müze dekorları.
- 48. Payanda:** Duvarı güçlendirmek için kullanılan destek.
- 49. Plastik:** Heykeltıraşlık eserlere verilen isim.
- 50. Rehber:** Müzeye gelen ziyaretçiyi müzede gezdiren ve eserleri tanıtan görevli.
- 51. Replika:** Bir eserin farklı malzeme ve teknikle yeniden yapılması.
- 52. Sabit eser (İnsitü):** Kazıda ortaya çıkan eserin bulunduğu yerde sabit olması.
- 53. Seramik (Çanak-çömlek):** Antik dönem kapları.
- 54. Sergileme:** Dizayn, tasarım, ışıklandırma ile eserin sunum şekli.
- 55. Sikke:** On dokuzuncu yüzyıl ve öncesinde, devirli olarak çıkan, üzerinde tuğra bulunan metal para.
- 56. Sit:** Korunan saha.
- 57. Sondaj:** Büyük kazıya başlamadan önce yapılan ilk ve küçük kazı, ön tespit.
- 58. Stadyum:** Açık hava spor müsabakalarının yapıldığı yer; bir uzunluk ölçüsü.
- 59. Şadırvan:** Cami avlusunun ortasında çokgen planlı, abdest almağa yarayan su yapısı.
- 60. Tabaka:** Kazı esnasında toprak kazıldıkça ortaya çıkan, bölgeye ait bilgi veren toprak değişimlerinin her biri.
- 61. Tono:** Mimarîde kemerlerin birleşmesiyle oluşan tavan örtüsü.
- 62. Tümülüs:** Üzerinde büyük toprak yığınlarının olduğu, oda mezardan oluşan tepe.

63. Yön oku: İnsitü olarak çıkmış eserin fotoğrafı çekilirken kuzeyi göstermesi için eserin yanına konulan ok.

4.2.2. Balıkçılık

Bu bölümde yer alan bilgiler, Balıkçılık Teknolojisi ve Yönetimi ABD ile Deniz Biyolojisi ABD’de görev yapan öğretim üyeleriyle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacındır.

- 1. Açıklık (Spirakulum):** Hususiyetle keski solungaçlılar (euselachii) grubunun ekseriyetinde gözlerin arkasında bulunan, ilk solungaç yaylarının körelmesi ile oluşmuş içten yutakla bağlantılı boşluklar.
- 2. Ağ makarası:** Av sırasında balık ağının karışmadan suya atılmasını ve sudan toplanmasını sağlayan makara.
- 3. Amatör balıkçı:** Amatör (sportif) balıkçılık sirkülerinde belirlenmiş av aletlerini herhangi bir kazanç gayesi gütmenden kullanan gerçek kişiler.

4. **Amatör balıkçılık:** Kişilerin dinlenme, spor ve boş zamanlarını değerlendirmek maksadı ile yasalara bağlı kalarak ve herhangi bir ticarî maksat gütmenden gerçekleştirdikleri balıkçılık faaliyeti.
5. **Anatomik düzlemler:** Canlı vücudunu belirli kesitlere bölerek bu kesitlerin konum ve durumlarını belirten hayalî düzlemler.
6. **Balık ağı:** Geçmişte keten-kenevir, günümüzde sentetik malzemeden değişik ağ gözü ve iplik kalınlıklarında üretilen ağ.
7. **Balık:** Su içerisinde (deniz, göl, akarsu) yaşayan, solunumunu solungaçları ile gerçekleştiren, hareketlerini yüzgeçleri ile sağlayan, vücutları genellikle pullarla örtülü, soğuk kanlı ve en ilkel omurgalı canlı.
8. **Batırıcı (Kurşun, ağırlık):** Oltanın dibe batmasını sağlayan, geçmişte taş vb. ağırlık yapıcı materyallerin, günümüzde kurşunun kalıplara dökülmesi suretiyle üretilen çeşitli şekil ve ağırlıktaki yapılar.
9. **Beden:** Oltalarda olta ucuna umumiyetle bir firdöndü ile bağlanan, numarası (kalınlığı) olta ipi numarası ile aynı ya da ondan daha küçük (ince) olan olta ipi.
10. **Boyun (Dirsek) [Olta iğnesinde]:** Oltanın beden bölümü ile iğne ucu arasında kalan bölümü.
11. **Çapari:** Birbirine bağlı olta ipi, firdöndü, olta bedeni ve uçlarında iğnelerin bulunduğu köstekler ile batırıcıdan meydana gelen olta takımı.

12. **Çapraz iğne:** Düz bir zemin üzerine konulduğunda zeminle tamamen çakışmayan, iğnenin uç kısmının yukarıda kaldığı iğne türü.
13. **Çentik:** Oltalarda solucan ve midye gibi yumuşak yemlerin olta iğnesi üzerinden kayarak düşmesine mâni olan yapılar.
14. **Çevre etki değerlendirmesi (ÇED):** Belirli bir proje veya uygulamanın çevre üzerindeki etkilerinin belirlendiği süreç.
15. **Çevre:** Belirli bir hayat sahasında canlıların hayatları üzerinde etkili olan fizikî, kimyevî ve biyolojik etkilerin bütünü.
16. **Değişkensıcaklıklar (Poikilotherm):** Vücut sıcaklığı yaşadığı çevrenin sıcaklığına bağlı olarak değişiklik gösteren canlılar.
17. **Düz iğne:** Düz bir zemine konulduğunda zemine tamamen temas eden iğne türü.
18. **Fırdöndü:** Oltaya ağırlık bindiğinde kendi etrafında dönerek olta ipinin dolaşmasına, şekil ve yapısının bozulmasına mâni olan, ikili veya daha fazla uçlu, klipsli ya da kopçalı olta takımı parçası.
19. **Gırgır ağı:** Üstte mantarlar ve mantar yaka sardonu, altta kurşunlar ve kurşun yaka sardonu, arada farklı ağ gözü ve iplik kalınlığındaki ağlar ile şalvar sardonu ve bu sardonun içinden geçen şalvar halatına bağlı mapalardan oluşan ağlar.
20. **Gırgır makarası (Power block):** Gırgır ağının karışmadan suya atılmasını ve sudan toplanmasını sağlayan makara.

21. **Halka:** Oltalarda firdöndü ile aynı görevi üstlenen, paslanmaya karşı dayanıklı olması sebebiyle bakır, pirinç ve çelikten üretilmiş parçalar.
22. **Hırsız iğne:** Zokalı takımlarda av gücünü artırmak maksadıyla zoka iğnesinin yanına takılan ikinci iğne.
23. **Irgat:** Ağırlıklı olarak gırgır ağlarının denizden alınması esnasında tel halatın sarıldığı makara sistemi.
24. **İstinga halatı:** Gırgır ağlarında av sırasında ağın altının büzülmesini sağlayan, mapaların içinden geçen farklı kalınlıklardaki tel halat.
25. **Köstek:** Bir ucundan olta bedenine, öbür ucundan olta iğnesine bağlanan, numarası (kalınlığı) olta bedeninden daha küçük (ince) olan olta ipi.
26. **Livar:** Av esnasında, tutulan balık ya da su ürünlerinin bozulmadan canlı kalabilmesi için su geçirli, sazdan ya da metalden yapılmış file ya da kafesler.
27. **Mapa:** Gırgır ağlarında av esnasında, içinden geçen istinga halatı vasıtası ile ağın büzülmesini sağlayan, metalden üretilmiş halka şeklindeki yapılar.
28. **Nekton:** Su içinde suyun hareketine bağlı kalmadan hareket edebilen canlıların tamamı.
29. **Nöston:** Su üzerinde yaşayan organizmalar.
30. **Olta iğnesi:** Balık avında kullanılan, önceleri tahta, kemik ve bronz gibi malzemeden günümüzde ise çelik, bronz, nikel ve krom

karışımından üretilen, şekil ve kalınlıkları farklı, balığın ağzına aldıktan sonra çıkaramayacağı çengel şeklindeki yapılar.

31. **Olta ipi:** İpek böceği ipi, keten-kenevir gibi tabi, metal ve sentetik malzemeden tek katlı (monofilament) ya da çok katlı (multifilament) olarak imal edilmiş, kasnak veya olta kamışının makarasıyla firdöndü ile olta bedenini bağlayan ip.
32. **Olta kamışı:** Önceleri bambu veya fındık dalından, sonra bunların yerini alabilecek malzemelerden üretilen, olta ipini kıyıdan uzağa atmak için kullanılan avlanma vasıtası.
33. **Pala (Göz) [Olta iğnesinde]:** Olta iğnesinin misinaya bağlandığı bölüm.
34. **Plankton:** Su içinde suyun hareketine bağlı olarak hareket edebilen mikroskobik canlılar.
35. **Profesyonel balıkçılık:** Kişilerin tamamen ekonomik kazanç güderek gerçekleştirdikleri balıkçılık faaliyeti.
36. **Sap (Olta iğnesinde):** Olta iğnesinin pala kısmı ile boyun kısmı arasında kalan bölümü.
37. **Solungaç kapağı (Operkulum):** Başın iki arka yanında yer alan solungaçların üzerini örten, ekseriyetinde yassı kemiklerle desteklenen, üzeri deri ile örtülü kapak şeklindeki yapılar.
38. **Tabi çevre:** Meydana gelişinde doğrudan veya dolaylı şekilde insan etkisinin olmadığı çevre.
39. **Yapay çevre:** İnsanın kendi maksatları doğrultusunda değiştirmiş olduğu çevre.

40. Yuvarlak ağızlılar (Cyclostomata): Çenesiz, yuvarlak ağızlı balıklar.

41. Yüzdürücü (Şamandıra, mantar): Mantar, plastik, polyester ya da fiberglas malzemeden üretilen, özellikle durgun ya da az akıntılı akarsularda olta iğnesinin su içinde belirli bir seviyede kalmasını ve balığın yakalandığının haber verilmesini sağlayan yapılar.

4.2.3. Bankacılık, Ekonomi, Maliye

Bu bölümde yer alan bilgiler, bir muhasebeci, bir bankacı ve dört maliyeciyle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacındır.

- 1. Amortisman:** Ticarî işletmenin, ödeyeceği vergiden düşmek maksadıyla bir mamule verdiği parayı geri almasına yetecek kadar belirlenen eskime, tükenme payı, bedeli.
- 2. Arz:** Bir mutabakatın, bir işin sunan tarafı.
- 3. Bono:** Borcun devri için kullanılan, kısa vadeli, şahsa ait olmayan, karşılığı elinde bulundurana ödenen değerli kâğıt.
- 4. Borç senedi:** Vadeli olan borçlanma için kullanılan değerli kâğıt.

5. **Borsa:** Maddî veya gayr-i maddî hakkın fiyatının belirlendiği yer.
6. **Cober:** Borsayla uğraşan şahıs.
7. **Çek cirosu:** Çekin el değiştirmesi.
8. **Çek:** Düzenlendiği gün ödenmesi gereken, borçlanma için kullanılan değerli kâğıt.
9. **Dekont:** Bankacıların kullandığı makbuz.
10. **Devalüasyon:** Paranın öbür paralar karşısında satın alma gücünün düşürülmesi.
11. **Dönen varlıklar:** İşletmedeki nakit, çek, hisse senedi, alacak senedi gibi her an paraya çevrilebilen varlıklar.
12. **Enflasyon:** Fiyatların sürekli olarak artış eğilimi göstermesi.
13. **Faiz:** Belirlenmiş oranlar üzerinden bir kişinin anaparasına ek olarak sağladığı menfaat.
14. **Fatura:** Mal ve hizmet satan şahsın alan şahsa düzenlediği mal ve hizmet sattığına dair ispat edici vesika.
15. **Gecikme faizi:** Verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesinden dolayı normal tahakkuk tarihi ile tahakkuk ettirilme tarihi arasında gerçekleşen faiz.
16. **Gecikme zammı:** Borcun zamanında ödenmediği takdirde ödenmesi gereken tarihten ödenen tarihe kadar borca eklenen miktar.
17. **Gelir:** Bir işletmenin, bir şahsın bütün maddi kazançları.
18. **Gider:** Bir işletmenin, bir şahsın harcamalarının tamamı.
19. **Hasılat:** İşletmenin sürdürülebilirliğini devam ettirebilmek için kendine kaynak oluşturma çabası.

- 20. Hisse senedi:** Bir şirketteki ortaklık payı.
- 21. İhbarname:** Vergi idaresinin resen yaptığı tarhiyat sonucu ortaya çıkan vergi ve cezaların mükellefe bildirildiği evrak.
- 22. İpotek:** Teminat konulan cisim, varlık.
- 23. Kefil:** Bir borçlanmada teminat olarak gösterilen şahıs.
- 24. Keşide etmek:** Çek veya bono düzenleme işi.
- 25. Komisyon:** Mal veya hizmetin satılmasına aracılık etme esnasında elde edilen gelir.
- 26. Konkordato:** Borçlarını ödeyemeyecek olan şirketin bunu ilan etmesi üzerine ticaret mahkemesinin onayıyla ödemelerinin ileri bir tarihe ertelenmesi.
- 27. Konsinye:** Malın, herhangi bir hak iddia edilmeden ikinci kişinin kontrolünde satılması.
- 28. Kredi:** Var olan güvenin maddî karşılığı.
- 29. Makbuz:** Faturalandırılmamış gelirler için düzenlenen ispat vesikası.
- 30. Maliye:** Kamu gelirlerinin toplanıp kamu harcamalarının yapılmasını sağlayan kurallar.
- 31. Masraf:** Gelir elde etmek amacıyla yapılan harcamalar.
- 32. Mükellef:** Kendisine vergi borcu düzenlenen gerçek veya tüzel kişi.
- 33. Para:** Mal ve hizmet değiş tokuşu için kullanılan vasıta.
- 34. Police:** 1. Şahsın sahip olduğu riski bir kurum yapısına devretmesi.
2. Borcun devri için kullanılan değerli kâğıt, borçlunun takası.
- 35. Resesyon:** Ekonominin durgunluğa girmesi.

- 36. Sigorta:** Riskin satın alınması.
- 37. Stopaj:** Kaynakta kesilen vergi.
- 38. Tahakkuk:** Tarh edilen verginin ödenme aşamasına gelmesi.
- 39. Tahsil:** Tarh, tahakkuk ve tebliğ edilen verginin alınması.
- 40. Tahvil:** Bir seneyi aşan uzun vadeli, faizli borçlanma senedi.
- 41. Taksit:** Vadedeki borcun sıralı ve belirli bir düzen içinde ödenmesi.
- 42. Talep:** Bir mutabakatın, bir işin isteyen tarafı.
- 43. Tarh:** Vergi alacağının oran ve tarifelerle miktar olarak tespit edilmesi.
- 44. Tebliğ:** Tarh ve tahakkuk edilen verginin mükellefe yazıyla bildirilmesi.
- 45. Teminat (Güvence):** Bir anlaşmada taraflardan birinin öbürüne borcunu ödeyebileceğine, işi tamamlayabileceğine dair gösterdiği kaynak.
- 46. Tüzel:** Gerçek kişi haricindeki kurum, kuruluş ve birlikler.
- 47. Vade Farkı:** Paranın verildiği tarihle ödendiği tarih arasındaki güç farkı.
- 48. Vade:** Ödemenin süreye bağlanması.
- 49. Valör:** Bankacılıkta yapılan işlemlerin fiilen gerçekleştiği tarih.
- 50. Vergi:** Devletin sosyal ve iktisadî maksatlarını yerine getirebilmesi için tüzel veya gerçek şahıslardan cebri ve nihaî olarak aldığı para.
- 51. Yoklama:** Mükellefleri ve mükellefiyetle ilgili olayları tespit etme maksadıyla yapılan denetim.

4.2.4. Baskı Teknolojileri

Bu bölümde yer alan bilgiler, baskı teknolojileri alanındaki üç akademisyenle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Son birkaç kelime üzerinde yapılan çalışmalar e-posta yoluyla tamamlanmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınındır.

1. **Aniloks:** Flekso baskı sisteminde mürekkebin kalıp üzerine aktarılmasını sağlayan, yüzeyi gözenekli seramik silindir.
2. **Baskı altı malzemesi:** Herhangi bir baskı sistemiyle üzerine baskı yapılan kâğıt, karton, esnek ambalaj gibi malzemeler.
3. **Cilt:** Kâğıtların dağılmaması için yapılan işçilik.
4. **Çözücü (Solvent):** Matbaacılıkta mürekkep içerisinde ya da ek işlemlerde, temizlemede kullanılan kimyevî madde.
5. **Dikiş makinesi:** Harman yapılan işlerin dağılmaması için yapılan işlem.
6. **Düzeltilici (Korrektör):** Ofset baskıda kalıpta istenmeyen yerleri silmeğe yarayan malzeme.

7. **Elek baskı (Serigrafi baskı):** Mürekkebin ya da boyanın (serigrafi baskıda boya da kullanılabilir) bir sıyırıcı yardımıyla eleğin açık alanlarından baskı altı malzemesine aktarıldığı sistem.
8. **Elek:** Serigrafi baskıda kalıbı oluşturan, sentetik ve tabi ipekten örülmüş kumaş malzeme.
9. **Elektronik baskı:** Bir kalıp olmadan her seferinde elektrik akımıyla yeniden görüntü oluşturularak yapılan baskı.
10. **Esnek ambalaj:** Esnek materyallerden oluşturulmuş, tutulduğunda esneyen ambalaj.
11. **Film:**
 1. Ofset ve serigrafi baskıda kalıp pozlandırmakta kullanılan, yalnızca siyah veya şeffaftan, ışığı geçiren-geçirmeyen yerlerden oluşan materyal.
 2. Flekso gibi esnek ambalajlarda kullanılan kâğıt haricindeki şişe etiketi, cips ambalajı gibi malzemeler.
12. **Flekso baskı:** Kalıpları plastik bazlı, yüksek baskı sistemi.
13. **Fotoğraf:** Basılacak olan ürünün ilk hâli.
14. **Giyotin:** Kâğıdı kesmeğe yarayan makine.
15. **Grafik:** Bilgisayarda hazırlanan baskı için ilk merhale.
16. **Kâğıt:** Bitki veya lif yapısındaki maddelerin mekanik veya kimyali yollarla elde edilip birleştirilmesiyle oluşan materyal.
17. **Kalıp:** Baskı sistemlerinde kullanılan, baskının aktarılmasını sağlayan materyal.
18. **Kaplama (Laminasyon):** Kâğıt-kâğıt, kâğıt-plastik, plastik-plastik, plastik-metalize gibi iki farklı malzemenin birbiri üzerine yapıştırılarak çok katlı bir yapının oluşturulması.

- 19. Karton ambalaj:** Karton malzemelerden yapılan ambalaj.
- 20. Kauçuk (Blanket):** Ofset baskıda kalıp üzerindeki mürekkebi kalıp üzerinden alıp baskı altı malzemesine, kâğıda aktaran kauçuk malzeme.
- 21. Klişe:** Tipo ve flekso baskı siteminde kullanılan kalıp.
- 22. Merdane:** Ofset baskıda, mürekkebi ve suyu kalıp yüzeyine taşıyan makine parçası.
- 23. Mukavva:** Çok katlı kâğıt.
- 24. Mürekkep:** Matbaacılıkta kâğıdı renklendirmek için kullanılan, yağ ve çözücü esaslı olarak üretilen malzeme.
- 25. Nemlendirme suyu:** Ofset baskıda kalıp üzerinde mürekkep alması istenilmeyen yerlerin oluşmasını sağlamak için kullanılan su.
- 26. Numaratör:** Yapılan baskıya numara basmaya yarayan vasıta.
- 27. Ofset baskı:** Düz baskı sistemi olarak bilinen, yağ su dengelemesi ilkesine dayanan baskı sistemi.
- 28. Orijinal:** Basılacak olan ürünün basılmadan önceki ham hâli.
- 29. Pozlandırma makinesi:** Baskı sistemlerinde, basılacak ve basılmayacak yerleri oluşturmak için kalıba mor ışık veren cihaz.
- 30. Punto:** 0,376 mm'ye denk düşen, ekseriyetle harf büyüklüklerini belirlemek, bazen de malzemelerde genişlik, yükseklik gibi birimlerin ölçüsünü ifade etmek için kullanılan matbaacılık ölçüsü birimi.

- 31. Rakle:** 1. Serigrafi baskıda mürekkebin sıyrılarak delikli kısımlardan baskı altı malzemesine geçmesini sağlayan kauçuk esaslı materyal.
2. Bazı baskı sistemlerinde mürekkebin fazlasını sıyırmak için kullanılan materyal.
- 32. Renk yönetimi:** Basılacak olan ilk hâlin baskı sonuna kadar aynı renklerde olmasını sağlayan programlar zinciri.
- 33. Renk:** 400 ile 700 nanometre arasında insan gözünün görebildiği elektrik ışıması.
- 34. Selüloz:** Kâğıdın ham maddesini oluşturan odunsu madde.
- 35. Tifdruk baskı:** Silindir üzerinde bulunan çukurcuklara mürekkep dolması ile yapılan baskı.
- 36. Tipo baskı:** Yüksek baskı sistemi olarak geçen bir baskı sistemi.
- 37. Tipografi:** Yazıların ve yazıların oluşturduğu metinlerin yapısı, yapı özelliği, yapı bilimi.
- 38. Tram:** Görüntünün, çok tonlu basılabilmesini sağlayan noktacılar.
- 39. Tutkal:** Kâğıtları birbirine yapıştırmağa yarayan yapışkan malzeme.
- 40. Vernik/Lak:** Baskıyı dış etkilere korumak, yapışmasına mâni olmak ve parlaklık vermek için kullanılan malzeme.

4.2.5. Beslenme ve Yemek

Bu bölümde yer alan bilgiler, bir hastanedeki diyetisyen ile yapılan görüşme neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Aynı şahısla bir defa görüşme yapılmış, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat

edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınıdır.

1. **Akut:** Kısa süreli, dönemlik hastalık.
2. **Benmarili yemek arabası:** Ana mutfakta pişen yemeğin serviste yatan hastalara uygun sıcaklıkta ulaştırılması için kullanılan, içinde sıcak su bulunan araç.
3. **Besin değeri:** Herhangi bir yiyeceğin bir porsiyonluk içeriğindeki karbonhidrat, protein, yağ, vitamin ve mineral değeri.
4. **Beslenme:** Hayatta kalabilmek için gerekli yeme-içme işi.
5. **Değişim listesi:** Hastalara diyeti anlatırken bir besine değişebilir olarak sunulan, diyetle esneklik sağlayan öbür besinler.
6. **Diyet (Perhiz):** Beslenme programı.
7. **Diyet listesi:** Diyetisyene başvuran veya doktor yönlendirmesiyle gelen hastalara ihtiyacı kadar ya da hastalığa özgü verilen beslenme programı.
8. **Diyet yemek:** Hastalığa özgü alınması gereken beslenme yemeği.
9. **Diyetetik:** Hastalığa özgü ilmî diyet tavsiyeleri sunma; bilim dalı.
10. **Enerji gereksinmesi:** Kişinin yaş, cinsiyet, boy ve kilosuna göre hesaplanan, günlük alınması gereken enerji.
11. **Gramaj kontrolü:** Her bir yemeğin miktarının şartnameye uygun olup olmadığının denetlenmesi.

12. **Harici Beslenme (Parenteral nutrisyon):** Yeme-boşaltma (gastrointestinal) sistemi kapalıyken damar yolu ile beslenme.
13. **İdeal kilo:** Kişinin yaşı, boyu ve cinsiyetine göre alması gereken ağırlığı.
14. **Kalori:** Besinlerin verdiği enerji birimi.
15. **Karbonhidrat sayımı:** Hususiyetle insülin kullanan diyabetli hastalarda, alınan karbonhidrata göre yapılması gereken insülini öğreten bir beslenme yöntemi.
16. **Karbonhidrat:** Yiyeceklerin içinde kan şekerini etkileyen, enerji sağlayan büyük besin ögesi.
17. **Kat mutfak:** Hastanede ana mutfaktan gelen yemeğin servise hazırlanması ve bulaşıkların toplanması için kullanılan saha.
18. **Kronik:** Kalıcı, sürekli hastalık.
19. **Küvet:** Toplu yemek hizmeti veren kurumlarda, kazanda pişen yemeğin daha uzak yerlerde servisinin yapılması için kullanılan taşıma vasıtası.
20. **Menü:** Toplu yemek hizmeti veren kurumlarda, hastanelerde; yataklı tedavi kurumları işletme yönetmeliğine ve şartnameye uygun olarak belirlenen yemek listesi.
21. **Muayene komisyonu:** Toplu yemek hizmeti veren kurumlarda, gelen her besinin teknik şartnameye uygun olup olmadığını değerlendiren üyeler topluluğu.
22. **Normal yemek:** Hastalığa özgü herhangi bir diyet tavsiyesi olmayan yemek.

23. **Numune kontrolü:** Komisyon tarafından düzenli bir şekilde besinlerin şartnameye uygunluğunun değerlendirilmesi.
24. **Obezite:** Beden kitle oranının normalin çok üzerinde olması.
25. **Öğün:** Belirli bir zamanda planlı yenilen yemek.
26. **Porsiyon:** Her bir yemeğin şartnameye uygun miktarı.
27. **Probe termometre:** Toplu yemek hizmeti veren kurumlarda, bir yiyeceğin uygun sıcaklıkta gelip gelmediğini, servis edilen bir yemeğin uygun sıcaklıkta olup olmadığını ölçen alet.
28. **Protein:** Kas kitlesini oluşturan büyük besin ögesi.
29. **Rasyon:** Yemek, hasta ve servis sayılarının bulunduğu liste.
30. **Sağlıklı beslenme:** Kişinin yaş, cinsiyet, boy ve kilosuna göre alması gereken besin ögelerini günlük ihtiyacı kadar, farklı besin ögelerinden karşılayabilmesi.
31. **Sağlıksız beslenme:** Temel besin gruplarını dengesiz ve yetersiz alma.
32. **Sıvılaştırılmış beslenme (Enteral nutrisyon):** Yeme güçlüğü çekme, tüple beslenme, hızlı kilo kaybı gibi hususî ihtiyaçları olan hastalar için yapılan, mama gibi sıkıştırılmış, toparlanmış vitamin ve mineraller ile beslenme.
33. **Taşınabilir yemek:** Farklı bir yerde pişmiş yemeğin taşınarak servis edilmesi.
34. **Teknik şartname:** Toplu yemek hizmeti verilen kurumlarda, hizmetin her merhalesini içeren kurallar listesi.
35. **Toplu yemek sistemi:** Kurumda çalışan insanlara ya da hastalara verilen yemek hizmeti.

- 36. Vitamin-mineral:** Hayati vazifeler için biyokimyevî yollarla devreye giren organik bileşikler.
- 37. Vücut kitle endeksi:** Kişinin yaşı, boyu, cinsiyeti ve ağırlığına göre yapılan hesaplama.
- 38. Yağ:** Yoğun enerji kaynağı olan büyük besin ögesi.
- 39. Yasaklar listesi:** Sağlıklı beslenme içinde olmayan, tavsiye edilmeyen, enerji içeriği yoğun; fakat yeterli vitamin, mineral içermeyen boş enerji kaynakları.
- 40. Yeme-boşaltma beslenme (Gastrointestinal beslenme):** Yeme-boşaltma (gastrointestinal) sistemi yoluyla ağızdan yapılan beslenme.
- 41. Yönetici diyetisyen (Kurum diyetisyeni):** Toplu beslenme hizmeti verilen kurumlarda, besinin satın alınmasından yemeğin sunumuna kadar düzeni sağlayan kişi.

4.2.6. Bilgi ve Belge Yönetimi

Bu bölümde yer alan bilgiler, bilgi ve belge yönetimi alanındaki üç akademisyenle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacındır.

1. **Alan indeksi:** Herhangi bir alana yönelik yayınları, çalışmaları ve yazarları listeleyen indeks.
2. **Ansiklopedi:** Belirli bir yönetime göre bütün bilim, sanat, fen ve öbür disiplinlerde uzman kimseler tarafından geniş kapsamlı hazırlanan başvuru kaynağı.
3. **Atıf indeksi:** İçerisindeki bilim kaynaklarında yayımlanan yayınları, çalışmaları ve aldığı atıfları listeleyen indeks.
4. **Atıf:** İlmî bir eserin ulusal ve uluslararası alanda kullanılması ve kaynak olarak gösterilmesi.
5. **Bibliyografik künye:** Kitap üzerinde, katalog taramalarında veya katalog fişlerinde bulunan, o kaynağa ulaşmayı kolaylaştıracak yeterli bilgiyi içeren tanımlayıcı bilgi etiketi.
6. **Bibliyografya:** Belirli bir konudaki çalışmaların toplu olarak verildiği, yayınların künyelerini içeren, bilgi kaynağını tanıtıcı yayınlar.
7. **Bilgi kaynağı:** İçerdiği bilgiyi farklı biçimlerde kullanıcısına eriştiren kaynakların hepsi.
8. **Bilgi okuryazarlığı:** Hayat boyu öğrenme kapsamında insanların bilgiye gereksinim duyduğunu bilmesi, bilgiyi elde etmesi, değerlendirmesi ve etkin olarak kullanması biçiminde bir dizi kabiliyet.
9. **Danışma kaynakları:** Araştırmanın başında başvurulmuş ilk bibliyografya, dizin, el kitabı, sözlük, ansiklopedi gibi kullanıcılara bilgiye ulaşma sürecinde rehberlik eden, tanımlayıcı bilgileri içeren, ödünç verilmeyen kaynak.

10. **Dergi:** Bir veya birden fazla yazara ait makale ve bilimsel çalışmaların yer aldığı düzenli yayımlanan süreli yayınlar.
11. **Derleme kütüphanesi:** İçinde bulunduğu ülkede yayımlanan bütün yayınları toplamakla mükellef, aynı zamanda ülkede basılan her kitabın belirli sayılarda gönderilmesi zarurî olan kütüphane.
12. **Derme (Koleksiyon):** Kütüphanede bulunan basılı olan ve olmayan kaynakların tamamı.
13. **Dewey onlu sınıflandırma sistemi:** Bilgiyi başlıca on ana sınıfa bölen, nümerik ve kendi içinde genelden özele hiyerarşik kütüphane sınıflandırma sistemi.
14. **Dizin:** Bir kitap veya dergide kişi, konu, yer adının nerede geçtiğini yer numarasıyla belirten, müstakil alfabetik liste.
15. **DOI:** Elektronik olarak yayımlanan veya basılı bir derginin elektronik biçimine verilen numara.
16. **E-dergi:** Yalnızca elektronik ortamda belirli aralıklarla yayımlanan dergiler.
17. **Elektronik kaynak:** Elektronik çevrede internet, CD gibi bir sistem üzerinden işletilebilen materyal türü.
18. **Elektronik veri tabanı:** Genel ağ ve bilgisayar ağları üzerinden erişilebilen, verilerin düzenli bir şekilde depolandığı sistemler.
19. **Etki değeri (Impact factor):** İçerisinde bulunan makalelere yapılan atıflar üzerinden hesaplanan akademik dergi puanı.
20. **H indeksi:** Bir bilim insanının yayın sayısı ve atıf sayısı üzerinden uzmanlığını hesaplama ölçüsü.

21. **Hâl tercümesi (Biyografi):** Tanınmış kişilerin ya da bir insanın hayatındaki olayların ve yayınlarının belirli bir sıraya göre verildiği tanıtıcı kaynak.
22. **Halk kütüphanesi:** Dil, din, ırk ayrımı gözetmeksizin, içinde bulunduğu topluma eğitim, bilgi, kültür hizmetleri sunan, yerel kültürün gelişmesine katkı sağlayan yerli kütüphane türü.
23. **Hayat boyu öğrenme:** Doğumdan ölüme sürekli öğrenme, insana, bilgiye daha çok yatırım yapma, esnek öğrenme fırsatlarını genişletme.
24. **ISBN:** Yayınlanmadan önce verilen, rakamlardan oluşan, on üç haneli uluslararası standart kitap numarası.
25. **ISSN:** Yayınlanmadan önce verilen, rakamlardan oluşan, sekiz haneli uluslararası standart dergi numarası.
26. **Katalog:** Kütüphane yayın ve kaynaklarını yer numaralarıyla belirten, kaynaklara erişmeyi sağlayan basılı veya elektronik danışma kaynağı.
27. **Kaynakça:** Yayının sonunda veya bölüm aralarında yer alan, o yayının hazırlanmasında yararlanılan bütün kaynakları içeren bibliyografik liste.
28. **Kitap:** Temel bir konu etrafında şekillenen, bir veya birden fazla yazar tarafından yazılan eser.
29. **Kullanıcı:** Bilgi ve belge merkezlerinin her türlü hizmet ve faaliyetlerinden faydalanan şahıs.
30. **Kütüphane:** Her türden bilgi ve belgeyi, her şekildeki bilgi kaynaklarını bünyesinde belirli bir düzen içinde barındıran,

bunları işleyen, koruyan ve kullanıcıların faydasına sunan kurum.

31. **LC (Library of Congress) sınıflandırma sistemi:** Amerikan Kongre Kütüphanesi tasnif sistemi baz alınarak hazırlanmış, ekseriyetle araştırma ve üniversite kütüphanelerinde kullanılan, ana konuları harf sistemiyle düzenleyen sınıflandırma sistemi.
32. **Literatür taraması:** Var olan bilgi kaynakları içerisinde belirli bir konunun detaylı araştırılması, o konuya ait verilerin sistemli bir şekilde toplanması süreci.
33. **Okul kütüphanesi:** Okulun maksat ve hedefleri doğrultusunda kullanıcılarına bilgi ve ders çalışma hizmeti sunan kütüphane.
34. **ORC-ID:** Bir araştırmacının akademik ve bilim çevrelerinde tanınmasını sağlayan araştırmacı numarası.
35. **Öz (Hülasa-Abstract):** Kitap, makale, tez gibi eserlerin ana fikri ve içeriğini öne çıkan noktalarıyla anlatan 200-250 kelimelik kısa özet.
36. **Özet (Telhis-Summary):** Bir konunun, yazının, tezin, makalenin, anlamını ana çizgileriyle kısa bir şekilde veren, öze göre geniş hacimli anlatım ya da yazı biçimi.
37. **Referans hizmetleri:** Kullanıcının kütüphaneye ilk geldiğinde çoklukla danışma kaynaklarını kullanma hizmetlerini ve bunun hakkındaki bilgileri aldığı birim.
38. **Sağlama/Aksesyon:** Yayının kütüphaneye gelişi ve numaralandırılması işlemi.

- 39. Sınıflandırma:** Kütüphane kaynaklarının belirli bir mantığa göre düzenlenmesi.
- 40. Sözlük:** Bir dilin bütün veya belirli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre tanımlayan, açıklayan ve başka dillerdeki karşılıklarını veren başvuru kaynağı.
- 41. Standartlar:** Bir işletmede, bir kurumda; bir ürünü, bir çalışma yöntemini, bir hizmetin düzeyini, üretilecek miktarını, bütçesini, merhalelerini belirlemek için konulmuş kurallar.
- 42. Teknik hizmetler:** Kataloglama, sınıflandırma, konu başlıklarını belirleme, yerleştirme gibi hizmetler.
- 43. Ulusal kütüphane:** Bir ülkede yayımlanan bütün eserleri, bütün yayınları derleyen, o ülkeyle ilgili yabancı ülkelerde yayımlanan kitapları toplamayı hedefleyen, ülkesindeki kütüphanecilik ilke, politika ve standartlarını yönlendiren, ulusal kitap ve makale bibliyografyası hazırlayan kütüphane türü.
- 44. Üniversite Kütüphanesi:** Üniversitenin maksat ve hedefleri doğrultusunda kullanıcılarına bilgi, araştırma ve ders çalışma hizmeti sunan, üniversitenin akademik gelişmesine katkı sağlayan kütüphane türü.
- 45. Yayın:** Basılan veya elektronik çevrede bulunan dergi, kitap, gazete, ansiklopedi, sözlük gibi kaynakların tamamı.
- 46. Yerleştirme:** Kütüphaneye gelen yayınların belirlenen sınıflandırma sistemine göre ilgili rafa konulması.

4.2.7. Bitki ve Tarım

Bu bölümde yer alan bilgiler, bir sera sahibi ve bitki, peyzaj, organik tarım alanlarındaki üç akademisyenle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınınındır.

1. **Ağaç:** Tek gövdeye sahip, taç oluşturan odunsu bitki.
2. **Anaç (Damızlık):** 1. Yeni bitkilerin üretilmesi için çelik alınan bitki.
2. Aşı yapılan bitki.
3. **Asalak bitki (Parazit bitki):** Su, besin maddesi ve/veya fotosentez ürünlerini konukçu bitki üzerinden sağlayan, hayatını sürdüren bitki.
4. **Aşı:** İki farklı bitkiyi birleştirme sanatı.
5. **Bitki:** Ekosistem içerisindeki oksijen döngüsünü sağlayan, fotosentez yaparak kendi besinini üreten, öbür canlılar için hem besin hem hayat sahası oluşturan en büyük canlı grubu.
6. **Bitkili üretim:** Ürün elde etmek için çeşitli üretim yöntemleri kullanılarak bitkilerle yapılan çoğaltma işlemi.

7. **Bodurlaştırma sistemi:** Üretimi kolaylaştırmak için farklı yöntemlerle bitkinin aşırı büyümesine mâni olarak belirli bir büyüklükte kalmasını sağlama.
8. **Bonzai (Bonsai):** Süs ağaçlarının zevk ve eğlence maksatlı fizikî ve kimyevî yöntemlerle istenilen şekil ve büyüklükte bırakılması; küçük bırakma, bodurlaştırma.
9. **Budama:** Bitkiye şekil vermek ve ürün kalitesini artırmak maksadıyla bitkinin dallarında yapılan kesme, biçme işlemleri.
10. **Çalı:** Birden fazla küçük gövdeye sahip bitki.
11. **Çelikle üretim:** Vejetatif bitki kısımlarından (yaprak, dal) yapılan bitki çoğaltma tekniği.
12. **Çiçek:** Bitkinin üreme organı.
13. **Dal:** Gövdede, üzerinde göz ve yaprak bulunduran yıllık veya çok yıllık bitki bölümleri.
14. **Daldırma:** Anaç bitki ile bağlantısı kesilmemiş bir bitki kısmından köklendirme yapılarak yeni bitki elde edilmesi.
15. **Damlama:** Sıvı şeklindeki su kaybı.
16. **Dinlenme (Dormansi):** Bitkilerin gelişmesinin geçici süreyle sekteye uğraması, gelişimine ara vermesi.
17. **Döllenme:** Bitkilerde erkek eşey hücrelerinin (polenlerin) dişi eşey hücreleriyle (yumurta hücresi) birleşmesi.
18. **F1:** Normal tohumdan verimi daha fazla olan, hızlı büyümeyi sağlayan, ıslah (iyileştirme) çalışmaları neticesinde elde edilmiş birinci döl tohum.

19. **Fotosentez:** Bitkinin havadan aldığı karbondioksiti, köklerinden aldığı suyu güneş enerjisinden faydalanarak klorofil yardımıyla karbonhidrat ve oksijene çevirmesi.
20. **Gölgeleme:** Bitkileri yoğun ışık şiddetinin (ultraviyole) yakıcı etkisinden korumak maksadıyla yapılan işlemler.
21. **Gövde:** Bitkilerde kök ile taç arasında iletimi ve bitkinin dik durmasını sağlayan bölüm.
22. **Göz (Tomurcuk):** Sürgün veya çiçek oluşturan bitki kısımları.
23. **Gübreleme:** Bitkilerin büyüme ve gelişmeleri için gerekli olan makro ve mikro elementlerin bitkiye verilmesi olayı.
24. **Hastalık:** Bitkinin gelişmesini sekteye uğratan fungus, bakteri, virüs gibi patojenlerin bitkide meydana getirdiği olumsuz etki.
25. **Işık:** Biyokimyevî tepkimelerin, fotosentezin gerçekleşebilmesi için yeşil bitkilerin ihtiyaç duyduğu kimyevî enerji kaynağı.
26. **İbrelili:** İğne yapraklı bitkiler.
27. **İklim:** Isı, ışık, sıcaklık, nem gibi hususiyetlere verilen isim.
28. **İlaçlama:** Bitki hastalık ve zararlılarıyla mücadele etmek maksadıyla yapılan kimyevî tatbikler.
29. **Kök:** Bitkilerin toprağa tutunmasını, topraktan su ve besin maddelerini almasını sağlayan organı.
30. **Kültür:** Doku ve genleriyle oynanarak geliştirilen bitkiler.
31. **Meyve:** Çiçekli bitkilerde tozlanma ve döllenme neticesinde meydana gelen ve içerisinde tohum barındıran son mamul.
32. **Nem:** Bitkilerin hava ve toprakta ihtiyaç duyduğu su miktarı.

33. **Oksijen:** Bitkilerin ihtiyaç duyduğu enerjiyi açığa çıkarmak maksadıyla bünyesinde bulunan enerji kaynaklarını yakmada kullandığı gaz.
34. **Ph (Asitlik):** Toprak çözeltisinde bulunan hidrojen iyonları konsantrasyonunun negatif logaritması.
35. **Repikaj:** Yerden sökülen bir bitkinin sonraki yerine alışıması için bir süre saksı içinde bekletilmesi.
36. **Sera havalandırması:** Seralarda aşırı sıcaklık ve nemin uzaklaştırılması için yapılan işlem.
37. **Sera ısıtması:** Çeşitli yöntemlerle sera sıcaklığının bitki yetiştiriciliğine elverişli hâle getirilmesi.
38. **Sera:** Yetiştirilmek istenen bitkinin nemlenme, karbondioksit, oksijen gibi uygun yetiştirme şartlarını sağlamak maksadıyla oluşturulmuş mekân.
39. **Sıcaklık:** Bitkilerin büyüme ve gelişmeleri için bünyelerinde gerçekleşen metabolik faaliyetleri başlatan, enzimleri harekete geçiren enerji.
40. **Soğan:** Büyüme konisi ve bazal (kök oluşturan) kısmı ihtiva eden özelleşmiş ve pullara ayrılmış toprak altı gövdesi.
41. **Solunum:** Bitkinin bünyesindeki karbonhidratları oksijenle parçalayarak enerji açığa çıkarması.
42. **Stoma:** Yaprakların içerisinde terlemeyi sağlayan gözenek.
43. **Taç yaprak:** Çiçeğin erkek ve dişi organlarını koruyan, renkli yapısıyla böcekleri cezbetme görevi olan yaprak.

44. **Terleme (Transprasyon):** Bitki yapraklarından buhar şeklindeki su kaybı.
45. **Tohum:** Tozlanma ve dölleme sonrası oluşan, bitkilerin neslini sürdürecektir yeni üretim materyali.
46. **Toprak işleme (Çapalama):** Sıkışan toprağı gevşetmek ve toprağın havalanmasını sağlamak maksadıyla yapılan mekanik işlem.
47. **Toprak:** Bitkinin kökleriyle tutunmasını sağlayan, su ve mineral madde alabildiğı yetiştirme çevresi.
48. **Torf:** Bataklık ve göl kenarlarında yetişen bitkilerin kalıntılarının su altında ayrışmasıyla elde edilen yetiştirme çevresi.
49. **Tozlanma:** Erkek çiçek tozlarının (polenlerin) rüzgâr, su, böcek veya insan eliyle dışıcık tepesi üzerine konması olayı.
50. **Uç alma:** Bitkinin büyüme ucunun kırılarak dallanmaya teşvik edilmesi.
51. **Vejetatif:** Bitkinin çiçekle ilgisi olmayan, büyümesiyle ilgili organları.
52. **Yaprak:** Bitkide klorofil taşıyan, solunum, fotosentez ve terleme (transprasyon) organı.
53. **Yumru:** Parçalara ayrılmamış, bir bütün hâlinde ve üzerinde çok sayıda göz bulunan toprak altı gövdesi.
54. **Zararlı:** Bitkide hücre öz suyunu emerek bitki gelişmesini sekteye uğratan böcekler.

4.2.8. Cevher, Malzeme, Metalürji

Bu bölümde yer alan bilgiler, beş akademisyenle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Bunun dışında son düzenleme e-posta yoluyla yapılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelerle ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınınındır.

1. **Akma dayanımı:** Bir malzemenin kalıcı olarak şekil değiştirmeye başladığı gerilme değeri, plastik bozulmaya direncin ölçüsü. (elastik bölgeden plastik bölgeye geçiş)
2. **Alaşım:** İki veya daha fazla metalin belirli oranlarda bir araya gelerek oluşturduğu yeni bileşik.
3. **Cevher:** Kârlı bir şekilde işleme tabi tutulabilen az veya çok gang mineralleri ile karışık metalik mineral veya metalik mineraller topluluğu yapısı. (madenden çıkarılan bütün oksitli veya metalik bileşikler)
4. **Çekirdekleşme:** Bir malzemenin sıvı hâlden katı hâle geçmeğe başlaması esnasında bir araya gelen ve kristalleşmeyi başlatan en küçük katı oluşumlar.

5. **Çelik:** Genel olarak demir ve %2'ye kadar karbondan meydana gelen alaşım. (içerisinde %2'ye kadar karbon ihtiva eden alaşım)
6. **Darbe:** Malzemenin ani olarak yüksek gerilmeye ve dinamik yüklere maruz kalması.
7. **Demir dışı:** Demir haricindeki metaller.
8. **Difüzyon:** Malzeme içerisinde ve bir bölgede meydana gelen kütle transferi.
9. **Dökme demir:** İçerisinde yüzde ikiden daha fazla karbon içeren alaşım.
10. **Döküm:** Metal ve alaşımların ergitilip sıvı hâle getirildikten sonra bir kalıba dökülerek şekil verilmesi işlemi.
11. **Elastik modül:** Malzemenin bağ yapısına bağlı olarak değişen, gerilmenin genlemeye (birim şekil değiştirmeye) oranı, malzemenin şekil değiştirme kabiliyetinin ölçüsü.
12. **Elastik:** Malzemenin gerilmeye karşı akma noktasına kadar kalıcı olmayan şekil değişimi.
13. **Ergime (Hâl değişimi):** Katı bir maddenin ısı alarak sıvı hâle geçmesi.
14. **Faz dönüşümü:** Bir malzemenin belirli fazlardan oluşan bir denge yapısından diğer faz denge yapısına geçiş olayı.
15. **Faz:** Malzeme içerisindeki fizikî ve kimyevî özelliklerin değişmediği, homojen yapılar, katı, sıvı ve gaz hâlleri, aynı ve farklı kristal yapıya sahip bölgeler.
16. **Genleme:** Malzemede yükleme sonrası meydana gelen şekil değişim oranı. (biçim şekil değiştirme)

17. **Gevreklik:** Malzemenin kuvvet karşısında az ya da hiç şekil değiştirmeden kopmasının/kırılmasının ölçüsü.
18. **Isıl işlem:** Metallerin mekanik özelliklerini geliştirmek maksadıyla uygulanan ısı davranışlar (prosesler).
19. **İkizlenme:** Kayma ile şekil değişiminin kolay olmadığı durumlarda meydana gelen ikincil plastik şekil değişim mekanizması.
20. **İntermetalik:** Katı bir çözeltide iki ya da daha fazla metalin birbirine kovalent ya da iyonik bağlarla bağlanması neticesinde meydana gelen malzemeler.
21. **Kafes sistemi:** Kristal yapı malzemelerin atom dizilimlerinin adı.
22. **Kaplama:** Bir malzemenin yüzey özelliklerini geliştirmek maksadıyla üzerine biriktirilen farklı malzeme/malzeme kombinasyonları.
23. **Karakterizasyon:** Bir malzemenin fizikî, kimyevî, ısı, mekanik ve mikro yapı özelliklerini tayin etme işlemi.
24. **Katılaşma:** Metal ve alaşımların ergime sıcaklığının altında sıvı hâlden katı hâle geçmesi.
25. **Kayma:** Atom düzlemlerinin birbiri üzerinde hareket etmesi şeklinde görülen, malzemelerde en çok karşılaşılan plastik bozulma mekanizması.
26. **Kaynak:** İki malzemenin kısmî olarak ergitilerek birleştirilmesi için kullanılan imalat yöntemi.
27. **Kırılma:** Malzemenin gerilme altında çok az veya hiçbir plastik bozulma olmadan iki veya daha fazla parçaya ayrılması.

- 28. Kompozit:** En az iki farklı malzemenin birbiri içerisinde çözünmeyecek şekilde birleşmesiyle meydana gelen, tek başına iken mevcut olmayan bazı özellikleri (hafiflik, dayanım, esneklik vb.) gelişen yeni malzeme.
- 29. Korozyon:** Malzemelerin mekân şartlarına bağlı olarak girdikleri kimyevî ve elektrokimyevî tepkimeler neticesinde bozunmaları.
- 30. Maden:** Çeşitli iç ve dış tabi etkenlerle yer kabuğunun kimi bölgelerinde oluşan, ekonomik bir değeri olan mineraller.
- 31. Malzeme:** Mühendislik mamul ve sistemlerinin üretiminde kullanılan, mekanik, fizikî ve kimyevî olarak arzu edilen özelliklere sahip, tabi ya da yapma yöntemlerle elde edilen maddeler.
- 32. Martenzit:** Sert ve kırılgan yapıya sahip, mukavemet değeri yüksek, ostenit yapısının hızlı soğutulması ile elde edilen faz.
- 33. Mikroskop:** Çıplak gözle görülemeyecek kadar küçük nesneleri büyütüp göze görünür duruma getirerek malzemenin mikro yapılarını incelemeğe yarayan alet.
- 34. Mukavemet:** Malzemenin çeşitli dış etkiler ve bu dış etkilerin sebep olduğu iç kuvvetler karşısında gösterecekleri davranış biçimini inceleyen bilim dalı.
- 35. Nanomalzeme:** Metrenin milyarda biri; birkaç atomdan meydana gelen çok küçük yapı.
- 36. Plastik:** Malzemenin gerilmeye karşı kalıcı şekil değiştirmesi.
- 37. Polimer:** Çok sayıda merin (zincir) ısı, sıcaklık ve basıncın etkisiyle oluşturduğu kovalent bağlı, moleküllerin kimyevî bağlarla

bağlanması neticesinde meydana gelen büyük ve yüksek moleköl ağırlıklı madde.

- 38. Seramik:** İyonik bağ yapısına sahip, rijit, korozyon direnci yüksek, yalıtkan, ergime sıcaklığı yüksek, ısı etkisi ve ardından soğutma ile hazırlanan inorganik, metalik olmayan malzeme grubu.
- 39. Sertlik:** Malzeme yüzeyinin kalıcı şekil değiştirmeye karşı gösterdiği direnç.
- 40. Süneklik:** Kuvvet uygulanan malzemenin kuvvet doğrultusunda şekil değiştirmeye müsaade etmesi, malzemenin plastik şekil değiştirme kabiliyeti.
- 41. Sürünme:** Malzemenin sabit bir yüksek sıcaklıkta ve bir yük altında kalıcı şekil değişmesine uğraması.
- 42. Tane sınırı:** Malzeme içerisindeki aynı yapıya fakat farklı yönelime sahip kristal kümeleri, yüksek enerjili bölgeler.
- 43. Tenör:** Maden içerisindeki cevherde veya bundan elde edilen mamullerde kıymetli elementin tespit edilen oranının % (yüzde) olarak ifadesi.
- 44. Termal şok:** Malzemenin ani değişen ortam sıcaklığından dolayı anormal derecede esneme veya büzüşmesi ile gerçekleşen ve belli bir süre sonra malzemenin çatlaması ile neticelenen süreç.
- 45. Yorulma:** Malzemenin farklı ve sürekli yüklere maruz kalması neticesinde hasara uğraması.

4.2.9. Denizcilik

Bu bölümde yer alan bilgiler bir gemi kaptanı ile yapılan görüşme neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Bir şahısla

birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Son birkaç kelime üzerinde yapılan çalışmalar e-posta yoluyla tamamlanmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahsın değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınadır.

1. **Açmaz halatı:** Geminin rıhtımdan açılmasına mâni olan halat.
2. **Afromaks:** Güney Afrika'dan geçebilecek hususiyette yapılmış olan gemi türü.
3. **Alabanda vurmak:** Geminin kısa mesafelerden çok sert bir biçimde dönmesinin ya da çok sert manevralar yapmasının gerektiği hâllerde dümenin tam sancak ya da tam iskeleye döndürülmesi.
4. **Alabanda:** Geminin baştan kıça kadar olan bütün yanları, iskele ve sancağın her ikisi.
5. **Alavera:** Vincin sabit kalarak yükün hareket etmesini sağlayan halat donanımı.
6. **Ambar:** Yükün istiflendiği, geminin kapaklı kapalı alanı.
7. **Ana güverte:** Gemi kütlesi içinde bulunan güvertelerin en alt kaplama alanı, esas güverte.
8. **Baba:** Gemide ve karada palamar halatlarının bağlandığı sağlam parçalar.

- 9. Balans tankı:** Gemi boş iken gemi pervanesinin suyun yüzeyine çıkmasına mâni olan, gemiyi istenilen düzeyde su alma derinliğine getirmeyi sağlayan deniz suyu tankı.
- 10. Baş (Pruva):** Geminin ön tarafı.
- 11. Birinci zabıt (İkinci kaptan):** Yükleme, personelin çalışması, geminin bakım-onarım işlerinde kaptana yardımcı olan zabitan kadro elemanı.
- 12. Borda merdiveni:** Gemi rıhtıma yanaştıktan sonra gemiye giriş ve çıkışı sağlamak maksadıyla iskele veya sancağa yerleştirilmiş merdiven.
- 13. Bum:** Vinç direği.
- 14. Burgata:** Otkun (utkun) halatın kalınlığını halatın çevresinin ölçüsü ile ifade eden, 2,54 cm'ye denk düşen ölçü birimi.
- 15. Çap:** Çelik halatın kalınlığını ifade eden ölçü birimi.
- 16. Çarkçbaşı (Baş makinist-Başmühendis):** Geminin makine dairesinden sorumlu elemanı.
- 17. Çatışma perdesi:** Geminin çarpması hâlinde su almasına mâni olan su geçirmez perde.
- 18. Çıpa:** Geminin demirleme sahasında ve denizde sabit durması için deniz dibine sabitlenen tırnaklı çelik ya da dökme demirden yapılmış alet.
- 19. Dökme gemi:** Paketlenmiş yükten çok maden, tahıl, çimento vb. taşımacılığında kullanılan gemi türü.
- 20. Feribot:** Hem vasıta hem yolcu taşıyabilme özelliği olan, çalışma alanına göre boyları değişen su vasıtası.

21. **Filika:** Geminin her iki yanında bulunan, tehlike anında gemiyi hızla tahliye etmek için kullanılan botlar.
22. **Fora:** Bir şeyi bağlı olduğu yerden almak, boşaltmak, tamamen çözmek.
23. **Formen:** Gemide yükleme ya da boşaltma ameliyesini yapan liman işçilerinin başındaki şahıs.
24. **Gemi:** Denizde kuvvetle sevk ve idare edilebilen su vasıtası.
25. **Gemici:** Gerekli bilgi, beceri ve donanıma sahip olduktan sonra alınabilen, yükleme, boşaltma ve güverte bakımlarından sorumlu, güverte elemanlarından miçonun bir üst derecesi.
26. **Irgat:** Geminin özellikle baş ve kasara güvertesinde bulunan, çıpanın denize atılmasını ve denizden alınmasını sağlayan alet.
27. **İleri yol:** Geminin ileriye gitmesini sağlayan hareket tarzı, komut.
28. **İskandil:** Deniz dibi derinliği ile su, akaryakıt tanklarının doluluğunu ölçme işi ve aleti.
29. **İskele:** Geminin önüne doğru bakıldığında bütün sol yanı.
30. **Kamara:** Gemi personeli ve yolcularının istirahat mekânı.
31. **Kamarot:** Bulaşık, temizlik, yemek servis işlerini yapan gemi elemanı.
32. **Kaptan:** Geminin bütün sevk ve idaresinden sorumlu şahıs.
33. **Kargo gemisi:** Katı ya da sıvı yük taşımacılığı yapmak maksadıyla inşa edilmiş gemi tipi.
34. **Karina:** Gemi kütesinin su altında kalan kısmı.

- 35. Kasara:** Hususiyetle baş ve kış güvertelerde bulunan, geminin su alması hâlinde gemiyi yüzdürebilecek kabiliyette ve hacimde olan yükselteler.
- 36. Kerye:** Halatın ucunu katlayarak kilitleyen alet.
- 37. Kış (Pupa):** Geminin en arka uç noktası, arka tarafı.
- 38. Koço:** Halatın ucunda yükün kaldırılıp indirilmesini sağlayan kanca.
- 39. Koferdam tankı:** Su ve akaryakıt tanklarından sızıntı hâlinde sıvıların birbirine karışmasına mâni olmak maksadıyla kullanılan tank.
- 40. Konteyner gemisi:** Bölmeler (kompartıman) içinde sandık (konteyner) yük nakliyesi yapan su vasıtası.
- 41. Kuru yük gemisi:** Sıvı ya da sıkıştırılmış gaz dışında olan yükleri taşımaya elverişli gemi.
- 42. Liftin:** Halat gergi aleti.
- 43. Liman:** Gemilerin sert hava ve deniz şartlarında sığındıkları, denize bakan tarafları mendireklerle kuşatılmış, gemi barınma sahaları.
- 44. Lumbarağzı:** Gemi giriş kapısı.
- 45. Lumboz:** Geminin kapalı mahallerine gün ışığı girmesini sağlayan camlı menfez.
- 46. Makine lostromosu:** Makine personelinin başı.
- 47. Matafora:** Filikaları hızla denize indirmeğe yarayan vinçli donanımlar.
- 48. Mendirek:** Geminin yanaşmış olduğu limanı denizlerden muhafaza eden yapılar.

- 49. Menfez:** Farklı büyüklüklerde, geminin çeşitli yerlerinde oluşturulan giriş ve gözlem yapılan açıklıklar.
- 50. Menhol:** Portuclara, ambarlara girişlerde kullanılan su geçirmez menfezler.
- 51. Miço:** Denizde çalışmağa karar vermiş, denizciliğin temel unsurları konusunda ön bilgi edinmiş ve miço ehliyeti olarak denizde çalışmağa ilk adım atmış şahıs.
- 52. Mola:** Boşlamak, gevşetmek.
- 53. Palamar halatı:** Gemiye rıhtıma bağlayan ana halat.
- 54. Panamaks:** Panama kanalından geçebilecek hususiyette yapılmış gemi türü.
- 55. Parampet:** Geminin alabandalarında ve güvertelerinde bulunan, denizle yük ve personel arasındaki emniyeti sağlayan kapalı korkuluk.
- 56. Pastika:** Vinçteki halatın yükü kaldırma ve indirmede sarıldığı makara.
- 57. Pilot:** Geminin rıhtıma yanaşması esnasında karadan gemiye gelerek kaptana kılavuzluk eden, bölgeyi en iyi bilen şahıs.
- 58. Portuç:** Güvertede gemi malzemelerinin depolandığı kapalı mağaza.
- 59. Posta:** Geminin rıhtıma yanaşmasının ardından yükleme veya boşaltma için gemiye gelen işçi takımı.
- 60. Pruva direği:** Geminin en ön tarafında bulunan, ön silyon fenerlerini üzerinde bulunduran; yelkenli gemilerde yelkenlerin açılması için gerekli olan direk.

61. **Puntel:** Geminin alabandalarında ve güvertelerinde bulunan, emniyeti sağlayan parmaklıklı korkuluk.
62. **Pupa direği:** Geminin en arka tarafında bulunan, arka silyon fenerlerini üzerinde bulunduran; yelkenli gemilerde yelkenlerin açılması için gerekli olan en uzun direk.
63. **Radansa:** Kerye ile sıkılarak halka şekline getirilen halatın içine takılarak aşınmasına mâni olan parça.
64. **Reis (Güverte lostromosu):** Güverte personelini, gündelik çalışma işlerini takip eden, birinci zabite karşı sorumlu güverte elemanı; tayfanın başı.
65. **Rıhtım:** Limanın içinde bulunan bağlama alanı.
66. **Sancak:** Geminin önüne doğru bakıldığında bütün sağ yanı.
67. **Sandal (Kayık):** Kürekle yürütülen su vasıtası.
68. **Sekstant:** Havanın açık olduğu saatlerde (akşam alacakaranlık-sabah tan yerinin ağarması) gök cisimlerinden alınan değerlerle (ufuk çizgisi ile gök cisminin arasındaki açıyı ölçerek) yapılan hesaplamalar neticesinde geminin yerinin arz ve tul olarak tayin edilmesi için kullanılan rasat aleti.
69. **Silici:** Makine dairesinde bulunan alanların temizliğinden sorumlu makine dairesi elemanı.
70. **Silyon feneri:** Geminin uzak mesafelerden görülebilmesini sağlayan, gemi pruvasında 225 derecelik açı ile bulunan ışık aracı.

- 71. Spring halat:** Geminin rıhtım üzerinde başa ve kıça doğru yürümesine mâni olan, geminin ön ve arkasından daha içerde bulunan babalara bağlanan halat.
- 72. Tambur:** Vinç motoru halatının sarıldığı parça.
- 73. Tanker:** Akaryakıt, işlenmiş akaryakıt ya da dökme akaryakıt taşıyan su vasıtası.
- 74. Tekne:** Denizde yürütülen her türlü su vasıtası.
- 75. Telsiz zabiti:** Gemi haberleşme memuru.
- 76. Tornistan:** Geminin geriye doğru gitmesini sağlayan hareket tarzı ve komutu.
- 77. Türbinli gemi:** Ana makineleri yüksek devirli çalışan gemi.
- 78. Uskur:** Geminin su altında, omurga hizasında ve kıç tarafında takılı; ana makineye şaft ile bağlı, geminin hareket etmesini sağlayan pervane.
- 79. Usta gemici:** Gerekli bilgi, beceri ve donanıma sahip olduktan sonra alınabilen, yükleme, boşaltma ve güverte bakımlarından sorumlu, güverte elemanlarından gemicinin bir üst derecesi.
- 80. Vinç motoru:** Gemi yükleme ve boşaltmalarında kullanılan yük vinçlerini tahrik eden ve çoklukla elektrik güçlü motorlar.
- 81. Vinç:** Gemiden karaya, karadan gemiye yük kaldırma, indirme, bindirme yapmağa yarayan halatlı donamlar.
- 82. Vira:** 1. Çıpanın denizden alınması.
2. Halatın boşluğunu alınması.
- 83. Viya:** Tespit edilmiş rotada dümen tutulması.
- 84. Volta etmek:** Halatın baba üzerinde dolandırılması, bağlanması.

- 85. Yağcı:** Gemi makinelerinin parça sökme-takma, yağlama işlerini gerçekleştiren makine dairesi elemanı.
- 86. Yelkenli gemi:** Yelken donanımlı ve rüzgâr gücü ile yürütülen gemi.
- 87. Yük gemisi:** Yük kapasitesi 40 gros tonun altında olmayan, içinde ticarî eşya taşınabilen su vasıtası.

4.2.10. Dericilik

Bu bölümde yer alan bilgiler bir saraç ve Tekstil Mühendisliğinde görev yapan öğretim elemanı ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Bir şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahsın değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınınındır.

4.2.10.1 Tekstil

- 1. Ceket:** Dış örtüsü dokuma kumaş, ortada vatka, içte bir dokuma kumaş şeklinde bir araya getirilmiş ve bir, iki veya üç düğmeli resmî giysi.
- 2. Cilt:** Derinin en üst katmanı.
- 3. Deri:** Katmanlardan oluşan duyu organı.
- 4. Dokuma:** İplerin birbirine bağlanması iki iplik sistemiyle (çözü-atkı) yapılan dökümlü kumaş.

5. **Eğir-:** Kısa lifleri birlikte döndürmek suretiyle iplik haline getirmek.
6. **Gömlek:** İnce ipliklerden dokunmuş, boyunca düğmeli, kravatlık yaka kısmı bulunan giysi.
7. **Hırka:** Örmek kumaştan yapılan, esnek, ceket yerine kullanılabilen giysi.
8. **Kaban:** Diz mesafesine kadar inebilen, kaşe kumaştan yapılan dış giyim mamulü.
9. **Konfeksiyon:** Kumaş hâlindeki dokuma mamulünün giysi hâline getirilmesi için yapılan ameliyeler.
10. **Kumaş:** Örtünmede kullanılan dokuma maddesi.
11. **Lif:** Eğrilebilir özellikte olan, ince-uzun kesitli ham madde.
12. **Mont:** Bel altına inmeyen, dış astarı plastik dış giyim mamulü.
13. **Örmek:** İğneler yardımıyla tek iplikten oluşturulan esnek kumaş.
14. **Palto:** Diz mesafesini geçen, kaşe kumaştan yapılan dış giyim mamulü.
15. **Pardösü:** Boğazdan ayak bileğine kadar ulaşan dış giyim mamulü.
16. **Süveter:** Gömleğin üstüne giyilen ince kazak.
17. **Tekstil:** Lif yapılı ham maddelerin işlenmesinden nihaî mamule kadar geçen süre, elde edilen mamul.
18. **Vatka:** Kıyafetlere dolgunluk vermek için konulan lif tabakası.
19. **Yelek:** Ceket-gömlek arası giyilen, sıfır kol veya kısa kollu örmek giysi.

4.2.10.2. Dericilik

20. **Biz:** El dikişlerinde delik açmak için kullanılan alet.
21. **Cilde:** İki deriyi birbirine dikerken kullanılan sıkıştırma aleti.

- 22. Danalya:** Ayakkabı yapımında deriyi çekerek kalıba sokan alet.
- 23. Depo:** Tuzlanan derinin tabaklanmağa gitmeden önce toplanarak bekletildiği yer.
- 24. Dolap:** Pişirme işleminin, kullanılan ilaçların derinin her tarafına eşit şekilde ulaşmasını sağlamak maksadıyla döndürme işlemini yapan alet.
- 25. Falçata:** Küçük söküm ve kesim aleti.
- 26. Gerdirme:** Pişirildikten sonra büzüşen derinin işlenmeğe uygun hâle gelmesi için çekilerek açılması.
- 27. İlaçlama:** Derinin kullanılacağı alana göre yapılan kimyevî işlem.
- 28. Kesimhane:** Temizlenip kurutulduktan sonra derilerin işlenmesi için gönderildiği yer.
- 29. Kösele:** Kemer yapımında manda, malak, öküz derisinden üretilen kalın deri türü.
- 30. Pişirme:** Temizlenmiş derinin kullanılma maksadına uygun ilaçlar ile beklemeğe bırakılması.
- 31. Saraç bıçkısı (Yuvarlak bıçkı):** Bütün deri kesimlerinde kullanılan özel bıçkı.
- 32. Saraçlama:** Tabaklardan gelen işlemeğe hazır deriyi kullanılabilir hâle getirme.
- 33. Tabaklama:** Hayvanın sırtından çıkan ham deriyi kullanılamayacak kısımlarından temizleme ve işlemeğe hazır hâle getirme.
- 34. Tıraşlama:** Yalıklarda kireç ve zırnık ile olgunlaştırılan deri üzerindeki tüylerin alınması.

- 35. Tuzlama:** Hayvanın sırtından çıkan ham derinin bozulmaması için yapılan işlem.
- 36. Vaketa:** Çanta yapımında bir-iki yaşında küçük hayvanların derisinden üretilen ince deri türü.
- 37. Vidala:** Ayakkabı, çanta, kemer yapımında dana ve öküz derisinden üretilen kalın deri türü.
- 38. Yalak:** Tuzlanmış derinin tüyünden ve kullanılamayacak kısımlarından arındırılması için kireç ve zırnık içine atıldığı gözler.
- 39. Zırnık:** Kireçle karıştırılarak derinin olgunlaşıp tüyünü dökmesini sağlayan malzeme.
- 40. Zig:** Mont yapımında, koyun derisinden üretilen ince deri türü.

4.2.11. Eczacılık

Bu bölümde yer alan bilgiler beş eczacıyla yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Son birkaç kelime üzerinde yapılan çalışmalar e-posta yoluyla tamamlanmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınındır.

1. **Alerjen:** Bazı kişilerin vücudunda tepki oluşturabilen tabi veya yapma maddeler.
2. **Alerji:** Toz, polen, besin, hava kirliliği, ilaç gibi çeşitli alerjenlere karşı vücudun gösterdiği tepki.
3. **Ampul:** Tek sefer kullanım için yapılmış, şuruptan daha küçük ölçekli, vücuda zerk etmek suretiyle alınan sıvı ilaç.
4. **Analjezik:** Ağrı kesici.
5. **Antibiyotik:** İltihaplı hâllerde ve iltihap tehlikesi olduğunda kullanılan ilaç grubu.
6. **Antioksidan:** Vücuttaki oksidasyonu önlemeğe yarayan, bu sayede hücreleri koruyan madde.
7. **Balgam:** Mukozayla birlikte ağızdan çıkan sıvı.
8. **Bandaj:** Ağrı, ödem gibi hâllerde, krem-jel biçimindeki ilaçlar sürüldükten sonra bütünlüğü sağlamak maksadıyla ilgili bölgenin sarıldığı bez.
9. **Damar yolu:** İntravenöz (damar içi) biçimdeki ilacın vücuda verilmesi için gereken açıklık.
10. **Distile su:** İçinde iyon olmayan su.
11. **Doz:** İlacın içindeki etkin maddenin miktarı.
12. **Dozaj:** İlacın kullanılma miktarı.
13. **Efervesan:** Suda eritilerek içilen tablet biçiminde ilaç.
14. **Ekspektoran:** Balgam sökücü.
15. **Etkin madde:** Belirli miktarda kullanıldığında bir hastalığa yönelik fayda sağlayan, ilacın içindeki asıl madde.

16. **Film tablet:** Mide rahatsızlığı olan kişilerin midesine zarar vermemesi veya bağırsakta çözünmesi için hapın kimyevî maddelerle kaplanmış hâli.
17. **Fitil:** Makat bölgesinden verilen ilaç şekli.
18. **Flaster:** Vücutta belirli bölgelere yapıştırılarak ilaç salımı yapan bant, yara bandı.
19. **Hap:** İlacın sıvı yardımıyla yutulan dozaj şekli.
20. **İlaç rehberi (Vademekum):** Ruhsat almış ve insanlarda kullanılan ilaçların isimlerinin, etkilerinin ve içeriklerinin yazılı olduğu kitap.
21. **İlaç:** Belirli dozlarda uygun şekilde hazırlanmış, insan sağlığına faydalı mamul.
22. **İltihap:** Vücudun bir parçasının bakteri ve mikroorganizmalar ile ağırlı ve ateşli bir şekilde değişime uğraması; yanma, kızarma, şişme.
23. **İnhaler:** Solunum güçlüğü durumlarında hava yoluyla alınan ilaç biçimi.
24. **İntraket (Branül):** Serum takılırken damar yolu açılması için kullanılan tek kullanımlık malzeme.
25. **Kapsül:** İçinde ilaç tozu bulunan, midede eriyen kılıf.
26. **Kelebek:** Serum takılırken damar yolu açılması için kullanılan malzeme.
27. **Krem:** İlacın deriye bölgesi sürülebilir yağsız biçimi.
28. **Majistral:** Eczacı tarafından hazırlanan hekim tarafından reçete edilen ilaç.

- 29. Merhem (Pomad) (Fr. *pommade* elma merhemi)² (Dilaçar 1957: 209):** İlacın deriye bölgeli sürülebilen, deride daha uzun süre kalan, kreme göre daha katı, yağlı biçimi.
- 30. Ofisinal:** İlaç firmaları tarafından hazırlanan hazır ilaç biçimleri.
- 31. Ödem:** Vücutta anormal vücut sıvısı birikimi.
- 32. Pastil:** Soğuk algınlığı, grip hâllerinde boğaz rahatlatıcı çiğneme tableti.
- 33. Prospektüs (KÜB-Kısa Ürün Bilgisi):** İlaçların kullanım yolunun, niçin kullanılacağıının, yan etkilerinin ve terkininin açıklandığı rehber.
- 34. Reçete:** Hastanın hastalığına uygun ilaçların doktor tarafından yazılmış olduğu kâğıt.
- 35. Serum:** Vücuda damar yoluyla verilen, tuz veya şeker oranı vücuda uygun olan sıvı ilaç.
- 36. Soğuk zincir:** İki-sekiz derecede saklanması gereken ilaçlar.
- 37. Solüsyon:** Nemlendirme maksatlı deride kullanılan kremden daha sıvı ilaç biçimi.
- 38. Şurup:** İlacın sıvı dozaj şekli.
- 39. Vitamin:** Vücudumuzun ihtiyacı olan, bağışıklık sistemini güçlendiren, ilaca yardımcı maddeler.
- 40. Yakı:** Ağrılı hâllerde tedavi için kullanılan ısı veren bant.
- 41. Zehir:** Zarar verebilecek olan her şey.

Bu söz ilk olarak elma (pomme) dan yapılmış merhem için kullanılırdı ve il anlamı da ‘elma merhemi’ idi. Anlamdaki hâkim unsur ‘elma’ değil, sadece merhem olduğundan ‘elma’ anlamı silinerek ‘herhangi bir merhem’ anlamını kazanmıştır.

4.2.12. El Sanatları

Bu bölümde yer alan bilgiler dört sanatkâr ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelerle ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınadır.

4.2.12.1. Ahşap

1. **Dekopaj:** Motorlu kıl testere.
2. **Domalak:** İspirtoyla karıştırılarak ahşabı parlatmak için kullanılan malzeme.
3. **Düz sahit:** Ahşap oyulduktan sonra meydana gelen, düzeltme yapılan taban.
4. **Eye:** Kesilen parçaların iç kısımlarındaki pürüzlerin giderilmesi için kullanılan alet.
5. **İskarpela:** Ahşabı oymağa yarayan alet.
6. **Kıl testere:** Küçük alanlarda, makinenin giremeyeceği yerlerde kullanılan kesme aleti.
7. **Kinis rendesi:** Bir yapıda cam yerlerini açmak için kullanılan rende.
8. **Maket bıçağı:** Kesme, düzeltme için kullanılan bıçak.
9. **Naht:** Kabartma hat yazısı.

10. Rende: Kesilen parçaların kenarlarını düzeltmek için kullanılan alet.

11. Vernik: Ahşabı parlatmak ve korumak için kullanılan malzeme.

12. Yıldız iskarpela: Oymada en alt katmanı düzeltmek için kullanılan alet.

4.2.12.2. Çini

13. Bisküvi: Çininin kil ve kuvarz karışımıyla meydana gelen hammaddesi.

14. Boncuk iğnesi: Hazırlanan desenin bisküviye aktarılması için üzerinde delikler açmağa yarayan iğne.

15. Cam tozu: Hazırlanmış bir bisküvinin sırlanması için kullanılan toz.

16. Çizim boyası (Tahrir boyası): Bisküviye geçmiş deseni belirgin hâle getirmek için kullanılan yoğun kıvamlı boya.

17. Eskiz: Desen kâğıdı.

18. Fırınlama: Sırlanmış bir bisküvinin 910°C'lik fırında pişirilmesi.

19. İstifleme: Fırındaki havanın eşit dağılmasını sağlayacak şekilde bisküvilerin fırına yerleştirilmesi.

20. Kil: İçinde çok az hava boşluğu bulunan, bisküvi çamurunu sıkı tutan madde.

21. Kömür tozu: Delinmiş desen kâğıdından bisküviye desenin geçmesini sağlayan toz.

22. Mesnet: Fırındaki bisküvilerin üst üste durmasını sağlayan ayak.

23. Sırlama (Camlama): Hazırlanmış bir bisküvinin fırınlanmadan önce suda eritilmiş cam tozu ile kaplanması.

24. Tahrir fırçası: Kömür tozunu desen üzerinde gezdirerek desenin bisküviye geçmesini sağlayan samur tüyünden fırça.

25. Tahrir: Çizim.

26. Tahrirleme: Bisküviye geçen deseni çizme.

27. Turnet: Yuvarlak cisimlerin altına konularak boyanmasını kolaylaştıran dönen alet.

4.2.12.3. Ebru

28. Battal: En az iki rengin üst üste, ahenkli ve birbirine karışmayacak şekilde atılmasıyla yapılan, ebrunun temel türü.

29. Biz: Suyun üzerine atılan boyalara şekil vermek için kullanılan çubuk.

30. Fırça: Üzerindeki boyanın suyun üzerine eşit şekilde atılmasını sağlayan at kuyruğundan yapılma alet.

31. Kitre: Geven otu, deniz kadayıfı (kerajin) veya farklı malzemelerle yapılan, su üzerindeki boyaların kâğıda tutunmasını sağlayan madde.

32. Öd: Boyanın içine konarak boyanın parçalanmasını sağlayan madde.

33. Şamua: Ebru kâğıdı.

34. Tarak: Suyun üzerine atılan boyaların taranarak şekillenmesini sağlayan alet.

35. Toprak boya: Farklı renkteki toprakların temizlenerek dövülmesiyle elde edilen boya.

4.2.12.4. Tel kırma

36. Gümüş tel: Örtüye işlenen, gümüşten yapılma tel.

37. İğne: Teli kırmağa yarayan, arka kısmı geniş, tek-çift delikli iğne.

38. Kasnak (Gergef): İşlenen örtünün gergin durmasını sağlayan yuvarlak alet.

39. Tül: Tel kırma işleminin yapıldığı her türlü örtü.

4.2.12.5. Tesbih

40. Bıçak: Tesbih taşı üzerindeki ince işçiliği yapmak için kullanılan alet.

41. Çıkırık kemane: Tesbih taşını şekillendirmek için kullanılan el tezgâhı.

42. Torna: Tesbih taşına şekil vermek için kullanılan makine.

4.2.13. Elektrik

Bu bölümdeki bilgiler elektrik mühendisliğindeki beş akademisyenle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacındır.

1. Akım: Elektronların gerilim farkından oluşan hareketi.

2. Algılayıcı (Sensör): Herhangi bir eşyayı algılayıp elektrik verisi olarak alınmasını sağlayan elektronik eleman.

3. Alternatif akım: Genliği zamana bağlı olarak değişen akım.

4. **Ampul:** Elektrik akımı ile içindeki iletkenin ısınması sayesinde ışık yayan çeşitli biçimlerde lamba.
5. **Analog işaret:** Herhangi bir genlik değeri alabilen, sınırlandırılmamış, bilgisayar diline dökülmemiş işaret; sürekli işaret.
6. **Anten:** Vericiden boşluğa gönderilen elektromanyetik dalgaları alıcıya yönlendiren veya boşluğa dalga olarak yayan cihaz.
7. **Bağlantı noktası (Port):** Bir sistemin öbür cihaz ve sistemlerle bağlantısını ve veri giriş-çıkışını sağlayan alanlar.
8. **Batarya:** Elektrik olarak enerji depolamayı sağlayan cihaz.
9. **Baz istasyonu:** Anlaşma sinyallerinin dağıtılmasını sağlayan, belirli bir alanı etkileyen, farklı kullanıcıları gözeterek her bir kullanıcıya farklı tekniklerle dalgayı yayan sinyal vericisi.
10. **Bobin:** İletken bir telin döner şekilde sarılmasıyla meydana gelen ve etrafında manyetik alan oluşturan elektrik elemanı.
11. **Devre:** Elektronik elemanlardan oluşan ve bir işi yerine getirebilmek için elektrik akımına yön veren cihazlar.
12. **Dijital işaret:** Zamanın tanımlanmış örnekleme sürelerinde genliği belirli bir küme içinden değer alan, bir-sıfır şeklinde bilgisayar diline çevrilmiş işaret.
13. **Direnç:** Elektrik akımının akmasına karşı koymağa çalışan pasif devre elemanı.
14. **Diyot:** Çok küçük gerilim değerlerinde çalışan, belirli bir gerilim değerine kadar akıma müsaade etmeyen, üzerine çıkıldığında akıma müsaade eden elektronik eleman.

- 15. Doğru akım:** Genliği zamana bağlı olarak değişmeyen akım.
- 16. Düzenli aralık (Periyot):** Tekrarlı bir işaretin bir tekrarının süresi.
- 17. Elektrik gücü:** Bir elektrik devresinde birim zamanda harcanan enerji miktarı.
- 18. Elektrik motoru:** Elektrik enerjisini mekanik enerjiye çeviren cihaz.
- 19. Elektrik yükü:** Kendi aralarındaki elektrik kuvveti sayesinde elektrik iletimini sağlayan pozitif veya negatif en temel parçacık.
- 20. Elektrik:** İnsan hayatındaki teknolojik cihazların çalışmasında kullanılan, yük akışıyla oluşan en temel enerji çeşidi.
- 21. Elektromıknatıs:** İletken bir maddeye uygulanan elektrik ile maddenin iki ucunun farklı yüklenmesi neticesinde meydana gelen mıknatıs.
- 22. Elektron:** Bir maddede bulunan negatif yüke sahip en temel parçacık.
- 23. Elektronik:** Elektrik verilerini iletmek veya işlemek için kullanılan cihaz ve teknolojilerin bütünü.
- 24. Enerji:** Bir cihazın belli bir zaman aralığında harcadığı veya ürettiği güçlerin toplamı.
- 25. Floresan:** 1. Elektrik akımı ile içindeki gazların kimyevî etkileşime geçmesi sayesinde ışık yayan çeşitli şekillerdeki lamba.
2. Elektrik akımı ile içindeki gazların kimyevî etkileşime geçmesi sayesinde ışık yayan madde.
- 26. Fotosel:** Işığı algılayıp elektrik verisine dönüştüren eleman.

- 27. Genlik:** Değeri uygulanan enerjiye göre değişen, elektrik dalgasının büyüklüğünü ifade eden değer.
- 28. Gerilim (Voltaj):** Bir birim elektrik yükünü iki nokta arasında taşıyabilmek için gerekli olan iş miktarı.
- 29. Güç kaynağı:** Sistemlere veya cihazlara elektrik enerjisi sağlayan kaynak.
- 30. İşlemci:** Bilgisayar ve elektronik cihazların bilgileri alıp işleyen ve uygun çıktılar üreten çok küçük boyutlardaki devreleri.
- 31. Jeneratör:** Mekanik enerjiyi elektrik enerjisine çeviren cihaz.
- 32. Kapasitör:** Elektrik yükü depolamağa yarayan devre elemanı.
- 33. Kutup:** Mıknatısın pozitif veya negatif yüklerinin yoğun olduğu uçları.
- 34. Led:** Elektrik akımı geçtiğinde ışık yayan ve öbür aydınlatma tekniklerine göre daha az enerji harcayan elektronik cihazlar.
- 35. Manyetik alan:** Hareket eden elektrik yükleri ya da elektromıknatısların etrafında oluşturduğu kuvvet alanı.
- 36. Mıknatıs:** Zıt kutupları barındıran, iletken maddelerle temassız mekanik itme-çekme ilişkisine giren malzeme.
- 37. Pil:** Kimyevî olarak enerji depolamayı sağlayan cihazlar.
- 38. Sıklık (Frekans):** Bir sinyalin bir saniyedeki tekrar sayısı.
- 39. Sinyal:** Tabiatıta farklı şekillerde meydana gelen, zaman içerisinde farklı genlik ve frekans değerleri gözlemlenebilen ses, ışık, elektromanyetik dalgalar gibi fizikî olgular.
- 40. Sistem:** Bir maksadı yerine getirebilmek için bir araya gelmiş ve birlikte çalışabilen cihazların bütünü.

41. Şarj: Herhangi bir depolama elemanının doldurulması işi.

42. Trafo (Transformatör): Alternatif akım gerilimini alçaltmak veya yükseltmeğe yarayan cihazlar.

43. Türbin: Dışarıdan uygulanan herhangi bir enerjiyi dönme yoluyla jeneratöre aktararak mekanik enerjiyi elektrik enerjisine çeviren mekanik aksamalar.

44. Yüksek gerilim: Gerilimi 35 kV'tan yüksek olan gerilim seviyeleri.

4.2.14. Endüstri

Bu bölümdeki bilgiler, endüstri bölümünden bir öğretim elemanı ve bir fabrikada çalışan endüstri mühendisi ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Birden fazla şahısla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelerle ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınınındır.

1. Adres: Parçanın fabrika içindeki stoklarda bulunduğu yerleri gösteren kod/adlar.

2. Andon: Hat kenarında parçanın kullanım bilgisine göre belirlenmiş, kalan parça adedine ulaşıldığında hat operatörünün lojistik operatörüne parça isteğini bildirmesine yarayan görüntülü uyarıcı.

3. **Araç hacmi:** Yarı mamul taşıyan vasıtaların en boy yüksekliğine göre paketlenmiş ürünleri alma kapasitesi.
4. **Araç planlama:** Tedarikçi-müşteri arasında yarı mamullerin sevkiyatını sağlayan kamyon/tırların en iyi kapasite ve en az adet ile zaman planının yapılması.
5. **Benzetim:** Kurulması, değişiklik yapılması düşünülen veya çalışıyor olup ileriye dönük vereceği neticeler merak edilen sistemlerin modellenerek/taklit edilerek bilgisayar çerçevesinde çalıştırılması ve neticelerin incelenmesi.
6. **Boşaltma:** Tedarikçinin hammadde/yarı mamulleri kamyon/tır içerisinden aktarması.
7. **Çizelgeleme:** Yapılacak olan işlerin ne zaman, hangi sırayla ve hangi kaynakları kullanarak tamamlanacağını inceleyen sistemler.
8. **Çok kriterli karar verme:** İki veya daha çok sayıdaki alternatiflerin ve seçim esnasında belirlenen kriterlerin birlikte değerlendirilmesi.
9. **Çoklu taşıma (Milk run):** Birden fazla konumdan birden fazla teslim noktasına yapılan taşımacılık.
10. **Dış lojistik:** Hammadde veya yarı mamullerin tedarikçilerden üretim teslim alım noktasına kadar taşınması.
11. **Elleçleme:** Her bir kutu/palet/parçanın el veya araçlarla hareket ettirilmesi.
12. **Ergonomi:** İşin insana; insanın işe uyumunu inceleyen bilim dalı.
13. **Fabrika içi trafiği:** İç lojistik esnasında çekici, kamyon ve forklift hareketlerine bağlı olarak ekipman trafiğinin haritalandırılması.

- 14. FIFO:** İlk üretilen yarı mamul/parçanın ilk kullanılması.
- 15. Forklift:** Metal palet veya base&lid ile kapatılmış kutu parçalarının taşınması için kullanılan ekipmanlar.
- 16. Hisse (Lot):** Her bir paketlenme (kutulu veya palet) içerisinde bulunan parça miktarı.
- 17. Hurda:** Fabrika içinde kullanım öncesi/sonrası herhangi bir sebeple meydana gelen kalite hatasından dolayı ıskartaya ayrılmış parça.
- 18. İç lojistik:** Teslim alma noktasından hat kenarına kadar yapılan lojistik.
- 19. İş etüdü:** Üretim veya hizmet sürecinde bir işin daha etkin ve verimli olarak gerçekleştirilebilmesi için metod etüdü ve iş ölçümü tekniklerinin kullanıldığı çalışmalar bütünü.
- 20. Kalite kontrolü:** Müşteri istek ve ihtiyaçlarının en ekonomik şekilde karşılanması maksadıyla üretimin her aşamasında sürdürülen denetim işlemleri.
- 21. Kalite yönetimi:** İşletmelerde kalitenin planlanması, kontrolü ve geliştirilmesine dayanan, bütün çalışanların katılımını ve müşteri memnuniyetini esas alan yönetim biçimi.
- 22. Kamyon (Truck):** Tedarikçiden gelen hammadde/yardı mamullerin taşındığı araçlar.
- 23. Kanban:** Hattın ihtiyaç duyduğu parçayı, ihtiyaç duyulan zamanda ve miktarda hat kenarına götürmek için kullanılan planlama kartları.
- 24. Karar analizi:** Problemlerin çözümünde bütün olasılıkları göz önüne alarak sistematik bir yöntem sunulması.

- 25. Karar verme teknikleri:** Belirli, belirsiz ve riskli hâllerin her birinin kendi hâline göre meydana getirilen ve neticede alternatiflerden birinin seçildiği teknikler.
- 26. Kaynak:** Lojistik operasyonlarında kullanılan her bir iş gücü.
- 27. Konteyner:** Özellikle denizasırlı ülkelerden gelen hammadde/yarı mamullerinin paketlemeleriyle beraber koyulduğu, büyük çapta elleçlemelerin yapılmasını kolaylaştıran vasıtalar.
- 28. Kurum kaynak planlaması:** İşletmelerde mal veya hizmet üretilmesi için kullanılan bütün kaynakların verimli bir şekilde tüketilmesini sağlayan sistemler.
- 29. Kutu:** Küçük parçaların paket şekli.
- 30. Lojistik maliyeti:** Lojistik operasyonu esnasındaki stokta bulundurma, taşıma gibi maliyetlerin bütünü.
- 31. Lojistik:** Üretim yapılabilmesi için kaynakların temin edilmesi, taşınması.
- 32. M&I (Malzeme ve bilgi akışı formu):** Her bir yarı mamul/parçanın hammadde halinden kullanım noktasına kadar geçen sürecini görüntülü skeçler, terimler ve diyagramlarla anlatan formatlar.
- 33. Malzeme ihtiyaç planlama:** Üretim yapmak için kullanılması gereken malzemelerin istenen miktarda ve istenen zamanda üretimde olması için yapılan planlama.
- 34. Manifest:** Parçaların teslim edileceği yıl-ay-gün ve sıra numarasını belirten sipariş bilgisi.
- 35. Manipölatör:** Orta/büyük veya ağır parçaların taşınması esnasında kullanılan cihazlar.

- 36. Optimizasyon (Matematik programlaması):** İncelenen problemle ilgili ulaşılmak istenen maksada göre oluşturulan fonksiyonun belirli kısıtlar altında çözülmesi.
- 37. Ölü parça (Dead part):** Parçanın imalat sürecinde kullanımının bitmesi.
- 38. Paketleme çeşidi:** Parçanın boyutuna, ağırlığına, şekline, depolanma şekli vb. göre belirlenmiş, parçaların istiflendiği kutu veya palet tipi.
- 39. Palet:** Orta/büyük parçaların paket şekli.
- 40. Proje yönetimi:** Projeye başlamadan önce hazırlanan planlar, bu planlar kapsamında organize edilen bütün kaynaklar ve tedarik kontrol edilerek projenin plan dahilinde tamamlanması.
- 41. Raf:** Hat kenarı ve stok alanlarına parçaların belirlenen miktarda stoğunun konulduğu yerler.
- 42. Rampa:** Konteyner içinden paletlerin alınması için yer seviyesinden konteynere kadar dayanarak eğimli zemin oluşturmasını sağlayan parça.
- 43. Rotalama:** Eldeki kaynaklarla (kamyon/tır) taşınacak mamulün en az yol, en fazla kaynak kullanımı ile gerçekleşmesi için araç başına güzergâh ve zaman dilimlerinin belirlenmesi.
- 44. Sayım:** Fabrika içi stoğun bütün envanter hareketi durdurularak fizikî olarak sayılması.
- 45. Sezgili algoritmalar:** Matematik algoritmalarının yetersiz kaldığı çok karmaşık problemlerde kullanılan, en iyi neticeyi garanti

etmeyen fakat ekseriyette iyiye yakın neticeler veren algoritma çeşidi.

46. **Sipariş:** Müşteriden toplanan yıllık/aylık/günlük taleplerle, belirlenen frekanslarda, tedarikçiden müşteriye ulaştırılan mamullerin toplamı.
47. **Sistem analizi:** Karar verici/yöneticinin alternatifler arasından seçim yapabilmesine yardımcı olmak maksadıyla yapılan analitik bir çalışma.
48. **Sistem tasarımı:** Genel maksatları karşılayacak şekilde sistem bileşenlerinin bir bütün olarak bir araya getirilmesi için yapılan çalışmalar.
49. **Stok:** Parça teslim alanından hat kenarına kadar temin süresi, güvenlik (hat duruşu, hurda, vb. karşı) vb. parametrelere dayanarak belirlenen miktarda parçanın fabrika içinde tutulması.
50. **Süreç yönetimi:** Süreçlerin geliştirilmesi maksadıyla gerçekleştirilen faaliyetler bütünü.
51. **Taban & başlık (Base & lid):** Kutu parçaların belirli bir hacimde istiflenmesini ve forklift yardımıyla alınabilmesini sağlamak için en üst ve en alt bölgelerine konulan plastik malzemeler.
52. **Tahmin teknikleri:** Geçmiş zaman verilerinin değerlendirilerek geleceğe ilişkin tahminlerin yapıldığı teknikler.
53. **Talep:** Müşteri (fabrika) tarafından her bir yaşayan parça için kullanıma bağlı istenen parça adedi.

- 54. Tam zamanında üretim:** Belirli miktarda belirli parçanın belirlenen yerde belirlenen zamanda kullanıma hazır bulunması.
- 55. Taşıyıcı (Dolly):** Parçaların hatta taşınması için kullanılan arabalar.
- 56. Tedarik zinciri ve yönetimi:** Hammaddenin tedarik edilmesinden ürünün müşteriye gönderilmesine kadar olan bütün süreçleri her yönüyle ele alan ve bütün bu ağı en doğru şekilde yönetmeğe çalışan çalışma alanı.
- 57. Tedarikçi (Supplier):** Parçanın temin edildiği firmalar.
- 58. Temin süresi (Lead time):** Parçanın tedarikçiden hat kenarına gelene kadar geçirdiği süre.
- 59. Teslim alma kapısı (Dock):** Tedarikçiden gelen hammadde/yarı mamullerin (parça) kamyonlarla teslimatının yapıldığı yer.
- 60. Tow truck/motor:** Parçaların taşıyıcılar ile hat kenarına taşınmasını sağlayan akülü çekici ekipmanları.
- 61. Üretim bilişim sistemleri:** Üretimdeki bilgi akışının gerçekleştiği sistemler.
- 62. Üretim planlama:** Üretimin bütün merhalelerinin dikkate alınarak belirlenen hedefler doğrultusunda, makine ve teçhizatların verimini en yüksek seviyede tutarak üretim yapmağı sağlayan planlama.
- 63. Üretim yönetimi:** Üretimdeki bütün kaynakların üretimi aksatmayacak şekilde dengeli bir politika ile organize edilmesi.
- 64. Veri madenciliği:** Büyük bir bilgi yığını içinden istenen, işe yarayacak olan, faydalı bilgiye ulaşma işlemleri.

- 65. Yapay zekâ:** Bilgisayarların veya bilgisayar kontrolündeki makinelerin canlılar gibi davranış gösterebilmesi üzerine çalışan bilim dalı.
- 66. Yaşayan parça (Alive part):** Parçanın imalat sürecindeki kullanımı.
- 67. Yönetim bilişim sistemleri:** Sadece üretim değil; üretimi gerçekleştiren organizasyonun tamamı içindeki bilgi akışının gerçekleştiği sistem.
- 68. Yöneylem araştırması:** Kıt kaynakların en verimli şekilde kullanılarak istenen maksada ulaşılması.
- 69. Yükleme:** Tedarikçinin hammadde/yarı mamulleri kamyon/tır içerisine; müşterinin boş paketleri tır içerisine aktarması.

4.2.15. Enerji

Bu bölümdeki bilgiler, enerji mühendisliği bölümünden bir öğretim üyesi, hidroelektrik santralinden bir mühendis, gaz dağıtım şirketinde çalışan bir mühendis ve elektrik dağıtım şirketinde çalışan bir mühendis ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Birden fazla şahısla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınındır.

1. **Akım:** Bir iletkenden birim zamanda geçen yük miktarı.
2. **Akışkanlar mekaniği:** Akışkanların davranışını inceleyen bilim dalı.
3. **Alçak gerilim:** Potansiyel farkı 1000 V'a kadar olan, ev kullanımlarındaki gerilim.
4. **Alternatif yakıtlar:** Petrolden imal edilen yakıtların haricindeki yakıtlar.
5. **Atık ısı ve geri kazanımı:** Yanma neticesinde meydana gelen gazların enerjisinden faydalanma işlemi.
6. **Balık geçidi:** Hes'te balıkların geçmesi ve dinlenmesi için tasarlanan geçit.
7. **Baraj:** Su biriktirmek için yapılan betonarme sabit yapılar.
8. **Basınç:** 1. Rezervuar alanındaki su düşü farkından kaynaklanan su potansiyelinin türbin içinde oluşturduğu etki.
2. Doğalgazın bulunduğu veya temas ettiği yüzeye yaptığı zorlama.
9. **Bilgisayar destekli tasarım:** İmalatı yapılacak bir sistemin ve parçalarının çeşitli bilgisayar yazılımları ile çizilmesi ve belli sistem testlerinin bu yazılımlarla yapılması.
10. **Boru hattı:** Doğalgazın iletim ve taşımını yapan sistemler.
11. **Buhar kazanı:** İstenilen basınçta buhar üretmek için kullanılan kapalı yanma sistemleri.
12. **Buhar türbini:** Yüksek basınçlı buharın itme gücünden faydalanarak enerji üreten türbin.

13. **Buhar:** Doğalgaz veya başka bir yakıt kullanılarak ısıtılan suyun kimyevî olarak faz değiştirmesi neticesinde meydana gelen yapı.
14. **Çakıl geçidi:** Hes'te rezervuar sahasında biriken çamur, çakıl, taş gibi maddeleri mansaba aktaran geçit.
15. **Dağıtım şebekesi:** Doğalgazın kullanıcılara ulaştırılmasını sağlayan boru ve boru bağlantı elemanlarından oluşan sistem.
16. **Debi:** Birim zamanda bir birimden geçen akışkan miktarı.
17. **Doğalgaz:** Yer kabuğundaki milyonlarca yıllık fosillerin meydana getirdiği, ağırlıklı olarak metan içeren, hidrokarbon bileşimli bir gaz.
18. **Düşü:** Suyun Hes'lerde santrale giriş kotu ile çıkış kotu arasındaki mesafe farkı.
19. **Elektrik enerjisi:** Çeşitli makineler tarafından üretilebilen mekanik enerji.
20. **Elektrik makineleri:** Elektrik üreten-tüketen makineler.
21. **Elektrik motoru:** Elektrik enerjisini mekanik enerjiye çeviren makine.
22. **Elektrik tesisatı:** Elektriğin kullanımını için cihazlara götürülmesini sağlayan ve belirli tel çaplarından oluşan sistem.
23. **Enerji arz güvenliği:** Enerjideki tedarikçi sayısının alternatiflerinin artırılması ve bu kaynaklardan sağlanan arzın garanti altına alınması.

- 24. Enerji dağıtım sistemleri:** Enerji üretim noktasında üretilip kullanılmak üzere gerekli olan bölgeye iletdikten sonra o bölgede ihtiyaç noktalarına dağıtımını sağlayan sistem.
- 25. Enerji depolama sistemleri:** Talep fazlası olarak üretilen enerjinin kriz durumlarında kullanılmasına yönelik olarak inşa edilen sistemler.
- 26. Enerji iletim sistemleri:** Enerjinin üretildikten sonra kullanılmak üzere gerekli bölgelere iletilmesi.
- 27. Enerji Otomasyonu:** Enerjinin iletiminde, dağıtımında, kullanımında sistemin verimli yönetimi için yapılan bilgisayar, yazılım ve elektronik altyapıya dayalı sistemler.
- 28. Enerji piyasası:** Elektrik enerjisinin alınıp satıldığı borsa.
- 29. Enerji stratejisi ve politikası:** Arz, talep ve sahip olunan kaynak dengeleri dikkate alınarak oluşturulan yönetim süreçlerinin bütünü.
- 30. Enerji üretim sistemleri:** Günümüzde kullanılan enerjilerin üretilmesi için kullanılan sistemler.
- 31. Enerji verimliliği:** Harcanan veya girdi olarak adlandırılan enerjiye karşılık alınan veya çıktı olarak alınan neticenin en iyi düzeyde olması.
- 32. Faz sayısı:** Elektrik makinesi, elektrik motoru gibi sistemlerin ihtiyacına göre seçilen voltajın iletiminde kullanılan iletken sargı sayısı.
- 33. Frekans:** Birim zamanda yapılan aynı tip hareketin yapısı.
- 34. Gerilim:** Bir iletkenin iki ucu arasındaki potansiyel fark.

35. **Güç:** Bir sistemin gösterebileceği en yüksek kuvvet miktarı.
36. **HES (Hidroelektrik santrali):** Suyun potansiyel enerjisinden elektrik üretilen tesisler.
37. **İçten yanmalı motor:** Silindirik bir yapı içerisinde yakıtın yanmasıyla ortaya çıkan enerjiyi pistonlarla hareket enerjisine çeviren kapalı sistem yapılar.
38. **İş güvenliği:** Bir işin icrasında, iş gören sağlığı ve çevre için alınan güvenlik içerikli tedbirlerin bütünü.
39. **Jeneratör:** Elektrik üretmeğe yarayan, mekanik enerjiyi elektrik enerjisine çeviren elektrik makinesi.
40. **Jeotermal enerji:** Yer kabuğundaki yüksek ısıda bulunan suların meydana getirdiği enerji.
41. **Kinetik enerji:** Hareket enerjisi.
42. **Kojenerasyon:** Doğalgaz veya başka bir yakıt ile elektrik üretirken yanma neticesinde meydana gelen atık gazın doğrudan atmosfere atılmadan enerjisinden faydalanmak için buhar ve/veya türlerine dönüştüren ve verimlilik artıran sistemler.
43. **Kömür:** Yer kabuğunda bulunan hidrokarbon bileşenlerden meydana gelen siyah renkli katılaşmış katmanlı enerji kaynağı.
44. **LNG:** Doğalgazın sıvılaştırılmış hâli.
45. **LPG:** Petrolün sıvılaştırılmış hâli.
46. **Mansap:** Hes'ten sonraki bölüm.
47. **Mekanik enerji:** Sistemin görülebilir şekilde somut makine parçalarıyla ürettiği-tükettiği andaki hâli.

- 48. Monokristal-polikristal panel:** Güneş enerjisinden elektrik üretebilen yapılar.
- 49. Mukavemet:** Dayanım.
- 50. Nehir tipi santral:** Normal su yatağı üzerine kurulmuş hidroelektrik santrali.
- 51. Orta gerilim:** Potansiyel farkı 1000-35000 V arası olan, dağıtım noktalarındaki gerilim.
- 52. Ölçme:** Çeşitli cihazlar kullanılarak yapılan tüketim belirleme işlemi.
- 53. Petrol:** Yer kabuğunda bulunan hidrokarbon bileşenlerden meydana gelen siyah renkli akışkan enerji kaynağı.
- 54. Pık yük:** Çekişin en yüksek olduğu yük.
- 55. Potansiyel enerji:** Suyun biriktirilmesiyle elde edilen, her an kullanılmağa hazır enerji.
- 56. Radyal kapaklar:** Bir eksen etrafında dairevî hareket yaparak çalışan, dairenin yayı görünümüne sahip, kullanılmayan suyu atmağa yarayan kapaklar.
- 57. Regülasyon:** Doğalgazın belirli bir basınçtan istenilen bir basınca düşürülmesi.
- 58. Rezervuar alanı:** Hes'te suyun biriktirildiği alan.
- 59. Rüzgâr Enerjisi:** Isınıp soğuma ile meydana gelen havanın yer değiştirmesi.
- 60. Sensör:** Otomasyon, ölçme yapılması gerektiren sistemlerde kullanılan algılama hassasiyeti yüksek teknolojik cihazlar.

- 61. Sıcak su:** Hissedilen sıcaklığı duyularda rahatsızlık yaratabilecek derecede olan su.
- 62. Türbin:** Çeşitli yakıtların oluşturduğu yanma veya suyun gücü ile meydana gelen itme kuvvetinden yararlanıp dönme hareketi yaparak potansiyel enerjiyi kinetik enerjiye çeviren sistemler.
- 63. Yakıt:** Yer kabuğundan çeşitli yöntemlerle çıkarılan ve çeşitli işlemlerden geçirildikten sonra kullanıma sunulan petrol türleri.
- 64. Yanma:** Yakıt olarak adlandırılan petrol türü mamullerin oksijenle tepkimeye girerek enerji ve atık gaz üretmesi işlemi.
- 65. Yenilenebilir enerji:** Tabii kaynakların enerji üretimi esnasında değiştirilmeden tekrar tabiata bırakıldığı enerji tipi.
- 66. Yükleme havuzu:** Türbine girmeden önce suyun biriktirilerek belirli bir kota getirildiği saha.
- 67. Yüksek gerilim:** Potansiyel farkı 35000 V üstü olan, üretim ile dağıtım merkezi arasındaki gerilim.

4.2.16. Harita Mühendisliği

Bu bölümdeki bilgiler, iki harita mühendisi ve bir harita teknikeriyle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Birden fazla şahısla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar,

görüŖülen Ŗahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde alıŖan araŖtırmacıdır.

1. **Ada:** Büyük tek parselden veya küçük birçok parselden meydana gelen, birbirlerinden tabii sınırlarla veya yollarla ayrılmıŖ saha.
2. **Arazi:** Kır kesimlerinde ekim yapılmayan saha.
3. **Arsa:** İmar uygulaması kapsamında iŖlem görmüŖ en sade, boŖ saha.
4. **Belirtme:** KamulaŖtırma yapılacak parselin sahibine bilgi vermek maksadıyla tapu müdürlüğünce parsel üzerine iŖlenen parselin kamulaŖtırılacağına iliŖkin bilgi.
5. **Beyan:** Gayrimenkulün fiilî ya da hukuki hâlinin gösterilmesi.
6. **Cins deęiŖiklięi:** Mülkiyet üzerinde deęiŖiklik yapılması.
7. **Çekme mesafesi:** Bir parselde yapılacak binanın komŖu parseller ve cepheyle arasında bırakılan mesafe.
8. **Devir:** Bir kurumun ihtiyaı olan gayrimenkulü baŖka bir kamu kurumundan mülkiyeti ile alması.
9. **Durum haritası:** Belirlenen sahada mevcut durumu gösteren; hâl-i hazır, mülkiyet ve planı içeren harita.
10. **Hâl-i hazır harita:** ıplak gözle zemin üzerinde görülen her Ŗeyin nokta bazlı ölçülerek kâğıda aktarılmasıyla meydana getirilen harita.
11. **Harita:** Maksada göre ŖekillenmiŖ, ihtiyaa göre belirlenmiŖ, ölçümler neticesinde oluŖturulan, bir sahanın gösterimi.
12. **Itrf:** Uluslararası ölçme ve koordinat sistemi.
13. **İfraz:** Bir parseli iki veya daha fazla parçaya ayırma.

14. **İmar parseli:** İmar planı içinde işleme girip bina, yol ve saha yapımına ayrılan parsel.
15. **İmar uygulaması:** Şehrin gelişimi için yapılan planlar doğrultusunda belirlenen sahada bulunan parsellerin toplanıp hamur hâline getirilerek yapılacak inşaların belirlenmesi ve kalanının vatandaşa geri verilmesi.
16. **İntikal:** Ölen malikin gayrimenkullerinin mirasçılara geçmesi için yapılan hukukî işlem.
17. **İpotek:** Banka tarafından parseldeki binanın üzerine konulmuş kısıtlılık.
18. **İrtifak (Geçit hakkı):** Kamulaştırma yapmak yerine taşınmazın belirli bir kısmını kullanma hakkı.
19. **Kadastral parsel:** Herhangi bir imar planına girmeyip işlem görmemiş parsel.
20. **Kadastro:** Mülkiyet sınırlarını ölçüp koordinatlandırma işlemi.
21. **Kamulaştırma:** Kurumların kamu hizmetlerini yürütmek maksadıyla kamu gücünü kullanarak özel mülkleri uzlaşma veya mahkeme yoluyla alması.
22. **Koordinat sistemi:** Enlem, boylam ve yükseklikten oluşan, noktaların harita üzerinde tayin edilmesini sağlayan sistem.
23. **Kot:** Bir yerin deniz seviyesinden yüksekliği.
24. **Mülkiyet haritası:** Belirli bir sahada yalnızca mülkiyetleri gösteren harita.
25. **Mülkiyet:** Parsel sahipliği, malikliği.

- 26. Nirengi:** Yeryüzünde koordinatları bilinen, poligondan daha hassas sabit nokta.
- 27. Nokta:** Harita üzerindeki parselleri oluşturan köşeler, en küçük birim.
- 28. Ölçek:** Yeryüzündeki gerçek şekillerin kâğıda aktarılması esnasında kullanılan küçültme oranı.
- 29. Pafta:** Adaların birleşimiyle meydana gelen büyük saha.
- 30. Parsel cephesi:** Parselin yola bakan tarafı.
- 31. Parsel derinliği:** Parselin yola bakan tarafıyla en uzak noktası arasındaki mesafe.
- 32. Parsel:** Noktaların birleşimiyle oluşan sınırları, köşe noktaları belli en küçük saha.
- 33. Plan:** Hâl-i hazır haritalar üzerinden yapılan yapılaşma düzenlemeleri.
- 34. Poligon:** Yeryüzünde koordinatları bilinen sabit nokta.
- 35. Projeksiyon sistemi:** Yeryüzündeki şekillerin belirli ölçekler doğrultusunda kâğıda aktarılmasını sağlayan sistem.
- 36. Sit alanı:** Yapılaşma kriterleri planda belirtilmiş, korunan saha.
- 37. Sosyal donatı alanı:** Toplumun ortak kullanımına sunulmuş, imar planları doğrultusunda belirlenen sahalar.
- 38. Şerh:** Borç hâlinde tapuya konulan kısıtlılık.
- 39. Şev:** Bir saha veya yapı sınırının alt kotuyla üst kotu arasındaki fark.
- 40. Tahsis:** Bir kurumun ihtiyacı olan gayrimenkulü başka bir kamu kurumundan kiralaması, kullanma hakkını alması.
- 41. Takyidat:** Parsel üzerindeki kısıtlılığın bütünü.

- 42. Tapu kütüğü:** Mülkiyetlerin işlendiği kayıtlar.
- 43. Tapu:** Mülkiyet bildiren tescilli evrak.
- 44. Tarla:** Kır kesimlerinde ekim yapılan saha.
- 45. Tecviz:** Hata sınırlarını belirten standartlar.
- 46. Tevhid:** Birden fazla parselin birleştirilerek tek parsel hâline getirilmesi.

4.2.17. Hayvancılık

Bu bölümdeki bilgiler, bir veterinerle yapılan görüşme neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Bir şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınınındır.

- 1. Ahuz sütü:** Memeli hayvanlarda doğan yavrunun hastalıklardan korunmasını ve direnç kazanmasını sağlayan ve anne tarafından ilk bir hafta boyunca üretilen süt; ilk gelen süt.
- 2. Akvaryum:** Su canlılarının bakım ve beslenmesinin yapıldığı ve beslenen hayvanın istediği ısı, oksijen, tabii ortamın oluşturulması için üretilmiş özel kap.
- 3. Ameliyat:** Sadece cerrahi uygulamayla düzeltilebilecek hastalıklarda hekim tarafından uygun mekânda gerçekleştirilen kesme, dikme, parça alma veya düzeltme işlemleri.

4. **Anestezi:** Hayvanlara uygulanacak acı verici işlemler ve operasyonlarda ağrının ve acının duyulmaması için ilaçlarla tamamen uyutulması veya bölgede hissizlik oluşturulması işlemi.
5. **Anjiyoket:** Damar içine uygulanacak ilaç ve serumların tatbiki için uzun süreli damar yolunun açık tutulması maksadıyla damara takılan parça.
6. **Antibiyotik:** Zararlı mikro organizmaların vücut içerisinde öldürülmesi veya üremelerinin durdurulması maksadıyla ağızdan, haricen veya zerk yoluyla verilen tıbbi müstahzarlar bütünü.
7. **Aşı:** Hastalıklardan korumak maksadıyla hastalıkla karşılaşmadan önce vücutta alışıklık oluşturmak için ağızdan veya zerk etmek yoluyla verilen hastalık etkenlerinin zayıflatılmış veya öldürülmüş hâli ile DNA'sı veya toksini.
8. **Baytar:** Önceki yıllarda halk arasında veteriner hekim için kullanılan ifade.
9. **Dezenfeksiyon:** Hastalıkların bulaşma ve yayılmasını önlemek maksadıyla dış mekân, alet veya ekipmanın kimyevî maddeler vasıtasıyla mikroptan arındırılması işlemi.
10. **Enjektör:** Hastalara ilaç zerki için kullanılan alet.
11. **Ehlî hayvan:** Et, süt, yumurta vb. verimleri için veya hobi maksatlı sahibince bakım ve beslenmesi yapılan her türlü ehlileştirilmiş ticarî maksatlı hayvan.

12. **Gençlik hastalığı:** Ekseriyetle üç ay ile bir buçuk yaşına kadarki genç köpekgillerde görülen son derece öldürücü ve bulaşıcı olan ishal, kusma veya sinir belirtileriyle görülen hastalık.
13. **Hasta:** Bir veya daha fazla organ ve sisteminde fizyolojik dengesi bozulmuş hayvan.
14. **Hayvan sever:** Ticarî maksat gütmeksizin çoklukla sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanlara bakım, besleme, barındırma gibi hizmetlere kendini adanmış gönüllü insan.
15. **Hayvanî gıda:** Hayvanlardan elde edilen ve insan tüketimine sunulan et, süt, yumurta vb. mamuller.
16. **İrk ıslahı:** Hayvanlardan daha fazla verim almak için ırkın özelliklerini yükseltmeğe veya başka bir ırka çevirmeğe yönelik yapılan tohumlama, seleksiyon vb. uygulamalar bütünü.
17. **İlaç:** Hastalıkların tedavisinde uygulanan, özel hazırlanmış her türlü tıbbî karışım ve müstahzar.
18. **İshal:** Barsak içeriğinin hızlı bir şekilde ve olması gereken kıvamdan daha yumuşak ve sulu olarak vücut dışına atılması.
19. **Kanlı ishal:** İçerisinde değişik miktarlarda kan içeren, sulu, pis kokulu ve çoklukla öldürücü olan dışkılama.
20. **Kedi kumu:** Evde beslenen kedilerin idrar ve dışkılarını yapmaları için özel kaplarla kullanılan ticarî kum.
21. **Kısırlaştırma:** Belli maksatlarla ve uygulamalarla hayvanların üreme kabiliyetini sınırlama veya tamamen ortadan kaldırmağa yönelik işlemler.

- 22. Kist hastalığı:** Kedi ve köpeklerin barsaklarında bulunan bazı tenyaların yumurtalarının ağız yolundan alınmasıyla insan, koyun, keçi veya sığır gibi hayvanların genelde karaciğer, dalak ve böbrek gibi organlarında oluşan ve içerisinde bu tenyaların baş kısmının bolca bulunduğu kistik hastalık.
- 23. Koruyucu hekimlik:** Hastalıkların bulaşma ve yayılmasına mâni olmak maksadıyla hastalık görülmeden önce yapılan aşı, dezenfeksiyon, kordon, karantina gibi teknik ve hijyenik işlemler bütünü.
- 24. Kuduz:** İnsanlara da bulaşabilen suda yaşayanlar hariç bütün memeli hayvanlarda görülen merkezî sinir sistemini etkileyen, durgunluk, saldırganlık ve felç merhalelerinden oluşan son derece öldürücü ve tehlikeli hastalık.
- 25. Kusma:** Mide içeriğinin fizyolojik olmayan şekilde ağızdan geri dışarıya atılması.
- 26. Küpe:** Hayvanların işaretlenmesi veya kimliklendirilmesi maksadıyla kulaklarına uygulanan numaralı parça.
- 27. Mama:** Genelde pet hayvanlarına yedirilen, fabrikalarca hazırlanmış ve ambalajlanmış gıda.
- 28. Nal:** Tek ve çift tırnaklı hayvanların tırnaklarının dış etkilerden korunması maksadıyla tırnaklara tutturulan metal plaka.
- 29. Ötenazi:** Tedavisi mümkün olmayan hastalara uygulanan acısız öldürme.
- 30. Parazit:** Canlı bir organizmanın içinde veya üzerinde, geçici veya daimî olarak yer veya gıda bulabilen öbür canlılar.

31. **Pet:** Zevk ve süs için beslenen balık, kedi, köpek, kuş vb. ticarî maksat gözetilmeyen hayvan.
32. **Serum:** Hastalıkların tedavisinde kullanılan değişik içerikli ve çoklukla damar içi uygulanan hacimli sıvı biçimli ilaç.
33. **Sokak hayvanı:** İnsanlarla aynı dış mekânlarda yaşayan her türlü sahipsiz veya terk edilmiş, çoklukla da kedi ve köpekleri ifade eden kelime.
34. **Steteskop:** Hastaların muayenesinde kullanılan iç azaların seslerinin duyulmasını sağlayan kulaklıklı ve tamburlu alet.
35. **Suni tohumlama:** Üstün damızlık değere sahip bir erkek damızlıktan uygun yöntemlerle alınan spermanın uygun çiftleşme dönemindeki dişinin genital organına nakli işlemi.
36. **Tasma:** Pet hayvanlarında sevk ve idareyi temin maksadıyla boyun veya bele uygulanan deri veya bezden yapılmış alet.
37. **Tedavi:** Hasta hayvanların normal fizyolojik değerlere kavuşması için yapılan her türlü tatbik.
38. **Tıraş:** Kedi ve köpeklerde uzayan kılların istenilen boy ve şekilde kısaltılması işlemi.
39. **Yem:** Genelde pet hayvanları dışındaki çiftlik hayvanlarına yedirilen ot, saman ve fabrikalarca hazırlanan karışım.
40. **Yetiştirici:** Sahipli hayvanların bakım, besleme ve barındırma işlemlerini gerçekleştiren yasal sahip.
41. **Zoonoz:** Hayvanlardan insanlara bulaşabilen kuduz, verem, uyuz gibi yüz on veya daha fazla hastalıklar bütünü.

4.2.18. Hemşirelik

Bu bölümdeki bilgiler, dört hemşireyle yapılan görüşme neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Bir şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınınındır.

1. **Acı:** Ruhî veya dış etkilerle vücudun dışında, deri bütünlüğünün bozulması neticesinde meydana gelen rahatsız edici his.
2. **Ağrı:** Vücudun içinde meydana gelen bir bozukluğun verdiği his, hastalık belirtisi.
3. **Akut:** Vücutta aniden gelişen hadise.
4. **Anemnez:** Hastanın özgeçmişinin sorgulanması ve o andaki değerlendirmesinin yapılması.
5. **Aşı:** Hastalıklardan korunmak için ağız ve zerk yoluyla vücuda verilen ölü veya zayıflatılmış mikrop.
6. **Atardamar:** Kalpteki temiz kanı organlara ulaştıran damar.
7. **Ateş:** Vücuda giren vücutta hastalık yapıcı viral ve bakteriyel enfeksiyonlara ve vücuttaki bazı düzensizliklere karşı vücudun verdiği tepki, vücudun sıcaklığının artması.
8. **Damar yolu:** Toplardamar ve atardamar üzerinde yapılan girişim.

- 9. Damar:** Vücuttaki her hücrenin beslenebilmesi için vücutta kan ve sıvı akışının sağlandığı sistem.
- 10. Doku nekrozu:** Beslenmesi bozulan doku ve organların ölmesi.
- 11. EKG:** Kalbin elektrik aktivitesinin cihaz yardımıyla bir kâğıt üzerine alınması işlemi.
- 12. Enjektör:** Vücut içine zerk edilebilecek ilaç ve vücut sıvılarının alınmasını ve kolayca verilebilmesini sağlayan tıbbi araç.
- 13. Gazlı bez:** Arındırılmış malzemeden üretilen, deri bütünlüğü bozulmuş bölgelerin temizliği ve kanamalı yaralanmalarda kan ve vücut sıvılarının kolayca bölgeden uzaklaştırılması için kullanılan tıbbî bez.
- 14. Hemşire:** Merhamet duyguları yüksek, adaletli, ciddi, güler yüzlü, sadakat sahibi, insanların doğumundan ölümüne kadar geçen sürede manevî, fizikî ve tıbbî ihtiyaçları doğduğunda onlara yardımcı olan sağlık personeli.
- 15. İğne:** Hastalık durumunda tedavi maksatlı kullanılan ilacın zerk yoluyla vücuda aktarılmasını sağlayan enjektörün ucundaki sivri parça.
- 16. İlaç:** Tedavi ve koruma maksatlı kullanılan, ağız, deri ve zerk etmek yoluyla vücuda alınan karışım.
- 17. İlk yardım:** Vakaya, vaka mahallinde herhangi bir tıbbî cihaz ve ilaç kullanmadan en yakın sağlık kuruluşuna gidene kadar veya en yakın sağlık ekibi gelene kadar yapılan müdahaleler.
- 18. İltihap (Apse):** Vücuda giren bakteriyel, enfeksiyonel durumlara sebebiyet veren, yaralanmalarda ve vücutta bir bölgeye yerleşip

enfeksiyona sebep olan bakterilerin yol açtığı, vücudun tepkisi olarak o bölgede toplanan oluşum.

19. Kalp masajı (CPR): Kalbin hayatî fonksiyonunu yapamaması veya tamamen durması hâlinde yapılan tıbbî müdahale.

20. Kan alma: Tetkik veya bağış maksatlı damar yolu açılarak kanın zarar görmeden arındırılmış bir malzemeye alınması işlemi.

21. Kan göllenmesi: Künt travma veya delici ve kesici alet yaralanmalarında vücut boşluklarında ve cilt altında kanın toplanması.

22. Kanama: Doku bütünlüğünün bozulması neticesinde meydana gelen kan akışı.

23. Kronik: Hızlı veya yavaş gelişerek ömür boyu süren hadise.

24. Lavman: Bağırsak temizliğinde kullanılan tıbbî malzeme ve uygulama.

25. Mide lavajı: Gastrointestinal sistem kanamalarında kanama takibi maksadıyla ve besin, ilaç zehirlenmelerinde midenin yıkanması maksadıyla uygulanan işlem.

26. Monitörizasyon: Tıbbî tedavi ihtiyaç olan ve hayatî risk taşıyan hastalarda yakın izleme için kullanılan, hastaya dair çeşitli bilgilerin (kalp atımı, solunum sayısı, kandaki oksijen değeri) görüldüğü cihaz sistemleri.

27. Nabız: Kalbin pompaladığı kanın dakikadaki her atışının damarlardaki hissi.

28. Nazogastrik sonda: Ağızdan beslenemeyen hastalarda beslenme maksadıyla kullanılan tıbbî alet.

- 29. Pansuman (Tımar):** Yaranın iyileşmesini hızlandırmak maksadıyla ıslak veya kuru bezlerle sürekli veya süreli bir şekilde açık, kapalı bırakılmak suretiyle temizlenmesi.
- 30. Sargı bezi:** Temizlenen yarayı dış etkenlerden korumak maksadıyla yapılan sargı işleminde kullanılan bez.
- 31. Sargı:** Alt ve üst ekstremitelerin tedavisi maksadıyla (askıya alınma, yukarıda tutma) çeşitli işlemlerde kullanılan malzeme ve tıbbî tedavi işlemi.
- 32. Serum:** İçinde kimyevî elektrolitler barındıran, vücudun ihtiyacı olduğunda damar içine zerk yoluyla yapılan sıvı takviyesi.
- 33. Sonda:** Üriner sistem rahatsızlıklarında ve tıbbî müdahale sonrası tedavi maksadıyla idrar çıkış takibi gereken hastalarda kullanılan girişimli tıbbî işlem.
- 34. Şırınga:** Suda kaynatılarak temizlenen, enjektörlerden önce kullanılan, ilacın çekilmesi için kullanılan alet.
- 35. Şok:** İnsan vücudunun fizikî, kimyevî, biyolojik etkilere verdiği olağanüstü tepki.
- 36. Tahlil:** Hastanın tanı ve tedavi sürecinde laboratuvarında yapılan tetkikler.
- 37. Tansiyon:** Kalbin her atımda damara yaptığı basınca karşılık damarın göstermiş olduğu direnç neticesinde oluşan dalgalanma.
- 38. Toplardamar:** Organlardaki kanı temizlenmesi için akciğer ve kalbe ulaştıran damar.

- 39. Turnike:** Kan alma ve serum bağlama sırasında damarın belirmesi için kan alınan bölgelerin dört parmak üstünün bağlanması.
- 40. Yara:** Vücudun dış etkenler ile deri bütünlüğünün bozulması.

4.2.19. Hukuk

Bu bölümde yer alan bilgiler, dört avukat ve bir savcıyla yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınadır.

- 1. Ağırlaştırılmış müebbed:** Ağır ceza mahkemesi davalarında hükümlünün hayatı boyunca devam eden, şartlı tahliye ihtimalinin bulunmadığı, infaz hukuku çerçevesinde sıkı güvenlik rejimine göre şartları zorlaştırılarak çektirilen hapis cezası.
- 2. Avukat (Savunma Makamı):** Adlî merciler önünde müvekkillerin her türlü haklarını savunan ve temsil eden, vekâleten iş gören şahıs.
- 3. Bilinçli taksir:** Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı olarak bir fiilin, suçun kanunî tanımında belirtilen neticesi öngörülemeyerek gerçekleştirilmesi.

4. **Bilinçsiz taksir:** Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı olarak bir fiilin, suçun kanunî tanımında belirtilen neticesi öngörülüp gerçekleşmeyeceği düşünülerek meydana getirilmesi.
5. **Celp:** Bir dava için bir dosyanın hazır edilmesi veya şahsın zorla getirilmesi; bildirme, talep etme.
6. **Ceza:** Suç ve kabahat karşılığı para, hapis ve belli haklardan yoksun bırakma.
7. **Danıştay:** İdari davaların gittiği en son itiraz makamı, üst yargı merci.
8. **Dava:** Hakkın adlî ve idarî mercilerin önünde öne sürülmesiyle başlayıp mahkemenin hüküm kurmasıyla biten durum; yargılama.
9. **Davacı:** Hukuk mahkemelerinin ve idari mahkemelerin alanına giren davalarda hakkı talep ve iddia eden şahıstır.
10. **Davalı:** Hukuk mahkemelerinin ve idarî mahkemelerin alanına giren davalarda davacı tarafından ileri sürülen iddialara karşı kendini savunan, hakkını talep eden şahıs.
11. **Duruşma davetiyesi:** Zorla getirme kararı olmaksızın şahısların mahkemeye çağırılması; çağrı kâğıdı.
12. **Duruşma zaptı:** Mahkeme aşamasındaki sözlü yargılamanın yazılı hâli.
13. **Duruşma:** Tarafların hâkim karşısına çıktığı, haklarını savunduğu, ön inceleme, tahkikat ve karardan oluşan, yargılama sürecinin bir merhalesi.

14. **Hâkim (Hüküm Makamı, Yargıç):** Tarafların iddialarını, beyanlarını, delilleri, mevzuatı değerlendirip hüküm kuran şahıs.
15. **Haksız tahrik:** Şahsı suç işlemeğe meylettirebilecek hiddet veya şiddetli elemi oluşturan haksız fiil.
16. **Hata:** Fiilin icrası esnasında suçun niteliğinde, şahısta oluşan yanılğı.
17. **İddianame:** Savcının mahkemeye göndermiş olduğu şüpheliye yönelik suçlamaların ve suçun niteliklerinin olduğu belge.
18. **İnfaz:** Kesinleşmiş cezanın yerine getirilmesi.
19. **İstinaf:** Davaların gittiği bölge idarî ve bölge adlî ara derece itiraz mahkemeleri.
20. **Kabahat:** Çoklukla yaptırımı idarî para cezası olan, suçlara nispetle yaptırımı daha hafif olan, kanuna göre düzenlenmiş kurallar.
21. **Kanun:** Devletin işleyişini sağlamak, toplumun düzenini korumak ve insanların güven içerisinde yaşayabilmesi için yazılmış, nasıl bir yol izleneceğini ifade eden, normlar hiyerarşisinde anayasanın altında yönetmeliğin üstünde bulunan, bağlayıcılığı olan kurallar.
22. **Karar:** Yargılama sonucunda mahkemenin verdiği hüküm.
23. **Kasıt:** Bilerek ve isteyerek kanuna karşı aykırı bir duruma girmek.
24. **Katılan:** Müştekinin yargılama sırasında davaya katılmak istediğini beyan etmesiyle aldığı isim.
25. **Kâtip:** Duruşmadaki şahısların beyanlarını tutanağa geçiren şahıs.

- 26. Kıymetli evrak:** Çek, senet hususiyetinde bir değeri olan, bir hak bildiren evrak.
- 27. Kovuşturma:** İddianamenin kabulüyle başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen merhaleler.
- 28. Lehtar:** Hak sahibi.
- 29. Mağdur:** Ceza yargılamasında suçtan zarar gören kişi.
- 30. Mahkeme başkanı:** Ağır ceza mahkemelerinde bulunan üç hâkimden kıdemi en yüksek olanına verilen unvan.
- 31. Mahkeme:** Yargılamanın yapılarak hükmün verildiği yetkili idarî ve adlî kurum.
- 32. Malen sorumlu:** Yargılama konusu işin hükme bağlanması ve kesinleşmesinden sonra maddî ve malî sorumlulukları taşıyacak, hükmün sonuçlarından etkilenecek veya bunlara katlanacak şahıs.
- 33. Meşru müdafaa:** Şahsın kendisinin veya bir başkasının sahip olduğu hakka yönelmiş, tekrarı gerçekleşebilecek haksız bir saldırıyı olay anının şartlarına göre saldırıyla orantılı şekilde defetme.
- 34. Mübaşir:** Duruşma esnasında duruşma düzenini sağlayan, dava dosyasını hâkimin önüne koyan, duruşma sırasını düzenleyen, tarafları bilgilendiren, tarafları duruşmaya hazırlayan şahıs.
- 35. Müdafî:** Şüpheli veya sanığın ceza mahkemesinde savunmasını yapan avukat.
- 36. Müebbed:** Ağır ceza mahkemelerindeki görev alanına giren davalarda ömür boyu hapis cezası.

- 37. Mükellef:** Vergi sorumluluğu altına giren şahıs.
- 38. Müşteki:** Bir suçtan zarar gören ya da suçun mağduru olup da kendisine karşı işlenen suç adlî makamlara şikâyet eden şahıs.
- 39. Müvekkil:** [Avukatı] vekil kılan şahıs.
- 40. Poliçe:** Belirli bir bedelin ödenmesi konusunda kayıtsız, şartsız bir havaleyi içeren evrak.
- 41. Sanık:** Ceza yargılamasında şüphelinin kovuşturma esnasında aldığı ismi.
- 42. Savcı (İddia Makamı):** Kamu adına suçluların cezalandırılmasını isteyen, suçları ifade eden ve soruşturmaları yürüten şahıs.
- 43. Sorgu:** Şüpheli ya da sanığın hâkim tarafından soruşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesi.
- 44. Soruşturma:** Savcılık aşamasındaki ameliyeler.
- 45. Suç (Cürm):** Kanun koyucunun toplum düzenini korumak ve sağlamak için koyduğu, aykırı hareket edilmesi hâlinde yaptırımını olan kurallar bütünü.
- 46. Suça sürüklenen çocuk:** 18 yaşın altındaki sanık sıfatında bulunan şahıslara verilen isim.
- 47. Şüpheli:** İddianamenin kabulüne kadar suçu işlediği düşünülen şahıs.
- 48. Tahkim:** Belli dönemlerde o alandaki yetkili kişiler önünde oluşturulmuş mahkeme, alternatif çözüm.
- 49. Tanık:** Soruşturma ve kovuşturma merhalesinde bilgi ve görgüsüne başvuru suçla alakası olan-olmayan şahıs.

- 50. Tebligat:** Mahkemelerin şahıslara gönderdiği mahkeme kararı, duruşma davetiyesi, zorla getirme kararı bildirisi, herhangi bir durumun evrağı.
- 51. Temyiz:** Yargıtay ve danıştay mahkemelerinin genel adı; üst inceleme mercii.
- 52. Vekil:** Katılan, suçtan zarar gören veya malen sorumlu kişiyi ceza mahkemesinde temsil eden avukat.
- 53. Yargıtay:** Hukuk ve ceza davalarının gittiği en son itiraz makamı.

4.2.20. Lojistik

Bu bölümdeki bilgiler, lojistik bölümünden iki öğretim üyesiyle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşmekle birlikte, aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınındır.

- 1. 1PL (Birinci parti lojistik):** Lojistik hizmet alıcısının; üreticinin, toptancı, perakendeci veya göndericinin üçüncü taraf nakliye ve lojistik faaliyetlerinden dış kaynak olarak yararlanmadığı; yalnızca kendi kaynaklarını kullandığı model.

2. **2PL (İkinci parti lojistik):** 1PL'nin doğrudan müşterisi; depo/antrepo, araç filosu, vb. kendi kaynakları ile 1PL'ye taşımacılık, depoculuk, vb. hizmetleri veren işletme.
3. **3PL (Üçüncü parti Lojistik):** Bir işletmenin başta dağıtım ve depolama olmak üzere lojistik ile ilgili faaliyetlerini devrettiği, hizmet satın aldığı, söz konusu faaliyetlerde uzman işletme ya da söz konusu süreç.
4. **4PL (Dördüncü parti lojistik):** Lojistik hizmet sağlayıcısının bütün tedarik zinciri sürecini de yürüttüğü model.
5. **5PL (Beşinci parti lojistik):** Lojistik servis sağlayıcısının, tedarik zinciri ağ yönetimini taahhüt etmesi.
6. **ADR:** Yanıcı, parlayıcı, patlayıcı vb. özellikler taşıyan tehlikeli maddelerin uluslararası taşımalarının yapılabilmesi için gerekli standartları belirleyen anlaşma.
7. **Akreditif:** Alıcının talebine göre oluşturulan ve bir banka tarafından satıcıya ödemenin yapılacağı konusunda verilen taahhütlü ödeme şekli.
8. **Alıcı:** Mamulün gönderildiği kişi veya işletme.
9. **CMR belgesi:** Kamyonla yapılan uluslararası kara yolu taşımacılığında taşıyıcının sorumluluklarını belirleyen mal taşıma belgesi.
10. **Çapraz sevkiyat:** Tedarikçilerden temin edilen mamullerin stoğa alınmadan ve taşıma kapları bazında içeriği bozulmadan, müşterilerin/tüketicilerin istek ve ihtiyaçlarına göre tasnif edilerek sevk edilmesi.

11. **Çeki Listesi:** Paketlenmiş ve taşıma kabına alınmış ürünleri ve özelliklerini gösteren liste.
12. **Çok modlu taşımacılık:** Taşınacak ürünün birden fazla taşıma türü kullanılarak sevk edilmesi.
13. **Çok türlü taşımacılık (Intermodal):** Birden fazla taşıma türü kullanılarak gerçekleştirilen taşımacılık faaliyetinde yalnızca taşıma kabının elleçlenmesi.
14. **Dağıtım merkezi:** Ürünlerin dağıtıma kadar tutulduğu elleçleme ve ambalajlama gibi işlemlerin yapıldığı tesis.
15. **Demuraj (Sürastarya):** Yükleme ya da boşaltma limanında geminin belirlenen (a)starya (yükleme – boşaltma) süresini aşacak şekilde fazladan beklediği süre ve söz konusu süre için ödenen fazladan ücret.
16. **Depo:** Hammadde, yarı mamul, nihaî ürün vb. mal ve malzemelerin güvenli bir biçimde, kullanılacakları ya da sevk edilecekleri zamana kadar saklanarak korunduğu yerler.
17. **Dozvola:** Karayolu taşımalarında kullanılan yol geçiş belgesi.
18. **Dökme yük:** Kapla elleçlen(e)meyen, bu sebeple ürünün doğrudan kendisinin elleçlendiği yük türü.
19. **Elleçleme:** Yükün taşıma aracına en fazla yükü alabilecek şekilde yerleştirilmesi.
20. **Envanter (Malzeme):** Hammaddeler, iş süreçleri, mamul ve hizmetlerin üretilmesinde kullanılan her şey.
21. **Envanter:** İşletmenin bütün demirbaş ve stoklarının malî kaydı.
22. **Europalet:** Belirli ölçülerdeki paletler.

- 23. Fatura:** Satıcı tarafından düzenlenen; malı, malın miktarını ve fiyatını gösteren ticarî belge.
- 24. FIFO (First In–First Out/İlk Giren İlk Çıkar):** Bir işletmede kullanılan, üretime/satışa verilen mal ve/veya malzemelerin işletmenin stoklarına ilk girenler olduğunun kabul edildiği; çıkışların da işletmeye ilk giren mallardan başlayarak yapıldığı stok kontrol yöntemi.
- 25. Forklift:** Yükü deponun farklı yerlerine taşımak için kullanılan makine destekli araç.
- 26. Frigorifik (Frigo/Soğuk Zincir) taşıma:** Taşınacak ürünün (gıda, ilaç, kimyevî, vb. gibi) özel ısı ayarı gerektiren vasıta ve aletlerle taşınması.
- 27. Gabari:** Taşıma vasıtalarının seyirleri sırasında uymaları gereken yükseklik, genişlik, uzunluk ile ilgili ölçüler bütünü.
- 28. Gümrük:** Bir ülkeye giren veya bir ülkeden çıkan mal ve eşya üzerinden alınan vergi, bu vergi ile uğraşan devlet kurumu ya da sınır kapılarında denetim ve gözetim işinin yapıldığı yer.
- 29. Incoterms:** Uluslararası taşımacılıkta kullanılan ödeme ve teslim şekilleri için kullanılan ticarî terimler.
- 30. İhracat:** Şahıs ya da işletmelerce üretilen mal ve hizmetlerin yurtdışına satılması.
- 31. İstifleme:** Taşınması ya da depolanması istenen mal ve/veya eşyaların üst üste yığılması.
- 32. Kargo:** Bir taşıma vasıtası ile taşınan yük ve/veya eşya.

- 33. Konsolidasyon:** Farklı göndericilerin yüklerinin bir araya getirilerek taşınması.
- 34. Konşimento:** Taşıyıcının ürünleri kabul ettiğini ve belirtilen şartlara göre teslimatı gerçekleştireceğini gösteren; liman, alıcı, gönderici, yük bilgileri bulunan denizyolu-havayolu taşımacılığı belgesi.
- 35. Konteyner:** Yüklerin içerisine konduğu, taşımacılık operasyonlarında tek tipi sağlayan metal taşıma kabı.
- 36. Konveyör:** Yüklerin bir yerden bir başka yere aktarılmasında kullanılan kayar tabanlı sistem.
- 37. LIFO (Last In–First Out / Son Giren İlk Çıkar):** Bir işletmede üretime/satışa verilecek olan mal ve/veya malzemelerin stoklara son giren mal ve/veya malzemelerden olduğunun varsayıldığı; mal ve/veya malzemelerin kullanım sırasının son alınan mal ve/veya malzemelerden başlanarak geriye doğru devam ettiği stok kontrol yöntemi.
- 38. Liner taşımacılık:** Denizyolu taşımacılığında geminin önceden belirlenen güzergâh ve zaman çizelgesi ile yükleme-boşaltma yapması.
- 39. Lojistik:** Tüketicilerin veya işletmelerin gereksinimlerini karşılamak üzere, üretim noktası ile tüketim noktası arasındaki mamul, para ve bilgi akışının yönetimi süreci.
- 40. Menşe şahadetnamesi:** Uluslararası ticarete konu olan mamullerin üretildiği ana ülkeyi ifade eden kavram.
- 41. Navlun:** Taşıma işini üstlenen tarafın talep ettiği taşıma bedeli.

42. **Ordino:** Konşimentoda yazılı mal ve/veya eşyanın gümrükten çekilebilmesi için gerekli olan talimat.
43. **Otomatik Depolama/Toplama Sistemi (Automated Storage/Retrieval System [AS/RS Sistemi]):** Depolama ve toplama işlemlerini otomatik bir şekilde gerçekleştirmek için insansız araçları kullanan malzeme depolama sistemi.
44. **Parsiyel taşıma:** Taşıma kabı içerisinde farklı göndericilerin (yükleyicilerin) yüklerinin bulunduğu taşıma türü.
45. **Raf:** Depoda düzeni sağlamak, ürünleri yerleştirmek için konumlandırılan alet.
46. **RO-LA taşımacılık:** Birden fazla taşıma türü kullanılan lojistik operasyonunda çekicinin yükle birlikte demiryolu ile taşınması.
47. **RO-RO (Roll on-Roll off) taşımacılık:** Birden fazla taşıma türü kullanılan lojistik operasyonunda çekicinin yükle birlikte denizyolu ile taşınması.
48. **Satıcı:** Ürünü alıcıya gönderen kişi veya işletme.
49. **Sevkiyat lojistiği:** Ürünlerin üretim hattından nihaî kullanıcıya gönderilmesi ve depolanması süreci.
50. **Sigorta:** Oluşabilecek risk öncesinde sigorta şirketine ödenen prim ve oluşan risk sonrasında sigorta şirketi tarafından ödenen tazminat.
51. **Stok:** Herhangi bir işletmenin faaliyetlerini sürdürebilmek için elinde bulundurduğu fizikî varlıklar.
52. **Tam konteyner yükü:** Taşınacak mamulün bir taşıma kabının tamamını doldurması.

- 53. Tarife:** Bir devlet tarafından ülkeye giren veya çıkan mallar için uygulanan vergi.
- 54. Taşıma işleri organizatörü/komisyoncusu (Forwarder):** Taşıyıcı ile satıcı arasındaki bağlantıyı sağlayan ve mamulün taşınma sürecinde sorumluluğu olmayan, sözleşme olması hâlinde komisyon alabilen, yük ile vasıtayı eşleştiren şahıs ya da işletme.
- 55. Taşıma modu:** Kara, deniz, demir veya hava nakliyesinden oluşan taşıma yöntemi.
- 56. Taşıma sözleşmesi:** Belirli mamul veya hizmeti sağlamak için taşıyıcı ile alıcı veya satıcı arasında düzenlenen ve yasal olarak bağlayıcılığı bulunan anlaşma.
- 57. Taşıyıcı:** Ulaştırma hizmetleri sağlayan, taşıma araçlarına sahip olan ve işleten firma.
- 58. Tedarik lojistiği:** Tedarikçi tarafından gönderilen mamullerin üretim alanlarına veya depolama tesislerine gönderilmesi.
- 59. Tedarik zinciri yönetimi:** Üretim faaliyetinden nihaî tüketiciye kadar olan bütün tedarik, üretim, dağıtım, depolama faaliyetlerinin tamamının yürütülmesi.
- 60. Tedarikçi:** Herhangi bir mal ya da hizmetin üretim sürecinde kullanılacak her türlü mal, malzeme ya da hizmetin sağlayıcısı.
- 61. TEU (Twenty-foot equivalent unit):** Konteyner ölçülerinin ifade edilmesinde kullanılan 20 feet muadilinde bir ölçü birimi.
- 62. Tonaj:** Bir taşıma vasıtasının taşıma kapasitesi.

63. Tramp taşımacılık: Denizyolu taşımacılığında, düzenli bir güzergâh ve zaman çizelgesi bulunmadan gemilerin boşaltma ve yükleme yapması.

64. Transpalet: Mamulleri toplama, yükleme ve boşaltmada kullanılan istifleme aracı.

65. Vinç: Ağır yük kaldırmak ve taşımak için kullanılan vasıta.

4.2.21. Meteoroloji

Bu bölümdeki bilgiler, bir meteoroloji müdürü ve aynı kurumdaki meteoroloji çalışanları ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. İlk görüşmeden sonra e-posta yolu ile tanımlar üzerinde çalışılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınadır.

1. Basınç: Hava kütlesinin birim alana uyguladığı kuvvet.

2. Buharlaşma: Suyun sıvı halden su buharı haline geçmesi hadisesi.

3. Bulut: Göz seviyesinin üstünde, havada asılı duran su buharı ve/veya buz parçacıkları topluluğu.

4. Çiğ: Havadaki su buharının soğuyarak yoğunlaşması neticesinde yer yüzeyinde ve yere yakın cisimler üzerinde su birikmesi hadisesi.

5. **Çisenti:** Çapları 0,5 mm'den küçük su damlacıklarından meydana gelen yağış.
6. **Dolu:** Çapı 5-50 mm veya daha fazla olan sert buz topakları şeklinde katı yağış.
7. **Fırtına:** Hızı 17,2 m/s ve üzerinde olan düzensiz rüzgâr.
8. **Gökkuşağı:** Işığın atmosferdeki su damlalarının oluşturduğu perde üzerinden geçerken kırılması ve yansıması sonucu mordan kırmızıya kadar sıralanan renklerle oluşturduğu kavisli çizgi.
9. **Hidrometeor:** Yer yüzeyine düşen ya da havada asılı kalan katı ve sulu parçacıklara sahip meteorlar.
10. **Hortum:** Rüzgârın daire hareketleri şeklinde hızlı-hareketli hâli.
11. **Kar savrulması:** Yer seviyesinin üstündeki kar parçacıklarının rüzgâr tarafından bir araya toplanmış şekli.
12. **Kar sürülmesi:** Yer seviyesinde kar parçacıklarının rüzgâr tarafından bir araya toplanmış şekli.
13. **Kar:** Havadaki buz kristallerinin bir araya toplanmasıyla kuşbaşı şeklinde meydana gelen yağış.
14. **Kırağı:** 0 °C altındaki sıcaklıklarda buz parçacıklarının yeryüzü ve yere yakın cisimler üzerinde birikinti bırakması olayı.
15. **Kış günü:** En fazla sıcaklığın 0 derecenin üzerine hiç çıkmadığı gün.
16. **Lithometeor:** Katı olmayan, sulu parçacıklardan oluşan meteor grubu.
17. **Meteor:** Atmosferde meydana gelen hava hadiselerinin bütününe verilen isim.

- 18. Meteoroloji:** Atmosferde gerçekleşen hava olaylarını ve bunların canlılar üzerindeki etkilerini inceleyen bilim dalı.
- 19. Nem (Rutubet):** Havadaki su buharı miktarının yüzde (%) olarak ifadesi.
- 20. OMGİ:** Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu.
- 21. Oraj:** Gökyüzündeki elektrik hareketleri neticesinde şimşek (kuvvetli ışık parıltısı), gök gürültüsü (gümbürtülü ses) hadiseleri.
- 22. Ölçüm:** Havada, karada, denizde ve dış uzaydan; sıcaklık, nem, rüzgâr gibi tabî olayları değerlendirmek için yapılan işlemler.
- 23. Pus:** Havadaki nem oranı %70 ve üzerinde, görüş mesafesini 1 km ile 10 km arasında değiştiren, mikroskobik su damlacıklarının havada serbest kalma hâli.
- 24. Radyasyon:** Güneş ve dünya arasındaki boşlukta elektromanyetik dalgalar yardımıyla gerçekleşen ısı iletimi.
- 25. Rasat parkı:** Meteoroloji aletlerinin yer aldığı, ölçümlerin yapıldığı belirli boyutlardaki yer.
- 26. Rasat:** Havayı gözlemleyerek meteoroloji değişkenlerini ölçme.
- 27. Rasatçı:** Atmosferi gözlemleyen, gerçekleşen hava hadiselerini kayıt altına alan şahıs.
- 28. Rüyet:** Göz hizasındaki yatay görüş mesafesi.
- 29. Rüzgâr (Hava hareketi):** Atmosferdeki gazların yer değiştirmesi, hareket etmesi.
- 30. Rüzgârın hızı:** Rüzgârın büyüklük ölçüsü.
- 31. Sağanak:** Yağışın yeryüzüne birim zamanda hızlı ve çok düşmesi.

- 32. Sıcak dalga:** Sıcaklığı, 3-5 gün süreyle ortalama sıcaklığın 5 derece üzerine çıkaran hava dalgası.
- 33. Sıcaklık:** Bir cismin iç enerjisinin bir göstergesi.
- 34. Sis:** Havada görüş mesafesini 1 km'nin altına indiren, nisbî nem oranı %80'in üzerinde olan, çok küçük su damlacıklarının havada asılı kalması hadisesi.
- 35. Soğuk dalga:** Sıcaklığı, 3-5 gün süreyle ortalama sıcaklığın 5 derece altına indiren hava dalgası.
- 36. Şimşek:** Atmosferde meydana gelen kuvvetli bir elektrik boşalması.
- 37. Tahmin:** Yapılan ölçümler neticesinde elde edilen veriler ile gelecekteki hava durumuna dair yorum yapma.
- 38. Tipi:** Karın rüzgârla birlikte yağması neticesinde oluşan hadise.
- 39. Yağış:** Gökyüzündeki bulutlardan yeryüzüne yağmur, çisenti, kar, buz parçaları vb. düşmesi.
- 40. Yağmur:** Çapları 0,5 mm'den büyük su damlalarının bulutlardan yer yüzeyine düşmesi hadisesi.
- 41. Yaz günü:** En az sıcaklığın 30 derecenin altına hiç inmediği gün.
- 42. Yıldırım:** Bulut tabanından yeryüzüne doğru gerçekleşen elektrik boşalması.

4.2.22. Ormancılık ve Ağaç

Bu bölümdeki bilgiler, orman fakültesinde görev yapan yedi akademisyenle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır.

Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacındır.

1. **Abiyotik:** Orman ekosistemi içerisinde güneş ışığı, yağmur, soğuk-sıcak, rüzgâr gibi biyolojik olarak canlı kabul edilmeyen her türlü unsur.
2. **Ağaç:** Boyu en az 5m, çapı 10 cm'den aşağı olmayan; kökü, gövdesi ve tepesi olan, her yıl çap artımı yaparak kalınlaşan çok yıllık odunsu bitki.
3. **Ahşap yapılar:** Hammadde olarak odun ve öbür yapı elemanları kullanılmak suretiyle imal edilmiş yapılar.
4. **Ardaklanma:** Özellikle kayın gibi ağaç türlerinde, belirli bir çapın üzerinde yoğunlaşan mantar kaynaklı ve diri odunda görülen renk bozuklukları ile çürümeler.
5. **Baltalık:** Sürgün veren ağaçlarda yapraklı türleriyle oluşturulan yakacak odun elde etmek için kullanılan ormanlık saha.
6. **Biyotik:** Orman ekosisteminde bulunan bitki, hayvan, mikroorganizma ve ayrıştırıcılar gibi bütün canlı unsurlar.
7. **Bonitet:** Bir yetiştirme ortamının belirli bir ağaç türü için sınıflar hâlinde ifade edilen odun verim gücü, yetiştirme gücü.
8. **Bölme:** Orman işletmelerinde yapılan faaliyetlerde kullanılan ve ölçme, kayıt, denetim gibi işlerde eşgüdüm sağlamak

maksadıyla, tabî-yapma hatlar baz alınarak yapılmış mekân ayırma işlemi.

- 9. Budak:** Ağacın dallarının kuruduktan sonra gövde içinde kalan görülebilen ya da görülemeyen kısmı.
- 10. Çeper:** Liflerin dış çevresini saran kısım, bitkilerde hücre duvarı.
- 11. Çıta:** Kerestenin küçük parçalar hâlinde beşe beş santimden küçük boylarda kesilmesiyle oluşan parça.
- 12. Çiçek:** 1. Yapraklı çiçekli ağaçların çoğalması için tohum üretmek maksadıyla ihtiyaç duydukları organ.
2. Kapalı tohumlu bitkilerde erkek ve/veya dişi üreme organları ile onları koruyan öbür kısımları (sepal, petal veya tepaller) taşıyan hususileşmiş yapı.
- 13. Dal:** Gövdeden çıkan ve ağacın taç kısmını oluşturan, olgunlaşmış ve odunlaşmış sürgün.
- 14. Diri Odun:** Odunlarının çoğu ölü hücrelerden oluşan, içinde canlı parانشim hücreleri bulunan, kökten alınan su ve besinleri yaprak ve dallara ileten açık renkli depolama ve iletim organı.
- 15. Doku kültürü:** Bitkilerden alınan üretken hücrelerin arındırılmış besin çevrelerinde fidana dönüştürülmesi.
- 16. Dövme:** Kâğıt hamurunun dönen dişli çarklar arasında su ile geçirilerek inceltilmesi.
- 17. Emprenye:** Kimyevî maddelerin koruma maksatlı vakum ve basınç ile odunun içerisine nüfuz ettirilmesi.
- 18. Feromon:** Böceklerin cinsî çekicilik maksadıyla salgıladıkları kimyevî koku, madde.

19. **Fidan:** Boylu ağaçların boyu bir metre otuz santim altındaki bireyleri.
20. **Gövde:** Ağacın dik durmasını sağlayan, büyümesi için ihtiyaç duyduğu birçok gereksinimleri karşılayan organ.
21. **Humus:** Topraktaki çürümeğe yüz tutmuş organik madde.
22. **İğne Yapraklı Ağaç:** Dört mevsim yaprağını dökmemekle birlikte yapraklarını sürekli yenileyen, ince, sivri yapraklara sahip açık tohumlu ağaçlar.
23. **İstif:** Odun ürünlerinin miktar ve kalitesine göre yığınlar hâlinde düzenlenmesi.
24. **Kabuk:** Ağacın gövdesini ve büyüyen kısmını abiyotik ve biyotik zararlara karşı koruyan en dış kısımdaki sert yapılar.
25. **Kâğıt hamuru:** Belirli şartlar altında odunun liflendirilmesiyle elde edilen yaş mamul.
26. **Kâğıt:** Lif yapısındaki bitki hücrelerinin su ve elekler yardımıyla keçeleşmesiyle elde edilen mamul.
27. **Kalas:** Beşe beş, ona on gibi büyük boyutlarda kesilmiş kereste.
28. **Kaplama:** Tomruğun soyulması veya kesilmesiyle elde edilen ince, uzun, geniş yüzeyli estetik desenli yapılar.
29. **Keçeleşme:** Kâğıt hamurunda sağlamlığı etkileyen, lif uzunluğunun lif genişliğine oranı.
30. **Kereste:** Tomruğun boyuna yönde belirli kalınlıklarla prizmatik kesilmiş hâli.
31. **Kesafet:** Kâğıt hamurunun sulu hamurdaki yoğunluğu.

- 32. Korunan Alan:** Herhangi bir tarihî, tabî, endemik türlerden dolayı korunan alanlar.
- 33. Kozalak:** İğne yapraklı ağaçların çoğalması için tohum üreten ve tohumu barındıran çoklukla odunlaşmış yapı.
- 34. Kök:** Ağacın yer altında kalan, besin ve suyu topraktan gövdeye aktaran, ağacı ayakta tutan organı.
- 35. Kumpas:** Çap ölçümünde kullanılan alet.
- 36. Kübaj:** Orman ürünlerinin hacimlendirilmesi için kullanılan cetvel.
- 37. Küf:** Oduna ilk gelen odun yüzeyinde renk değişimlerine sebep olan mantar.
- 38. Kültür:** İnsan eliyle yapılan ormancılık faaliyetleri.
- 39. Kütük:** Tomruğun daha küçük hâlleri.
- 40. Lif Levha (Mdf):** Tomruk yongalarının lif hâline geldikten sonra tutkallanmasıyla pres altında üretilmiş levha.
- 41. Lif:** Odunun yapısında bulunan, yapı taşı selüloz olan, desteklik görevi yapan, uçları kapalı ince-uzun hücreler.
- 42. Makta:** İdare süresini doldurmuş meşcerelerin kesilerek yerine yeni bir jenerasyonun getirildiği, aynı zamanda üretim faaliyetlerinin yürütüldüğü saha.
- 43. Mantar:** Üretimi yapılan, yenilebilen veya yenilemeyen, şapkalı olabildikleri gibi oduna arız olarak şapka üretmeyen fakat ciddî tahribatlara sebep olan organizmalar.
- 44. Meşcere:** Kendine özgü iklim oluşturabilen en az bir hektar büyüklüğündeki orman parçası.

- 45. Mobilya:** İnsanların günlük kullanımına sunulan, dekoratif ve fonksiyonel özellikleri olan, hammadde olarak odundan elde edilen eşyalar.
- 46. Odun çürüklüğü:** Mantarların uygun sıcaklık ve nem altında meydana getirdiği bozulma.
- 47. Odun koruma:** Odunun biyotik ve abiyotik zararlara karşı dirençli hâle getirilmesi.
- 48. Hızır Tozu:** Odunun biçilirken elde edilen; çok ince taneler.
- 49. Odun:** Ağaçlarda bulunan lignin ve selüloz yapılardan oluşan sert yapı; ormandan elde edilen en temel mamul.
- 50. Ormancı mezarı (Adacık yöntemi):** Hususiyetle çam kese böceklerinin ilgili ağaçlardan toplanıp biriktirildiği dört çevresi suyla kaplı adacık.
- 51. Örtü yangını:** Ağaç tepelerine ulaşamayan, orman zeminindeki ölü ve diri örtünün yanmasıyla gerçekleşen yangın.
- 52. Öz Odun:** Ağaç gövdesinde oluşan destek görevi yapan ölü hücrelerden oluşan öze yakın koyu renkli yapılar.
- 53. Palamut:** Meşe ağacının tohumu.
- 54. Pelet:** Kalorisi yüksek sıkıştırılmış odun tozu.
- 55. Plantasyon:** Dikim yoluyla oluşturulmuş ormanlık saha.
- 56. Reçine:** İğne yapraklı ve yapraklı ağaçların gövdelerinde ağacın yaralanması durumunda kendisini koruması için veya tabiatı gereği oluşan katı ve sıvı salgılar.
- 57. Rekreasyon:** Ormanlık alanlarda halkın eğlenme ve dinlenmeleri için hazırlanan faaliyetler.

- 58. Rijidite:** Lif-çeper kalınlığının lif genişliğine oranı.
- 59. Selüloz:** Odunun temel bileşenlerinden biri olan, odunun yüzde otuz-yüzde ellisini oluşturan uzun zincirli karbonhidrat.
- 60. Sürgün (Fışkın):** Dalı oluşturan ilk yapı.
- 61. Şerit testere (Bıçkı):** Çok hızlı hareket eden, sonsuz bant şeklinde, dişleri olan testere makinesi.
- 62. Talaş:** Testereyle biçilerek elde edilen ince taneler.
- 63. Tohum:** Ağaçların çiçek veya kozalaklarında bulunan, yeni bir bitki oluşmasını sağlayan tane, embriyonik bitki taslağı.
- 64. Tomruk:** Ağacın kesildikten sonra dallarının ve kabuklarının temizlenerek veya temizlenmeyerek boylanmış hâli.
- 65. Tomurcuk:** Sürgün, yaprak veya çiçekleri oluşturan, çoklukla pullarla kaplı ilk yapı.
- 66. Yakacak odun:** Isınma, yakma için kullanılan, kısa ve düzgün olmayan ağaçlardan elde edilen odun.
- 67. Yapacak odun:** İnşaat malzemesi, mobilya için kullanılan, uzun ve düzgün ağaçlardan elde edilen odun.
- 68. Yaprak:** Havadan gerekli karbondioksiti alıp kendisi için kullandıktan sonra oksijen ve besin üreten, klorofil içerikli organ.
- 69. Yapraklı Ağaç:** Geniş yapraklara sahip, kapalı tohumlu ağaçlar.
- 70. Yıllık Halka:** Ağacın büyümesi esnasında kabuk ile odun arasındaki üretken dokunun büyüme dönemindeki faaliyetiyle oluşan ve ağacın yaşı, geçmişe ait hava durumu, sel, heyelan,

kuraklık gibi bilgileri verebilen, bir yıllık artırımını gösteren yaş halkası.

71. Yonga: Tomruğun levha sektörü için gerekli boyutlara parçalanmasıyla elde edilen tanecikler.

72. Yonga Levha: Tomruğun küçük parçalar (cips) hâlinde kesildikten sonra tutkallanarak basınç altında birleştirilmesiyle üretilen levha.

4.2.23. Restorasyon ve Konservasyon

Bu bölümdeki bilgiler, iki mimar ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınındır.

1. Absit: Batı mimarisinde niş veya girinti.

2. Ahşap döşeme: Ana taşıyıcı ve dağıtıcı zemin elemanlarıyla tahtadan yapılmış döşeme.

3. Antre: Bir giriş, bir veya iki çıkışı bulunan, mekân girişi.

4. Aşık: Çatı üst birleşimi ana taşıyıcı elemanı.

5. Baş oda: Sivil mimaride katın egemen odası.

6. Çeşme: Vakıf suyunun akıtıldığı şehir su alma mahalli.

7. **Çeyrek kubbe:** Kubbe ve bazı yarım kubbelerin köşelerine yaslanan küçük yarım kubbeler.
8. **Dar'ül kurra:** Sürekli Kur'an okunan külliye bölümü.
9. **Dışlık pencere:** Ekseriyetle açılmayan, alçı veya taklidî beton, parçalı boşlukları cam ile yapılmış dış pencere.
10. **Dikme:** Mekân içinde ve çatıda düşey taşıyıcı eleman olarak kullanılan kare, dikdörtgen veya dairevî yapı elemanları.
11. **Doğrama:** Kapı ve pencere dolayısıyla duvar açıklıklarında kullanılan ahşap, kagir, metal yardımcı elemanlar.
12. **Dökme cam:** Klasik dikim tarzında gerçekleştirilmiş renkli-renksiz levha cam.
13. **Edirnekâri:** Ahşap, bazen alçı kagir üzerine renkli olarak yapılan tezyinî, ekseriyetle tavan çalışması.
14. **Eşik:** Bir kapı açıklığının zeminini geçen tek parça eleman.
15. **Eyvan:** Üç tarafı kapalı, bir yanı sofaya bağlı mekân.
16. **Ferforje:** Çeşitli tekniklerle yapılan değişik dövme demir yapı ve eşya elemanları.
17. **Fresk:** Batıda yaş sıva üzerine yapılan renkli resim veya tezyinat.
18. **Harpuşta:** Üstü açık dış duvar üstlerinde yapılan, yağmur akıntısını yönlendiren meyilli üst yapı.
19. **Hol:** Apartman mimarisinde mekânların açıldığı kapalı iç mekân.
20. **İçlik pencere:** Demir, ahşap çerçeveli camlı açılır veya açılmaz iç mekân pencereleri.
21. **İmarethane:** Yemek hayrı, servisi yapılan yapılar.

22. **Kagir:** Taş, beton, kireç, harçlı, tuğla tarzındaki yapım malzemeleri.
23. **Kalemkâri:** Sıva kuruduktan sonra üzerine boya ile yapılan renkli tezyinat.
24. **Kandillik:** Kubbe ve silme seviyelerinde, yakılan kandillerin yer aldığı görevlilere açık mekânlar.
25. **Kartonpiyer:** Ekseriyetle alçıdan yapılan, duvar, tavan kenar ve köşelerini birleştiren çeşitli kesitlerdeki sürekli elemanlar.
26. **Kasa:** Kapı ve pencerelerde hareketli elemanların dış duvar yapısına bağlandığı ana eleman.
27. **Kemer:** Eğimli veya düz bir çizgide boşluk üst yapısını destekleyen taşıyıcı.
28. **Kervansaray:** Şehir dışı kervan yapısı, konaklama ve misafirhane yerleri.
29. **Kiriş:** Ana taşıyıcı ahşap eleman.
30. **Klasik kiremit:** Osmanlı yapılarında üst örtü olarak kullanılan döşeme elemanlarının her biri.
31. **Klasik tuğla:** Klasik duvar, zemin gibi noktalarda, özelliğine göre yapılıp kullanılan pişirilmiş toprak yapı elemanları.
32. **Konsol:** Altında taşıyıcı dikme bulunmayan, yapının gerideki kısmı tarafından taşınan çıkıntı bölümleri.
33. **Kubbe:** Yarım küre şeklinde üst örtü.
34. **Kurşunluk:** Klasik kurşun kaplı üst yapıların kurşunla kaplanmış olan sahaları.

35. **Külliye:** Camiden öbür hizmet mekânlarına kadar muhtelif sayıda fonksiyon yapısı bulunduran vakıf eserleri.
36. **Kündekâri:** Klasik yapılardaki ahşap işçilikleri tarzı.
37. **Kürsü:** Cami içinde vaaz verenlerin çıktıkları yükseltilmiş özgün mahal.
38. **Lata:** Kalın ve geniş ahşap biçilmiş ağaç.
39. **Lento:** Bir açıklığın üstünü tek parçalı olarak geçen eleman.
40. **Lokmalı demir parmaklık:** Yuvarlak demir ve çokgen bağlantı parçalarıyla kagir duvar içinde açıklıkları koruyan parmaklık.
41. **Lökün:** Su sızdırmazlığı maksadıyla hazne ve boru içlerinde kullanılan özel sızdırmazlık maddesi.
42. **Mahfil:** Bina içlerinde ana katın dışında kotlar taşıyan, mekâna parmaklıklı olarak bitleştirilmiş yan mekânlar.
43. **Malakâri:** Kabartmalı alçı işçiliği ile yapılan tezyinat.
44. **Marsilya kiremidi:** Fabrika döneminden sonra imal edilen batı tekniğindeki kiremit.
45. **Medrese:** Eğitim yapıları.
46. **Meremetçi:** Sürekli olarak binaların tamir ve düzeninin sağlanmasına çalışan çok fonksiyonlu usta.
47. **Mertek:** Çatı ana taşıyıcılarının yükünü döşemeye paylaştıran daha ufak kesitli elemanlar.
48. **Mihrap:** Cami içlerinde kibleye dönük namaz kıldırılan, imamın bulunduğu mahal.
49. **Minber:** Cuma hutbesi için cami içinde çıkılan merdivenli bölüm.

- 50. Muvakkithane:** Camide vakit takibi yapan görevlilerin bulunduğu oda.
- 51. Niş:** Mekân büyüklüğünde olmayan girinti.
- 52. Oda:** Mimarideki her bir mekân.
- 53. Pandantif:** Köşeden başlayıp dörtte bir kubbe desteği olan küre geometrisi.
- 54. Payanda:** Konsol veya kirişleri 45°C veya öbür açılarda destekleyen çapraz elemanlar.
- 55. Pervaz:** Kapı, pencere doğramasının duvar üzerinde süren kısmı.
- 56. Putrel:** “İ, u, t, l” kesitlerinde çekme demir taşıyıcı inşaat elemanı.
- 57. Rabıta tahtası:** Dış duvar kaplaması olarak kullanılan veya yan yana kullanılarak ana taşıyıcı üzerinde döşemeyi oluşturan elemanlar.
- 58. Raspa:** Yapıda katman teşkil eden sıva, boya seviyelerinin kazınarak ortadan kaldırılması.
- 59. Rekonstrüksiyon:** Belgesi ve bilgisi bulunan yıkılmış yapı ve yapı bölümlerinin aslına uygun olarak yeniden yapımı.
- 60. Renovasyon:** Aslı başka bir fonksiyonda bulunan binaya, özgün hâline geldikten sonra farklı fonksiyon verilmesi.
- 61. Restitüsyon:** Yapının ilk yapıldığı bilinen şekil ve hâle getirilmesi maksadıyla yapılan çalışmalar.
- 62. Restorasyon:** Eser kabul edilen yapıların ekseriyette kendi karakterinde, özelde salt mevcut yapısıyla sürdürülebilmesi için yapılan çalışmaların bütünü.
- 63. Rodoşose:** Tek kat, tek düzlemli yapı.

- 64. Röleve:** Bir yapının mevcut bulunduğu hâl ve özellikleriyle kâğıda aktarılması şeklinde yapılan ölçekli çalışma.
- 65. Salon:** Apartman mimarisinde egemen mekân, bazen sivil mimarîde merkez sofa.
- 66. Sıbyan mektebi:** Küçük çocukların okutulduğu yapılar.
- 67. Silme:** Duvar iç ve dış yüzeylerinde belli seviyeleri izleyen kesitleri farklı, yere paralel çıkıntılı elemanlar.
- 68. Sofa:** Sivil mimaride mekânların açıldığı, aynı zamanda gündelik olarak kullanılabilen açık veya kapalı mekân.
- 69. Söve:** Kagir yapıda pencere ve kapıların etrafında dış duvar içine konulmuş yekpare çerçeve parçaları.
- 70. Strüktür:** Yapıların ana taşıyıcı kısımlarının bütünü.
- 71. Tabhane:** Külliyelerdeki şehir misafirhanesi.
- 72. Taç kapı:** Bir açıklığın kapı ölçeği dışında bina nispetlerine yakın anıt manasında sanatlı işlenmiş giriş.
- 73. Taraça, tahtaboş, balkon, teras:** Muhtelif açık mekânlar.
- 74. Tonoz:** Kare, dikdörtgen üst mekânlarda kemer dizilerinin birbiriyle kesişip desteklendiği üst örtü.
- 75. Tromp:** Bir kemerin köşeden dörtte bir kubbeye genişleyerek yükseldiği taşıyıcı köşelik.
- 76. Türk üçgeni:** Üçgenlerle duvarlardan kubbeyi destekleyen taşıma dizisi.
- 77. Vitray:** Alçı pencerenin renkli veya renksiz camlarla yapılmış dışarı veya içeri dönük uygulaması.
- 78. Volto döşeme:** Putreller arasında kagir elemanlarla taşınan döşeme.

79. Yarım kubbe: Yarım kürenin yarısı geometrisindeki üst örtü.

4.2.24. Sigortacılık

Bu bölümdeki bilgiler, üç sigortacıyla yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınınındır.

- 1. Acente:** Sigorta şirketi ile sigortalı arasında aracılık ederek belirli bir komisyon karşılığında poliçe üretimini gerçekleştiren kurum.
- 2. Aktüerya:** Riskleri analiz ederek primleri belirleyen birim.
- 3. Araç kasko bedeli:** Türkiye Sigortalar Birliği tarafından her bir vasıtanın model ve yılına göre belirlenen sabit değer.
- 4. Aşkın sigorta:** Sigortalanacak yer, vasıta veya değer bedelinin üstünde gösterilmesi.
- 5. Başvuru formu:** Sigortalı olmadan önce sigortalıdan istenen bilgilerin bulunduğu soru formu.
- 6. Bilgilendirme formu:** Poliçe düzenlenmeden sigortalının bilgilendirildiğine dair sigortalıdan alınan imzalı evrak.
- 7. Daini mürtehin:** Poliçe üzerindeki rehinli alacaklı.

- 8. Dask (Doğal afet sigortası):** Deprem hâlinde binanın metrekaresine göre belirlenen prim karşılığında müşterinin aldığı tazminat.
- 9. Egm:** Emniyet Genel Müdürlüğü müşteri sorgulama sistemi.
- 10. Eksik sigorta:** Sigortalanacak yer, vasıta veya değer bedelinin altında gösterilmesi.
- 11. Eksper:** Sigortalanacak yeri sigortalama öncesinde tehlike değerlendirmeleri için ve hasar oluştuktan sonra hasar değerlendirmeleri için ziyaret ederek poliçeye uygunluğu tespit eden şahıs.
- 12. Ferdî kaza sigortası:** Kişinin kaza sonucu vefatı hâlinde varislerine veya poliçedeki alacaklılarına, sürekli sakatlık hâlinde kendisine tazminat ödemesi yapılan poliçe.
- 13. Hasar ihbarı:** Gerçekleşen hasarı sigortanın satın alındığı sigorta şirketine haber verme.
- 14. Hasar:** Poliçede öngörülen riskin gerçekleşmesi.
- 15. Hatmer:** Sbm'nin içerisinde doktorların zarurî hekimlik poliçelerinin sorgulandığı sistem.
- 16. Hayat sigortası:** Her şekilde kişinin vefatı neticesinde varislerine veya poliçedeki alacaklılarına ödenen tazminat.
- 17. İşyeri poliçesi:** Yangın, hırsızlık, sel-su baskını, makine kırılması, elektronik cihaz kırılması, terör, halk hareketleri gibi poliçede belirlenen teminatlara karşı işyerini sigortalayan poliçe.
- 18. Kasko sigortası:** Çarpma, çarpışma ve tabî afetler neticesinde oluşabilecek hasarları karşılamakla birlikte karşıdaki aracın

trafik poliçesi yeterli olmadığı takdirde karşıdaki aracın hasarını da karşılayan poliçe.

19. **Kısmî hasar:** Teminat altına alınan değerin belirli bir bölümünde hasar oluşması.
20. **Komisyon:** Sigorta acentesinin yapmış olduğu poliçe üretimi üzerinden elde ettiği kazanç.
21. **Konut poliçesi:** Sigortalanan adreste bulunan konuta ait oluşabilecek hasarları talep edilen teminatlar dâhilinde karşılayan poliçe.
22. **Mesleki sorumluluk sigortası:** Bazı meslek grupları için zarurî veya tercihe bağlı olarak düzenlenen, mesleği icra ederken verebileceği zararlara karşı teminat altına alan poliçe.
23. **Muafiyet:** Meydana gelen hasar ile ilgili olarak tazminat ödemesi sırasında uygulanan poliçede belirtilen kesinti.
24. **Muallak hasar:** Esik evrak, ödemenin tamamlanamaması, hasarın kesinleştirilememesi gibi sebeplerle belirlenememiş hasar.
25. **Poliçe vadesi:** Poliçenin yürürlüğe girdiği ve poliçenin bittiği tarihler.
26. **Poliçe:** Satın alınan tehlikelerle ilgili bütün ayrıntıların bulunduğu evrak.
27. **Prim:** Sigortalının ödeyeceği, poliçede bulunan tutar.
28. **Reasürans:** Sigorta şirketlerinin satın aldığı riski satın alan üst kuruluş.
29. **Riziko:** Riskin para ile ölçülebilen karşılığı.

- 30. Ruhsat:** Araçlarda, araç ve kullanıcısına ait bütün bilgilerin bulunduğu evrak.
- 31. Sağlık sigortası:** Sigortalının belirli kriterler içinde hizmet alabileceği konular hakkında tercih yapabileceği özel hastanelerde hizmet almak için yapılan poliçe.
- 32. Sbm (Sigorta Bilgi Merkezi):** Yürürlükteki poliçeleri, izin verilmiş tarife fiyatlarını, hasar kayırlarını sorgulama sistemi.
- 33. Sigorta ettiren:** Sigorta işlerini başka biri adına yapan şahıs.
- 34. Sigorta:** Oluşabilecek tehlikelere karşı güvence altına alınmak.
- 35. Sigortalı:** Belirli bir mal, can, meslek talebi doğrultusunda, oluşabilecek tehlikelere karşı kendini, değerlerini, malını sigortalatmak isteyen şahıs.
- 36. Tahsilat:** Poliçede belirtilen primlerin poliçede belirtilen şartlarda sigortalıdan alınması.
- 37. Tam hasar (Tam ziya):** Hasarın tam olarak gerçekleşmesi, teminat altına alınan ögenin kullanılamaz hâle gelmesi; pert.
- 38. Tazminat:** Satın alınmış olan poliçe dâhilinde gerçekleşmiş bir hasar sonrası şirketin sigortalıya yaptığı ödeme.
- 39. Tehlike (Risk):** Hasarın gerçekleşme ihtimali.
- 40. Teklif:** Sigortalıya teminat altına almak istediği tehlikeyle ilgili poliçe öncesi verilen bilgi formu.
- 41. Teminat:** Sigorta şirketinin satın aldığı tehlike.
- 42. Trafik sigortası:** Hasar anında karşıdaki aracın maddî-manevî tazminatlarını belirlenen sınırlar dâhilinde karşılamak adına düzenlenen zarurî poliçe.

43. Tramer: Sbm'nin içerisinde yürürlükte bulunan poliçeleri sorgulama ekranı.

44. Yenileme: Poliçenin vade bitiminden sonra yeniden başlatılması.

45. Zeil: Poliçe vadesi dolmadan teminatlarda değişiklik yapılması.

4.2.25. Siyaset

Bu bölümdeki bilgiler, bir vali yardımcısıyla yapılan görüşme neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Tanımlar tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınınındır.

- 1. Anayasa:** Devletin temel organlarını düzenleyip kişi hak ve hürriyetlerini koruma altına alan, devlet gücünün sınırsız olarak kullanılmamasını sağlayan temel yasa.
- 2. Asayiş:** Gündelik hayatta toplumun güven ve huzur içinde yaşama algısı.
- 3. Bayrak:** Bir ülkenin ve insanların yurt içi ve dışında sembolü, aynı zamanda manevî birlik ve beraberlik simgesi olan kutsal kabul edilen sembol.
- 4. Bürokrasi:** Devlet hizmetlerinin ücretli kişiler marifetiyle yapılmasındaki usul ve esaslar.
- 5. Bürokrat:** Devlet iş ve işlemlerini, kendine verilmiş yetki çerçevesinde yapan, düzenleyen şahıs.

6. **Denetim:** Bir işin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının yerinde kontrolü.
7. **Devlet otoritesi:** Kamu düzenini, emniyet asayişini, genel ahlakı, genel sağlığı korumak, aynı zamanda kamu hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütmesini sağlamak maksadıyla oluşturulmuş devlet organizasyonunun bu işlerini yapmak için elinde bulundurduğu kudreti.
8. **Devlet:** Tarihî süreç içerisinde, insanların çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturdukları ve birtakım hak ve hürriyetlerini oluşturdukları şahs-ı manevîye devrettikleri organizasyon.
9. **Dilekçe:** Gerçek ve tüzel kişilerin belli konu veya konular üzerinde yürütmeden beklentilerini dile getiren, aynı zamanda yürütmenin harekete geçmesini isteyen yazılı metin.
10. **Disiplin:** Devlet organizasyonun sağlıklı işlemesi için oluşturulmuş, kamu görevlilerinin kamu hizmetlerini etkin, verimli bir şekilde yürütmesini temine yönelik yazılı kuralların uygulanması.
11. **Emir:** Kamu hizmetlerinin yapılmasına yönelik üstün asta verdiği sözlü direktif.
12. **Emniyet:** Vatandaşın ve kanunun can, mal, genel ahlak, genel sağlık güvenliğini temin etme usulü.
13. **Evrak:** Devlet tüzel kişiliğinin her türlü organına meramını anlatmak için oluşturduğu yazılı metin; devletin dili.

14. **Genel emir:** Herhangi bir konuda uygulamanın ve işleyişin nasıl olacağını belirten, aynı zamanda yasaklamalar getiren; yetkisi cumhurbaşkanı, bakan ve valilere tanınmış yazılı emir metinleri.
15. **Genelge:** Kanunlar, tüzükler ve yönetmeliklerde bahsedilen bazı konulara açıklık getirmek, aynı zamanda idareye yol ve yöntem gösteren, kurum en üst amirinin yazılı talimatı.
16. **Hiyerarşik yapı:** Kamu görevlerinde, kurulmuş sistem içerisinde aşağıdan yukarıya-yukarıdan aşağıya oluşturulmuş personel yapısı.
17. **Hükûmet:** Devletin yapı olarak üç temel organından biri olan yürütme organının en tepesindeki kişi veya kişilerden oluşan topluluk.
18. **İcra:** Yürütme organının elindeki en büyük yetkilerden biri olan harekete geçme olgusu.
19. **Kamu düzeni:** Toplumun belirli bir düzen içerisinde birbirinin hakkını çiğnemediği düzen.
20. **Kamu:** Tek tek kişilerin haricinde; fakat kişilerle birlikte oluşturulmuş, insanın yaşaması için olmazsa olmaz kuralların bulunduğu, belli bir düzene verilen isim.
21. **Kanun:** Belirli bir konuda emir ve yasaklar getiren, anayasaya aykırı olmamak kaydıyla belirli konuları düzenleyen yazılı metinler.
22. **Kaymakam adayı:** Ataması yapıldıktan sonra kaymakam olmak için çeşitli eğitimler alması gereken şahıs.

- 23. Kaymakam:** Yürütme organı olan merkezi hükûmetin hiyerarşik olarak ilçedeki en üst görevlisi.
- 24. Kır kalkınması:** Şehir hayatı dışında yaşayan vatandaşların refah ve mutluluğunun teminine yönelik daha çok ekonomik faaliyetler.
- 25. Maiyet Memurluğu:** Bir vali veya kaymakamın yanında yetişen memur.
- 26. Makam:** Belli kamu görevlilerine tahsis edilmiş, kişiye bağlı olmayan; fakat aynı zamanda kişilerin otoritelerinin temsilini gösteren pozisyon.
- 27. Memur:** Kamu hizmetlerini yürüten kişi.
- 28. Mevzuat:** Devlet organizasyonunun sağlıklı bir şekilde işlemesi, aynı zamanda vatandaşların beklentilerinin bir düzen içerisinde karşılanması, vatandaşın ve korunması gereken öbür varlıkların korunup kollanması maksadıyla oluşturulmuş, belli bir bağlayıcılığı olan yazılı metin.
- 29. Müeyyide:** Yapılmaması gereken bir iş veya fiilin yapılması hâlinde, kişinin kendi içinde bildiği karşılaşılabilecek yaptırım.
- 30. Ruhsat:** Belli bir işin yapılmasına yönelik belli imtiyazlar ve yetkiler tanıyan, belli sorumluluklar getiren, mevzuatla belirtilmiş kişi veya kurumlarca verilen izin.
- 31. Sorumluluk:** Yetki sahiplerinin yaptıkları her türlü fiil ve işleminden devlete karşı yükümlülükleri.
- 32. Soruşturma:** Belli bir olayın, fiilin usulüne uygun olarak meydana gelip gelmediğini araştırmağa yönelik fikrî ve yazılı çalışma.

- 33. Teşkilat:** Kamu hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde sunulmasına aracılık eden ve belli bir düzen içerisinde işleyen kurumların tamamı.
- 34. Tören:** Belli bir konu, kişi veya olguyu anmak, kutlamak veya mühim bir konuda insanların düzenli bir şekilde bir araya gelmesini temin etmeğe yönelik düzenli, tertipli, kurallı toplantı.
- 35. Tüzel kişilik (Şahs-ı manevi):** İnsan olarak kişinin kişiliği haricinde, çeşitli ihtiyaçları karşılamak için yine insan veya insanlar tarafından oluşturulan; fakat sistem içerisinde belirli hak ve yükümlülükleri olan hukukî yapı.
- 36. Tüzük:** Kanunlara aykırı olmamak kaydıyla kanunların yeknesak uygulanmasını sağlayan metin.
- 37. Vali:** Yürütme organı olan merkezi hükûmetin hiyerarşik olarak ildeki en üst görevlisi.
- 38. Vatan:** Belli sınırları olan, içinde vatandaş denilen kişilerin yaşadığı; korunması, kollanması ve yüceltilmesi gereken mukaddes varlık.
- 39. Yetki:** Kanunlarla çeşitli kişi veya kuruluşlara tanınmış kurallar bütünü.
- 40. Yönetmelik:** Kanunların ve tüzüklerin ülke genelinde aynı şekilde uygulanmasını sağlamak maksadıyla kanun ve tüzüklerden daha ayrıntılı hazırlanmış yazılı metin.

4.2.26. Su Bilimleri

Bu bölümdeki bilgiler, su ürünleri yetiştiricilik ve hastalıkları bölümünden bir öğretim üyesiyle yapılan görüşme neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Bir şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınınındır.

1. **Adipoz yüzgeç:** Alabalık familyasında bulunan balıkların sırt kısmında görülen ve hareketi sağlayan yağ yüzgeci.
2. **Alg:** Suda yaşayan ve fotosentez yapabilen ilkel mikroorganizmaların bir grubu.
3. **Balık göçü:** Tabiattaki balıkların beslenme ve üreme için farklı sulara gidip gelmeleri.
4. **Bozulma (Deformasyon):** Vücut şeklinde ve iskelet yapısındaki yamukluklar.
5. **Böbrek:** Balıklarda ekseriyetle bütün hâlde sırta yakın kısımda uzanan organ.
6. **Deney enfeksiyonu:** Canlı balıklarla laboratuvar şartlarında yapılan çalışmaların bütünü.
7. **Eklem bacaklı (Çok ayaklı):** Karides, ıstakoz gibi canlıları içine alan grup.

8. **Ekolojik çevre:** Balık, eklem bacaklı ve kabukluların içinde yaşadığı, türe özgü pH, sıcaklık, tuzluluk gibi kriterleri sağlayan su çevresi.
9. **Enzootik:** Belirli bir bölgede (ülkede) yetiştiriciliği yapılan balıklarda görülen bulaşıcı hastalıklar.
10. **Eritrosit:** Balıklarda nükleos içerikli kırmızı kan hücreleri.
11. **Fırsatçı patojenler:** Balığın deri ve bağırsak florasında bulunmayan; ancak çevrede, suda, bitkilerde ve toprakta bulunan; balığın direncinin düşmesine bağlı olarak hastalığa sebep olan mikroorganizmalar.
12. **Floresan:** Bazı balıkların ve bakteri türlerinin besi yerinde ürettikleri parlama özelliği.
13. **Froti:** Balık parazitlerinin teşhisinde kullanılan, deri ve solungaçların yanı sıra karaciğer, bağırsak gibi organlardan hazırlanan yaş preparatlar.
14. **Gaz kesesi:** Balıkların solunum sisteminde su ve oksijen dengesini sağlayan içi hava dolu organ.
15. **Gonadlar:** Böbreğin altında, sırta yakın bölgede bulunan üreme organları.
16. **Hareket muayenesi:** Patojen bakteri ve parazitlerin hareketlerinin mikroskop altında incelenmesi için hazırlanan yaş preparatlar.
17. **Herbivor:** Suda yaşayan bitkilerle beslenen canlı.
18. **İslah:** Bir balık türünün üretiminin başarılı olabilmesi için yapılması gereken genetik çalışmalar.

19. **Işın:** Balıkların sırt, göğüs, karın ve kuyruk yüzgeçlerinin yapısını oluşturan destekler.
20. **İki kabuklular:** Midye, istiridye gibi deniz canlıları.
21. **İlaçlı yem:** Uygun antibiyotik ilave edilerek bakteriyel hastalıkların tedavisinde 7-10 gün kullanılan yem.
22. **Kamçı:** Bakterilerin ve parazitlerin aktif hareketini sağlayan organel.
23. **Kanlı agar:** Balıklarda hastalık yapan patojen bakterilerin tespiti ve tanımlanması için kullanılan, içerisinde koyun kanı bulunan besi yeri.
24. **Karnivor:** Suda yaşayan zooplanktonlarla veya öbür hayvanî gıdalarla beslenen canlı.
25. **Kemikli balık:** Vücudundaki ve iskelet sistemindeki destek yapılarının tamamı kemik yapısında olan balıklar.
26. **Kıkırdaklı balık:** İskelet sistemindeki kemiklerin yapısı kıkırdak dokusundan oluşan balıklar.
27. **Koruyucu önlem:** Balıkların daha sağlıklı olarak üretilmeleri için sıcaklık, tuzluluk, su kalitesi gibi çevre koşullarının uygun tutulması ve hastalanmadan önce uygulanan aşı ve probiyotik uygulamalarının tamamı.
28. **Omnivor:** Suda yaşayan hem öbür hayvan veya zooplanktonlarla hem de bitkilerle beslenen canlı.
29. **Otopsi:** Balığı bulunduğu çevreden alıp anestezi malzemesi kullanarak yapılan inceleme.

- 30. Parazit:** Balığın derisi, solungaçları, iç organları ve kaslarında bulunabilen, hastalık yapıcı, gözle görülebilen veya görülemeyen hayvanî canlılar.
- 31. Parazitolojik tedavi:** Parazitle enfekte balığa, suya veya yeme ilave yoluyla yapılan tedavi.
- 32. Pilorik seka:** Alabalıklarda midenin sonu ve bağırsakların başlangıç kısmında bulunan, sindirimi kolaylaştırmakla vazifeli uzantılar.
- 33. Plankton:** 1. Suda, tatlı suda, denizde bulunan bitki (fito) ve hayvan (zoo) türünden mikroskobik canlılar.
2. Deniz ve tatlı su balıklarının larva merhalesindeki yetiştiriciliğinde üreticiler tarafından kullanılan canlı yemler.
- 34. Preparat:** Balık hastalıklarında, hasta balığın doku örneklerinden hazırlanan kesitlerinin mikroskopla incelenmesi için lam üzerine konularak farklı boyama işlemlerine tabi tutulduktan sonra lamelle kapatılmasıyla oluşturulan inceleme malzemesi.
- 35. Solungaç:** Balıkların ekseriyetle dorsal (sırtta yakın), yassı balıkların ventral (karın) bölgesinde bulunan, solunumu sağlayan organ.
- 36. Tiroid:** Balıkların başın alt kısmındaki boyun kısmında dağınık hâlde bulunan hormon salgılayıcı bez.
- 37. Tuzlu TSA:** Bakterilerin üretilmesinde kullanılan %1 sodyum klorür içeren besi yeri.
- 38. Yan çizgi:** Balığın her iki tarafında, derinin hemen altında bulunan, balığın dengede durmasını sağlayan temel yapı.

- 39. Yetiştiricilik:** Uygun ve kontrollü su şartlarında balık ve kabuklu su ürünlerinin yetiştirilmesi.
- 40. Yüzgeç:** Balıkların yüzmesini ve dengede durmasını sağlayan hareket organı.
- 41. Zaruri patojen:** Balığın bağırsak florasında bulunan veya atık yem, hasta balıklar vasıtasıyla geçen, çok hızlı yayılan, hastalıklara sebep olan mikroorganizmalar.

4.2.27. Televizyon, Film, Reklamcılık, Yeni Medya

Bu bölümdeki bilgiler, bir televizyon programcısı ve bir fotoğrafçıyla yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelerle ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınadır.

- 1. Amerikan plan:** Görüntüdeki kişinin dizden üstünün görüldüğü çekim açısı.
- 2. Bel plan:** Görüntüdeki kişinin belden üstünün görüldüğü çekim açısı.
- 3. Canlı yayın:** Yapılan yayının anlık olarak izleyiciye aktarıldığı yayın türü.
- 4. Kast (Cast):** Film ve dizilerde oyuncu seçimi, rol dağıtımı.

5. **Çerçeve (Kadraj):** Kameranın o anda gördüğü, görüntüye giren alan.
6. **Detay plan:** Görüntüdeki nesnenin belirli bir bölümünün yakından görüntülendiği çekim açısı.
7. **Dublaj:** Stüdyoda çekimin yeniden seslendirilmesi.
8. **Dublör:** Hususiyetle tehlikeli sahnelerde ya da oyuncunun yoğunluğunun olduğu zamanlarda kendisinin gerekmediği hâllerde oyuncunun yerine geçen oyuncuyla aynı görünüşe sahip figüran.
9. **Editör:** Fikri bulan, geliştiren, yazan, yayına veya filme uygun hâle getiren şahıs.
10. **Figüran:** Sahne ile alakası olmayıp tabii bir mekân oluşturmak maksatlı çevreye konumlandırılmış insanlar.
11. **Foley:** Gerçekliği artırmak maksatlı farklı materyaller kullanılarak çıkarılan tabii arka plan sesleri.
12. **Geniş plan:** Görüntünün mümkün olduğunca çok nesneyi gördüğü çekim açısı.
13. **Işık masası:** Stüdyo programlarında dekora kurulu ışıkların komuta merkezi.
14. **İzleyici:** Televizyon yayınına hedef kitlesi.
15. **Jimmy Jib:** Kameraya 360 derece hareket kabiliyeti sağlayan kameranın takıldığı alet.
16. **Karakter jeneratörü (KJ):** Yayın esnasında ekranda görüntülenen bütün yazıların hazırlanıp yayına verildiği cihaz.

- 17. Kıymetli zaman (Prime time):** İnsanların televizyonu en çok izlediği akşam saatleri, reklam açısından günün en kıymetli, en pahalı zamanı.
- 18. Kulis:** Konukların yayın öncesi hazırlıklarının yapıldığı yer.
- 19. Kurgu:** 1. Televizyon veya sinemada algıyı yönetmek, fikri değiştirmek, mevcudu düzenlemek maksadıyla görüntülerin yer, sıra ve içeriğinin değiştirilerek sunulması.
2. Görüntü ve ses üzerinde yapılan elektronik değişiklikler.
- 20. Logline:** Senaryonun okunmasını sağlayacak, hikâyenin en kısa özeti.
- 21. Makyaj:** Işığın insan üzerindeki etkisini azaltıp güzel bir görünme sağlamak için yapılan yüz boyama sanatı.
- 22. Medya:** 4. güç.
- 23. Montaj** Görüntü ve ses üzerinde yapılan elektronik kesme, birleştirme işleri.
- 24. Objektif:** 1. Kameranın önüne takılan ve kullanılan lens ile mesafe değişikçe açı ve elde edilen görüntüyü değiştiren kamera parçası.
2. Az bulunan medya mensubu.
- 25. Plato:** Film veya dizi için oluşturulmuş yapma çekim mekânı.
- 26. Prodüksiyon:** Yayının arka planındaki bütün yemek, ulaşım, servis, ödeme, satın alma, muhasebe işleri.
- 27. Prompter:** Sunucular için kameranin objektifinin önüne konulmuş, kameraya bakarken okuma imkânı sunan konuşturma cihazı.

- 28. Reji:** Yayına ait bütün görüntü, içerik, ses ve videoların toplanarak servis edildiği yayının yönetim merkezi.
- 29. Reklam:** Para getiren tanıtım çalışmaları.
- 30. Reyting (Rating):** Yapılan yayınlara ilgili belirli bir denek grubuyla anlık ölçmelerle elde edilip ertesi gün açıklanan izlenme oranları, televizyoncunun karnesi.
- 31. Sahne:** Zaman veya mekân değişimi arasında kalan mevzunun devam ettiği aralık.
- 32. Senaryo:** Film için hazırlanmış, içinde olay, durum, metin ve konuşmalar barındıran hikâye metni.
- 33. Ses Yönetmeni (Tonmeister):** Yayındaki müzik ve ses ile ilgilenen kişi, ses mühendisi.
- 34. Set:** Film çekilen her türlü mekân.
- 35. Seyirci (Duygulu dekor):** Stüdyo programlarında stüdyo içinde bulunan duygulu tepkiler veren dekor.
- 36. Sinopsis:** Senaryonun okunmasını sağlayacak, hikâyenin bir paragraflık özeti.
- 37. Stüdyo:** Çekim için düzenlenmiş kapalı çekim mekânı.
- 38. Sunucu:** Yayın bütün içeriğini kamera karşısında izleyenlere aktaran kişi.
- 39. Tanıtım (Fragman):** Film ya da diziler için insanlarda izleme eğilimi oluşturan tanıtıcı, fikir verici, merak ettirici bütünün kısaltılmış hâli, parçalar.
- 40. Teknik yönetmen:** Ses, ışık, kamera vb. bütün teknik ekibin aralarındaki uyumu sağlayan kişi.

- 41. Televizyon:** Anlık veya kayıt üzerinden ses ve görüntü aktarımı yapan yayın cihazı.
- 42. Ters Işık:** Kameraya ışığın karşıdan (cepheden) gelmesi durumu.
- 43. Tretman (Treatment):** Senaryonun okunmasını sağlayacak, metnin yer yer diyaloglarına da yer verilen bir sayfalık özeti.
- 44. Tripot:** Üç ayaklı kamera taşıma ve sabitleme parçası.
- 45. VTR:** Yayında kullanılan videoları çalıştıran, okuyan cihaz.
- 46. Yakın plan:** Bir kişi veya nesneye odaklanılarak yapılan çekim açısı.
- 47. Yapımcı:** Televizyon veya sinema yapımlarında işin yönetimini ve maddi kaynağını düzenleyen şahıs, şirket.
- 48. Yönetmen:** Yayına ait bütün ses, görüntü, çekim işlerinden sorumlu şahıs, reji ekibinin yöneticisi.

4.2.28. Tıp

Bu bölümdeki bilgiler, üç doktorla yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacındır.

1. **Acı:** Hastalık şartı olmaksızın vücuda gelen olumsuz dış etkenlerden dolayı oluşan rahatsız edici his.
2. **Ağrı:** Hastalık, yaralanma sonucu vücudun herhangi bir yerinde oluşan sürekli ya da geçici acı.
3. **Anemnez:** Hastadan hastalık belirtilerini, şikâyetlerini, hastanın öyküsünü dinlemek.
4. **Anestezi:** Uyuşturucu bir ilaç ya da herhangi bir hastalık sebebiyle vücudun bütününde ya da bir bölgesinde duyuların azalması ya da yok olması, bayıltmak.
5. **Astigmat:** Göz yorgunluğu, göz ihtiyarlaması gibi sebeplerle göze gelen ışınların olması gerekenden farklı kırılması neticesinde oluşan görme kusuru.
6. **Bademcik:** Ağız yoluyla dışarıdan giren mikroorganizmalara karşı vücudun savunma sistemi.
7. **Bakteri:** Hastalık yapan mikroplar.
8. **Balgam:** Üst solunum yollarında hastalık durumunda ortaya çıkan mukuslu salgı, sekresyon.
9. **Bayılmak (Bihoş olmak):** Beyin olaylarında bilinç kaybına sebep olan bir hastalık belirtisi, beyne giden kan akışının azalması.
10. **Bayıltmak:** Cerrahi müdahale yapılacağı zaman hastanın şuurunun kaybettirilmesi.
11. **Beyin:** Bütün vücudu kontrol eden merkezlerin bulunduğu yer.
12. **Damar:** Kanın bütün vücuda dağıtılmasını ve toplanmasını sağlayan ağ.

13. **Diyabet:** Çocukken veya hayatın herhangi bir zamanında ortaya çıkabilen pankreasın yeterli insülini salgılayamaması ya da salgılanan insülinin hedef dokuda etki gösterememesi neticesinde meydana gelen mikro damar hastalığı.
14. **Enfeksiyon:** Vücutta hastalığa yol açan bir mikrobun yayılması.
15. **Gastrit:** Mide asidinin fazla salgılanması ya da koruyucu mide duvarı mukus tabakasının incelmesi neticesinde ortaya çıkan mide duvarı iltihabı, tahriş.
16. **Grip:** Burun akıntısı, vücutta kırgınlık gibi belirtileri olan, grip yapan virüsün varlığı neticesinde ortaya çıkan hastalık.
17. **Hapşırma:** Genizlerde toz, mantar sporları, alerji durumlarında bu maddelerin vücuttan atılmasını sağlayan vücudun savunma sistemi.
18. **Hastalık:** Kesin tanısı konmuş bir şekilde sağlığın bozulması.
19. **Havale:** Yüksek ateşlerde beyinde oluşan ödem neticesinde fenalaşma hâli.
20. **Hipermetropi:** Göze giren ışınların görme merkezinin ardına düşmesi neticesinde yakını görememe şeklinde ortaya çıkan görme kusuru.
21. **İlaç:** Kesin tanıya vardıktan sonra hastanın iyileşmesi için verilen tedavi.
22. **İyileşme:** Tedaviden sonra hastadaki hastalık belirtilerinin ortadan kalkması.
23. **Kalp:** Toplanan kanın akciğerde temizlenmesini sağlayan, ardından bütün vücuda dağıtarak pompa vazifesi gören kas yapılı organ.

- 24. Kan:** Vücuda gerekli yapıtaşlarının ve oksijenin dağıtılmasını, aktarılmasını sağlayan sıvı.
- 25. Katarakt:** Retina tabakasının kalınlaşması sonucu oluşan bir göz kusuru.
- 26. Kolesterol:** Yağların taşınması maksadıyla kullanılan madde.
- 27. Kültür:** Mikrobun belirli mekânlarda, belirli sıcaklıklarda çoğalması maksadıyla yapılan tanı koyma işlemi.
- 28. Mide kanaması:** Midenin iç duvarının kanaması.
- 29. Migren (Yarım baş ağrısı):** Beyin damarlarının geçici spazmından (kasılma) dolayı oluşan baş ağrısı tipi.
- 30. Mikrop:** Hastalık etkeni.
- 31. Miyopi:** Göze giren ışınların görme merkezinin önüne düşmesi neticesinde uzağı görememe şeklinde ortaya çıkan görme kusuru.
- 32. Morfin:** Bağımlılık yapma riski olan ağrı kesici ve duyu kaybı sağlayan madde.
- 33. Nezle:** Soğuk algınlığı virüslerinin etken olduğu üst solunum yollarında balgam artışı ile seyreden hastalık hâli; burun, göz akıntısı.
- 34. Ödem:** Damar dışında sıvı toplanması.
- 35. Öksürmek:** Kuru, ıslak türleri bulunan, akciğer ve bronşlarda biriken salgıyı atmak için veya alerjik sebeplerle oluşan bir tür belirti.
- 36. Rahatsızlık:** Kesin tanısı konmamış, geçici belirtilerden oluşan durum.

- 37. Reçete:** Tanı konduktan sonra tedavi için izlenecek yol, verilen ilaçların bulunduğu belge.
- 38. Romatizma:** Kemik ve eklemlerde sebebi belli olmayan şekilde ortaya çıkan yangılı süreç.
- 39. Sağlık:** Bedenen, ruhen insanın tam bir iyilik hâli.
- 40. Sinir:** Vücuttaki beyinle organlar arasındaki hissi ileten sistem.
- 41. Sinüzit:** Yüzde ve alında bulunan hava boşluklarının iltihaplanması.
- 42. Soğuk algınlığı:** Üşütme ve ısı değişimlerinde hastalık zorunluluğu olmaksızın vücut kırgınlığı gibi şekillerde ortaya çıkan rahatsızlık.
- 43. Tahlil:** Teşhise gitmekte anemnez ve muayene sonrasına doktorun yaptırdığı işlemler, testler.
- 44. Tanı:** Belirtilerden yola çıkarak hastalığın adının konması.
- 45. Tansiyon:** Atardamarda kanın damar duvarına yaptığı basınç.
- 46. Teşhis:** Tanı.
- 47. Ülser:** Mide asidinin bağırsak veya midede yara oluşturması.
- 48. Verem:** Aşırı hâlsizlik, iştahsızlık gibi belirtileri olan tüberküloz bakterisinin akciğere yerleşmesi neticesinde öksürük, balgam, kilo kaybı gibi belirtilerle ortaya çıkan hastalık.
- 49. Virüs:** Hayatını devam ettirebilmek için canlı bir yapıya ihtiyaç duyan, vücudun zayıfladığı anda ortaya çıkan hastalık yapıcı organizma.
- 50. Vitamin:** Hücrelerin çalışması için gerekli olan kanla taşınan maddeler.

51. Zatürre: Akciğere yerleşen bakterilerin ateş, öksürük, balgama yol açtığı hastalık.

4.2.29. Turizm, Otel, Seyahat

Bu bölümdeki bilgiler, bir otel müdürü ve otel ön büro şefi ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Farklı şahıslarla görüşme yapmakla birlikte aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacındır.

- 1. Ala Carte Restaurant:** Masadan sipariş usulü çalışıp açık büfe olmayan restaurant.
- 2. Ana Yemek Bıçağı:** Menüde bulunan ana yemeğin özelliğine göre belirlenmiş bıçak.
- 3. Ana Yemek Çatalı:** Menüde bulunan ana yemeğin özelliğine göre belirlenmiş çatal.
- 4. Ana Yemek Tabacağı:** Menüde bulunan ana yemeğin özelliğine göre belirlenmiş tabak.
- 5. Aşçı:** Otel mutfağının işletilmesi, maliyeti gibi bütün mutfak işleriyle ilgilenen, haftalık, aylık, yıllık planlama yapan otel görevlisi.
- 6. Bağlantılı Oda (Connectional oda-Suit oda):** Yatak odası ve çalışma odasının ayrılmış olduğu oda.

7. **Bar:** Alkollü-alkolsüz içeceklerin yer aldığı, başında uzman personelin bulunduğu bölüm.
8. **Bell Boy:** Otel misafirlerinin valizlerinin taşınması işleriyle ilgilenen, resepsiyona yardımcı görevli.
9. **Beyaz Şarap Bardağı:** Taban kısmıyla gövde kısmı ince bir cam çubukla bağlı, gövde kısmı geniş, ağız kısmı düz ve kırmızı şarap bardağından daha kısa olan bardak türü.
10. **Buket Malzeme:** Otel odalarının banyolarında bulunan sabun, diş fırçası, tıraş seti, şampuan, duş seti malzemelerini içeren takım.
11. **Bulaşıkçı:** Gelen bulaşığın yıkanması, dizilmesi; malzemenin depoya yönlendirilmesi işlerini yapan otel görevlisi.
12. **Cafe Break:** Belirli saatlerde, misafireler için otelin belirli bir bölgesine konulan sıcak-soğuk içeceklerin, tatlı-tuzlu kurabiyelerin misafirlere sunulduğu yer.
13. **Çorba Kaşığı:** Menüdeki çorbalar için kullanılan kaşık.
14. **Danışma:** Otelin giriş kısmında yalnızca bilgi için başvurulun, resepsiyon ile ayrı veya birleşik bölüm.
15. **Garson yardımcısı (Komi):** Masaları düzenlemek, temizlemek, boş tabak-bardakları almak, bardak yıkamak ve yemeği mutfaktan garsona getiren restaurant görevlisi.
16. **Giriş Bıçağı (Antre Bıçağı-İlk Yemek Bıçağı-Başlangıç Bıçağı):** Ordövr, salata, soğuk yemekler için kullanılan bıçak.
17. **Giriş Çatalı (Antre Çatalı-İlk Yemek Çatalı-Başlangıç Çatalı):** Ordövr, salata, soğuk yemekler için kullanılan çatal.

18. **Kahveci Güzeli:** Geleneksel kıyafetleriyle Türk kahvesi servisi yapan otel görevlisi kadınlar.
19. **Kat Hizmetleri Görevlisi:** Oda temizliğinden sorumlu otel görevlisi.
20. **Kırmızı Şarap Bardağı:** Taban kısmıyla gövde kısmı ince bir cam çubukla bağlı, gövde kısmı geniş ve ağız kısmı içe eğik olan bardak türü.
21. **King Suite Oda:** Lüks oturma grubu, çalışma masası, jakuzi ve standart odalarda bulunmayan diğer hizmetlerin verildiği oda türü.
22. **Lobi:** Çoğunlukla otelin giriş bölümünde bulunan içecek servisinin yapıldığı, ayrı bir garsona sahip otel bölümü.
23. **Masör:** Otelin spa bölümündeki masaj hizmetlerinden sorumlu otel görevlisi.
24. **Menaj Takımı:** Tuz, karabiber ve çeşitli baharatlar ile peçetenin bulunduğu masa üstü takımı.
25. **Meşrubat Bardağı (Long Bardağı):** İnce, uzun şekilli meşrubat için kullanılan bardak.
26. **Meydancı:** Genel temizlikten, koridor temizliğinden sorumlu otel görevlisi.
27. **Mini Bar:** Müşterinin istediği saatte ücretli-ücretsiz yiyecek ve içecekten faydalanabildiği odanın içinde bulunan küçük dolaplar.

- 28. Misafir Karşılama:** Resepsiyon görevlisinin otel misafiriyle ilk karşılaşma anı ve giriş işlemlerinin yapıldığı resepsiyon görevlisinin görevi.
- 29. Oda Servisi:** Günün istenilen saatinde odaya çeşitli hizmetlerin sunulması.
- 30. Ordövr Tabakı-İftariyelik:** Soğuk, zeytinyağlı, ara sıcak yemeklerin servis edildiği tabak türü.
- 31. Otelden Çıkış (Check out):** En geç saat on ikide yapılan otelden ayrılma işlemi.
- 32. Otele Giriş (Check in):** En erken saat on dörtte, rezervasyonu yapılmış veya yapılmamış odanın misafire satılma ve odanın belirlenme işlemi.
- 33. Resepsiyon:** Otel misafirlerinin karşılandığı, giriş-çıkış işlemlerinin yapıldığı, otel gelir-giderlerinin tutulduğu, oda işleriyle ilgilenildiği, kimi zaman danışma görevini de üstlenebilen çoğunlukla otelin girişinde bulunan otel bölümü.
- 34. Resepsiyonist:** Resepsiyon işleriyle ilgilenen otel görevlisi.
- 35. Rezervasyon:** Satın alınacak odayı önceden bloke etme işlemi.
- 36. Safe Box:** Çoğunlukla odalardaki dolapların içinde bulunan emanet kasası.
- 37. Show Plate Tabakı:** Öbür tabaklardan daha büyük, bütün tabakların üstüne konulduğu, yemek için kullanılmayan tabak.
- 38. Snack Bar:** Öğle ve akşam yemeği arası hizmet veren, aperatif yiyeceklerin bulunduğu otel bölümü.
- 39. Standart Oda:** Otelin sunduğu standart hizmetlere sahip oda türü.

40. Su Bardağı: Su için kullanılan “v” şekline benzer bardak türü.

41. Toplantı odası (Business oda): Çalışma odası olarak düzenlenmiş, ışıklandırması ve diğer özellikleri farklı olan oda türü.

4.2.30. Uzay ve Uçak Sistemleri

Bu bölümdeki bilgiler, bir pilot yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden meydana gelmektedir. Aynı şahısla birden fazla görüşme yapılarak tanımlardaki hatalar üzerinde konuşulmuş, tekrar tekrar tanımlar düzenlenmiş ve yazılmıştır. Tanımlar yazılırken cümlelerin kuruluşuna dikkat edilmekle birlikte alan uzmanlarının ifadelerinin bozulmamasına özen gösterilmiştir. Böylelikle, öğrencilerin ilk ağızdan ifadelere ulaşması sağlanmağa çalışılmıştır. Tanımlarda görülebilecek hatalar, görüşülen şahısların değil; bu tanımları yazıya geçen, üzerinde çalışan araştırmacınınındır.

1. Acil (Emergency): Acil, hayati durum.

2. Altitude: Yükseklik.

3. AMM (Aircraft Maintenance Manuel): Sivil havacılıkta, uçak üretici firması tarafından hazırlanan, teknisyenlerin teknik bir iş yaparken kullandıkları teknik doküman.

4. Basınç (Pressure): Uçağın farklı bölüm ve parçalarında meydana gelen baskı.

5. Dikey hareket (Vertical): Uçağın dikey eksenindeki hareketi.

6. Dikkat lambası (Caution light): Uçaktaki bir arızayı ifade eden acil durum ikaz lambaları.

7. EPU (Emergency Power Unit): Acil durumlardaki güç kaynağı.

8. **Erişme paneli (Access Panel):** Uçağın, sökülerek iç yüzeyine ulaşılan vidalı paneli.
9. **Feet:** Yükseklik ölçü birimi.
10. **Filo:** Uçuş ekibinin yerdeki istirahat sahası.
11. **Hava dengesi (Aerodynamic):** Havada dengede tutunabilme özelliği.
12. **Hava durumu (Air condition):** Uçak içi iklimlendirme.
13. **İhtar lambası (Warning light):** Ciddi, hayati bir hâl ifade eden ikaz lambası.
14. **İniş (Landing):** Uçağın hava meydanlarına inip yavaşlayarak durması.
15. **İniş takımları (Landing gear):** Uçakların iniş ve kalkışta kullandığı tekerlek, fren sistemi gibi parçalar.
16. **Kabin:** Uçağın içerisinde seyahat edilen kısım.
17. **Kalkış (Take off):** Uçağın hızlanmak suretiyle pistten yükselerek ayrılması.
18. **Kanat (Wing):** Uçağın havada tutunmasını sağlayan yüzeyler.
19. **Kanatçık (Flap):** Uçağın havadaki hareketinde yardımcı olan, kanadın orta yüzeyindeki hareketli uçuş kumanda yüzeyleri.
20. **Kanopi:** Kokpiti sarmalayan üst cam kapak.
21. **Knot:** Sürat ölçü birimi.
22. **Kontrol listesi (Check list):** Pilot, teknisyen ve öbür görevlilerin bütün işlemleri yaparken kullandığı sıralı işlem listesi.
23. **Kontrol tablosu (Instrument Panel):** Kokpit içerisindeki gösterge paneli.

- 24. Kuleci (ATC-Air Traffic Controller):** Hava ve yer trafiğini düzenleyen şahıs.
- 25. Kuyruk (Tail):** Uçağın yönünü sabitleyen, dengesini sağlayan parçası.
- 26. Lövy:** Uçakların yönlendirme aracı.
- 27. Motor (Engine):** Uçağın güç kaynağı, motoru.
- 28. Oksijen:** Yüksek irtifada uçağın içindeki oksijen miktarını artırmak için kullanılan malzeme.
- 29. Pilot:** Uçağın her şeyinden sorumlu en yetkili personel.
- 30. Pist (Runway):** Uçakların kalkışta süratlendiği, inişte yavaşladığı yol; iniş kalkış yolu.
- 31. Rulo (Roll):** Uçağın kendi eksenini etrafında dönme hareketi.
- 32. Safety:** Emniyet.
- 33. Taksi:** Uçağın inişinden sonra ana pistten park sahasına gittiği yol.
- 34. Tire:** Lastik.
- 35. TO (Technical Order):** Uçak üretici firması tarafından hazırlanan, teknisyenlerin teknik bir iş yaparken kullandıkları teknik doküman.
- 36. Turbofan:** Yolcu uçaklarının motorlarında güç sağlamak maksadıyla kullanılan fan.
- 37. Turboprop:** Yakıt tasarrufu sağlamak maksadıyla nakliye uçaklarında kullanılan pervaneli turbojet motor.
- 38. Uçak teknisyeni (Aircraft Mechanic):** Uçaktaki bakım, arıza, test gibi her türlü işlemi yapan, uçuş öncesi kontrolleri yaparak uçak dosyasına imza atan şahıs.

39. Uçuş kabini (Cockpit): Uçuş ekibinin uçağı kumanda ettiğı uçak bölümü.

40. Yatay hareket (Horizontal): Uçağın yatay eksenindeki hareketi.

41. YAW: Uçağın yatay ekseninde sağa-sola hareketi.

42. Yunuslama (Pitch): Uçağın dikey ekseninde burun aşağı-yukarı hareketi.

4.3. Meslekler Arası Kelime Karşılaştırması

Çalışmanın bu kısmında mesleklerde tekrar eden kelimeler karşılaştırılmıştır. Çalışma kapsamında 87 kişi ile görüşülmüş, 1517 kelimeye ulaşılmıştır. Çalışma sırasında farklı kelimelerde karşılaşılan ortak kelimeler olmuştur. Bu sebeple, bütün kelimeler taranarak farklı meslekler kullanılan ortak terimler bulunmuş ve tablo hâline getirilmiştir. Bu işlem yapılırken bir meslek içinde aynı kelimenin farklı kullanımları olduğunda bu kelimeler listeye alınmamıştır. Bununla birlikte söz konusu kelimeler hem farklı mesleklerde hem de aynı meslek içinde farklı kullanımları olduğunda bütün kelimeler listeye alınmıştır. Tablolar incelendiğinde, tablonun tanım kısmında bazı kelimelerin kendisinin bulunduğu, bazılarında ise doğrudan tanım verildiğı görülecektir. Bu durum, söz konusu kelimenin tablonun üst kısmında verilen kelimeyle birebir aynı olup olmadığını ifade etmektedir. Her kelime, Misalli Büyük Türkçe Sözlük'teki (Ayverdi) tanımlar alınarak değerlendirilmiştir.

ACI	
Meslek	Tanım
Hemşirelik	Ruhi veya dış etkenlerle vücudun dışında, deri bütünlüğünün bozulması neticesinde meydana gelen rahatsız edici his.
Tıp	Hastalık şartı olmaksızın vücuda gelen, olumsuz dış etkenlerden dolayı oluşan rahatsız edici his.
MBTS (5)	İçeriden veya dışarıdan gelen bir tesirle vücutta hissedilen ve bu tesirin ortadan kalkmasıyla geçen rahatsızlık durumu, ağrı, ızdırıp. (7. tanım)

10. Tablo: 'Acı' kelimesinin farklı tanımları

“Hemşirelik” mesleğinde verilen tanım incelendiğinde, iki farklı etken ve meydana gelme yeri göze çarpmaktadır. Bu durum, hemşirelerin pansuman vs. gibi işlemleri düşünerek bu tanımları yaptığını gösterebilir. Hemşireler, vücut üzerinde yapılan kan alma, pansuman, aşı gibi işlemleri yaptığından burada da vücudun dışına odaklanmışlardır. Doktorlar ise hastalık-tedavi ekseninde fikir yürütmüşlerdir. MBTS'deki tanıma bakıldığında, hemşirelik tanımına daha yakın olduğu; fakat iyileşme hâlini de göz önüne aldığı görülmektedir.

AĞAÇ	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Tek gövdeye sahip, taç oluşturan odunsu bitki.
Ormancılık ve Ağaç	Boyu en az 5m, çapı 10 cm'den aşağı olmayan; kökü, gövdesi ve tepesi olan, her yıl çap artımı yaparak kalınlaşan çok yıllık odunsu bitki.
MBTS (16)	Kökü toprak altında kalan, gövdesi yukarıya doğru yükselen ve gittikçe incelerek dallara ayrılan, kereste veya odun olmaya elverişli uzun ömürlü bitki. (1. tanım)

11. Tablo: 'Ağaç' kelimesinin farklı tanımları

“Bitki ve Tarım” mesleğindeki tanım incelendiğinde, ağacın herhangi sıradan bir bitki türü olduğu göze çarpmaktadır. “Ormancılık ve Ağaç” mesleğinde ise ağaç her türlü özelliğiyle açıklanması gereken, mühim bir bitki olarak görülmektedir. MBTS'nin tanımı “Ormancılık ve Ağaç” mesleğindeki tanıma benzemekle birlikte ağaçtan faydalanma açısından da bakıldığı görülmektedir.

AĞRI	
Meslek	Tanım
Hemşirelik	Vücudun içinde meydana gelen bir bozukluğun verdiği his, hastalık belirtisi.
Tıp	Hastalık, yaralanma sonucu vücudun herhangi bir yerinde oluşan sürekli ya da geçici acı.
MBTS (20)	Vücudun herhangi bir yerinde derinden ve yaygın bir şekilde hissedilen sürekli acı ve ızdırıp, sızı, veca. (1. tanım)

12. Tablo: 'Ağrı' kelimesinin farklı tanımları

“Hemşirelik” mesleğindeki tanım meydana gelen yere odaklanırken “Tıp” mesleğindeki tanım hastalık- tedavi üçgenine odaklanmıştır. Bununla birlikte MBTS’nin tanımı “Tıp” tanımıyla benzerlik göstermektedir. Bu açıdan MBTS’nin bu tanımı doktorluk gözüyle meydana getirdiği söylenebilir.

AKIM	
Meslek	Tanım
Elektrik	Elektronların gerilim farkından oluşan hareketi.
Enerji	Bir iletkenin birim zamanda geçen yük miktarı.
MBTS (29)	Su, hava, gaz vb. akıcı, yer değiştirici maddelerin, elektrik gibi bir enerjinin bir yöne doğru hareketine verilen isim, cereyan, seyyale. (1. tanım)

13. Tablo: ‘Akım’ kelimesinin farklı tanımları

Bu maddede meslekler arası farklılıklar göze çarpmaktadır. “Elektrik” mesleğindeki tanım elektriğin en alt birimine inerek yapılırken “Enerji” mesleğindeki tanım bir üst genel açıdan kelimeye yaklaşmaktadır. Öyle ki burada enerjinin hareket etmesine odaklanılmaktadır. MBTS’nin tanımı ise çok daha genel bir açıdan bakarak bütün enerji türlerini göz önünde bulundurmuş, aynı zamanda “Enerji” mesleğinin tanımına yaklaşmıştır.

AKUT	
Meslek	Tanım
Beslenme ve Yemek	Kısa süreli, dönemlik hastalık.
Hemşirelik	Vücutta aniden gelişen hadise.
MBTS (34)	Kısa zamanda kendini gösteren, çabuk ilerleyen, had.

14. Tablo: 'Akut' kelimesinin farklı tanımları

İki meslekteki tanımın da farklı noktalara odaklandıkları görülmektedir. Bununla birlikte MBTS'nin tanımı her iki tanımın birleşmiş hâli gibi görünmektedir. "Beslenme ve Yemek" mesleğinde kelime, bir hastalık şeklinde ifade edilirken öbürlerinde herhangi bir hadise şeklinde ifade edilmiştir.

AMPUL	
Meslek	Tanım
Eczacılık	Tek sefer kullanım için yapılmış şuruptan daha küçük ölçekli, vücuda zerk etmek suretiyle alınan sıvı ilaç.
Elektrik	Elektrik akımı ile içindeki iletkenin ısınmasıyla ışık yayan çeşitli biçimlerde lamba.
MBTS (53)	Elektrik akımının, içinde bulunan telleri akkor hale getirmesiyle ışık veren, havası boşaltılmış, genellikle armut biçiminde veya yuvarlak kapalı cam şişe. (1. tanım) İçinde şırınga edilecek sıvı ilaç bulunan, ağzı kızdırılarak kapatılmış küçük cam tüp. (2. tanım)

15. Tablo: 'Ampul' kelimesinin farklı tanımları

Tablo incelendiğinde MBTS'nin her iki meslek dalına ait tanımı da ihtiva ettiği görülmektedir. Bununla birlikte "Eczacılık" mesleğindeki

tanım, kelimeye “bir ilaç türü” açısından yaklaşırken MBTS’nin tanımı şeklen bir cisim olarak yaklaşmıştır.

ANEMNEZ	
Meslek	Tanım
Hemşirelik	Hastanın özgeçmişinin sorgulanması ve o andaki değerlendirmesinin yapılması.
Tıp	Hastadan hastalık belirtilerini, şikâyetlerini, hastanın öyküsünü dinlemek.
MBTS	-

16. Tablo: ‘Anemnez’ kelimesinin farklı tanımları

MBTS’de bulunmayan bu kelime, iki meslekte bariz farklılıklar göstermektedir. “Hemşirelik” mesleği, kelimeye hastanede yapılan rutin ve resmi bir işlem gözüyle bakarken “Tıp” mesleğinde kelimeye doktor-hasta ilişkisi içinde yaklaşılmaktadır.

ANESTEZİ	
Meslek	Tanım
Hayvanlar	Hayvanlara uygulanacak acı verici işlemler ve operasyonlarda ağrının ve acının duyulmaması için ilaçlarla tamamen uyutulması veya bölgede hissizlik oluşturulması işlemi.
Tıp	Uyuşturucu bir ilaç ya da herhangi bir hastalık sebebiyle vücudun bütününde ya da bir bölgesinde duyuların azalması ya da yok olması, bayıltmak.
MBTS (56)	Bir hastalık sonunda veya kloroform, eter gibi maddeler etkisiyle vücudun bütününde yahut bazı kısımlarında his azalması veya tamamen kaybolması. (1. tanım) Bazı ilaçlarla vücudun bütününde veya bazı kısımlarında hissi iptal etme, uyuşturma. (2. tanım)

17. Tablo: 'Anestezi' kelimesinin farklı tanımları

MBTS'nin tanımları birbirine yakın anlamı görünmektedir. Ayrıca iki meslekteki tanımlar incelendiğinde "Hayvanlar" mesleğinde ameliyat ve acı verici işlemlere odaklanılırken "Tıp" mesleğinde kelimeye ameliyat ve acı verici işlemlere değinmeden hislerin azaltılmasına odaklanılmıştır.

ANTİBİYOTİK	
Meslek	Tanım
Eczacılık	İltihaplı hâllerde ve iltihap riski olduğunda kullanılan ilaç grubu.
Hayvanlar	Zararlı mikro organizmaların vücut içerisinde öldürülmesi veya üremelerinin durdurulması maksadıyla ağızdan, haricen veya zerk yoluyla verilen tıbbi müstahzarlar bütünü.
MBTS (59)	Bitkilerde, özellikle küf mantarlarında bulunan yahut sentetik olarak elde edilen, birçok mikrobu yok etmek yahut gelişmelerini önlemek için tedavi maksadıyla kullanılan penisilin, teramisin, streptomisin vb. maddelere verilen ortak isim.

18. Tablo: ‘Antibiyotik’ kelimesinin farklı tanımları

“Eczacılık” mesleği kelimeye, “bir ilaç türü, mamullerden bir tanesi” şeklinde bakarken “Hayvanlar” mesleği kelimeye, “tedavi edici” açısından yaklaşmaktadır. MBTS’nin tanımı ise “Hayvanlar” mesleğine yakın olmakla birlikte elde edilme yöntemine de dikkat etmesi açısından ondan ayrılmaktadır.

AŞI	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	İki farklı bitkiyi birleştirme sanatı.
Hayvanlar	Hastalıklardan korumak maksadıyla hastalıkla karşılaşmadan önce vücutta bağışıklık oluşturmak için ağızdan veya zerk etmek yoluyla verilen hastalık etkenlerinin zayıflatılmış veya öldürülmüş hâli ile DNA'sı veya toksini.
Hemşirelik	Hastalıklardan korunmak için ağız ve zerk yoluyla vücuda verilen ölü veya zayıflatılmış mikrop.
MBTS (77)	Bir bitkinin dalı veya gövdesi üzerine diğer bir bitkiden alınmış kalem, göz, tomurcuk gibi parçaları eklemek işi. (1. tanım) Bazı hastalıklara karşı bağışıklık sağlaması için bir canlıya o hastalığın mikrobunu verme işi. (2. tanım)

19. Tablo: 'Aşı' kelimesinin farklı tanımları

“Bitki ve Tarım” mesleğindeki tanım ile MBTS’nin tanımı aynı yönde olmakla birlikte “Bitki ve Tarım” mesleğinin kelimeye yaklaşımı öbüründen çok daha farklıdır. Kelimeye bir sanat şeklinde yaklaşarak bu işlemi kendi mesleklerinde ön plana çıkarmaktadırlar. “Hayvanlar” ve “Hemşirelik” meslekleri benzer açıdan kelimeye yaklaşırlar da “Hayvanlar” mesleği kelimeyle ilgili çok daha fazla ayrıntıya değinmektedir; ancak “Hemşirelik” mesleği aşının içeriği ilgilenmeden yalnızca bu işlemi yaptıklarından ayrıntısına değinmemiştir.

BALGAM	
Meslek	Tanım
Eczacılık	Mukozayla birlikte ağızdan çıkan sıvı.
Tıp	Üst solunum yollarında hastalık durumunda ortaya çıkan mukuslu salgı, sekresyon.
MBTS (109)	Solunum yollarında tahriş ve iltihaplanma sebebiyle meydana gelen ve öksürülerek çıkarılan sümüksü madde.

20. Tablo: 'Balgam' kelimesinin farklı tanımları

“Eczacılık” mesleği kelimeye, “Tıp” mesleğinden çok daha dar kapsamlı yaklaşmaktadır. Bunun sebebi eczacılığın bunu sadece tedavi edilmesi gereken bir hâl olarak algılaması olabilir. Bununla birlikte “Tıp” mesleği kelimeye, hastalık ve vücut düzenini de düşünerek yaklaşmaktadır. MBTS’nin tanımı ise “Tıp” mesleğinin tanımına yakın bir bakış açıсындаır.

BALIK	
Meslek	Tanım
Balıkçılık	Su içerisinde (deniz, göl, akarsu) yaşayan, solunumunu solungaçları ile gerçekleştiren, hareketlerini yüzgeçleri ile sağlayan, vücutları genellikle pullarla örtülü, soğuk kanlı ve en ilkel omurgalı canlı.
Su Bilimleri	Kemikli balık: Vücudundaki ve iskelet sistemindeki destek yapılarının tamamı kemik yapısında olan balıklar. Kıkırdaklı balık: İskelet sistemindeki kemiklerin yapısı kıkırdak dokusundan oluşan balıklar.
MBTS (109)	Su içinde yaşayıp solungaçla nefes alan, çoğunlukla yumurtlama şeklinde üreyen omurgalı hayvanların ortak adı.

21. Tablo: 'Balık' kelimesinin farklı tanımları

“Balıkçılık” mesleği kelimeyi en ayrıntılı şekilde tanımlayan meslektir. Bunun yanı sıra “Su Bilimleri” mesleğinde ise balıkların türlerine değinilmiştir. MBTS'nin tanımı ise bütün deniz canlılarını kapsayacak genel bir tanımdır.

BASINÇ	
Meslek	Tanım
Uzay ve Uçak Sistemleri	Basınç (Pressure): Uçağın farklı bölüm ve parçalarında meydana gelen baskı.
Enerji	1. Rezervuar alanındaki su düşü farkından kaynaklanan su potansiyelinin türbin içinde oluşturduğu etki. 2. Doğalgazın bulunduğu veya temas ettiği yüzeye yaptığı zorlama.
Meteoroloji	Hava kütlelerinin birim alana uyguladığı kuvvet.
MBTS (115)	Herhangi bir kuvvetin bir cisim üzerinde meydana getirdiği itme tesiri, tazyik.

22. Tablo: 'Basınç' kelimesinin farklı tanımları

Bu kelime, bütün mesleklerde ortak bir itme kuvveti anlayışıyla açıklanmış olsa da kullanıldıkları mesleklerde farklılıklar göstermektedir. Bununla birlikte MBTS'de meslekler düşünülmeden ortak bir tanım yapılmıştır.

BATIRICI (KURŞUN, AĞIRLIK)	
Meslek	Tanım
Balıkçılık	Oltanın dibe batmasını sağlayan, geçmişte taş vb. ağırlık yapıcı materyallerin, günümüzde kurşunun kalıplara dökülmesi suretiyle üretilen çeşitli şekil ve ağırlıktaki yapılar.
Restorasyon ve Konservasyon	Kurşunluk: Klasik kurşun kaplı üst yapıların kurşunla kaplanmış olan sahaları.
MBTS (17)	Ağırlık: Ağır olması sebebiyle bir şeyin üzerine baskı yapması için kullanılan nesne. (7. tanım)

23. Tablo: ‘Batırıcı (Kurşun, Ağırlık)’ kelimesinin farklı tanımları

Bu kelimenin tanımlarının birbirinden çok uzak olduğu görülmektedir. Bunun sebebi bir meslekte birden fazla kelimenin aynı anlamda kullanılmasıdır. “Balıkçılık” mesleğinde kurşunluk ve batırıcı birlikte kullanıldığında böyle bir durum oluşmuştur. MBTS’nin tanımı “Balıkçılık” mesleğinin tanımıyla yakınlık göstermektedir.

BIÇKI	
Meslek	Tanım
Ormancılık ve Ağaç	Şerit testere (Bıçkı): Çok hızlı hareket eden, sonsuz bant şeklinde, dişleri olan testere makinesi.
Dericilik > Dericilik	Saraç bıçkısı (Yuvarlak bıçkı): Bütün deri kesimlerinde kullanılan özel bıçkı.
MBTS (143)	El veya makine ile kullanılan, ağaç ve tahta biçen büyük testere.

24. Tablo: 'Bıçkı' kelimesinin farklı tanımları

Bu tanımlardan hareketle MBTS'nin bu tanımı "Ormancılık ve Ağaç" mesleğinin anlayışıyla yaptığı söylenebilir.

BİZ	
Meslek	Tanım
Dericilik > Dericilik	El dikişlerinde delik açmak için kullanılır.
El Sanatları > Ebru	Suyun üzerine atılan boyalara şekil vermek için kullanılan çubuk.
MBTS (157)	İğne batırılması zor olan sert şeylerin dikilmesinde, iğnenin geçebilmesi için delik açmaya yarayan ucu sivri ve ince, demir alet, tığ.

25. Tablo: 'Biz' kelimesinin farklı tanımları

Farklı işlerde kullanılan bu kelime bütün tanımlarda yakın anlamlara gelmektedir. Bununla birlikte MBTS ve “Dericilik” mesleğinin tanımı birbirine yakındır.

BUHAR	
Meslek	Tanım
Enerji	Doğalgaz veya başka bir yakıt kullanılarak ısıtılan suyun kimyevi olarak faz değiştirmesi sonucu oluşan yapı.
Meteoroloji	Buharlaşıma: Suyun sıvı halden su buharı haline geçmesi hadisesi.
MBTS (169)	Isı etkisiyle sıvı ve bazı katı cisimlerin gaz durumuna geçmiş hâli.

26. Tablo: ‘Buhar’ kelimesinin farklı tanımları

“Enerji” mesleğinin tanımı dikkate alındığında kelimeye enerji türleri üzerinden yaklaşıtları görülmektedir. “Meteoroloji” mesleği ise en temelde suyun hâl değişimi olarak yaklaşmaktadır. MBTS’nin tanımı ise “Meteoroloji” mesleğinin tanımına yakınlık göstermektedir.

CİLT	
Meslek	Tanım
Baskı Teknolojileri	Kâğıtların dağılmaması için yapılan işçilik.
Dericilik > Tekstil	Derinin en üst katmanı.
MBTS (199)	İnsan veya hayvan vücudunu saran deri, ten. (1. tanım) Mukavvadan yapılp üstüne deri, bez, plastik veya kâğıt kaplanan ve yıpranmaması için dikilmek veya yapıştırılmak suretiyle kitabın üzerine geçirilen kap. (2. tanım)

27. Tablo: ‘Cilt’ kelimesinin farklı tanımları

Bu tabloda farklı açılardan tanımlar görülmektedir. “Dericilik” mesleğinin tanımıyla MBTS’nin 1. tanımı paralellik göstermektedir. Bununla birlikte “Baskı Teknolojileri” mesleğinin tanımıyla MBTS’nin 2. tanımı paralellik göstermektedir; fakat MBTS’nin tanımı bir cismi tanımlarken “Baskı Teknolojileri” mesleği yapılan işi tanımlamaktadır.

ÇEVRE	
Meslek	Tanım
Balıkçılık	Belirli bir hayat sahasında canlıların hayatları üzerinde etkili olan fiziki, kimyevi ve biyolojik faktörlerin bütünü.
Su Bilimleri	Ekolojik çevre: Balık, eklem bacaklı ve kabukluların içinde yaşadığı, türe özgü ph, sıcaklık, tuzluluk gibi kriterleri sağlayan su çevresi.
MBTS (227)	Canlıların içinde yaşadıkları tabii ortam. (4. tanım)

28. Tablo: ‘Çevre’ kelimesinin farklı tanımları

Bütün tanımların ortak bir anlayışla yazıldığı görülmektedir. “Balıkçılık” mesleğinde çevreye ait özellikler ifade edilirken “Su Bilimleri” mesleğinde canlıların hayatlarıyla ilgili noktalara da değinilmiştir.

ÇİÇEK	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Bitkinin üreme organı.
Ormancılık ve Ağaç	1. Yapraklı çiçekli ağaçların çoğalması için tohum üretmek maksadıyla ihtiyaç duydukları organ. 2. Kapalı tohumlu bitkilerde erkek ve/veya dişi üreme organları ile onları koruyan diğer kısımları (sepal, petal veya tepaller) taşıyan özelleşmiş yapı.
MBTS (233)	Tohumlu bitkilerin, üreme organlarını taşıyan güzel renkli ve ekseri güzel kokulu kısmı. (1. tanım) Çiçek açan süs bitkisi. (2. tanım.)

29. Tablo: 'Çiçek' kelimesinin farklı tanımları

Tanımlara bakıldığında ortak bir anlayışla hareket edildiği görülmektedir. Bununla birlikte “Bitki ve Tarım” mesleği kelimeye, temel bir anlayışla yaklaşırken “Ormancılık ve Ağaç” mesleği kelimeyi daha ayrıntılı açıklamıştır.

DAL	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Gövdede, üzerinde göz ve yaprak bulunduran yıllık veya çok yıllık bitki bölümleri.
Ormancılık ve Ağaç	Gövdeden çıkan ve ağacın taç kısmını oluşturan, olgunlaşmış ve odunlaşmış sürgün.
MBTS (248)	Bir ağaç gövdesinde çıkan kollardan her biri.

30. Tablo: 'Dal' kelimesinin farklı tanımları

“Bitki ve Tarım” mesleği kelimeye, “ağacın bir bölümü” olarak yaklaşırken “Ormancılık ve Ağaç” mesleği kelimeye bitkilerin çoğalması açısından yaklaşmaktadır. MBTS'deki tanım ise temel bir seviyede ifade etmiştir.

DAMAR YOLU	
Meslek	Tanım
Eczacılık	İntravenöz (damar içi) biçimdeki ilacın vücuda verilmesi için gereken açıklık.
Hemşirelik	Toplardamar ve atardamar üzerinde yapılan girişim.
MBTS	-

31. Tablo: 'Damar yolu' kelimesinin farklı tanımları

Tanımlar incelendiğinde “Eczacılık” mesleğinde, yapılan işlemlerde kullanılan alet ve yöntemlere odaklanılırken “Hemşirelik” mesleğinde yapılan işleme odaklanıldığı görülmektedir.

DAMAR	
Meslek	Tanım
Hemşirelik	Atardamar: Kalpteki temiz kanı organlara ulaştıran damar. Vücuttaki her hücrenin beslenebilmesi için vücutta kan ve sıvı akışının sağlandığı sistem. Toplardamar: Organlardaki kanı temizlenmesi için akciğer ve kalbe ulaştıran damar.
Tıp	Kanın bütün vücuda dağıtılmasını ve toplanmasını sağlayan ağ.
MBTS (251)	Canlı varlıkların vücudunda kan veya lenf dolaşımını sağlayan kanal.

32. Tablo: 'Damar' kelimesinin farklı tanımları

“Hemşirelik” mesleğinde vücuttaki damarların ayrı ayrı tanımlanmış olması hemşirelerin yaptıkları işlemlerde bu damarlarla etkileşim hâlinde olması ile açıklanabilir. “Tıp” mesleğindeki tanımda ise kullanılan “ağ” ifadesi, doktorların vücudun tamamına odaklandıklarını gösterebilir. Bunların haricinde “Hemşirelik”

mesleğinde “Tıp” ve MBTS’de olmayan “hücreleri besleyen sistem” ifadesi hemşirelerin odaklandıkları bir diğer husus olarak göze çarpmaktadır.

DEKOR	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Müzelerde konunun anlatımını canlandırmak için yapılan düzenleme, eser sergileme için oluşturulan saha.
Televizyon, Film, Reklamcılık, Yeni Medya	Seyirci (Duygulu dekor): Stüdyo programlarında stüdyo içinde bulunan duygulu tepkiler veren dekor.
MBTS (263)	Tiyatro, sinema ve televizyon oyunlarında olayların içinde geçtiği yerin görünüşünü canlandırmak için kullanılan çeşitli eşya, resim vb. şeylerin bütünü. (1. tanım) Bir yerin ve eşyanın çevresinde görüntü teşkil eden şeylerin hepsine verilen isim. (2. tanım)

33. Tablo: ‘Dekor’ kelimesinin farklı tanımları

“Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” mesleğindeki tanım ile MBTS’nin 2. tanımı yakınlık göstermektedir. Bununla birlikte “Televizyon, Film, Reklamcılık, Yeni Medya” mesleğindeki tanım ile MBTS’nin 1. tanımı yakınlık göstermektedir.

DEPO	
Meslek	Tanım
Dericilik > Dericilik	Tuzlanan derinin tabaklanmağa gitmeden önce toplanarak bekletildiği yer.
Lojistik	Hammadde, yarı mamul, nihai ürün vb. mal ve malzemelerin güvenli bir biçimde kullanılacakları ya da sevk edilecekleri zamana kadar saklanarak korunduğu yerler.
MBTS (269)	Eşya, malzeme vb. şeylerin saklandığı büyük ambar.

34. Tablo: 'Depo' kelimesinin farklı tanımları

MBTS'nin tanımı incelendiğinde en temel anlamın verildiği görülmektedir. Bununla birlikte "Dericilik" mesleğindeki tanım meslek içi özel kullanma şekillerini göstermektedir. "Lojistik" mesleğindeki tanım ise temel anlama yakınlık göstermektedir.

ELLEÇLEME	
Meslek	Tanım
Endüstri	Her bir kutu/palet/parçanın el veya araçlarla hareket ettirilmesi.
Lojistik	Yükün taşıma aracına en fazla yükü alabilecek şekilde yerleştirilmesi.
MBTS	-

35. Tablo: 'Elleçleme' kelimesinin farklı tanımları

Tanımlar, iki meslekte de farklılık göstermektedir. "Endüstri" mesleğinde "hareket etme" mânâsında kullanılırken "Lojistik" mesleğinde "yerleştirme" mânâsında kullanılmaktadır. Bununla birlikte

tanımlar, aynı mânânın farklı seviyeleri olarak düşünülebilir. Şöyle ki “hareket ettirme ve yerleştirme” aynı fiilin farklı merhaleleridir.

ENERJİ	
Meslek	Tanım
Elektrik	Bir cihazın belli bir zaman aralığında harcadığı veya ürettiği güçlerin toplamı.
Enerji	Jeotermal enerji: Yer kabuğundaki yüksek ısıda bulunan suların oluşturduğu enerji. Kinetik enerji: Hareket enerjisi. Mekanik enerji: Sistemin görülebilir şekilde somut makine parçalarıyla ürettiği-tükettiği andaki hâli. Potansiyel enerji: Suyun biriktirilmesiyle elde edilen, her an kullanmağa hazır enerji. Yenilenebilir enerji: Tabii kaynakların enerji üretimi esnasında değiştirilmeden tekrar tabiata bırakıldığı enerji tipi.
MBTS (344)	Maddenin yapısında var olan ve ısı, ışık, elektrik vb. şeklinde ortaya çıkan güç, maddenin tabiatında olan kudret. (1. tanım)

36. Tablo: ‘Enerji’ kelimesinin farklı tanımları

“Elektrik” mesleği kelimeye yalnızca “üretilen-harcanan güç” olarak yaklaşırken “Enerji” mesleği kelimenin kendisini tanımlamamakla birlikte türlerini ayrıntılı olarak tanımlamıştır. MBTS’de ise temek bir yaklaşımla bütün maddelerin yapısı üzerinden tanımlama yapılmıştır.

ENFEKSİYON	
Meslek	Tanım
Tıp	Vücutta hastalığa yol açan bir mikrobun yayılması.
Su Bilimleri	Deney enfeksiyonu: Canlı balıklarla laboratuvar şartlarında yapılan çalışmaların bütünü.
MBTS (344)	Çoğunlukla hastalık yapıcı mikroplarla veya organizmaya yabancı çeşitli maddelerle meydana gelen, vücutta mevziî veya yaygın olabilen, meydana getirdiği hastalığa göre belirtiler veren tıbbi olay.

37. Tablo: 'Enfeksiyon' kelimesinin farklı tanımları

“Su Bilimleri” mesleğindeki tanımın farklılaştığı görülmektedir. Burada hastalık dışarıda bırakılarak tanımlama yapılmıştır. MBTS “Tıp” mesleğinde yapılan tanımlar aynı yönde tanımlamalar yapmakla birlikte MBTS’deki tanımın sadece uzatılmış olduğu, “Tıp” mesleğinin tanımının ise açık ve anlaşılır olduğu görülmektedir.

ENJEKTÖR	
Meslek	Tanım
Hayvanlar	Hastalara ilaç zerki için kullanılan aparat.
Hemşirelik	Vücut içine zerk edilebilecek ilaç ve vücut sıvılarının alımını ve kolayca verilebilmesini sağlayan tıbbi araç.
MBTS (345)	Bir sıvının, akışkanın basınçla bir yere girmesini sağlayan alet, şırınga, iğne.

38. Tablo: 'Enjektör' kelimesinin farklı tanımları

“Hayvanlar” ve “Hemşirelik” mesleklerinin tanımlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bununla birlikte “Hayvanlar” mesleğinde sadece ilacın verilmesine odaklanılırken “Hemşirelik” mesleğinde vücuttan sıvı alınmasına ve kolayca verilmesine odaklanılmıştır. MBTS’deki tanımın ise her ne kadar vücuttan bahsettiği anlaşılrsa da tanımda buna yer verilmemiştir.

EVRAK	
Meslek	Tanım
Siyaset	Devlet tüzel kişiliğinin her türlü organına meramını anlatmak için oluşturduğu, yazılı metin; devletin dili.
Hukuk	Kıymetli evrak: Çek, senet niteliğinde bir değeri olan, bir hak bildiren evrak.
MBTS (361)	Bir konu üzerinde muamele görmüş kağıtlar. (2. tanım)

39. Tablo: ‘Evrak’ kelimesinin farklı tanımları

MBTS tanımı incelendiğinde herhangi bir mesleğe girmeksizin temel bir tanım yapıldığı görülmektedir. Öbür iki meslekte ise kelimenin kullanıldığı yerler açısından farklılıklar görülmektedir. “Siyaset” mesleğinde devletin iç yazışmaları için kullanılan bir kelime iken “Hukuk” mesleğinde, maddi açıdan yaklaşılan bir kelimedir.

EYVAN	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Selçuklu-Osmanlı mimarisinde bulunan, üstü tonozla örtülü, üç tarafı kapalı, bir tarafı tamamen açık mimari birim.
Restorasyon ve Konservasyon	Üç tarafı kapalı, bir yanı sofaya bağlı mekân.
MBTS (363)	Köşk, kasır, kemerli yüksek bina, çardak. (1. tanım) Divanhane, büyük salon, sofa. (2. tanım) mimar. Bir binanın iç veya dışındaki yalnız ön tarafı açık, genellikle kemerli kısım. (4. tanım)

40. Tablo: 'Eyvan' kelimesinin farklı tanımları

“Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” mesleği kelimeyi sanat açısından değerlendirerek yapıyı açıklamıştır. “Restorasyon ve Konservasyon” mesleğinde yalnızca binanın teknik bir birimi olarak tanımlanmıştır. MBTS ise temel seviyede tanımlarken mimarlık alanında yalnızca teknik bir birim olarak tanımlamıştır.

FATURA	
Meslek	Tanım
Bankacılık, Ekonomi, Maliye	Mal ve hizmet satan şahsın, alan şahsa düzenlediği mal ve hizmet sattığına dair ispat edici vesika.
Lojistik	Satıcı tarafından düzenlenen; malı, malın miktarını ve fiyatını gösteren ticari belge.
MBTS (371)	Satılan malın cinsini, fiyatını, miktarını gösteren ve satıcı tarafından alıcıya verilen hesap pusulası.

41. Tablo: 'Fatura' kelimesinin farklı tanımları

“Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleğinde “ispat etme” hususuna odaklanılırken “Lojistik” mesleğinde ticari bir tutum görünmektedir. MBTS’de yapılan tanım, “Lojistik” mesleğindeki tanımla paralellik göstermektedir.

FIFO	
Meslek	Tanım
Endüstri	İlk üretilen yarı mamul/parçanın ilk kullanılması.
Lojistik	FIFO (First In–First Out/İlk Giren İlk Çıkar): Bir işletmede kullanılan, üretime/satışa verilen mal ve/veya malzemelerin işletmenin stoklarına ilk girenler olduğunun kabul edildiği; çıkışların da işletmeye ilk giren mallardan başlayarak yapıldığı stok kontrol yöntemi.
MBTS	-

42. Tablo: 'FIFO' kelimesinin farklı tanımları

Aynı yönde yapılan iki tanım olmakla birlikte “Endüstri” mesleğinde malzemelerin kullanımına, “Lojistik” mesleğinde ise malzemelerin depolanmasına odaklanılmıştır.

FIRÇA	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Kazı yaparken çıkan eseri, yapılan tabakayı temizlemek, süpürmek ve detayları görebilmek için kullanılan alet.
El Sanatları > Çini	Tahrir fırçası: Kömür tozunu desen üzerinde gezdirerek desenin bisküviye geçmesini sağlayan samur tüyünden fırça.
El Sanatları > Ebru	Üzerindeki boyanın suyun üzerine eşit şekilde atılmasını sağlayan at kuyruğundan yapılma alet.
MBTS (382)	Bir şeyin üzerindeki toz ve kirleri temizlemekte veya bir maddeyi yayarak sürmekte kullanılan, bir araya getirilerek bir sapa bağlanmış kıl veya kıla benzer (hasır, naylon vb.) tellerden yapılmış illet.

43. Tablo: ‘Fırça’ kelimesinin farklı tanımları

Mesleklerde yapılan tanımların MBTS’de bir araya getirildiği görülmektedir. “Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” mesleğinde temizlik hususuna odaklanılırken “Çini” ve “Ebru” mesleklerinde fırçanın sürme özelliğine odaklanılmıştır. Ayrıca “Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” fırçanın yapıma maddesine odaklanılmazken “Çini” ve “Ebru” mesleklerinde fırçaların yapıldığı madde belirtilmiştir. Bu durum fırçanın hangi meslekte ne kadar ehemmiyete sahip olduğunu göstermektedir.

FİLM	
Meslek	Tanım
Baskı Teknolojileri	1. Ofset ve serigrafi baskıda kalıp pozlandırmakta kullanılan, yalnızca siyah veya şeffaftan, ışığı geçiren-geçirmeyen yerlerden oluşan materyal. 2. Flekso gibi esnek ambalajlarda kullanılan kâğıt haricindeki şişe etiketi, cips ambalajı gibi malzemeler.
Eczacılık	Film tablet: Mide rahatsızlığı olan kişilerin midesine zarar vermemesi veya bağırsakta çözünmesi için hapın kimyevi maddelerle kaplanmış hâli.
MBTS (386)	Işığı kesmek, içeriğinin görünmesini engellemek için camlara veya renklendirmek için duvar vb. bir yüzeye yapıştırılan çok ince levha. (4. tanım)

44. Tablo: ‘Film’ kelimesinin farklı tanımları

Burada birbirine yakınlık açısından “Baskı Teknolojileri” ve MBTS’nin tanımı göze çarpmaktadır. Farklı nesneleri ifade etseler de ışığı geçirme açısından aynı vazifeyi görmektedirler.

FLORESAN	
Meslek	Tanım
Elektrik	1. Elektrik akımı ile içindeki gazların kimyevi etkileşime geçmesi ile ışık yayan, çeşitli şekillerdeki lamba. 2. Elektrik akımı ile içindeki gazların kimyevi etkileşime geçmesi ile ışık yayan madde.
Su Bilimleri	Bazı balıkların ve bakteri türlerinin besi yerinde ürettikleri parlama özelliği.
MBTS (390)	Floresans hassasına sahip olan.

45. Tablo: ‘Floresan’ kelimesinin farklı tanımları

Kelimenin maddedeki tezahürleri aynı olmasına rağmen mesleklerdeki kullanımı farklıdır. Şöyle ki “Su Bilimleri” mesleği yalnızca parlama özelliğinden hareketle bu kelimeyi kullanmaktadır. “Elektrik” mesleği ise kimyevi yapısına odaklanarak tanım yapılmıştır. MBTS’deki tanımı ise kelimenin kendisini tanımlamak için yeterli değildir.

FORKLIFT	
Meslek	Tanım
Endüstri	Metal palet veya base&lid ile kapatılmış kutu parçalarının taşınması için kullanılan ekipmanlar.
Lojistik	Yükü deponun farklı yerlerine taşımak için kullanılan makine destekli araç.
MBTS	-

46. Tablo: 'Forklift' kelimesinin farklı tanımları

Her iki tanım da taşıma üzerinden yapılmış olsa da “Endüstri” mesleğinde yapılan tanımın paketleme işlemine odaklanılarak yapıldığı söylenebilir. Bununla birlikte “Lojistik” mesleğindeki tanımda “depo, araç” gibi kelimelerin kullanılması tanımın taşıma odaklı yapıldığını gösterebilir.

FREKANS	
Meslek	Tanım
Elektrik	Sıklık (Frekans): Bir sinyalin bir saniyedeki tekrar sayısı.
Enerji	Birim zamanda yapılan aynı tip hareketin yapısı.
MBTS (392)	<i>fizik.</i> Eş zaman aralıklarında düzenli olarak tekrarlanan hareketlerin birim zamandaki sayısı, sıklık [Birim zaman genellikle saniyedir].

47. Tablo: 'Frekans' kelimesinin farklı tanımları

Tanımlar incelendiğinde MBTS'nin tanımı ile “Elektrik” mesleğinin tanımının aynı yönde ilerlediği görülmektedir. Ayrıca “Enerji” mesleğindeki tanımda “yapı”ya odaklanılmış olması, bu alanın maddenin yapısıyla ilgilenen bir alan olmasıyla açıklanabilir.

GERİLİM	
Meslek	Tanım
Elektrik	Gerilim (Voltaj): Bir birim elektrik yükünü iki nokta arasında taşıyabilmek için gerekli olan iş miktarı. Yüksek gerilim: Gerilimi 35 kV'tan yüksek olan gerilim seviyeleri.
Enerji	Alçak gerilim: Potansiyel farkı 1000 V'a kadar olan, ev kullanımlarındaki gerilim. Bir iletkenin iki ucu arasındaki potansiyel fark. Orta gerilim: Potansiyel farkı 1000-35000 V arası olan, dağıtım noktalarındaki gerilim. Yüksek gerilim: Potansiyel farkı 35000 V üstü olan, üretim ile dağıtım merkezi arasındaki gerilim.
MBTS (416)	fizik. Bir elektrik devresinin iki noktası arasındaki elektrik yükü farkı, potansiyel farkı, voltaj, tevettür.

48. Tablo: ‘Gerilim’ kelimesinin farklı tanımları

“Enerji” ve MBTS'nin tanımları arasında paralellik göze çarpmaktadır. BU iki alanda yalnızca “iki uç arasındaki fark” şeklinde ifade edilen kelime “Elektrik” mesleğinde elektriğin hareketine odaklanılarak tanımlanmıştır.

GÖVDE	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Bitkilerde kök ile taç arasında iletimi ve bitkinin dik durmasını sağlayan bölüm.
Ormancılık ve Ağaç	Ağacın dik durmasını sağlayan, büyümesi için ihtiyaç duyduğu birçok gereksinimleri karşılayan organ.
MBTS (433)	Ağaçta kök, dal ve yapraklar dışındaki ana kısım. (5. tanım)

49. Tablo: 'Gövde' kelimesinin farklı tanımları

MBTS, herhangi bir ayrıntı vermeden temel bir tanım yapmıştır. “Bitki ve Tarım” ve “Ormancılık ve Ağaç” mesleği arasındaki temel fark, tanımlardaki (bölüm-organ) kelime farkıdır. “Ormancılık ve Ağaç” gövdeyi bir organ olarak görürken “Bitki ve Tarım” gövdeyi ağacın bir bölümü olarak görmektedir. “Ormancılık ve Ağaç” mesleğinin ağaca bakış açısı farklıdır. Ağacı, ihtiyaçları olan bir canlı gibi görmektedirler.

GÖZ	
Meslek	Tanım
Balıkçılık	Pala (Göz) [Olta iğnesinde]: Olta iğnesinin misinaya bağlandığı bölüm.
Bitki ve Tarım	Göz (Tomurcuk): Sürgün veya çiçek oluşturan bitki kısımları.
MBTS (434)	İçinden bir şey geçebilen yarık, delik. (3. tanım) Ağacın tomurcuk veren yerlerinden her biri. (8. tanım)

50. Tablo: 'Göz' kelimesinin farklı tanımları

İki meslekte de birbirinden çok farklı yönlerde iki tanım yapılmıştır. Bununla birlikte hem “Bitki ve Tarım” hem de “Balıkçılık” mesleklerinde kelime, bağlantı, çıkış noktası mânâlarında kullanılmıştır.

HALKA	
Meslek	Tanım
Balıkçılık	Oltalarda firdöndü ile aynı görevi üstlenen, paslanmaya karşı dayanıklı olması sebebiyle bakır, pirinç ve çelikten üretilmiş parçalar.
Ormancılık ve Ağaç	Yıllık Halka: Ağacın büyümesi esnasında kabuk ile odun arasındaki üretken dokunun büyüme dönemindeki faaliyetiyle oluşan ve ağacın yaşı, geçmişe ait hava durumu, sel, heyelan, kuraklık gibi bilgileri verebilen, bir yıllık artırımını gösteren yaş halkası.
MBTS (463)	Bir yere tutunmak veya bir şeyi bir yere tutturmak için kullanılan maden, tahta veya plastikten çember.

51. Tablo: ‘Halka’ kelimesinin farklı tanımları

İki meslekteki tanımlar birbirinden çok farklı yönlerde yapılmıştır. Bu sebeple herhangi bir yakınlıkları bulunmamaktadır. MBTS’deki tanım mesleklerin dışında temel bir tanımdır.

HASTALIK	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Bitki gelişimini sekteye uğratan fungus, bakteri, virüs gibi patojenlerin bitkide meydana getirdiği olumsuz etki.
Tıp	Kesin tanısı konmuş bir şekilde sağlığın bozulması.
MBTS (479)	Canlılarda organların yapılarında ve işleyişlerinde görülen bozukluk, sağlık durumu bozuk olma hâli. (1. tanım)

52. Tablo: ‘Hastalık’ kelimesinin farklı tanımları

“Tıp” mesleğindeki tanımda “tanısı konmuş” ifadesi yer almaktadır. Bu ifade, doktorluk mesleğinin asıl işlerinden biri olduğundan tanıma da yansımaktadır. Oysaki “Bitki ve Tarım” ve MBTS’de yalnızca bir bozukluk olarak ifade edilmektedir.

HOL	
Meslek	Tanım
Restorasyon ve Konservasyon	Apartman mimarisinde mekânların açıldığı kapalı iç mekân.
Denizcilik	Menhol: Portuçlara, ambarlara girişlerde kullanılan su geçirmez menfezler.
MBTS (512)	Evlerde oda kapılarının açıldığı genişçe yer, sofa. (1. tanım)

53. Tablo: ‘Hol’ kelimesinin farklı tanımları

Kelimeler farklı olsa da mânâ açısından bir benzerlik söz konusudur. Menhol, farklı bir kelime olmasına rağmen geçiş noktası mânâsına gelmektedir. Kelime “Restorasyon ve Konservasyon” mesleğinde binanın bir birimi olarak değerlendirilirken MBTS’de ev

üzerinden tanım yapılmıştır. Burada “Restorasyon ve Konservasyon” mesleğinin bakış açısı açık bir şekilde görülmektedir.

IRGAT	
Meslek	Tanım
Balıkçılık	Ağırlıklı olarak gırgır ağlarının denizden alınması esnasında tel halatın sarıldığı makara sistemi.
Denizcilik	Geminin özellikle baş ve kasara güvertesinde bulunan, çıpanın denize atılmasını ve denizden alınmasını sağlayan alet.
MBTS (527)	Ağır şeyleri ve gemi demirlerini kaldırıp çekmeye yarayan, birkaç kişi tarafından çevrilen bocurgat. (2. tanım)

54. Tablo: ‘Irgat’ kelimesinin farklı tanımları

“Balıkçılık” mesleği, avlama üzerine çalıştığı için tanımlar, “ağ” üzerinden yapılmıştır. “Denizcilik” mesleği ise gemiler üzerinden tanım yapmıştır. MBTS’nin de burada denizcilik yaklaşımıyla tanım yaptığı söylenebilir.

ISLAH	
Meslek	Tanım
Su Bilimleri	Bir balık türünün üretiminin başarılı olabilmesi için yapılması gereken genetik çalışmalar.
Hayvanlar	İrk ıslahı: Hayvanlardan daha fazla verim almak için ırkın özelliklerini yükseltmeğe veya başka bir ırka çevirmeğe yönelik yapılan tohumlama, seleksiyon vb. uygulamalar bütünü.
MBTS (528)	(-) Kelime var; fakat mesleki bir tanım değil.

55. Tablo: ‘İslah’ kelimesinin farklı tanımları

“Su Bilimleri” mesleğinin kelimeye, bilimsel çalışmalar açısından yaklaştığı, “Hayvanlar” mesleğinin ise teknik ve yapılan işlemler açısından kelimeye yaklaştığı söylenebilir.

IŞIK	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Biyokimyevi tepkimelerin, fotosentezin gerçekleşebilmesi için yeşil bitkilerin ihtiyaç duyduğu kimyevi enerji kaynağı.
Televizyon, Film, Reklamcılık, Yeni Medya	Ters Işık: Kameraya ışığın karşıdan (cepheden) gelmesi durumu.
MBTS (530)	(-) Kelime var; fakat mesleki bir tanım değil.

56. Tablo: ‘Işık’ kelimesinin farklı tanımları

Burada birbirinden farklı iki ışıktan bahsetmek mümkündür. “Bitki ve Tarım” mesleğindeki ışık, bir enerji kaynağıyken “Televizyon, Film, Reklamcılık, Yeni Medya” mesleğindeki ışık, aydınlatma mânâsındadır. “Bitki ve Tarım” mesleğinde ışık, bir ihtiyaç olarak görülmektedir.

İĞNE	
Meslek	Tanım
Balıkçılık	Çapraz iğne: Düz bir zemin üzerine konulduğunda zeminle tamamen çakışmayan, iğnenin uç kısmının yukarıda kaldığı iğne türü. Düz iğne: Düz bir zemine konulduğunda zemine tamamen temas eden iğne türü. Hırsız iğne: Zokalı takımlarda av gücünü artırmak maksadıyla zoka iğnesinin yanına takılan ikinci iğne. Olta iğnesi: Balık avında kullanılan, önceleri tahta, kemik ve bronz gibi malzemeden günümüzde ise çelik, bronz, nikel ve krom karışımından üretilen, şekil ve kalınlıkları farklı, balığın ağzına aldıktan sonra çıkaramayacağı çengel şeklindeki yapılar.
El sanatları > Çini	Boncuk iğnesi: Hazırlanan desenin bisküviye aktarılması için üzerinde delikler açmağa yarayan iğne.
El Sanatları > Tel Kırma	Teli kırmağa yarayan, arka kısmı geniş, tek-çift delikli iğne.
Hemşirelik	Hastalık durumunda tedavi maksatlı kullanılan ilacın zerk yoluyla vücuda

	aktarılmasını sağlayan enjektörün ucundaki sivri parça.
MBTS (542)	Dikiş dikmekte, nakış işlemekte kullanılan, bir tarafında iplik geçirilecek bir deliği bulunan, ucu sivri, ince çelik alet. (1. tanım) Sıvı halindeki bir ilacı vücuda vermek için kullanılan alet, şırınga, enjektör. (5. tanım) Balık oltası ucundaki küçük çengel. (8. tanım)

57. Tablo: 'İğne' kelimesinin farklı tanımları

“Balıkçılık” mesleğinde avlama ön planda olduğundan birden fazla iğne ile ilgili kelimenin ön plana çıktığı görülmektedir. “Çini” ve “Tel Kırma” mesleklerindeki iğneler birbirine yakın vazifelerde kullanılmaktadır. “Hemşirelik” mesleğindeki tanımın ise hasta üzerinde yapılan işlemlerin doğrultusunda meydana geldiği söylenebilir.

İLAÇLAMA	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Bitki hastalık ve zararlılarıyla mücadele etmek maksadıyla yapılan kimyevi uygulamalar.
Dericilik > Dericilik	Derinin kullanılacağı alana göre yapılan kimyevi işlem.
MBTS (551)	(-) Kelime var; fakat mesleki bir tanım değil.

58. Tablo: 'İlaçlama' kelimesinin farklı tanımları

“Bitki ve Tarım” mesleğindeki tanımın “bir çeşit zehir yoluyla hastalık ve zararlılardan korunma” bakış açısıyla yapılırken “Dericilik”

mesleğindeki tanımın “bir hazırlık çalışması” bakış açısıyla meydana getirildiği söylenebilir.

İLAÇ	
Meslek	Tanım
Eczacılık	Belirli dozlarda, uygun şekilde hazırlanmış insan sağlığına faydalı mamul.
Hayvanlar	Hastalıkların tedavisinde uygulanan, özel hazırlanmış her türlü tıbbi karışım ve müstahzar.
Hemşirelik	Tedavi ve koruma maksatlı kullanılan, ağız, deri ve zerk etmek yoluyla vücuda alınan karışım.
Tıp	Kesin tanıya vardıktan sonra hastanın iyileşmesi için verilen tedavi.
MBTS (551)	Bir hastalığı, bir yarayı iyi etmek üzere içilmek, herhangi bir yolla vücuda verilmek veya dışarıdan sürülmek suretiyle kullanılan maddelere verilen isim, em.

59. Tablo: ‘İlaç’ kelimesinin farklı tanımları

MBTS’nin tanımına bakıldığında, “Hemşirelik” mesleğiyle paralellik gösterdiği söylenebilir. Bu açıdan, MBTS’deki tanımın hemşirelik bakış açısıyla hazırlandığı söylenebilir. Zira, “Eczacılık” mesleğinin ilacın yapısına, “Hayvanlar” mesleğinin ilacın tedavi özelliğine, “Tıp” mesleğinin ilacın tanı-tedavi özelliğine odaklandığı söylenebilir.

İLTİHAP	
Meslek	Tanım
Eczacılık	Vücudun bir parçasının bakteri ve mikroorganizmalar ile ağrılı ve ateşli bir şekilde değişime uğraması.
Hemşirelik	İltihap (Apse): Vücuda giren bakteriyel, enfeksiyonel durumlara sebebiyet veren yaralanmalarda ve vücuda bölgesel olarak yerleşip enfeksiyona sebep olan bakterilerin yol açtığı vücudun tepkimesi olarak o bölgede toplanan oluşum.
MBTS (555)	<i>tıp.</i> Vücudun herhangi bir dokusunda mikroplara veya başka zararlılara karşı şişkinlik, kızarıklık, ısı artışı, ağrı ile şekillenen ve ileri safhasında irin toplanması da görülen, hayati özellik taşıyan koruyucu reaksiyonu, yangı. (1. tanım)

60. Tablo: 'İltihap' kelimesinin farklı tanımları

“Eczacılık” mesleği kelimeyi tanımlarken yapısına odaklanmadan vücuttaki etkisinden bahsetmektedir. Bu durum, “Eczacılık” mesleğinin ilaç odaklı çalışıyor olmasıyla açıklanabilir. “Hemşirelik” mesleği ise nasıl oluştuğu, vücuda etkisi gibi açılardan kelimeye yaklaşmaktadır. MBTS^’de verilen tanım, tıp mesleği içinde verilmiştir; fakat çalışmadaki “Hemşirelik” mesleğine ait tanımla da örtüşmektedir.

İPOTEK	
Meslek	Tanım
Bankacılık, Ekonomi, Maliye	Teminat konulan cisim, varlık.
Harita Mühendisliği	Banka tarafından parseldeki binanın üzerine konulmuş kısıtlılık.
MBTS (569)	Bir gayrimenkul üzerine bir borcun ödeneceğine dair teminat olmak üzere konan rehin.

61. Tablo: 'İpotek' kelimesinin farklı tanımları

Bu tablodaki tanımlar incelendiğinde tanımların benzer yönde ilerledikleri görülmektedir. Bununla birlikte “Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleği teminat konulan nesneye yönelirken “Harita Mühendisliği” mesleği kısıtlılığın kendisine yönelmektedir. MBTS’de yapılan tanım da “Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleğindeki tanımla paralellik göstermektedir.

İSTİFLEME	
Meslek	Tanım
Ormancılık ve Ağaç	İstif: Odun ürünlerinin miktar ve kalitesine göre yığınlar hâlinde düzenlenmesi.
El Sanatları > Çini	Fırındaki havanın eşit dağılmasını sağlayacak şekilde bisküvilerin fırına yerleştirilmesi.
Lojistik	Taşınması ya da depolanması istenen mal ve/veya eşyaların üst üste yığılması.
MBTS (577)	İstiflemek: Düzgün olarak üst üste koymak, dizip yerleştirmek, istif halinde yığmak.

62. Tablo: 'İstifleme' kelimesinin farklı tanımları

MBTS'nin tanımı incelendiğinde tanımın temel bir düzenleme bakış açısıyla yazıldığı söylenebilir. Aynı şekilde "Ormancılık ve Ağaç" ile "Lojistik" mesleğindeki tanımların da bu bakış açısıyla yazıldığı söylenebilir. Öte yandan "Çini" mesleğindeki tanımın yığın şeklinde değil, düzenli şekilde sıralanması mantığıyla hazırlandığı söylenebilir.

JENERATÖR	
Meslek	Tanım
Elektrik	Mekanik enerjiyi elektrik enerjisine çeviren cihaz.
Enerji	Elektrik üretmeğe yarayan, mekanik enerjiyi elektrik enerjisine çeviren elektrik makinesi.
Televizyon, Film, Reklamcılık, Yeni Medya	Karakter jeneratörü (KJ): Yayın esnasında ekranda görüntülenen bütün yazıların hazırlanıp yayına verildiği cihaz.
MBTS (593)	Mekanik enerjiyi dalgalı akım halinde elektrik enerjisine çeviren makine.

63. Tablo: 'Jeneratör' kelimesinin farklı tanımları

MBTS'nin tanımıyla "Elektrik" mesleğinin tanımı paralellik göstermektedir. Bununla birlikte "Televizyon, Film, Reklamcılık Yeni Medya" mesleğindeki tanım farklı bir cihazdan bahsetmektedir. Ayrıca "Elektrik" mesleğinin kelimeye 'cihaz' "Enerji" mesleğinin kelimeye 'elektrik makinesi' olarak yaklaşması bu mesleğin enerji türlerinin ayrı ayrı düşündüğünü gösterebilir.

KÂĞIT	
Meslek	Tanım
Baskı Teknolojileri	Bitkisel veya lif yapısındaki maddelerin mekanik veya kimyevi yollarla elde edilip birleştirilmesiyle oluşan materyal.
Ormancılık ve Ağaç	Lif yapısındaki bitki hücrelerinin su ve elekler yardımıyla keçeleşmesiyle elde edilen mamul.
MBTS (603)	Hamur haline getirilmiş bitki maddelerindeki çok ince liflerin keçeleştirilmesi suretiyle imal edilen, yazı yazmak, kitap basmak, sarmak, kaplamak gibi birçok işte kullanılan ince yaprak. (1. tanım)

64. Tablo: ‘Kâğıt’ kelimesinin farklı tanımları

“Baskı Teknolojileri” mesleğindeki tanımın kâğıdın meydana gelme basılma süreçlerini göz önüne alınarak hazırlandığı söylenebilir. Bununla birlikte “Ormancılık ve Ağaç” mesleğindeki tanımın kâğıdın hammaddesi düşünülerek hazırlandığı söylenebilir. “Baskı Teknolojileri” mesleği kelimeye teknik bir malzeme olarak yaklaşırken “Ormancılık ve Ağaç” mesleği kelimeye tabi bir malzeme düşüncesiyle yaklaşmaktadır. MBTS’nin tanımında ise kâğıdın kullanıldığı alanlara da dikkat çekilmiştir.

KANAMA	
Meslek	Tanım
Hemşirelik	Doku bütünlüğünün bozulması neticesinde meydana gelen kan akışı.
Tıp	Mide kanaması: Midenin iç duvarının kanaması.
MBTS (617)	Vücuttaki kanın damar dışına çıkması. (2. tanım)

65. Tablo: 'Kanama' kelimesinin farklı tanımları

“Hemşirelik” mesleğindeki tanımın hemşirenin hastayla olan münasebeti düşünülerek hazırlandığı söylenebilir. Zira bir hemşirenin hastayla kanama açısından karşılaşması ekseriyetle vücut dışındaki kanamalardır. “Tıp” mesleğine bakıldığında ‘kanama’ kelimesinin tanımlanmamakla birlikte ‘mide kanaması’ şeklinde bir türü verilmiştir. MBTS’deki tanım ise temel seviyedeki bir tanımdır.

KANUN	
Meslek	Tanım
Hukuk	Devletin işleyişini sağlamak, toplumun düzenini korumak ve insanların güven içerisinde yaşayabilmesi için yazılmış, nasıl bir yol izleneceğini ifade eden, normlar hiyerarşisinde anayasanın altında yönetmeliğin üstünde bulunan, bağlayıcılığı olan kurallar.
Siyaset	Belirli bir konuda emir ve yasaklar getiren, anayasaya aykırı olmamak kaydıyla belirli konuları düzenleyen yazılı metinler.
MBTS (619)	Devletçe konan ve her vatandaşın uyması gereken yazılı hukuk kuralı, yasa. (2. tanım) Bir toplumda uyulması gereken kural, usul, nizam. (3. tanım)

66. Tablo: ‘Kanun’ kelimesinin farklı tanımları

“Hukuk” mesleği kelimeyi her türlü özelliğiyle, kurallı bir şekilde tanımlamaktadır. Bu tanımda hukukun kurallı tarafını görmek mümkündür. “Siyaset” mesleğinde ise sadece ne işe yaradığına değinerek yanım yapılmıştır. MBTS’nin tanımları ise “Siyaset” mesleğindeki tanımlarla paralellik göstermektedir.

KAPLAMA	
Meslek	Tanım
Baskı Teknolojileri	Kaplama (Laminasyon): Kâğıt-kâğıt, kâğıt-plastik, plastik-plastik, plastik-metalize gibi iki farklı malzemenin birbiri üzerine yapıştırılarak çok katlı bir yapının oluşturulması.
Cevher, Malzeme, Metalürji	Bir malzemenin yüzey özelliklerini geliştirmek maksadıyla üzerine biriktirilen farklı malzeme/malzeme kombinasyonları.
Ormancılık ve Ağaç	Tomruğun soyulması veya kesilmesiyle elde edilen ince, uzun, geniş yüzeyli estetik desenli yapılar.
MBTS (622)	Bir şeyin üzerine kaplamak suretiyle geçirilen kat. (2. tanım) Tomruğun dilme makinesinden geçirilmesiyle elde edilen ince levha. (3. tanım) Üzerine galvanoplasti yoluyla daha değerli bir maden kaplanmış (madeni eşya). (5. tanım)

67. Tablo: 'Kaplama' kelimesinin farklı tanımları

“Baskı Teknolojileri” mesleğinde yapılan tanımda sadece kaplama yapılan malzeme isimlerine yer verilirken “Cevher, Malzeme, Metalürji” mesleğinde ise malzemelerin isimlerini vermeden yapı açısından tanım yapılmıştır. “Ormancılık ve Ağaç” mesleğinde ise ağaçtan elde etme süreciyle ilgili bir tanım yapılmıştır.

KAYNAK	
Meslek	Tanım
Cevher, Malzeme, Metalürji	İki malzemenin kısmi olarak ergitilerek birleştirilmesi için kullanılan imalat yöntemi.
Bilgi ve Belge Yönetimi	Elektronik kaynak: Elektronik çevrede internet, CD gibi bir sistem üzerinden işletilebilen materyal türü. Danışma kaynakları: Araştırmanın başında başvurulmuş ilk bibliyografya, dizin, el kitabı, sözlük, ansiklopedi gibi kullanıcılara bilgiye ulaşma sürecinde rehberlik eden, tanımlayıcı bilgileri içeren, ödünç verilmeyen kaynak.
Endüstri	Lojistik operasyonlarında kullanılan her bir iş gücü.
MBTS (645)	İki maden veya plastik parçayı yumuşayınca kadar ısıttıktan sonra sıkıştırma veya dövme yoluyla birleştirme, bir tek parça haline getirme usulü ve işi. (1. tanım)

68. Tablo: ‘Kaynak’ kelimesinin farklı tanımları

Bu tabloda farklılaşan iki tanım görülmektedir. “Cevher, Malzeme, Metalürji” mesleğinde bir birleştirme yöntemi olarak ifade edilen

kelime, öbür iki meslekte, sahip olunan, elde var olan bütün materyaller şeklinde tanımlanmıştır. “Bilgi ve Belge Yönetimi” mesleği içinde barındırdığı kaynakların her birini ayrı ayrı ifade ederken “Endüstri” mesleği kelimeyi genel bir yaklaşımla tanımlamıştır.

KOMİSYON	
Meslek	Tanım
Bankacılık, Ekonomi, Maliye	Mal veya hizmetin satılmasına aracılık etme esnasında elde edilen gelir.
Beslenme ve Yemek	Muayene komisyonu: Toplu yemek hizmeti veren kurumlarda, gelen her besinin teknik şartnameye uygun olup olmadığını değerlendiren üyeler topluluğu.
Sigortacılık	Sigorta acentesinin yapmış olduğu poliçe üretimi üzerinden elde ettiği kazanç.
MBTS (691)	Belirli bazı işleri görmek, inceleyip sonuçlandırmak üzere bir araya gelmiş üyelere meydana gelen topluluk, encümen. (1. tanım) Bir işte aracılık yapan kimseye verilen yüzde. (2. tanım)

69. Tablo: ‘Komisyon’ kelimesinin farklı tanımları

“Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleğindeki tanım ile “Sigortacılık” mesleğindeki tanımlar aynı yönde olsalar da birincisinde ‘gelir’ ikincisinde ‘kazanç’ ifadesinin kullanılması mesleklerin konuya bakışını göstermektedir. “Sigortacılık” mesleğinde daha çok ticari bir

kaygı görülürken “Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleğinde her türlü gelir düşünülmüştür. “Beslenme ve Yemek” mesleğindeki tanım ise bu mânâların haricinde bir grup olarak düşünülmüştür. MBTS’de her iki mânâya da yer verilmiştir.

KONTEYNER	
Meslek	Tanım
Endüstri	Özellikle denizaşırı ülkelerden gelen hammadde/yarı mamullerinin paketlemeleriyle beraber koyulduğu, büyük çapta elleçlemelerin yapılmasını kolaylaştıran araçlar.
Lojistik	Yüklerin içerisine konduğu, taşımacılık operasyonlarında tek tipi sağlayan metal taşıma kabı.
MBTS (693)	Özellikle deniz taşımacılığında yükleme boşaltmayı hızlandırmak ve malların muhafazalı bir şekilde naklini sağlamak için kullanılan, genellikle demirden, büyük ebatlı sandık, kap, kutu vb.

70. Tablo: ‘Konteyner’ kelimesinin farklı tanımları

“Endüstri” mesleğindeki tanımda, paketlemelerin daha iyi yapılmasına odaklanılırken “Lojistik” mesleğinde, tek tip ve taşımacılığa odaklanılmıştır. MBTS’nin tanımı “Endüstri” mesleğinin tanımına yakındır.

KÖK	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Bitkilerin toprağa tutunmasını ve topraktan su ve besin maddelerini almasını sağlayan organı.
Ormancılık ve Ağaç	Ağacın yer altında kalan, besin ve suyu topraktan gövdeye aktaran, ağacı ayakta tutan organı.
MBTS (701)	Bitkilerin, toprağın altında kalan ve topraktaki besin maddelerini emmelerine yarayan kısmı, cezr. (1. tanım) Ağaç ve bitkilerin toprağın altında en dipteki kısmından en uca kadar olan bütünü. (3. Tanım)

71. Tablo: 'Kök' kelimesinin farklı tanımları

İki meslekteki tanımlar birbirine yakın olmaklar birlikte “Ormancılık ve Ağaç” mesleğinde doğrudan ağaç üzerinden tanım yapılmıştır. Öbür meslekte ise bitkiler için genel bir tanım yapılmıştır. Ayrıca “Ormancılık ve Ağaç” mesleğindeki ifadeler dikkate alındığında, ağaca bir kişilik atfedildiği görülmektedir.

KRONİK	
Meslek	Tanım
Beslenme ve Yemek	Kalıcı, sürekli hastalık.
Hemşirelik	Hızlı veya yavaş gelişerek ömür boyu süren hadise.
MBTS (706)	(Hastalık için) Hemen iyileşmeyen, sürüp giden, süreğen, müzmin. (2. tanım)

72. Tablo: 'Kronik' kelimesinin farklı tanımları

İki meslekteki tanımlar, aynı yönde ilerlemekle birlikte “Hemşirelik” mesleğinde ‘ömür boyu’ ifadesi, hemşirelerin hastalarla olan yakınlığından kaynaklanabilir. Öbür tanımlarda insan faktörü düşünülmeden yalnızca hastalığa odaklanılmıştır.

KUBBE	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Binaların üzerini örtmek için kullanılan yarım küre biçimindeki mimari yapı.
Restorasyon ve Konservasyon	Yarım küre şeklinde üst örtü.
MBTS (707)	Yarım küre şeklinde olan bina, dam. (1. tanım)

73. Tablo: ‘Kubbe’ kelimesinin farklı tanımları

“Restorasyon ve Konservasyon” mesleğinde tanım, yalnızca binaların bir birimi şeklinde düşünülerek yapılmıştır. Bununla birlikte öbür meslek,tarihi araştırmalarda bulunduğu her bir yapıyı kullanma maksadına göre açıklama ihtiyacı hissetmiştir. Aynı şekilde meslek, bu kelimeyi mimari bir yapı olarak düşünmektedir.

KÜLTÜR	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Doku ve genleriyle oynanarak geliştirilen bitkiler.
Ormancılık ve Ağaç	İnsan eliyle yapılan ormancılık faaliyetleri. Doku kültürü: Bitkilerden alınan üretken hücrelerin arınmış besin çevrelerinde fidana dönüştürülmesi.
Tıp	Mikrobun belirli mekânlarda, belirli sıcaklıklarda çoğalması maksadıyla yapılan tanı koyma işlemi.
MBTS (726)	Uygun şartları hazırlayarak mikrop üretme. (5. tanım)

74. Tablo: 'Kültür' kelimesinin farklı tanımları

Tanımlar incelendiğinde ortak anlayışın, yapma çevrelerinde yapılan işlemlere verilen isim olduğu söylenebilir. Bununla birlikte “Bitki ve Tarım” mesleğinde nesnenin kendisine odaklanılırken öbür mesleklerde yapılan işleme odaklanılmıştır.

KÜNDEKÂRİ	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Geometrik şekillerde kesilen parçaların belirli bir düzen içinde geçmeli olarak birleştirilmesiyle yapılan dekoratif maksatlı ağaç işleme sanatı.
Restorasyon ve Konservasyon	Klasik yapılardaki ahşap işçilikleri tarzı.
MBTS (727)	Rutubet ve ısıya dayanıklı, sert ve kıymetli tahtaların, özellikle elma, ceviz ve armut ağaçlarından kesilmiş düzgün küçük parçaların, geometrik bir desen meydana getirecek biçimde ve kopup düşmesine imkân olmayacak şekilde birindeki dişlerin diğerinde açılan yuvalara geçirilmesi suretiyle yapılan, genellikle kapı, pencere, dolap kanatları, kürsü ve mihrap gibi mimari unsurlarda kullanılan ince marangozluk işleri ve ince marangozluğun bu işleri yapan şubesi.

75. Tablo: 'Kündekârî' kelimesinin farklı tanımları

“Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” mesleğinde kelimedden ‘sanat’ şeklinde bahsedilirken “Restorasyon ve Konservasyon” mesleğinde ‘işçilik tarzı’ şeklinde bahsedilmiştir. Bunun sebebi “Restorasyon ve Konservasyon” mesleğinin yapılar üzerinde işçilik yapması olabilir.

LİF	
Meslek	Tanım
Dericilik > Tekstil	Eğrilebilir özellikte olan, ince-uzun kesitli ham madde.
Ormancılık ve Ağaç	Odunun yapısında bulunan, yapı taşı selüloz olan, desteklik görevi yapan, uçları kapalı ince-uzun hücreler.
MBTS (744)	Hayvânî ve nebâtî maddelerin iplik gibi ince ve uzun parçası. (1. tanım)

76. Tablo: ‘Lif’ kelimesinin farklı tanımları

“Dericilik” mesleğinde kelimeye ‘eğrilebilir’ özelliğiyle yaklaşılmıştır; fakat yapı özelliklerine değinilmemiştir. Bu, mesleğin ilgisinin dışında olmasıyla açıklanabilir. Öte yandan “Ormancılık ve Ağaç” mesleğinde, yapısına ve görevlerine değinilmiştir.

LOJİSTİK	
Meslek	Tanım
Endüstri	Dış lojistik: Hammadde veya yarı mamullerin tedarikçilerden üretim teslim alım noktasına kadar taşınması. İç lojistik: Teslim alma noktasından hat kenarına kadar yapılan lojistik. Üretim yapılabilmesi için kaynakların temin edilmesi, taşınması.
Lojistik	Tüketicilerin veya işletmelerin gereksinimlerini karşılamak üzere, üretim noktası ile tüketim noktası arasındaki ürün, para ve bilgi akışının yönetimi süreci.
MBTS (746)	Askerlik sanatının, savaşta veya hareket halindeki bir ordunun iâşe ve ibate, yol, haberleşme, sağlık vb. hizmetlerinin savaş yeteneği bakımından en etkili durumda bulundurulması, şartlarının en iyi ve mükemmel şekilde sağlanması hususunu üstlenen bölümü.

77. Tablo: 'Lojistik' kelimesinin farklı tanımları

Bu tabloda dikkat edilmesi gereken husus “Lojistik” mesleğinin kelimeyi tüm yönleriyle ele almış olmasıdır. “Endüstri” mesleği ise birden fazla tanıma yer vermiştir. Bunun haricinde “Endüstri” mesleği yalnızca taşıma sürecine odaklanırken “Lojistik” mesleği, sebebini açıklamak suretiyle kelimeyi süreç olarak ele almaktadır.

MAHFİL	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Büyük camilerde, ayrılmış yüksekçe yer.
Restorasyon ve Konservasyon	Bina içlerinde ana katın dışında kotlar taşıyan, mekâna parmaklıklı olarak bitleştirilmiş yan mekânlar.
MBTS (756)	Büyük camilerde padişah ve müezzinler için ayrılmış yüksekçe ve parmaklıklı yer. (3. tanım)

78. Tablo: 'Mahfil' kelimesinin farklı tanımları

“Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” mesleğinde kelimeye cami özelinde yaklaşılırken “Restorasyon ve Konservasyon” mesleğinde genel mekân olarak düşünülmüştür. Ayrıca mekân özelliklerine de değinilmiştir.

MALA	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Büyük küreğin girmediği yerde toprağı, profili düzeltme, açma ve ince işlerde kullanılan alet.
Restorasyon ve Konservasyon	Malakâri: Kabartmalı alçı işçiliği ile yapılan tezyinat.
MBTS (765)	Sıvacıların veya duvarcılarının harç sürme ve düzeltmede kullandıkları, yassı, çoğu üçgen biçiminde, tahta saplı demirden alet, sürgü.

79. Tablo: 'Mala' kelimesinin farklı tanımları

MBTS'de yapılan tanım, şeklen kelimeyi tanımlarken "Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze" mesleğinde doğrudan kullanma alanı üzerinden tanımlama yapılmıştır. "Restorasyon ve Konservasyon" mesleğinde ise benzer bir kelime kullanılmıştır.

MALZEME	
Meslek	Tanım
Cevher, Malzeme, Metalürji	Mühendislik mamul ve sistemlerinin üretiminde kullanılan, mekanik, fiziki ve kimyevi olarak arzu edilen özelliklere sahip, doğal ya da yapay yöntemlerle elde edilen maddeler.
Lojistik	Envanter (Malzeme): Hammaddeler, iş süreçleri, ürün ve hizmetlerin üretilmesinde kullanılan her şey.
Turizm, Otel, Seyahat	Buket Malzeme: Otel odalarının banyolarında bulunan sabun, diş fırçası, tıraş seti, şampuan, duş seti malzemelerini içeren takım.
Baskı Teknolojileri	Baskı altı malzemesi: Herhangi bir baskı sistemiyle üzerine baskı yapılan kâğıt, karton, esnek ambalaj gibi malzemeler.
MBTS (766)	Bir iş için gerekli olan nesnelerin bütünü, gereç. (1. tanım)

80. Tablo: 'Malzeme' kelimesinin farklı tanımları

Tablo incelendiğinde kelimelerin yakın anlamlı olduğu, bununla birlikte mesleğin ihtiyaçlarına göre değişiklik gösterdiği söylenebilir. Bu açıdan MBTS'nin tanımının bu temeli oluşturduğu söylenebilir. "Turizm, Otel, Seyahat" mesleği haricindekilerin üretim odaklı olduğu söylenebilir.

MANTAR	
Meslek	Tanım
Balıkçılık	Yüzdürücü (Şamandıra, mantar): Mantar, plastik, polyester ya da fiberglas malzemeden üretilen, özellikle durgun ya da az akıntılı akarsularda olta iğnesinin su içinde belirli bir seviyede kalmasını ve balığın yakalandığının haber verilmesini sağlayan yapılar.
Ormancılık ve Ağaç	Üretimi yapılan, yenilebilen veya yenilmeyen, şapkalı olabildikleri gibi oduna arız olarak şapka üretmeyen fakat ciddi tahribatlara sebep olan organizmalar.
MBTS (769)	Pek çok çeşidi olan, bazıları zehirli, yapraksız, çiçeksiz bir bitki.

81. Tablo: ‘Mantar’ kelimesinin farklı tanımları

“Balıkçılık” mesleğindeki kelime yapay bir nesneden bahsederken “Ormancılık ve Ağaç” mesleğinde kelime canlı bir organizma olarak tanımlanmıştır.

MOTOR	
Meslek	Tanım
Elektrik	Elektrik motoru: Elektrik enerjisini mekanik enerjiye çeviren cihaz.
Enerji	Elektrik motoru: Elektrik enerjisini mekanik enerjiye çeviren makine. İçten yanmalı motor: Silindirik bir yapı içerisinde yakıtın yanmasıyla ortaya çıkan enerjiyi pistonlarla hareket enerjisine çeviren kapalı sistem yapıları.
Denizcilik	Vinç motoru: Gemi yükleme ve boşaltmalarında kullanılan yük vinçlerini tahrik eden ve çoklukla elektrik güçlü motorlar.
Endüstri	Tow truck/motor: Parçaların dollyler ile hat kenarına taşınmasını sağlayan akülü çekici ekipmanları.
Uzay ve Uçak Sistemleri	Motor (Engine): Uçağın güç kaynağı, motoru.
MBTS (833)	Herhangi bir enerjiyi mekanik enerjiye dönüştüren makine. (1. tanım)

82. Tablo: 'Motor' kelimesinin farklı tanımları

Kelimenin, mesleklerde tek başına bulunmadığı, söz grubu şeklinde yer aldığı görülmüştür. Burada dikkat edilmesi gereken husus “Elektrik” mesleğindeki tanımda kullanılan ‘cihaz’ kelimesiyle “Enerji” mesleğindeki aynı tanımda kullanılan ‘makine’ kelimesidir.

Bu şekilde “Elektrik” mesleğinin kelimeyi ‘elektronik’ bir anlayışla tanımladığı söylenebilir.

MUKAVEMET	
Meslek	Tanım
Cevher, Malzeme, Metalürji	Malzemenin çeşitli dış etkiler ve bu dış etkilerin sebep olduğu iç kuvvetler karşısında gösterecekleri davranış biçimini inceleyen bilim dalı.
Enerji	Dayanım.
MBTS (849)	<i>fizik</i> . Direnç. (2. tanım)

83. Tablo: ‘Mukavemet’ kelimesinin farklı tanımları

Tanımlar incelendiğinde “Cevher, Malzeme, Metalürji” mesleği haricindeki tanımların sadece birer karşılık olduğu görülmektedir. “Cevher, Malzeme, Metalürji” mesleğindeki tanım kendi içinde değerlendirildiğinde, kelimeyi bir süreç olarak ele aldığı söylenebilir.

MÜKELLEF	
Meslek	Tanım
Bankacılık, Ekonomi, Maliye	Kendisine vergi borcu düzenlenen gerçek veya tüzel kişi.
Hukuk	Vergi sorumluluğu altına giren şahıs.
MBTS (873)	Bir işi yapmak zorunda olan (kimse), yükümlü. (1. tanım) Vergi vermekle yükümlü olan kimse veya kuruluş. (3. tanım)

84. Tablo: ‘Mükellef’ kelimesinin farklı tanımları

“Hukuk” mesleğinde tanım incelendiğinde kelimeye dışarıdan bir bakışla tanım yapıldığı söylenebilir. Öyle ki özellik, sebep veya süreçle

ilgili bilgi verilmemiştir. “Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleğinde ise ‘vergi borcu’ üzerinden tanımlama yapılmıştır. Aynı zamanda tanımda kurumlar da düşünülmüştür.

NEM	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Bitkilerin hava ve toprakta ihtiyaç duyduğu su miktarı.
Meteoroloji	Nem (Rutubet): Havadaki su buharı miktarının yüzde (%) olarak ifadesi.
MBTS (924)	Havadaki su buharı. (1. tanım)

85. Tablo: ‘Nem’ kelimesinin farklı tanımları

“Bitki ve Tarım” mesleği kelimeye bitkilerin ihtiyacı açısından yaklaşmaktadır. Zira bu meslek için suyun temel tanımından öte bitkilere olan etkisi önemlidir. “Meteoroloji” mesleği ise alanı doğrudan su olduğundan temel olarak tanımlamıştır.

ODA	
Meslek	Tanım
Restorasyon ve Konservasyon	Mimarideki her bir mekân. Baş oda: Sivil mimaride katın egemen odası.
Turizm, Otel, Seyahat	King Suite Oda: Lüks oturma grubu, çalışma masası, jakuzi ve standart odalarda bulunmayan diğer hizmetlerin verildiği oda türü. Standart Oda: Otelin sunduğu standart hizmetlere sahip oda türü.
MBTS (944)	Bir binanın, özellikle bir evin mutfak, banyo, giriş ve salon dışındaki çalışma, oturma, yatma vb. işlere yarayan, bir veya daha fazla çıkışı olan bölümlerinden her biri. (1. tanım)

86. Tablo: 'Oda' kelimesinin farklı tanımları

“Restorasyon ve Konservasyon” mesleğinde mimari bir yapı olarak değerlendirilen kelime, “Turizm, Otel, Seyahat” mesleğinde ise gündelik hayatta kullanılan mânânın otel için şekillendirilmiş hâli verilmiştir.

OKSİJEN	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Bitkilerin ihtiyaç duyduğu enerjiyi açığa çıkarmak maksadıyla bünyesinde bulunan enerji kaynaklarını yakmada kullandığı gaz.
Uzay ve Uçak Sistemleri	Yüksek irtifada uçağın içindeki oksijen miktarını artırmak için kullanılan malzeme.
MBTS (946)	Tabiatta en çok havada serbest halde bulunan, hemen hemen her elementle birleşebilen, hayat ve yanma için gerekli, atom ağırlığı 16, atom numarası 8 ve sembolü O olan gaz durumundaki element, müvellidülhumuza.

87. Tablo: 'Oksijen' kelimesinin farklı tanımları

“Bitki ve Tarım” mesleğinde bitkiye yaklaşım dikkat çekmektedir. Bitkiden ihtiyaçları olan bir canlı olarak bahsedilmektedir. Ayrıca bu meslekte ‘bir gaz’ olarak bahsedilen kelime, “Uzay ve Uçak Sistemleri” mesleğinde ‘bir malzeme’ olarak tanımlanmaktadır.

ÖDEM	
Meslek	Tanım
Eczacılık	Vücutta anormal vücut sıvısı birikimi.
Tıp	Damar dışında sıvı toplanması.
MBTS (960)	Hücreler arasında biriken aşırı sıvının deri altı dokularında meydana getirdiği şişkinlik.

88. Tablo: 'Ödem' kelimesinin farklı tanımları

MBTS'de 'şişkinlik' şeklinde tanımlanan kelime, öbür kelimelerde 'birikim' ve 'toplanma' şeklinde görülmektedir. 'Birikmek' daha bilinçsiz bir hareket iken 'toplanmak' bilinçli bir harekettir. "Eczacılık" mesleği doğrudan kötü olan bir durumu ortadan kaldırmak maksadıyla hareket ettiğinden gerçekleşen durumun da kötü ve bilinçsiz olduğunun düşünebilir. Öte yandan "Tıp" hastalıklara öncelikle bilim olarak yaklaştığından her durum nötrdür. Ayrıca "Tıp" meleğinde 'damar dışı' ifadesi dikkate değerdir. Zira, eczacılar için 'damar dışında' olması ilk anda düşünülmesi gereken bir durum değildir.

PALET	
Meslek	Tanım
Endüstri	Orta/büyük parçaların paketleme şekli.
Lojistik	Europalet: Belirli ölçülerdeki paletler. Transpalet: Ürünleri toplama, yükleme ve boşaltmada kullanılan istifleme aracı.
MBTS (974)	(-) Kelime var; fakat mesleki bir tanım değil.

89. Tablo: 'Palet' kelimesinin farklı tanımları

Her iki meslekte de paketleme için kullanılan bu kelime "Lojistik" mesleğinde hangi maksatlarla kullanıldığına değinerek tanımlanmıştır. Buradaki fark, kelimenin "Endüstri" için sadece iş alanlarından biri

olması, “Lojistik” mesleği için ise ana işlerinden biri olmasıyla açıklanabilir.

PANDANTİF	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Kare veya dikdörtgen bir birimin üzerini kapatmak için kullanılan, ayaklardan kubbeye geçişi sağlayan mimari parça.
Restorasyon ve Konservasyon	Köşeden başlayıp dörtte bir kubbe desteği olan küre geometrisi.
MBTS (974)	mimar. Kubbeyi taşıyan kemerlerle kubbe kaidesinin arasını kapatan ve kare plandan kubbenin dairevi kaidesine geçmeyi sağlayan küre parçası biçimindeki üçgen köşelik, bingi, aslan göğsü. (2. tanım)

90. Tablo: ‘Pandantif’ kelimesinin farklı tanımları

“Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” mesleğinde kelimenin ne için kullanıldığına değinerek tanımlanmıştır. Mesleğin mimari yapıları araştırmak ve tanımlamak gibi bir vazifesi olması, bu türden ayrıntıları açıklayabilir. “Restorasyon ve Konservasyon” ise sadece yapıyı kendi içinde incelemektedir.

PARAZİT	
Meslek	Tanım
Hayvanlar	Canlı bir organizmanın içinde veya üzerinde, geçici veya daimi olarak yer veya gıda bulabilen öbür canlılar.
Su Bilimleri	Balığın derisi, solungaçları, iç organları ve kaslarında bulunabilen, hastalık yapıcı, gözle görülebilen veya görülemeyen hayvanî canlılar.
MBTS (977)	<i>biyo.</i> Asalak. (1. tanım)

91. Tablo: 'Parazit' kelimesinin farklı tanımları

“Su Bilimleri” mesleğinde kelime balık üzerinden tanımlanmaktadır. Ayrıca “Su Bilimleri” mesleğinde doğrudan hastalıkla ilişkilendirilerek tanım yapılırken “Hayvanlar” mesleğinde hastalık haricinde bir tanımlama yapılmıştır.

PAYANDA	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Duvarı güçlendirmek için kullanılan destek.
Restorasyon ve Konservasyon	Konsol veya kirişleri 45°C veya öbür açılarda destekleyen çapraz elemanlar.
MBTS (982)	Bir şeyin sağlam olarak durmasını sağlamak için konan destek, dayak.

92. Tablo: 'Payanda' kelimesinin farklı tanımları

MBTS’de yapılan meslekle haricinde hazırlanmış bir tanımdır. Öte yandan “Restorasyon ve Konservasyon” mesleğinde verilen yüzdellik ifade, bu meslekteki kişilerin çalışma düzeniyle ilgili bilgi vermektedir. Zira, yapılardaki tadilat çalışmaları bu tür veriler üzerinden

yürütülmektedir. Öbür meslekte ise bu tür bir veriye ihtiyaç duyulmamıştır.

PİLOT	
Meslek	Tanım
Denizcilik	Geminin rıhtıma yanaşması esnasında karadan gemiye gelerek kaptana kılavuzluk eden, bölgeyi en iyi bilen kişi.
Uzay ve Uçak Sistemleri	Uçağın her şeyinden sorumlu en yetkili personel.
MBTS (996)	Bir hava taşıtını kullanan ve yöneten kimse.

93. Tablo: 'Pilot' kelimesinin farklı tanımları

Tablodaki iki tanım da mesleğin içindeki farklı konumdaki kişiler için kullanılmaktadır. Bununla birlikte her ikisinde de kelimenin 'rehberlik etme' açısından tanımlandığı söylenebilir.

PLANKTON	
Meslek	Tanım
Balıkçılık	Su içinde suyun hareketine bağlı olarak hareket edebilen mikroskobik canlılar.
Su Bilimleri	1. Suda, tatlı suda, denizde bulunan bitki (fito) ve hayvan (zoo) türünden mikroskobik canlılar. 2. Deniz ve tatlı su balıklarının larva merhalesindeki yetiştiriciliğinde üreticiler tarafından kullanılan canlı yemler.
MBTS (999)	Deniz ve göl sularında bulunan mikroskobik canlılar topluluğu.

94. Tablo: 'Plankton' kelimesinin farklı tanımları

“Su Bilimleri” yetiştiricilikle ilgili bir alan olduğundan ikinci tanımda bu hususa değinilmiştir. Bununla birlikte birinci tanımında yalnızca türüne değinilmiştir. Öte yandan “Balıkçılık” mesleğinde hareket etme şekline değinilerek tanım yapılmıştır. Bu durum mesleğin denizdeki canlıların her birine ayrı ayrı ilgi gösterildiği hususunda fikir verebilir.

PLAN	
Meslek	Tanım
Harita Mühendisliği	Hâl-i hazır haritalar üzerinden yapılan yapılaşma düzenlemeleri.
Televizyon, Film, Reklamcılık, yeni Medya	Amerikan plan: Görüntüdeki kişinin dizden üstünün görüldüğü çekim açısı. Bel plan: Görüntüdeki kişinin belden üstünün görüldüğü çekim açısı. Detay plan: Görüntüdeki nesnenin belirli bir bölümünün yakından görüntülendiği çekim açısı. Geniş plan: Görüntünün mümkün olduğunca çok nesneyi gördüğü çekim açısı. Yakın plan: Bir kişi veya nesneye odaklanılarak yapılan çekim açısı.

MBTS (999)	Bir şehrin yapısını, sokaklarını, çeşitli bölümlerinin arazide yerleşme durumunu izdüşüm halinde ölçekli olarak gösteren çizim. (4. tanım) sinema. Bir sinema filminde alıcının bir kere sürekli çalıştırılmasıyla elde edilen bölüm, çekim. (5. tanım)
-------------------	--

95. Tablo: 'Plan' kelimesinin farklı tanımları

Bu tablodaki iki tanım birbirinden uzak iki meslekte yapılmıştır. Bununla birlikte iki meslekte de kelime, görüntüyü bir çerçeve içinde görmek bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

PLASTİK	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Heykeltıraşlık eserlere verilen isim.
Cevher, Malzeme, Metalürji	Malzemenin gerilmeye karşı kalıcı şekil değiştirmesi.
MBTS (1000)	Elle şekil verilebilen, şekil verilmeye elverişli olan. (1. tanım)

96. Tablo: 'Plastik' kelimesinin farklı tanımları

Tablodaki tanımlara bakıldığında her iki tanımın da malzemenin esnekliği üzerinden bir tanımlama yapıldığı söylenebilir. Öte yandan “Cevher, Malzeme, Metalürji” mesleğinde gerçekleşen hadise anlatılırken öbür meslekte, bu hadise sonrasında meydana gelen eser tanımlanmaktadır. Ayrıca MBTS'nin tanımı esneklik açısından

yanıltıcı olabilir. Zira tanımında esneklik üzerinden açıklama yapılırken öbür mesleklerde esneklik sonrası kalıcılık ifade edilmektedir.

POLİÇE	
Meslek	Tanım
Bankacılık, Ekonomi, Maliye	1. Şahsın sahip olduğu riski bir kurum yapısına devretmesi. 2. Borcun devri için kullanılan değerli kâğıt, borçlunun takası.
Hukuk	Belirli bir bedelin ödenmesi konusunda kayıtsız, şartsız bir havaleyi içeren evrak.
Sigortacılık	Satın alınan risklerle ilgili bütün ayrıntıların bulunduğu evrak.
MBTS (1000)	Bir alacaklının, belli bir parayı belli bir tarihte şahsına veya üçüncü bir şahsa ödemesi hususunu kendisine borçlu olan kimseye bildirdiği yazılı ödeme emri. (1. tanım) Sigorta sözleşmesinin yazılı şekli, sigorta senedi. (2. tanım)

97. Tablo: 'Polîçe' kelimesinin farklı tanımları

Bu tabloda üç ayrı meslekte dört tanım bulunmaktadır. “Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleğinde ‘riskin devri’ ve ‘borçlunun takası’ şeklinde iki ayrı tanım yapılmıştır. Burada birinci tanım “Sigortacılık” mesleğinin tanımıyla paralellik göstermekle birlikte “Sigortacılık” mesleğinin düzenlenen evraka, öbür mesleğin

yapılan işleme odaklandığı söylenebilir. Öte yandan “Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleğinde yapılan ikinci tanım ‘borç’ açısından “Hukuk” mesleğiyle paralellik göstermektedir. Ayrıca “Hukuk” mesleğindeki tanım, hukukun kurallı yapısını öne çıkarmaktadır.

RAF	
Meslek	Tanım
Endüstri	Hat kenarı ve stok alanlarına, parçaların belirlenen miktarda stoğunun konulduğu yerler.
Lojistik	Depoda düzeni sağlamak, ürünleri yerleştirmek için konumlandırılan alet.
MBTS (1010)	Dolap ve hücrelerin içini birkaç kısma ayıran, üzerlerine öteberi veya kitap koymaya mahsus yatay levhalardan her biri, aynı maksatla bir duvara veya köşeye yerleştirilen tahta vb. levha. (1. tanım)

98. Tablo: ‘Raf’ kelimesinin farklı tanımları

“Lojistik” mesleğinin tanımına bakıldığında, depolama sistemi içindeki raflardan bahsedildiği görülmektedir. Bununla birlikte “Endüstri” mesleğinde ise üretim bantlarının yanında bulunan araçlardan bahsedilmiştir. Bu kelime, kullanılış maksadı açısından farklılık göstermektedir.

REÇETE	
Meslek	Tanım
Eczacılık	Hastanın hastalığına uygun ilaçların doktor tarafından yazılmış olduğu kâğıt.
Tıp	Tanı konduktan sonra tedavi için izlenecek yol, verilen ilaçların bulunduğu belge.
MBTS (1017)	Doktorun hastasına gerekli gördüğü ilacı ve kullanılış şeklini üzerine yazdığı kâğıt. (1. tanım)

99. Tablo: 'Reçete' kelimesinin farklı tanımları

Tanımlar incelendiğinde “Eczacılık” mesleğindeki tanımda ‘doktor’ ifadesi göze çarpmaktadır. Ayrıca “Eczacılık” mesleğinin tanımında yalnızca ilaca odaklanıldığı görülmektedir. “Tıp” mesleğinde ise geniş bir tedavi süreci olarak değerlendirme yapılmıştır.

REHBER	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Müzeye gelen ziyaretçiyi müzede gezdiren ve eserleri tanıtan görevli.
Eczacılık	İlaç rehberi (Vademekum): Ruhsat almış ve insanlarda kullanılan ilaçların isimlerinin, etkilerinin ve içeriklerinin yazılı olduğu kitap.
MBTS (1019)	Turist ve ziyaretçilere refakat eden, onlara gittikleri yerler hakkında bilgi vermeyi meslek edinmiş olan kimse. (3. tanım) Bir konu hakkında gerekli bilgilerin toplandığı kılavuz kitap. (4. tanım)

100. Tablo: 'Rehber' kelimesinin farklı tanımları

Tablodaki iki mesleki tanım birbirinden uzak alanlarda kullanılmaktadır; ancak her iki tanım da yol gösterici, kılavuz mânâlarında kullanılmıştır.

RUHSAT	
Meslek	Tanım
Sigortacılık	Araçlarda, araç ve kullanıcısına ait bütün bilgilerin bulunduğu evrak.
Siyaset	Belli bir işin yapılmasına yönelik belli imtiyazlar ve yetkiler tanıyan, belli sorumluluklar getiren, mevzuatla belirtilmiş kişi veya kurumlarca verilen izin.
MBTS (1032)	(-) Kelime var; fakat mesleki bir tanım değil.

101. Tablo: 'Ruhsat' kelimesinin farklı tanımları

Her iki meslekte de kelime aynı mânâ çerçevesinde verilmektedir. Bununla birlikte kullanıldığı yerler farklılık göstermektedir. “Sigortacılık” mesleği, daha çok araçlar üzerinde çalıştığından tanımları da bu yöndedir. “Siyaset” mesleğine bakıldığında devlet işleyişindeki bütün kullanımlarını kapsayan bir tanım yapıldığı görülmektedir.

SAYIM	
Meslek	Tanım
Endüstri	Fabrika içi stoğun tüm envanter hareketi durdurularak fiziki olarak sayılması.
Beslenme ve Yemek	Karbonhidrat sayımı: Hususiyetle insülin kullanan diyabetli hastalarda, alınan karbonhidrata göre yapılması gereken, insülini öğreten bir beslenme yöntemi.
MBTS (1069)	(-) Kelime var; fakat mesleki tanım değil.

102. Tablo: 'Sayım' kelimesinin farklı tanımları

“Endüstri” mesleğindeki tanım tahmin edilebilir, anlaşılabilir tanımdır. Öte yandan “Beslenme ve Yemek” mesleğinde yapılan tanım

ise hastanın kendi planlamasını yaptığı bir düzen içerisinde hazırlanmıştır.

SELÜLOZ	
Meslek	Tanım
Baskı Teknolojileri	Kâğıdın ham maddesini oluşturan odunsu madde.
Ormancılık ve Ağaç	Odunun temel bileşenlerinden biri olan, odunun yüzde otuz-yüzde ellisini oluşturan uzun zincirli karbonhidrat.
MBTS (1080)	Bitki hücrelerinin zarlarını meydana getiren ve temel maddesi $(C_6H_{10}O_5)_n$ olan, kâğıt, sun'î ipek ve patlayıcıların imâlinde kullanılan hidrokarbon.

103. Tablo: 'Selüloz' kelimesinin farklı tanımları

“Baskı Teknolojileri” mesleğinde kelime yalnızca bir hammadde olarak değerlendirilirken “Ormancılık ve Ağaç” mesleğinde yapıya inerek tanım yapılmıştır.

SENSÖR	
Meslek	Tanım
Elektrik	Algılayıcı (Sensör): Herhangi bir eşyayı algılayıp elektrik verisi olarak alınmasını sağlayan elektronik eleman.
Enerji	Otomasyon, ölçme yapılması gerektiren sistemlerde kullanılan algılama hassasiyeti yüksek teknolojik cihazlar.
MBTS	-

104. Tablo: 'Sensör' kelimesinin farklı tanımları

“Elektrik” mesleğindeki tanımda gündelik hayattaki kullanımına odaklandığı görülmektedir. “Enerji” mesleğinde ise çeşitli sistemlerdeki teknik kullanımına odaklanılmıştır.

SERAMİK	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Seramik (Çanak-çömlek): Antik dönem kap-kacak.
Cevher, Malzeme, Metalürji	İyonik bağ yapısına sahip, rijit, korozyon direnci yüksek, yalıtkan, ergime sıcaklığı yüksek, ısı etkisi ve ardından soğutma ile hazırlanan inorganik, metalik olmayan malzeme grubu.
MBTS (1086)	Bir cins kilin yüksek ısıda pişirilmesiyle elde edilen toprak eşya, vazo, sürahi vb. nesnelere verilen isim, keramik.

105. Tablo: 'Seramik' kelimesinin farklı tanımları

“Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” mesleği sadece kendi alanına girdiği kadarıyla bir araç-gereç olarak tanımlamıştır. “Cevher, Malzeme, Metalürji” mesleği ise yapıya odaklanarak tanımlama yapmıştır.

SERUM	
Meslek	Tanım
Eczacılık	Vücuda damar yoluyla verilen, tuz veya şeker oranı vücuda uygun olan sıvı ilaç.
Hayvanlar	Hastalıkların tedavisinde kullanılan değişik içerikli ve çoklukla damar içi uygulanan hacimli sıvı biçimli ilaç.
Hemşirelik	İçinde kimyevi elektrolitler barındıran, vücudun ihtiyacı olduğunda damar içine zerk yoluyla verilen sıvı takviyesi.
MBTS (1092)	Vücudun su ihtiyacı yanında besleyici maddeleri de sağlayan ve damar yoluyla vücuda verilen sıvı. (2. tanım)

106. Tablo: 'Serum' kelimesinin farklı tanımları

“Eczacılık” mesleği, ilaç odaklı bir meslek olduğundan yapılan tanımda da yalnızca serumun özelliklerine değinerek bir tanım yapılmıştır. “Hayvanlar” mesleğinde ise ne için kullanıldığına ve uygulama şekline değinilmiştir. Bu durum, veterinerlerin doğrudan hasta üzerinde uygulama yapmasından olabilir. “Hemşirelik” mesleğinde ise vücuda verilme şekline değinilmiştir. Bu durum, hemşirenin serumla olan ilişkisinin hastaya takma ve çıkarma şeklinde olmasından kaynaklanabilir.

SICAKLIK	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Bitkilerin büyüme ve gelişmeleri için bünyelerinde gerçekleşen metabolik faaliyetleri başlatan, enzimleri harekete geçiren enerji.
Meteoroloji	Bir cismin iç enerjisinin bir göstergesi.
MBTS (1098)	Aletle ölçülebilen ısı derecesi, sühnet. (2. tanım)

107. Tablo: 'Sıcaklık' kelimesinin farklı tanımları

“Bitki ve Tarım” mesleğinde bitkilerin gelişme süreçlerine odaklanılmıştır. Meslekte kelimeye ‘enerji’ şeklinde yaklaşılırken “Meteoroloji” mesleğinde ‘bu enerjinin göstergesi’ şeklinde yaklaşmıştır.

SİGORTA	
Meslek	Tanım
Bankacılık, Ekonomi, Maliye	Riskin satın alınması.
Lojistik	Oluşabilecek risk öncesinde sigorta şirketine ödenen prim ve oluşan risk sonrasında sigorta şirketi tarafından ödenen tazminat.
Sigortacılık	Oluşabilecek risklere karşı güvence altına alınmak. Aşkın sigorta: Sigortalanan yer, araç veya değer bedelinin üstünde gösterilmesi. Eksik sigorta: Sigortalanan yer, araç veya değer bedelinin altında gösterilmesi.
MBTS (1108)	İleride doğabilecek muhtemel bir riskin sebep olacağı zararın belirli bir ücret karşılığında teminat altına alınması ve bu husus için yapılan iki taraflı sözleşme. (1. tanım)

108. Tablo: ‘Sigorta’ kelimesinin farklı tanımları

“Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleğinde risk satın alınabilen bir şey olarak değerlendirilmiştir. Bu durum, mesleğin alım-satım ile olan ilişkisinden kaynaklanabilir. “Lojistik” mesleği ise sahada çalışan şirketlerden oluştuğundan sigorta ile olan ilişkisi ‘sigorta yaptıran müşteri’ bakış açısıyla şekillenmiştir. Öyle ki sigorta yaptırarak zararını

karşılması açısından kelimeye yaklaşmaktadırlar. “Sigortacılık” mesleği ise kelimeyi risk-güvence ekseninde değerlendirmektedir.

SİT	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Korunan saha.
Harita Mühendisliği	Sit alanı: Yapılaşma kriterleri planda belirtilmiş, korunan saha.
MBTS (1115)	Tarih öncesinden günümüze kadar gelen ve eski çağlara, eski uygarlıklara ait kültür değerlerini temsil eden eser veya kalıntı. Sit alanı: Sit eserlerini üzerinde bulunduran veya asırlık ağaçların, kayaların vb. tabii anıt niteliğindeki şeylerin koruma altına alındığı yer.

109. Tablo: ‘Sit’ kelimesinin farklı tanımları

“Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” mesleğinde kelimeye araştırma ve kazı yapılması açısından bakılarak bunun haricindeki durumlar göz önünde bulundurulmadan yaklaşılabilir. Öyle ki sahanın kapatılmış ve korunmuş olması bir arkeolog için yeterlidir. “Harita Mühendisliği” mesleği ise şehir planlaması içindeki yapısına odaklanarak tanımlama yapmıştır.

SOĞUK ZİNCİR	
Meslek	Tanım
Eczacılık	İki-sekiz derecede saklanması gereken ilaçlar.
Lojistik	Frigorifik (Frigo/Soğuk Zincir) taşıma: Taşınacak ürünün (gıda, ilaç, kimyasal, vb. gibi) özel ısı ayarı gerektiren araç ve aletlerle taşınması.
MBTS	(-)

110. Tablo: ‘Soğuk zincir’ kelimesinin farklı tanımları

Her iki tanıma bakıldığında kelimelerin aynı yönde kullanıldığı söylenebilir. Bununla birlikte “Eczacılık” mesleği taşıyan ilaçlara odaklanırken “Lojistik” mesleği taşıma işine odaklanmaktadır.

SORUŞTURMA	
Meslek	Tanım
Hukuk	Savcılık aşamasındaki ameliyeler.
Siyaset	Belli bir olayın, fiilin usulüne uygun olarak meydana gelip gelmediğini araştırmağa yönelik fikrî ve yazılı çalışma.
MBTS (1123)	İşlenen bir suçla ilgili olarak idari veya adil bir makam tarafından yapılan sorgulama, tahkikat. (2. tanım)

111. Tablo: ‘Soruşturma’ kelimesinin farklı tanımları

“Hukuk” mesleğine bakıldığında kelimenin hukuki süreçlerden birini ifade ettiği söylenebilir. “Siyaset” mesleğinde ise bu işin nasıl yapıldığına odaklanılmıştır.

STOK	
Meslek	Tanım
Endüstri	Parça teslim alanından hat kenarına kadar lead time, güvenlik (hat duruşu, hurda, vb. karşı) vb. parametrelere dayanarak belirlenen miktarda parçanın fabrika içinde tutulması.
Lojistik	Herhangi bir işletmenin faaliyetlerini sürdürebilmek için elinde bulundurduğu fiziki varlıklar.
MBTS (1129)	Kullanılmak veya satılmak üzere bir yerde toplanmış, depolanmış mal, eşya, ham madde, yedek parça; istif. (1. tanım)

112. Tablo: 'Stok' kelimesinin farklı tanımları

“Endüstri” mesleğinin tanımı incelendiğinde, üretim süreçlerini dikkate alarak kelimeye yaklaştığı söylenebilir. Öte yandan “Lojistik” mesleği ise yine üretimi dikkate almakla birlikte elde tutulan varlıklara odaklanmıştır.

ŞOK	
Meslek	Tanım
Hemşirelik	İnsan vücudunun fiziki, kimyevi, biyolojik etkilere verdiği olağanüstü tepki.
Cevher, Malzeme, Metalürji	Termal şok: Malzemenin ani değişen ortam sıcaklığından dolayı anormal derecede esneme veya büzüşmesi ile gerçekleşen ve belli bir süre sonra malzemenin çatlaması ile neticelenen süreç.
MBTS (1175)	Çarpma, ameliyat, zehirlenme vb. ani ve şiddetli bir olay ve beklenmeyen bir durum karşısında organizmanın gösterdiği tepki sonucunda ortaya çıkan karmaşık belirtilerin bütünü.

113. Tablo: 'Şok' kelimesinin farklı tanımları

Kelimelerin mesleklerdeki karşılığı her iki meslekte de farklı yapılar üzerinde olsa da meydana getirdiği netice aynıdır. Bununla birlikte “Hemşirelik” mesleği temel bir süreç şeklinde değerlendirirken “Cevher, Malzeme, Metalürji” mesleği süreci ve sonucu birlikte düşünerek tanımlama yapmıştır.

TAHLİL	
Meslek	Tanım
Hemşirelik	Hastanın tanı ve tedavi sürecinde laboratuvarında yapılan tetkikler.
Tıp	Teşhise gitmekte, anemnez ve muayene sonrasında doktorun yaptırdığı işlemler, testler.
MBTS (1188)	Birleşik bir maddenin birleşimindeki yalın cisimlerin niteliğini veya niceliğini anlamak için yapılan iş, analiz. (1. tanım)

114. Tablo: 'Tahlil' kelimesinin farklı tanımları

“Hemşirelik” mesleğinde kelimeye teknik olarak laboratuvarında yapılan bir işlem şeklinde yaklaşıldığı görülmektedir. “Tıp” mesleğinde ise tedavi sürecinin bir parçası olarak görüldüğü söylenebilir. Öyle ki doktorlar bu işlemi tedavi süreciyle birlikte düşünürken hemşireler için yapılan rutin bir işlem olabilir.

TALEP	
Meslek	Tanım
Bankacılık, Ekonomi, Maliye	Bir mutabakatın, bir işin isteyen tarafı.
Endüstri	Müşteri (fabrika) tarafından her bir yaşayan parça için kullanıma bağlı istenen parça adedi.
MBTS (1196)	(-) Kelime var; fakat mesleki tanım değil.

115. Tablo: 'Talep' kelimesinin farklı tanımları

“Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleği ticari hayatı düzenleyen bir yapı olduğundan bu yapı içindeki bütün elemanları kapsayacak temel bir tanımlama yapmış olabilir. “Endüstri” mesleği ise alınıp satılan malzeme açısından tanımlama yapmıştır.

TANSİYON	
Meslek	Tanım
Hemşirelik	Kalbin her atımda damara yaptığı basınca karşılık damarın göstermiş olduğu direnç neticesinde oluşan dalgalanma.
Tıp	Atardamarda kanın damar duvarına yaptığı basınç.
MBTS (1200)	Atardamar içindeki kanın damar çeperine yaptığı basınç. (1. tanım)

116. Tablo: 'Tansiyon' kelimesinin farklı tanımları

Tanımlar incelendiğinde “Tıp” mesleğinde temel olarak tanımlama yapılırken “Hemşirelik” mesleğinde sürecin ele alındığı söylenebilir. Öyle ki kan alma, aşı yapma gibi işleri hemşireler yaptığından tanımlama yapılırken bu işlerin düşünüldüğü söylenebilir.

TAŞIYICI	
Meslek	Tanım
Endüstri	Taşıyıcı (Dolly): Parçaların hatta taşınması için kullanılan arabalar.
Lojistik	Ulaştırma hizmetleri sağlayan, taşıma araçlarına sahip olan ve işleten firma.
MBTS (1208)	Taşımak işini yapan kimse veya şey.

117. Tablo: 'Taşıyıcı' kelimesinin farklı tanımları

“Endüstri” mesleğinde fabrika içindeki bir iş dikkate alınırken “Lojistik” mesleğinde araçları yöneten firmalara odaklanılmıştır. Öyle ki “Lojistik” mesleğinin ana işi taşıma olduğundan tek tek araç değil bütünü düşünmektedir.

TEDARİKÇİ	
Meslek	Tanım
Endüstri	Tedarikçi (Supplier): Parçanın temin edildiği firmalar.
Lojistik	Herhangi bir mal ya da hizmetin üretim sürecinde kullanılacak her türlü mal, malzeme ya da hizmetin sağlayıcısı.
MBTS	(-) Kelimenin farklı biçimleri bulunmaktadır.

118. Tablo: ‘Tedarikçi’ kelimesinin farklı tanımları

“Endüstri” mesleğinde sadece parçanın alındığı firma dikkate alınmıştır. Bu, fabrikanın tedarik işindeki bir tarafı ifade etmesinden olabilir. Öte yandan “Lojistik” mesleğinde lojistik firmalarının alım-satım yapan iki tarafla da münasebetli olması tanımı daha ayrıntılı hâle getirmiş olabilir.

TEMİNAT	
Meslek	Tanım
Bankacılık, Ekonomi, Maliye	Teminat (Güvence): Bir anlaşmada taraflardan birinin öbürüne borcunu ödeyebileceğine, işi tamamlayabileceğine dair gösterdiği kaynak.
Sigortacılık	Sigorta şirketinin satın aldığı risk.
MBTS (1233)	Güvence, garanti.

119. Tablo: ‘Teminat’ kelimesinin farklı tanımları

Bu kelime iki farklı mânâ görülmektedir. “Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleğinde yapılan tanım incelendiğinde, gündelik hayatta kullanılan mânâyâ yakın olduğu söylenebilir. Bununla birlikte “Sigortacılık mesleğindeki tanım kelimeye bakış açısının değiştiğini

gösterebilir. Öyle ki sigorta şirketinin satın aldığı riskler ile müşterinin güvence altına alınmış olması açısından yaklaşımış olabilir.

TIRAŞ	
Meslek	Tanım
Hayvanlar	Kedi ve köpeklerde uzayan kılların istenilen boy ve şekilde kısaltılması işlemi.
Dericilik > Dericilik	Tıraşlama: Yalıklarda kireç ve zırnık ile olgunlaştırılan deri üzerindeki tüylerin alınması.
MBTS (1255)	Dibinden kesme, kazıma, tıraş. (1. tanım)

120. Tablo: ‘Tıraş’ kelimesinin farklı tanımları

“Her iki meslekteki tanım da aynı yönde yapılmıştır. “Hayvanlar” mesleğinde sağlık veya estetik kaygılar varken yapılan işlem “Dericilik” mesleğinde deri işleme merhalelerinden biridir.

TOHUM	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Tozlanma ve döllenme sonrası oluşan, bitkilerin neslini sürdüreceği yeni üretim materyali.
Ormancılık ve Ağaç	Ağaçların çiçek veya kozalaklarında bulunan, yeni bir bitki oluşmasını sağlayan tane, embriyonik bitki taslağı.
MBTS (1260)	Bitkilerde döllenme sonunda çiçekten sonra oluşan ve toprağa gömülünce kendisinden yeni bir bitki üreyen tane. (1. tanım)

121. Tablo: ‘Tohum’ kelimesinin farklı tanımları

Tanımlar incelendiğinde “Bitki ve Tarım” mesleğinde ‘bitkilerin neslini sürdüreceği’ ifadesi yer aldığı görülmektedir. Bu, yıllar süreceği bitki hayatının tamamına odaklanıldığının gösterebilir. “Ormancılık ve

Ağaç” mesleğinde ise tek seferlik oluşumda temel olarak bahsedilmektedir.

TOMURCUK	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Göz (Tomurcuk): Sürgün veya çiçek oluşturan bitki kısımları.
Ormancılık ve Ağaç	Sürgün, yaprak veya çiçekleri oluşturan, çoklukla pullarla kaplı ilk yapı.
MBTS (1261)	Bitki üzerinde meydana gelen, ileride sap, çiçek veya yaprak olacak filiz. (1. tanım)

122. Tablo: ‘Tomurcuk’ kelimesinin farklı tanımları

Her iki meslekte de aynı bakış açısıyla tanım yapılmış olsa da “Ormancılık ve Ağaç” mesleğinde ‘ilk yapı’ ifadesi geçmektedir. “Bitki ve Tarım” mesleğinde ise yalnızca bitkini bir bölümü olarak ifade edilmiştir. “Ormancılık ve Ağaç” mesleğindeki tanım, ağacın meydana gelme sürecindeki zaman sıralaması hakkında da fikir vermektedir.

TONOZ	
Meslek	Tanım
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	Mimaride kemerlerin birleşmesiyle oluşan tavan örtüsü.
Restorasyon ve Konservasyon	Kare, dikdörtgen üst mekânlarda kemer dizilerinin birbiriyle kesişip desteklendiği üst örtü.
MBTS (1261)	mimar. Bir kemerin aralıksız devamı ile meydana gelen örtü şekli. (1. tanım)

123. Tablo: ‘Tonoz’ kelimesinin farklı tanımları

“Restorasyon ve Konservasyon” mesleğinde tamirat işleri yapıldığından kelime teknik ifadelerle tanımlanmış olabilir. Bu meslekte yapının nasıl oluştuğu ifade edilirken “Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” mesleğinde bir yapı birimi olarak ele alınmıştır.

TÜRBİN	
Meslek	Tanım
Elektrik	Dışarıdan uygulanan herhangi bir enerjiyi dönme yoluyla jeneratöre aktararak mekanik enerjiyi elektrik enerjisine çeviren mekanik aksamlar.
Enerji	Buhar türbini: Yüksek basınçlı buharın itme gücünden faydalanan enerji üreten türbin. Çeşitli yakıtların oluşturduğu yanma veya suyun gücü ile oluşan itme kuvvetinden yararlanıp dönme hareketi yaparak potansiyel enerjiyi kinetik enerjiye çeviren sistemler.
MBTS (1275)	Su, buhar, gaz gibi akışkanların enerjisinin etkisiyle dönen ve genellikle elektrik üretmede kullanılan bir nev'i motor.

124. Tablo: 'Türbin' kelimesinin farklı tanımları

Türbin, enerji ile ilgili bir kelimedir. “Elektrik” mesleğinde yalnızca elektrik üretimine odaklanılırken “Enerji” mesleğinde çalışma şekliyle birlikte bütün enerji türleri için tanımlama yapılmıştır.

TÜZEL	
Meslek	Tanım
Bankacılık, Ekonomi, Maliye	Gerçek kişi haricindeki kurum, kuruluş ve birlikler.
Siyaset	Tüzel kişilik (Şahs-ı manevi): İnsan olarak kişinin kişiliği haricinde, çeşitli ihtiyaçları karşılamak için yine insan veya insanlar tarafından oluşturulan; fakat sistem içerisinde belirli hak ve yükümlülükleri olan hukuki yapı.
MBTS (1277)	

125. Tablo: 'Tüzel' kelimesinin farklı tanımları

“Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleğinde tanım, temel seviyede verilmiştir. Bunun sebebi, bu meslek için tüzel kişinin kim olduğu veya özelliklerinin neler olduğunun ehemmiyetinin az olması olabilir. “Siyaset” mesleğinde ise ayrıntılarıyla, yapısıyla tanımlama yapılmıştır. Zira devlet işleyişinde sıkça karşılaşılan bir yapıdır.

VERNİK	
Meslek	Tanım
Baskı Teknolojileri	Vernik/Lak: Baskıyı dış etkenlerden korumak, yapışmasını engellemek ve baskıya parlaklık vermek için kullanılan malzeme.
El Sanatları > Ahşap	Ahşabı parlatmak ve korumak için kullanılan malzeme.
MBTS (1316)	Sürüldüğü yüzeyde parlak ve kaygan koruyucu bir tabaka meydana getiren, suya dayanıklı bir cins cila maddesi.

126. Tablo: 'Vernik' kelimesinin farklı tanımları

Her iki tanımda da koruma ve parlatma öne plana çıkarılmış olsa da kullanıldıkları malzeme açısından farklılık görülmektedir.

VİNÇ	
Meslek	Tanım
Denizcilik	Gemiden karaya, karadan gemiye yük kaldırma, indirme, bindirme yapmağa yarayan halatlı donamlar.
Lojistik	Ağır yük kaldırmak ve taşımak için kullanılan vasıta.
MBTS (1319)	Ağır yükleri kaldırmaya, yüklemeye, boşaltmaya yarayan, bir krank kolu ve bunu hareket ettiren dişli sisteminden ibaret, motorlu veya motorsuz alet.

127. Tablo: 'Vinç' kelimesinin farklı tanımları

“Denizcilik” mesleğinde yapılan işlem, süreciyle birlikte tanımlanırken “Lojistik” mesleğinde herhangi bir alet olarak tanımlanmıştır. “Denizcilik” mesleğinde tanım, gemiler üzerinden yapılmıştır.

VİTAMİN	
Meslek	Tanım
Beslenme ve Yemek	Vitamin-mineral: Hayati vazifeler için biyokimyevi yollarla devreye giren organik bileşikler.
Eczacılık	Vücudumuzun ihtiyacı olan, bağışıklık sistemini güçlendiren, ilaca yardımcı maddeler.
Tıp	Hücrelerin çalışması için gerekli olan kanla taşınan maddeler.
MBTS (1319)	Birçok besinde değişik miktarlarda bulunan, vücudun gereğince çalışması için lüzumlu olan, eksiklikleri bazı hastalıklara yol açan, çeşitli organik maddelerin ortak adı.

128. Tablo: 'Vitamin' kelimesinin farklı tanımları

“Beslenme ve Yemek” mesleğinde insanın hayatta kalmasına odaklanılmıştır. Bu, mesleğin insanın hayatını en iyi şekilde devam ettirebilmesini amaçlamasıyla açıklanabilir. Öte yandan “Eczacılık” mesleğinde ilaca atıf yapılarak açıklama yapılmıştır. “Tıp” mesleğinde ise hücre ve kanla taşıma hususlarına dayanarak insan vücudu düşünülerek tanımlama yapılmıştır.

YAPRAK	
Meslek	Tanım
Bitki ve Tarım	Bitkide klorofil taşıyan, solunum, fotosentez ve terleme (transpirasyon) organı. Taç yaprak: Çiçeğin erkek ve dişi organlarını koruyan, renkli yapısıyla böcekleri cezbetme görevi olan yaprak.
Ormancılık ve Ağaç	Havadan gerekli karbondioksiti alıp kendisi için kullandıktan sonra oksijen ve besin üreten, klorofil içerikli organ.
MBTS (1336)	Bitkilerin solunum, özümleme, terleme vb. olaylara yarayan, genellikle klorofilli, şekli bulunduğu bitkiye göre değişen yeşil uzantısı. (1. tanım)

129. Tablo: ‘Yaprak’ kelimesinin farklı tanımları

“Her iki meslekte de kelime ‘organ’ ifadesiyle tanımlanmıştır. Öte yandan “Bitki ve Tarım” mesleği, tanımda özellikleri verirken “Ormancılık ve Ağaç” mesleği yaprağın ağaçtaki vazifelerine odaklanmıştır.

YAYIN	
Meslek	Tanım
Bilgi ve Belge Yönetimi	Basılan veya elektronik ortamda bulunan dergi, kitap, gazete, ansiklopedi, sözlük gibi kaynakların tamamı.
Televizyon, Film, Reklamcılık, Yeni Medya	Canlı yayın: Yapılan yayının anlık olarak izleyiciye aktarıldığı yayın türü.
MBTS (1344)	Basılıp satışa çıkarılan kitap, gazete vb. (1. tanım) Radyo, televizyon yoluyla geniş bir kütleye sunulan, duyurulan şey, neşriyat. (2. tanım)

130. Tablo: 'Yayın' kelimesinin farklı tanımları

Her iki meslek de farklı yönlerde tanımlama yapmıştır. Ortaya çıkan eser olarak farklı olsa da insanlara ulaşma açısından benzerlikleri vardır.

YEM	
Meslek	Tanım
Hayvanlar	Genelde pet hayvanları dışındaki çiftlik hayvanlarına yedirilen ot, saman ve fabrikalarca hazırlanan karışım.
Su Bilimleri	İlaçlı yem: Uygun antibiyotik ilave edilerek bakteriyel hastalıkların tedavisinde 7-10 gün kullanılan yem.
MBTS (1349)	Hayvan yiyeceği. (1. tanım)

131. Tablo: 'Yem' kelimesinin farklı tanımları

“Su Bilimleri” mesleğinde kelime hayvan türü ayrımı yapılmadan tanımlanırken “Hayvanlar” mesleğinde pet hayvanı ve çiftlik hayvanı şeklinde bir ayrıma gidilmiştir. Bunu sebebi, mesleklerin hitap ettiği gruplar olabilir.

YETİŞTİRİCİ	
Meslek	Tanım
Hayvanlar	Sahipli hayvanların bakım, besleme ve barındırma işlemlerini gerçekleştiren yasal sahip.
Su Bilimleri	Yetiştiricilik: Uygun ve kontrollü su şartlarında balık ve kabuklu su ürünlerinin yetiştirilmesi.
MBTS (1356)	Yetiştiren kimse, üretici, müstahsil.

132. Tablo: ‘Yetiştirici’ kelimesinin farklı tanımları

İki kelime arasında ek farklılığı olsa da bu fark düşünülmeden kelime incelendiğinde “Hayvanlar” mesleğinin bir veterinerin gözüyle sahiplenme, yasal olarak bakma açısıyla tanım yapıldığı söylenebilir. “Su Bilimleri” meleğinde ise balık üretimi açısından kelimeye yaklaşılmıştır.

V. SONUÇ

5.1. Sonuç ve Tartışma

Çalışmanın bu bölümünde, elde edilen veriler ışığında değerlendirme yapılmıştır. Her bir meslek; görüşülen şahıslar, elde edilen tanımlar üzerinden değerlendirilmiştir.

Mesleki terimler üzerine çalışılan bu eserde, seçilen mesleklere ait terminoloji üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda, ilk olarak ihtiyaç analizi ve mesleklerin belirlenmesi yoluna gidilmiştir. Öncelikle üniversite eğitimlerine devam eden ana dili Türkçe olan-olmayan öğrencilere ihtiyaç analizi maksadıyla anket uygulanmıştır. Anket neticesinde öğrencilerin mesleki terimler açısından problem yaşadıkları görülerek çalışmaya başlanmıştır. Aynı şekilde öğrencilerin meslek seçimleriyle ilgili araştırmalar incelenmiştir. Bu bilgiler ışığında 2018-Yükseköğretim Kurumları Sınavı Lisans Programları-Puan Türleri Tablosu kullanılarak bütün meslekler değerlendirilip araştırmacının karar vermesiyle yarı yapılandırılmış bir yöntemle meslekler belirlenmiştir. Meslekler belirlenirken çok tercih edilen, hakkında az bilgi sahibi olunan ve gündelik hayatımızda sıklıkla karşılaştığımız kelimeleri barındıran bölümler göz önüne alınmıştır. Mesleklerin belirlenmesinin ardından görüşmelere başlanmıştır. Görüşmelerde akademisyen ve alanda çalışan şahıslara ulaşılmıştır. Kimi mesleklerde sadece akademisyen, kimi mesleklerde sadece alan uzmanı, kimi mesleklerde de hem akademisyen hem alan uzmanlarıyla

görülmüştür. Bu ayrımlar, ulaşılabilme derecesine göre yapılmıştır. Çalışmada, alan uzmanı-akademisyen farklılıkları gözlemlenmediğinden alınan neticeler ortak bir anlayışla değerlendirilmiştir. Zira, çalışmanın maksadı iki grup arasındaki farklar değil, ortak, sade ve anlaşılır tanımlar olduğundan her iki gruptan da bilgi alarak anlaşılır tanımlara ulaşılmağa çalışılmıştır. Kimi mesleklerde bir kimi mesleklerde birden fazla şahısla görüşlmüştür. Aradaki farkı bertaraf etmek maksadıyla bir kişiyle yapılan görüşmelerde aynı kişiyle birden çok görüşme yapılmıştır. Görüşme sürecinde bazı problemlerle karşılaşlmıştır. Görüşme yapılacak şahıslara ulaşma, elde edilen verilerde bir eksiklik görüldüğünde yeniden aynı kişiye ulaşma, görüşme yapılan şahısla etkili bir anlaşma süreci oluşturma, yaşanan problemler arasındadır. Görüşme sürecinde akademisyen veya alan uzmanları için bir genelleme yapmak uygun olmayacaktır. Zira hem akademisyenlerden hem de alan uzmanlarından çok verimli veya aksi hâller yaşanmıştır. Aksi hâller değerlendirildiğinde elde edilen veriler şunlardır:

Akademisyenler için;

- Zaman ayırmama
- Çalışmanın tabiatı ve yönteminden şüphe duyma
- Tanım yapmakta zorlanma
- İkinci ve sonraki görüşmelerde istekli olmama

Alanda çalışanlar için;

- Zaman ayırmama

-Güvenmeme

-Tanım yapmakta zorlanma

-İkinci ve sonraki görüşmelerde istekli olmama

Bu maddelerin haricinde etkili geçen birçok görüşme olmuştur. Görüşmelerin sekteye uğradığı hâllerde başka şahıslara ulaşılarak görüşmeler devam ettirilmiştir. Görüşmelerin tamamlanmasının ardından bütün kelimeler birkaç defa bütünüyle taranmış, tanımlar incelenmiş, gerekli görülen hâllerde görüşme yapılan şahıslara ulaşılmıştır. Görüşme sürecinde fark edilen meslekler arası ortak kelimelerin bulunması sebebiyle çalışmaya yeni bir bölüm eklenerek bütün kelimeler taranarak ortak kelimeler ve tanımları tasnif edilmiştir. Bu şekilde 123 ortak kelimeye ulaşılmıştır. Bu kelimelerin bütün tekrarları eklendiğinde sayı 297’i bulmaktadır.

Çalışmada elde edilen tanımlarla mevcut sözlükleri karşılaştırmaya gidilmemiştir. Böyle bir karşılaştırma, çalışmanın hacmini artıracığından daha sonraki çalışmalara bırakılmıştır. Aynı zamanda okuyucular bu karşılaştırmaları yapabilir.

Çalışmanın çıkış noktası olarak mevcut terim sözlüklerindeki yetersizlikler ve karışıklıklar öne sürülmüştür. Bu durumu Zülfikar da ifade etmiştir.

*Bilim dallarının ve çeşitli sanat kollarının
özel sözleri olarak tanımladığımız terimler,
üzerinde özenle çalışılması gereken Türkçenin*

ana konularından biridir. Cumhuriyet döneminde devletçe ele alınan bu konu, aradan yetmiş yıl geçmesine rağmen henüz bir temele oturtulamamış; her bilim dalında veya sanat kolundaki terimlerin içinde bulunduğu kargaşa giderilememiştir. Hatta bazı bilim ve sanat dallarının terimleri henüz bir araya getirilememiştir. Bazı alanlarda ise terimlerin yalnızca batı dillerindeki karşılıkları verilerek bir kitapta toplanmıştır. Birçok terim kitabında terimler gereği gibi tanımlanamamış, terimler yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarılamamış, bu özel sözlerin kapsamı ana çizgileriyle sınırlandırılmamıştır. Bir başka olumsuz durum, bir kavrama birden çok ad verilmiş, bu adlardan birinde uzlaşma sağlanamamıştır (Zülfikar 2006: 1).

Bu açıdan bakıldığında çalışma, alandaki bir eksikliğe yönelmesiyle alana faydalı olacaktır.

Mesleki terimlerin toplandığı mühim bir eser olan Arapça terimlerin toplandığı Ta'rîfât'ta (Erkan 1997: 8) farklı ilimlere ait terimlerin tanımları verilmiştir. Eserde kimi zaman sözlük anlamlarından sonra terim anlamları verilmiş, kimi zaman doğrudan terim anlamları verilmiştir. Ayrıca kimi zaman terimin hangi ilme ait

olduğu verilmiştir. Yöntem açısından bakıldığında bu sözlük, çalışma ile paralellik göstermektedir.

Mesleki terimlerle ilgili alanda yazılanlar tarandığından sayıca az tez bulunmakla birlikte bu tezlerin sadece bir alanla ilgili terminoloji üzerine çalıştığı görülmektedir. Zira Okan'ın (2001) müzik terminolojisiyle ilgili çalışmasında birçok terime değinilmekle birlikte terimler müzikle sınırlandırılmakta ve saha çok ansiklopedik bilgi verilmektedir.

Çalışmada alandan şahıslarla bir dil uzmanının (araştırmacı) bir araya gelmesi sağlanmıştır. Zira akademisyenler tarafından hazırlanan meslek sözlükleri bulunmaktadır; bu sözlüklerde bilgi yanlış olmamakla birlikte sözlük ve tanım anlayışından uzak olmaları sebebiyle çalışmalar ansiklopedik bir kimlik kazanmıştır. Bu çalışmada iki grup bir araya getirilmeğe çalışılmıştır. Yapılan çalışmaların ekseriyeti incelendiğinde teknik olarak, sözlük kuralları olarak uygun olan çalışmaların sözlükçülük, cümle kuruluğu, açık ve anlaşılabilirlik, topluma faydalılık açısından yetersiz olduğu görülmüştür. Bu durum bahsedilen çalışmaların öğrenciler tarafından kullanılmasını kısıtlamaktadır. Bu sebeple çalışmada tanımların açık ve anlaşılır olmasına çalışılmıştır.

Karşılaştırılan kelimeler değerlendirildiğinde, 123 kelimenin tekrar ettiği görülmektedir. Bununla birlikte, kelimelerin farklı mesleklerdeki tanımları da sayıldığında kelime sayısı 297 olmaktadır. Toplam kelime sayısı düşünüldüğünde bu sayı toplam kelime sayısının %20'sini

(%19,57) oluşturmaktadır. Bu oran, toplam kelime sayısı içinde anlamlı bir çokluk oluşturmaktadır.

Kelimeler kendi içlerinde değerlendirildiklerinde, bazı kelimelerin farklı mesleklerde farklı mânâlara geldiği, bazı kelimelerin farklı ifadelerle aynı mânâyâ geldiği, bazı kelimelerin de farklı mesleklerde aynı mânâlara geldiği görülmektedir. Bu durum bizlere disiplinler arası çalışmalarda yol gösterici olabilir. Yine tanımlar incelendiğinde ortak olan bazı kelimelerin aynı karşılığa sahip olup farklı bakış açılarına; bazı kelimelerin de farklı karşılıklara sahip olduğu görülmüştür. Ortak kelimeler, bu bakış açısıyla aşağıdaki tabloda gruplandırılmıştır.

Aynı Mânâ-Farklı Bakış Açısı					Farklı Mânâ
Acı	Dekor	İstifleme	Oda	Soruşturma	Ampul
Ağaç	Depo	Jeneratör	Oksijen	Stok	Batırıcı (Kurşun, Ağırlık)
Ağrı	Elleçleme	Kâğıt	Ödem	Tahlil	Film
Akım	Enerji	Kanama	Palet	Tansiyon	Floresan
Akut	Enfeksiyon	Kanun	Pendantif	Taşıyıcı	Göz
Anemnez	Enjektör	Kaplama	Parazit	Tedarikçi	Halka
Anestezi	Evrak	Konteyner	Payanda	Teminat	Hol
Antibiyotik	Eyvan	Kök	Plankton	Tıraş	Işık
Aşı	Fatura	Kronik	Plastik	Tohum	İğne
Balgam	FIFO	Kubbe	Poliçe	Tomurcuk	İlaçlama
Balık	Fırça	Kültür	Raf	Tonoz	Kaynak
Basınç	Forklift	Kündekâri	Reçete	Türbin	Komisyon
Bıçk1	Frekans	Lif	Ruhsat	Tüzel	Mantar
Biz	Gerilim	Lojistik	Selüloz	Vernik	Pilot
Buhar	Gövde	Mahfil	Sensör	Vinç	Plan
Cilt	Hastalık	Mala	Seramik	Vitamin	Rehber
Çevre	Irgat	Malzeme	Serum	Yaprak	Sayım
Çiçek	İslah	Motor	Sıcaklık	Yem	Şok
Dal	İlaç	Mukavemet	Sigorta	Yetiştirici	Talep
Damar yolu	İltihap	Mükellef	Sit		Yayın
Damar	İpotek	Nem	Soğuk zincir		

133. Tablo: Ortak kelimelerin mânâ açısından karşılaştırılması

Ortak kelimeler bir araya getirilirken bazılarının farklı iş veya eşyalar için kullanıldığı fark edilmiştir. Bu sebeple aynı iş veya eşyayı karşılayıp farklı şekilde ifade edilen kelimelerle farklı iş veya eşyayı ifade eden kelimeler gruplandırmıştır. Bunun neticesinde 123 kelimenin 103'ünün (%81) farklı ifade iken 23'ünün (%19) farklı iş veya eşyayı tanımladığı görülmüştür.

Ayrıca ortak kelimeler bir araya getirilirken ortaya çıkan bir diğer husus, mesleklerin ortaklık oranlarıdır. Aşağıdaki tabloya göre farklı mesleklerdeki kelimelerle en fazla sayıda ortak kelimesi olan meslek “Hemşirelik” mesleğidir. Mesleklerin ortaklık sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. En fazla meslekle ortaklığı kuran meslek ise “Lojistik” mesleğidir. Tabloda sayılar gösterilmiştir.

Alanlar	Tarih ve Kültür										Sanat ve İncelenebilir										Doğa ve Çevre										Sosyal ve İktisadi										Teknoloji ve Bilim										Sağlık ve Yaşam									
	Arkeoloji, Sıralı Tarih ve Mülke	Bahçecilik	Ekonomi, Malye	Baskı Teknolojileri	Baskı ve Belge Yönetimi	Bilgi ve Tarih	Çevre, Malmat, Metallurji	Denizcilik	Denizcilik	El Sanatları	Endüstri	Enerji	Harita Mühendisliği	Hayvan	Hidro	Lojistik	Matematik	Omam ve Ağaç	Statistik	Siyaset	Sosyoloji	Yeni	Medya	Tip	Tarih, Otel, Seyahat	Uzay ve Uçak	İncelenebilir																																	
Tarih ve Kültür	Arkeoloji	Sanat Tarih ve Mülke	Bahçecilik	Ekonomi, Malye	Baskı Teknolojileri	Baskı ve Belge Yönetimi	Bilgi ve Tarih	Çevre, Malmat, Metallurji	Denizcilik	Denizcilik	El Sanatları	Endüstri	Enerji	Harita Mühendisliği	Hayvan	Hidro	Lojistik	Matematik	Omam ve Ağaç	Statistik	Siyaset	Sosyoloji	Yeni	Medya	Tip	Tarih, Otel, Seyahat	Uzay ve Uçak	İncelenebilir																																
	Bahçecilik																																																											
	Ekonomi, Malye																																																											
	Baskı Teknolojileri																																																											
	Baskı ve Belge Yönetimi																																																											
	Bilgi ve Tarih																																																											
	Çevre, Malmat, Metallurji																																																											
	Denizcilik																																																											
	Denizcilik																																																											
	El Sanatları																																																											
Doğa ve Çevre	Endüstri																																																											
	Enerji																																																											
	Harita Mühendisliği																																																											
	Hayvan																																																											
	Hidro																																																											
	Lojistik																																																											
	Matematik																																																											
	Omam ve Ağaç																																																											
	Statistik																																																											
	Siyaset																																																											
Sosyal ve İktisadi	Sosyoloji																																																											
	Yeni																																																											
	Medya																																																											
	Tip																																																											
	Tarih, Otel, Seyahat																																																											
	Uzay ve Uçak																																																											
	İncelenebilir																																																											
	Arkeoloji	Sanat Tarih ve Mülke	Bahçecilik	Ekonomi, Malye	Baskı Teknolojileri	Baskı ve Belge Yönetimi	Bilgi ve Tarih	Çevre, Malmat, Metallurji	Denizcilik	Denizcilik	El Sanatları	Endüstri	Enerji	Harita Mühendisliği	Hayvan	Hidro	Lojistik	Matematik	Omam ve Ağaç	Statistik	Siyaset	Sosyoloji	Yeni	Medya	Tip	Tarih, Otel, Seyahat	Uzay ve Uçak	İncelenebilir																																
	Bahçecilik																																																											
	Ekonomi, Malye																																																											
Baskı Teknolojileri																																																												
Baskı ve Belge Yönetimi																																																												
Bilgi ve Tarih																																																												
Çevre, Malmat, Metallurji																																																												
Denizcilik																																																												
Denizcilik																																																												
El Sanatları																																																												
Teknoloji ve Bilim	Endüstri																																																											
	Enerji																																																											
	Harita Mühendisliği																																																											
	Hayvan																																																											
	Hidro																																																											
	Lojistik																																																											
	Matematik																																																											
	Omam ve Ağaç																																																											
	Statistik																																																											
	Siyaset																																																											
Sağlık ve Yaşam	Sosyoloji																																																											
	Yeni																																																											
	Medya																																																											
	Tip																																																											
	Tarih, Otel, Seyahat																																																											
	Uzay ve Uçak																																																											
	İncelenebilir																																																											
	Arkeoloji	Sanat Tarih ve Mülke	Bahçecilik	Ekonomi, Malye	Baskı Teknolojileri	Baskı ve Belge Yönetimi	Bilgi ve Tarih	Çevre, Malmat, Metallurji	Denizcilik	Denizcilik	El Sanatları	Endüstri	Enerji	Harita Mühendisliği	Hayvan	Hidro	Lojistik	Matematik	Omam ve Ağaç	Statistik	Siyaset	Sosyoloji	Yeni	Medya	Tip	Tarih, Otel, Seyahat	Uzay ve Uçak	İncelenebilir																																
	Bahçecilik																																																											
	Ekonomi, Malye																																																											
Baskı Teknolojileri																																																												
Baskı ve Belge Yönetimi																																																												
Bilgi ve Tarih																																																												
Çevre, Malmat, Metallurji																																																												
Denizcilik																																																												
Denizcilik																																																												
El Sanatları																																																												
Sağlık ve Yaşam	Endüstri																																																											
	Enerji																																																											
	Harita Mühendisliği																																																											
	Hayvan																																																											
	Hidro																																																											
	Lojistik																																																											
	Matematik																																																											
	Omam ve Ağaç																																																											
	Statistik																																																											
	Siyaset																																																											

134. Tablo: Ortak kelimeler tablosu

Çalışma boyunca birçok meslekte yabancı kelimelerle karşılaşmıştır. Bu mesleklerin bazılarında yalnızca yabancı kelimeler kullanırken bazı mesleklerde hem yabancı hem Türkçe karşılıkların

kullanıldığı görülmüştür. Çalışmada yabancı kelimelere Türkçe karşılıklar verilmeğe çalışılmıştır. Türkçe karşılık verildiği hâllerde kelimenin yabancı karşılığı parantez içinde verilmiştir. Türkçe karşılığı bulunamayan kelimeler ise aynen aktarılmıştır.

Ayrıca yapılan çalışma, eğitim alanında belirli kalıplar içinde yapılan çalışmalardan farklı olarak öncelikle araştırmacısının gelişmesine katkı sağlayan bir çalışma olmasıyla öbürlerinden ayrılmaktadır. Eserin nasıl, hangi yöntemlerle meydana getirildiği gibi soruları hızlı ve kısa bir şekilde geçerek içeriğe, faydalı olacak kısma odaklanarak öncelikle araştırmacıya, sonra hedef kitle olan öğrencilere katkı sağlayan bir çalışma olmuştur.

5.1.1. Mesleklerin Kelimelere Bakış Açısı Bakımından Değerlendirilmesi

Görüşmelerin yapılması esnasında, kelimelerin tanımları haricinde farklı durumlarla da karşılaştırılmıştır. Bunlardan biri de mesleklerin her birinin bir kelimeye olan bakış açılarının farklılığıdır.

“Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze” mesleğinde yapılan tanımlar, kazı yapma ve eser bulma ekseninde ilerlemektedir. Öyle ki, bir mimari yapı tanımlanırken onun ayrıntılı özelliklerinin haricinde bir bütünün parçası olarak kelimelere yaklaşıldığı söylenebilir. Mesela ‘payanda’ kelimesi tanımlanırken onun yalnızca binanın içindeki yeri ve tarihi olarak ehemmiyeti üzerinde durulmuştur. Teknik bilgi verilmemiştir.

“Balıkçılık” mesleği incelendiğinde tanımların ‘avlanma’ açısından meydana getirildiği söylenebilir. Kelimelerin de tanımların da avlanma sürecin düşünülerek verildiği söylenebilir.

“Bankacılık, Ekonomi, Maliye” mesleği incelendiğinde tanımların ‘para’ odaklı yapıldığı söylenebilir. Kelimelerin resmi süreçlerdeki mânâların haricinde insan ve onun parayla ilişkisi üzerinden tanımların yapıldığı söylenebilir.

“Baskı Teknolojileri” mesleği incelendiğinde tanımların teknik mânâda yapıldığı söylenebilir. Tanımlarda ‘nasıl kullanıldığı, özelliklerin neler olduğu’ gibi hususlara değinilmiştir.

“Beslenme ve Yemek” mesleği incelendiğinde yemeğin sağlıklı bir şekilde yapımı, servisi ve kontrollerinin ön plana çıkarıldığı söylenebilir.

“Bilgi ve Belge Yönetimi” mesleği incelendiğinde tanımların kütüphane merkezli yapıldığı söylenebilir. Kitabın kütüphaneye gelişinden okuyucuya ulaşmasına kadar geçen merhaleler ve kitabın kendisi üzerinden tanımlar meydana getirilmiş olabilir.

“Bitki ve Tarım” mesleği incelendiğinde temel olarak bitkiler ihtiyaçları olabilen canlı bir varlık olarak ele alınmıştır. Yapılan tanımlar, sadece vazife odaklı değil, bitkinin bir ihtiyacını gideren bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

“Cevher, Malzeme, Metalürji” mesleği incelendiğinde yapılan tanımlarda malzemelerin yapısına değinilmiştir. Tanımlar

incelendiğinde, her bir kelimedede malzemenin içeriğinin açıklanmaya çalışıldığı söylenebilir.

“Denizcilik” mesleği incelendiğinde tanımların ‘gemi’ merkezli yapıldığı söylenebilir. Tanımlarda gemilerden yola çıkarak arka planda gemiyi hissettirerek tanımların yapıldığı söylenebilir.

“Dericilik” mesleği incelendiğinde derinin ilk elde edilmesinden kullanılacak hâle gelişine kadar olan merhalelerin açıklandığı söylenebilir. Ayrıca tanımların derici gözüyle yapılmış olması tanımları okuyan bir kişinin de kendisini bir derici yerine koymasını sağlayabilir.

“Eczacılık” mesleği incelendiğinde tanımların ‘ilaç’ odaklı yapıldığı söylenebilir. Özellikle farklı mesleklerle ortak olan kelimelerle karşılaştırma yapıldığında, zaman zaman ‘hastalık ve tedavi’ süreçleri bir kenara bırakılarak ilacın yapısından yola çıkıp tanımlama yapıldığı görülmektedir.

“El Sanatları” mesleği incelendiğinde tanımların sanatların icra edilişinden hareketle yapıldığı söylenebilir.

“Elektrik” mesleği incelendiğinde tanımların, elektrik devre ve elemanları düşünülerek yapıldığı söylenebilir. Ayrıca tanımlar yapılırken ‘iş ve yük’ açısından yaklaşıldığı söylenebilir.

“Endüstri” mesleği incelendiğinde mesleğin içeriğinin temel olarak bilinenden farklı olduğu söylenebilir. Zira, endüstrinin sadece fabrika ve sanayiye değil; bir mamulün hammadde hâlinde taşınması, üretimi, tüketiciye ulaştırılmasına kadar bütün süreçleri kapsadığı tanımlarda

görülmektedir. Ayrıca her bir tanımda tanımlanan kelimenin zaman ve mekân olarak çevresiyle olan ilişkisine odaklanıldığı söylenebilir.

“Enerji” mesleği incelendiğinde tanımların arka planında tasarruf ve harcama kontrolü bakış açısının olduğu söylenebilir. Bu da mesleğin enerjinin harcanmasına da ayrıca önem verdiğini gösterebilir.

“Harita Mühendisliği” mesleği incelendiğinde tanımların ‘nokta’ tanımından yola çıkarak şehir planlaması açısından yapıldığı söylenebilir. Ayrıca kelimelerin yeryüzünün ayrılması ve planlanması ekseninde olduğu söylenebilir.

“Hayvanlar” mesleği incelendiğinde tanımların hastalıklar etrafında şekillendiği söylenebilir. Ayrıca tanımların hayvanların açısından kelimelere yaklaşarak yapıldığı söylenebilir.

“Hemşirelik” mesleği incelendiğinde tanımların, tedavi işlemlerinin hastaya tatbik edilme süreçleri düşünülerek hazırlandığı söylenebilir. Öyle ki hasta-hemşire ilişkisi göz önünde bulundurularak tanımların yapıldığı görülmektedir.

“Hukuk” mesleği incelendiğinde tanımların insan odaklı bir yaklaşımla yapıldığı söylenebilir. Kelimelerin ‘dava’ ekseninde şekillendiği söylenebilir. Tanımların ise durum ve olay bakış açısıyla tanımlandığı söylenebilir.

“Lojistik” mesleği incelendiğinde tanımların ‘taşıma’ ekseninden geliştiği söylenebilir. Öyle ki ortak kelimelerde kelimenin taşımacılık

yönüne vurgu yapılarak tanımlandığı söylenebilir. Tanımların tamamı okunduğunda taşıma öncesi, sırası ve sonrası süreçler fark edilmektedir.

“Meteoroloji” mesleği incelendiğinde tanımların ‘nem’ ekseninde geliştiği söylenebilir. Tanımların su ile ilişkisi, dönüşümü gibi konular ele alınmıştır.

“Ormancılık ve Ağaç” mesleği incelendiğinde ‘ağaç’ odaklı bir yaklaşım görülmektedir. “Bitki ve Tarım” mesleğinin ‘bitki’ye yaklaşımının benzeri burada da görülebilir. ‘Ağaç’ ihtiyaçları olan canlı bir varlık şeklinde ifade edilmiştir.

“Restorasyon ve Konservasyon” mesleği incelendiğinde tanımların ‘tamir’ ekseninde geliştiği söylenebilir. Yapılardaki birimlerin tarihi veya mimari özelliklerinden hariç teknik mânâda tanımlama yapılmıştır.

“Sigortacılık” mesleği incelendiğinde tanımların hasar, zarar ve bunların karşılanması süreçleri düşünülerek yapıldığı söylenebilir. Tanımların insanların yaşadığı süreçlerden yola çıkılarak hazırlandığı söylenebilir.

“Siyaset” mesleği incelendiğinde devletin üst kademelerinden alt kademelerine kadar bütün iş ve işlemleri göz önüne alınarak tanımların hazırlandığı söylenebilir.

“Su Bilimleri” mesleği incelendiğinde tanımların hastalık açısından ilerlediği söylenebilir. Ayrıca balık, yapısı ve çevresi açısından tanımların yapıldığı söylenebilir.

“Televizyon, Film, Reklamcılık, Yeni Medya” mesleği incelendiğinde tanımların bir televizyon yayınında kullanılan araçlar ve yaşanan hadiseler düşünülerek hazırlandığı söylenebilir. Ayrıca kelimelerde televizyoncu dili fark edilmektedir.

“Tıp” mesleği incelendiğinde tanımların hastalık-tedavi ekseninde geliştiği söylenebilir; fakat burada yapılan işlemler ve ilaçların yapısına değinmeden tedavi süreci geniş olarak ele alınmaktadır.

“Turizm, Otel, Seyahat” mesleği incelendiğinde tanımların insanların kullanımları dikkate alınarak hazırlandığı söylenebilir. Otele giren bir kişinin yaşayacağı bütün hadiseler tanımlarda yer almaktadır.

“Uzay ve Uçak Sistemleri” mesleği incelendiğinde tanımların ‘uçak’ etrafında geliştiği söylenebilir. Öyle ki bazı mesleklerde ortak olan teknik kelimeler uçak odaklı tanımlanmıştır.

Meslekler bütünüyle incelendiğinde ise tanımların doğrudan iş hayatını yansıtırıcı şekilde hazırlandığı söylenebilir. Alanda, meslekte çalışanların iş hayatlarına bakış açısıyla tanımların meydana getirildiği söylenebilir.

5.2. Teklifler

Terimler, mesleklerin vazgeçilmezi konumundadır ve bu terimler doğrudan alanın içinden olan şahıslar üzerinden elde edilmelidir. Terimler, alan ve dil uzmanlarının birlikte çalışmasıyla akademi ve meslek hayatı bir arada düşünülerek tanımlanmalıdır.

Yapılacak yeni sözlükler, daha çok alan uzmanı, akademisyen ve dil uzmanının bulunduğu komisyonlar ile meydana getirilmelidir; ancak bunu yaparken uzaktan e-posta vb. yollarla değil, sözlü görüşmeler ile sözlükler meydana getirilmelidir.

KAYNAKÇA

- AKSAN, Doğan. “Türklerde Sözlükçülük, Bugün Türkiye’de Sözlük.” *Kebikeç İnsan Bilimleri için Kaynak Araştırmaları Dergisi*. 6. sayı. s. 115-118. Ankara 1998.
- . *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim-1*. Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara 2003.
- . *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim-3*. Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara 2015.
- ALKAN, Neşe. “Üniversite Adaylarının Bölüm Tercihleri: Bir Kariyer Araştırma Yöntemi Olarak Bölüm Tanıtımları.” *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 5. cilt. 41. sayı. 2014. s. 61-74.
- ANILAN, Hüseyin; ÇEMREK, Fatih; ANAGÜN, Şengül S. “Ortaöğretim Öğrencilerinin Meslek Seçimi ve Üniversite Tercihlerine İlişkin Görüşleri (Eskişehir Örneği).” *e-Journal of New World Sciences Academy*. 3. cilt. 2. sayı. 2008. s. 238-249.
- AYVERDİ, İlhan. *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. Kubbealtı Yayınları. İstanbul 2010.
- BAYRAKTAR, Hasan. Yabancı Dilde İletişimsel Yeterlilik Kavramının Tarihçesi ve Dil Öğretimine Yansımaları. Aziz KILINÇ ve Abdullah ŞAHİN (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi* içinde (s. 65-79). Pegem Akademi. Ankara 2012.

BAYTAŞ, A. Cihat. *Uçak Mühendisliği Terimleri Sözlüğü*. TMMOB Makine Mühendisleri Odası. Ankara 2011

BAYTOP, Turhan. *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu. Ankara 2015.

BOZKAYA, İsmail. *Günümüz Türkiye'sinde Müzik Terminolojisi ve Sorunları*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. 1988.

CANALE, Michael ve SWAIN, Merrill. *Theoretical Bases Of Communicative Approaches To Second Language Teaching And Testing*. Applied Linguistics. 1. cilt. 1. sayı. 1980. s. 1-47.

CRESWELL, John W. *Nitel Araştırma Yöntemleri (Çev. Mesut BÜTÜN, Selçuk Beşir DEMİR)*. Siyasal Kitabevi. Ankara 2018.

CRYSTAL, David. *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. Blackwell Publishing. Malden-USA 2008.

CÜRCÂNÎ, Ali İbn Muhammed es-Seyyid eş-Şerif. *Arapça-Türkçe Terimler Sözlüğü (Tercüme ve Şerh Eden Arif ERKAN)*. Bahar Yayınları. İstanbul 1997.

ÇATIKKAŞ, Ata. “Türk Dili Lugatçiliği ve Bazı Türkçe Lugatler.” *Türk Dünyası Araştırmaları*. S. 41. s. 207-251. İstanbul 1986.

ÇETİNKAYA, Bayram. “Sözlüklerde Tanımlama Söz Varlığı Üzerine Bir İnceleme.” *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. 9. cilt. S. 395-406. Ankara 2014.

- ÇETİNKAYA, Çetin. *İlköğretim 4 ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Kelime Kullanım Sıklıkları Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Doktorluk Tezi. Ankara 2011.
- ÇİTRİK, Handan. *Kadın El İşçiliğinin Terminolojisine Dair Bir Dil Değerlendirmesi*. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Kayseri 2009.
- ÇOLAK, Ö. Faruk. *Para-Banka Sözlüğü*. İmge Kitabevi. Ankara 1987.
- DEMİRCAN, Ömer ve ERÖZDEN, Aybars. “Sözlük Kaynakçası” *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*. 5. cilt. s. 323-357. İstanbul 1994.
- DENİZ, Kemalettin ve ALKOL, Nurullah. “Mesleki Dilin Söz Varlığı ve Terim” *Milli Eğitim*. S: 210, s. 201-214. Ankara 2016.
- DİLAÇAR, Agop. “Terim Nedir?” *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*. 6. cilt, S: 64, s. 207-210. Ankara 1957.
- EL-FÂRÂBÎ, Ebû Nasr. *Mantiğa Giriş Risâleleri* (Çev. Yaşar AYDINLI). Litera Yayıncılık. İstanbul 2018.
- ERGİN, Muharrem. *Türk Dil Bilgisi*. Bayrak Yayınları. İstanbul 2013.
- GÜLER, Çağatay. *Öğrenci Tıp Sözlüğü*. Palme Yayıncılık. Ankara 2012.
- GÜNEŞ, Firdevs. *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara 2007.
- GÜZEL, Abdurrahman ve BARIN, Erol. *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Akçağ Yayınları. Ankara 2013.

HANÇERLİOĞLU, Orhan. *Ekonomi Sözlüğü*. Remzi Kitabevi. İstanbul 2012.

HTÇG. *Hemşirelik Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu. Ankara 2015.

İETÇG. *İlaç ve Eczacılık Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu. Ankara 2015.

İLHAN-ERKAL, Sibel; YALÇIN, Ayşe Saba; SANCAR, Behire. “Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Ebelik ve Hemşirelik Bölümlerini Seçme Nedenleri” *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*. 1. cilt. 1. sayı. s. 73-90. Ankara 2012.

İSLAMOĞLU, A Hamdi ve ALNIAÇIK, Ümit. *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Beta Yayıncılık. İstanbul 2014.

İTÇG. *İktisat Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu. Ankara 2011.

KARADAĞ, Özay. *İlköğretim I. Kademe Öğrencilerinin Kelime Hazinesi Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Doktorluk Tezi. Ankara 2005.

KARADAĞ, Özay. *Kelime Öğretimi*. Pegem Akademi. Ankara 2019.

KINIKOĞLU, Nihat G. *Malzeme Bilimi ve Mühendisliği Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu. Ankara 2013.

KORKMAZ, Zeynep. *Gramer Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara 2010.

KORKUT-OWEN, Fidan; KEPİR, Didem D; ÖZDEMİR, Serap; ULAŞ, Özdemir; YILMAZ, Olcay. “Üniversite Öğrencilerinin

Bölüm Seçme Nedenleri” *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8. cilt. 3. sayı. s. 135-151. Mersin 2012.

KÖKSAL, Aydın. “Elli Yıl Boyunca Türk Dil Kurumu Terim Kolu Çalışmaları.” *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*. 47. cilt. S. 381. s. 269-278. Ankara 1983.

KURUDAYIOĞLU, Mehmet. *İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Kelime Hazinesi Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Doktorluk Tezi. Ankara 2005.

KUŞ, Elif. *Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri*. Anı Yayıncılık. Ankara 2009.

MOLDALİEVA, Nurgül. *Kırgız Türkçesinin Sağlıkla İlgili Söz Varlığı*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktorluk Tezi. Ankara 2010.

OKAN, Atilla. *Türk Halk Çalgıları Terminolojisi*. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İzmir 2002.

OKUR, Alpaslan. “İlköğretim Türkçe Sözlükleri Üzerine” *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, terature and History of Turkish or Turkic*. 6. cilt. s. 1567-1583. Ankara 2011.

ONG, Walter J. *Sözlü ve Yazılı Kültür (Çev. Sema Postacioğlu Banon)*. Metis Yayıncılık. İstanbul 2014.

ÖZENÇ UÇAK, Nazan; KURBANOĞLU, Serap; ŞENCAN, İpek; DOĞAN, Güleda. “Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge

Yönetimi Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma” *Türk Kütüphaneciliği*. 26. cilt. 2. sayı. s. 329-348. Ankara 2012.

RECEP, Ömer Faruk. *Göz Bilimi Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu. Ankara 2017.

SARIBAŞ, Metin. *Ormancılık Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu. Ankara 2016.

SERİN, Nilüfer. *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanmış Ders Kitapları ile Bu Kitapları Kullanan Öğrencilerin Söz Varlığının Karşılaştırılması*. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Doktorluk Tezi. Erzurum 2017.

Süleyman Nutki. *Kamus-ı Bahri Deniz Sözlüğü*. Haz. Mustafa Pultar. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. İstanbul 2011.

TDK. *Kitaplıkbilim Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu. Ankara 1974.

TELC Language Tests. *Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi*. telc GmbH. Frankfurt/Main 2013.

TEMİZYÜREK, Fahri; ÇANGAL, Önder ve YÖRÜSÜN, Serdar. “Yabancılar Türkçe Öğretiminde İş Türkçesi Öğretim Programı, Ders Kitabı ve Terimler Sözlüğü Denemesi: Bankacılık Örneği.” *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*. 7. cilt. 2. sayı. 2015.

TOPALOĞLU, Ahmet ve KAÇALIN, Mustafa S. “Sözlük”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 37. cilt. s. 398-414. İstanbul 2009.

TOPBAŞ, Seyhun. *Dil ve Kavram Gelişimi*. Kök yayıncılık. Ankara 2011.

TÜZE, Esat. *Bankacılık Terimleri Sözlüğü*. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü. Ankara 1988.

VHTÇG. *Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu. Ankara 2017.

YAYLA, Yasin. *Kâmûs-ı Fârsî'den Bitkilerle Tedavi Örnekleri*. Mehmet ÖLMEZ vd. (Ed.), *Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Senglah'a Türkçe içinde* (s. 655-669). Kesit Yayınları. İstanbul 2017.

YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık. Ankara 2005.

YILMAZ, Engin. *Sözlük Bilimi Üzerine Araştırmalar*. Pegem Akademi. Ankara 2017.

YÖK. Yükseköğretim Kurumları Sınavı Lisans Programları-Puan Türleri Tablosu. 2018.

YÜCEL, Hasan Ali. *Mantık Dersleri*. Milli Eğitim Basımevi. İstanbul 1961.

ZÜLFİKAR, Hamza. *Terim Sözlükleri ve Çalışmaları ile İlgili Bibliyografya*. Türk Dil Kurumu. Ankara 2006.

---. *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*. Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara 2011.

EKLER

EK 1. 2018-Yükseköğretim Kurumları Sınavı Lisans Programları-Puan Türleri Tablosu” (YÖK 2018) Doğrultusunda Seçilen Meslek Listesi

Meslek Alanı	Bölümler	En Yüksek Taban Puan
Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Müze	• Arkeoloji (49) • Arkeoloji ve Sanat Tarihi (1) • Klasik Arkeoloji (3) • Müzecilik (1)	• İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi 347,05211 • Koç Üniversitesi 450,95522 • İstanbul Üniversitesi 242,09435 • Dokuz Eylül Üniversitesi 203,38952

Balıkçılık	• Balıkçılık Teknolojisi (1) • Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği (3)	• Fırat Üniversitesi Dolmadı • Karadeniz Teknik Üniversitesi Dolmadı
-------------------	---	---

Bankacılık, Ekonomi, Maliye	• Bankacılık (Fakülte-Yüksekokul) (3) • Bankacılık ve Finans (Fakülte (18)-Yüksekokul (17)) • Bankacılık ve Sigortacılık (Fakülte (2)-Yüksekokul (7)) • Ekonometri (23) • Ekonomi (23) • Ekonomi ve Finans (13) • Maliye (46)	• Marmara Üniversitesi 271,14286 • İstanbul Bilgi Üniversitesi 353,75717 • Kadir Has Üniversitesi 307,88562 • Marmara Üniversitesi 275,97596 • Koç Üniversitesi 512,05153 • Bahçeşehir Üniversitesi 393,07847 • Ankara Üniversitesi 343,74560
Baskı Teknolojileri	• Basım Teknolojileri (Yüksekokul) (1)	• Marmara Üniversitesi Dolmadı

Beslenme ve Yemek	• Beslenme ve Diyetetik (Fakülte (50)-Yüksekokul (16)) • Gastronomi (Fakülte (1)-Yüksekokul (4)) • Gastronomi ve Mutfak Sanatları (Fakülte (18)-Yüksekokul (18))	• Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi 433,31023 • Altınbaş Üniversitesi 436,57362 • Özyeğin Üniversitesi 460,80436
Bilgi ve Belge Yönetimi	• Bilgi ve Belge Yönetimi (11)	• Ankara Üniversitesi 285,93681
Bitki ve Tarım	• Bahçe Bitkileri (25) • Bahçe Bitkileri Üretimi ve Pazarlaması (1) • Bitki Koruma (28)	• Ege Üniversitesi 256,14782 • Lefke Avrupa Üniversitesi

	• Bitkisel Üretim ve Teknolojileri (2) • Tarla Bitkileri (25) • Tarım Ekonomisi (18) • Tarım Makineleri ve Teknolojileri Mühendisliği (8) • Tarımsal Biyoteknoloji (9) • Tarımsal Genetik Mühendisliği (1) • Tarımsal Yapılar ve Sulama (5) • Toprak Bilimi ve Bitki Besleme (7)	• Ege Üniversitesi 276,47907 • Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 236,97294 • Ege Üniversitesi 247,47910 • Ankara Üniversitesi 263,90404 • Ege Üniversitesi 238,87296 • Akdeniz Üniversitesi 231,65104 • Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 265,93875
--	---	---

	• Ziraat Mühendisliği Programları (3)	• Akdeniz Üniversitesi 212,92934 • Ege Üniversitesi 234,91101 • Adıyaman Üniversitesi 219,28418
Cevher, Malzeme, Metalürji	• Cevher Hazırlama Mühendisliği (1) • Maden Mühendisliği (16) • Malzeme Bilimi ve Mühendisliği (7) • Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji Mühendisliği (5)	• İstanbul Teknik Üniversitesi 297,79738 • Orta Doğu teknik Üniversitesi 357,72518 • İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 309,55144 • TOBB Ekonomi ve Teknoloji

	• Malzeme Bilimi ve Teknolojileri (1) • Malzeme Mühendisliği (1) • Metalürji ve Malzeme Mühendisliği (28)	• Üniversitesi 452,04487 • Türk-Alman Üniversitesi 328,28951 • Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Dolmadı • Orta Doğu Teknik Üniversitesi 454,07963
Denizcilik	• Deniz İşletmeciliği ve Yönetimi (1) • Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği (Fakülte (10)-Yüksekokul (1)) • Denizcilik İşletmeleri Yönetimi (6)	• Girne Üniversitesi Dolmadı • İstanbul Teknik Üniversitesi 379,72168 • Piri Reis Üniversitesi 325,48867 • İstanbul Teknik

	• Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisliği (4) • Gemi Makineleri İşletme Mühendisliği (Fakülte (5)-Yüksekokul (1)) • Gemi ve Deniz Teknolojisi Mühendisliği (1) • Gemi ve Yat Tasarımı (1)	Üniversitesi 414,92719 • İstanbul Teknik Üniversitesi 364,57176 • İstanbul Teknik Üniversitesi 358,15986 • Maltepe Üniversitesi 307,40743
Dericilik	• Deri Mühendisliği (1)	• Ege Üniversitesi Dolmadı
Eczacılık	• Eczacılık (35)	• Yeditepe Üniversitesi 454,90206

El Sanatları	• El Sanatları (1) • El Sanatları Tasarımı ve Üretimi (1)	• Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi 278,91985 • Selçuk Üniversitesi Dolmadı
Elektrik	• Elektrik Mühendisliği (4) • Elektrik-Elektronik Mühendisliği (126) • Elektronik Mühendisliği (1) • Elektronik Ticaret ve Teknoloji Yönetimi (1) • Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği (8)	• İstanbul Teknik Üniversitesi 469,44550 • Koç Üniversitesi 542,80083 • Gebze Teknik Üniversitesi 389,55203 • Yeditepe Üniversitesi 364,06065 • İstanbul Teknik Üniversitesi 506,25671

Endüstri	• Endüstri Mühendisliği (82) • Endüstri Mühendisliği Programları (1) • Endüstri Ürünleri Tasarımı (Fakülte (19)-Yüksekokul (1)) • Endüstri ve Sistem Mühendisliği (1) • Endüstriyel Tasarım (6) • Endüstriyel Tasarım Mühendisliği (3)	• Koç Üniversitesi 533,20848 • Sabancı Üniversitesi 520,89004 • Orta Doğu Teknik Üniversitesi 426,12056 • Yeditepe Üniversitesi 428,15580 • TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi 429,80944 • Gazi Üniversitesi 289,46987
Enerji	• Enerji Mühendisliği (1)	• Ankara Üniversitesi 344,47182

	• Enerji Sistemleri Mühendisliği (25) • Enerji Yönetimi (1)	• Bahçeşehir Üniversitesi 414,82456 • KTO Karatay Üniversitesi 288,97014
Harita Mühendisliği	• Harita Mühendisliği (18)	• Yıldız Teknik Üniversitesi 341,08210
Hayvancılık	• Veterinerlik (26) • Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi (2) • Zootekni (13)	• Ankara Üniversitesi 398,54946 • Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dolmadı • Ege Üniversitesi 239,45362
Hemşirelik	• Hemşirelik (Fakülte (77)-Yüksekokul (50))	• Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi 380,42238

	• Hemşirelik ve Sağlık Hizmetleri (Fakülte (1)-Yüksekokul (1))	• Lokman Hekim Üniversitesi 302,53960
Hukuk	• Hukuk (71)	• Koç Üniversitesi 530,39128
Lojistik	• Lojistik (Yüksekokul) (2) • Lojistik ve Taşımacılık (Yüksekokul) (1) • Lojistik Yönetimi (Fakülte (7)-Yüksekokul (1)) • Ulaştırma Mühendisliği (1) • Ulaştırma ve Lojistik (Fakülte	• İstanbul Gelişim Üniversitesi Dolmadı • - • Bahçeşehir Üniversitesi 369,29498 • Yalova Üniversitesi 281,93175 • İstanbul Üniversitesi 284,74450 • Yeditepe Üniversitesi 342,83698

	(1)-Yüksekokul (1)) • Uluslararası Lojistik ve Taşımacılık (Fakülte (7)-Yüksekokul (4)) • Uluslararası Lojistik Yönetimi (4) • Uluslararası Ticaret ve Lojistik (Fakülte (26)-Yüksekokul (7)) • Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi (Fakülte (5)-Yüksekokul (1))	• Yaşar Üniversitesi 335,66118 • Kadir Has Üniversitesi 333,43300 • Maltepe Üniversitesi 323,45620
Meteoroloji	• Meteoroloji Mühendisliği (2)	• İstanbul Teknik Üniversitesi 351,67983

Ormancılık ve Ağaç	• Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği (2) • Orman Endüstri Mühendisliği (8) • Orman Mühendisliği (10) • Yer Bilimleri Mühendisliği Programları (1)	• Gazi Üniversitesi 244,66155 • Bursa Teknik Üniversitesi 209,79318 • İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa 231,39744 • Süleyman Demirel Üniversitesi Dolmadı
Restorasyon ve Konservasyon	• Restorasyon ve Konservasyon (1)	• İstanbul Gelişim Üniversitesi 251,69693
Sigortacılık	• Aktüerya (Fakülte (1)-Yüksekokul (1)) • Aktüerya Bilimleri (1)	• Marmara Üniversitesi 236,84863 • Hacettepe Üniversitesi 243,33612

	• Aktüerya ve Risk Yönetimi (1) • Sigortacılık (Yüksekokul) (2) • Sigortacılık ve Aktüerya Bilimleri (1) • Sigortacılık ve Risk Yönetimi (Fakülte (1)-Yüksekokul (2)) • Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik (2)	• Karabük Üniversitesi Dolmadı • Marmara Üniversitesi 254,20282 • Ankara Üniversitesi 245,13487 • Başkent Üniversitesi 274,16225 • KTO Karatay Üniversitesi 242,24375
Siyaset	• Kamu Yönetimi (30) • Siyaset Bilimi (6) • Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (74)	• Yeditepe Üniversitesi 333,02111 • Galatasaray Üniversitesi 422,90657 • İhsan Doğramacı Bilkent

	• Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler (40)	Üniversitesi 421,97745 • Boğaziçi Üniversitesi 466,61355
Su Bilimleri	• Hidrojeoloji Mühendisliği (1) • Su Bilimleri Mühendisliği (1) • Su Ürünleri Mühendisliği (13)	• Hacettepe Üniversitesi Dolmadı • İstanbul Üniversitesi 230,67665 • Ankara Üniversitesi 223,62244
Televizyon, Film, Reklamcılık, Yeni Medya	• Basın ve Yayın (2) • Çizgi Film ve Animasyon (1) • Dijital Oyun Tasarımı (3) • Film Tasarım ve Yazarlık (1) • Film Tasarım ve Yönetmenliği (1)	• Anadolu Üniversitesi 319,20577 • Başkent Üniversitesi 392,16027 • Bahçeşehir Üniversitesi 418,18464 • Dokuz Eylül Üniversitesi –

	• Film Tasarımı (2) • Fotoğraf (1) • Fotoğraf ve Video (2) • Gazetecilik (37) • Görsel İletişim (1) • Görsel İletişim Tasarımı (26) • Grafik Tasarım (4) • Grafik Tasarımı (2) • Halkla İlişkiler (6) • Halkla İlişkiler ve Reklamcılık (Fakülte (23)-Yüksekokul (2)) • Halkla İlişkiler ve Tanıtım (30) • İletişim Bilimleri (2)	• Dokuz Eylül Üniversitesi 355,35999 • Yaşar Üniversitesi: 401,58514 • Dokuz Eylül Üniversitesi 319,18327 • Yıldız Teknik Üniversitesi 34,76234 • Yeditepe Üniversitesi 441,24584 • Beykent Üniversitesi 349,00127 • Kadir Has Üniversitesi 484,11005 • İhsan Doğramacı Bilkent
--	--	--

	• İletişim Sanatları (2) • İletişim ve Tasarım (2) • İletişim Tasarımı (9) • İletişim Tasarımı ve Medya (1) • İletişim Tasarımı ve Yönetimi (3) • Kurgu-Ses ve Görüntü Yönetimi (1) • Medya ve Görsel Sanatlar (2) • Medya ve İletişim (4) • Radyo ve Televizyon (1) • Radyo, Televizyon ve Sinema (41)	• Üniversitesi 393,09161 • Atılım Üniversitesi 324,03232 • İstanbul Bilgi Üniversitesi 427,17980 • Çankaya Üniversitesi 467,34537 • Kadir has Üniversitesi 491,03601 • Hacettepe Üniversitesi 345,10488 • İstanbul Kültür Üniversitesi 341,97917 • İhsan Doğramacı Bilkent
--	--	---

	• Sinema ve Dijital Medya (1) • Sinema ve Televizyon (19) • Reklam Tasarımı ve İletişimi (2) • Reklamcılık (7) • Reklamcılık ve Halkla İlişkiler (1) • Televizyon Haberciliği ve Programcılığı (Fakülte (3)-Yüksekokul (1)) • Yeni Medya (Fakülte (6)-Yüksekokul (1)) • Yeni Medya ve Gazetecilik (5) • Yeni Medya ve İletişim (2)	• Üniversitesi 444,85816 • Özyeğin Üniversitesi 466,21109 • Sakarya Üniversitesi 292,95613 • İstanbul Bilgi Üniversitesi 426,34594 • Dokuz Eylül Üniversitesi 331,44777 • Koç Üniversitesi 502,49273 • İstanbul Bilgi Üniversitesi 436,85840 • Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Dolmadı
--	--	--

		• Kadir Has Üniversitesi 492,12188 • İzmir Ekonomi Üniversitesi 406,27472 • İstanbul Bilgi Üniversitesi 452,02019 • Yeditepe Üniversitesi 415,57571 • Kadir Has Üniversitesi 480,38305 • Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Dolmadı • İstanbul Bilgi Üniversitesi 433,55895
--	--	---

		• Kadir Has Üniversitesi 485,39722 • Yaşar Üniversitesi 398,13490 • İstanbul Şehir Üniversitesi 396,00554
Tıp	• Ergoterapi (Fakülte (9)-Yüksekokul (1)) • Gerontoloji (3) • Odyoloji (Fakülte (14)-Yüksekokul (3)) • Tıp (93) • Tıp Mühendisliği (2)	• Hacettepe Üniversitesi 373,60748 • Yakın Doğu Üniversitesi 249,45845 • Hacettepe Üniversitesi 413,48811 • İstanbul Medipol Üniversitesi 549,17491 • Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar

		Üniversitesi 440,04357
Turizm, Otel, Seyahat	• Konaklama İşletmeciliği (Fakülte (2)-Yüksekokul (10)) • Konaklama ve Turizm İşletmeciliği (Yüksekokul) (1) • Otel Yöneticiliği (Yüksekokul) (1) • Seyahat İşletmeciliği (Fakülte (2)-Yüksekokul (2)) • Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği (4)	• Ege Üniversitesi 202,37461 • Girne Amerikan Üniversitesi Dolmadı • Özyeğin Üniversitesi 342,60287 • Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Dolmadı • Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Dolmadı • Boğaziçi Üniversitesi 376,51655

	• Turizm İşletmeciliği (Fakülte (34)-Yüksekokul (4)) • Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) (10) • Turizm Rehberliği (18) • Turizm ve Otel İşletmeciliği (Fakülte (7)-Yüksekokul (10)) • Turizm ve Otelcilik (Fakülte (1)-Yüksekokul (2))	• Dokuz Eylül Üniversitesi 229,11659 • Yaşar Üniversitesi 425,26638 • İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi 356,66491 • Başkent Üniversitesi 267,74604
Uzay ve Uçak Sistemleri	• Astronomi ve Uzay Bilimleri (4) • Havacılık Elektrik ve	• İstanbul Üniversitesi 244,72490 • Eskişehir Teknik

	Elektronîği (Fakülte (1)- Yüksekokul (1))	Üniversitesi 350,76786
	• Havacılık ve Uzay Mühendisliğı (2)	• Orta Doğı Teknik Üniversitesi 496,82417
	• Havacılık Yönetimi (Fakülte (11)- Yüksekokul (10))	• Özyeğın Üniversitesi 370,05847
	• Uçak Elektrik- Elektronik (Fakülte (2)- Yüksekokul (2))	• Atılım Üniversitesi 340,29632
	• Uçak Gövde- Motor Bakım (Fakülte (2)- Yüksekokul (3))	• Eskişehir Teknik Üniversitesi 365,01811
	• Uçak Mühendisliğı (4)	• İstanbul Teknik Üniversitesi 496,46201
		• Samsun Üniversitesi 393,23406

	• Uçak Ve Uzay Mühendisliği (2) • Uzay Bilimleri ve Teknolojileri (2) • Uzay Mühendisliği (1)	• Akdeniz Üniversitesi 240,30505 • İstanbul Teknik Üniversitesi 465,41467
--	---	--

*Parantez içindeki değerler bölümlerin Türkiye'deki üniversitelerde bulunma sayılarıdır.